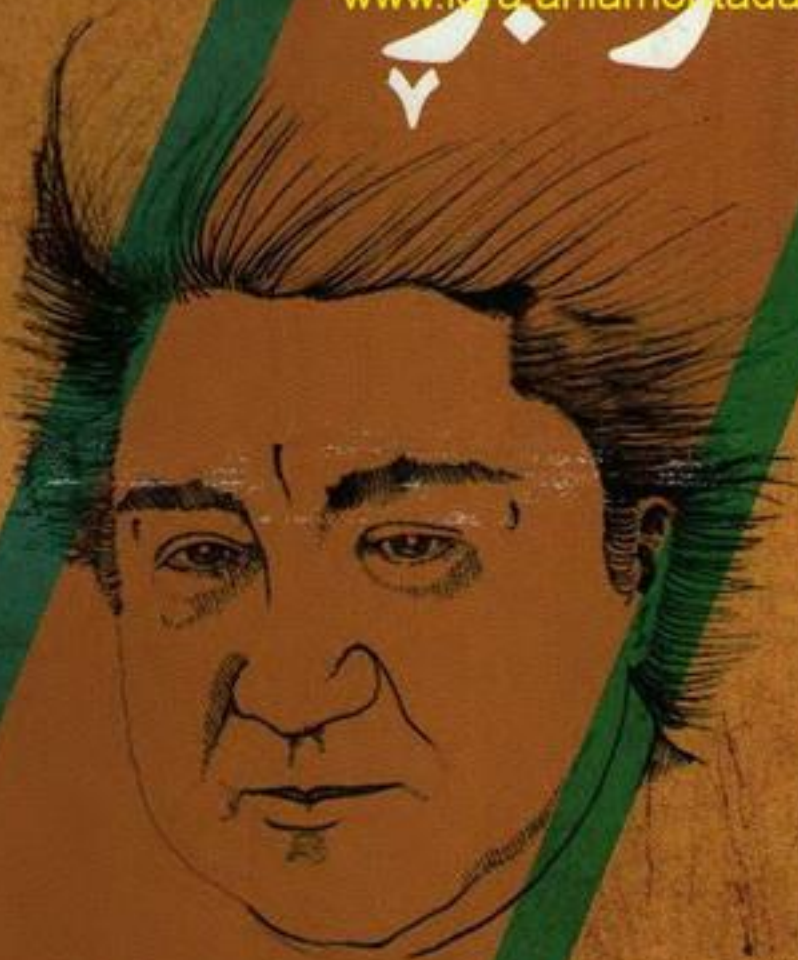

رؤمان

قَوَابِرُ

منطقى القراء الثقافى

www.icra-ahlamontada.com

نووسينى: عهزیز نهسین

وهه رگیوانى: عهزیز گهردى

بۆدابهزاندنی جوورهها کتیب: سردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

پدای داتلود کتایههائی مختلف مراجعه: (منتدی اقرا الثقافی)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (کوردی ، عربی ، فارسی)

قۇلېر

قۆلبر

نوسینی: عهزیز نهسین

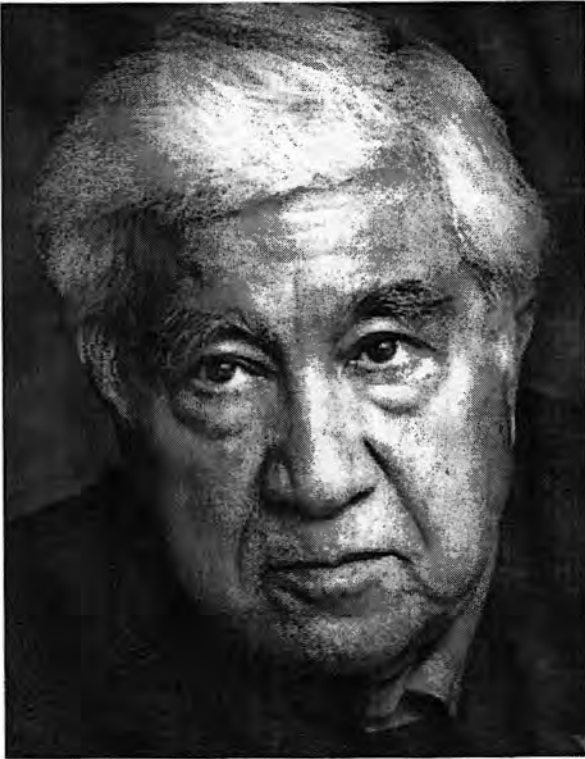
وهرگیپانی: عهزیز گهردی

•
وهرگيراني نهم رومانه پيشكده شه به گياني پاكي
كاك جه ميد عه بدوئلاكاكه وميس

ئەزىز نەسىن

گورتەي ژيانى عەزىز نەسىن

* عەزىز نەسىن ناوى قەلەم و خوازەيەتى. ناوى راستەقىنەي خۇي (مجمەد

نەسرەت) و نازناوى (نەسىن) ە. نەسىن واتە (تۆچ كارەي؟)

* عەزىز نەسىن لە كاتى جەنگى يەكەمى جىھانى، لە 1915/ 12/20 دا، لە

دوورگەي (ھىيلى) سەر بە ئەستەنبۇل لە دايك بوو.

ئەو دوورگەيە يەككە لە دوورگە عەياننشىنەكانى توركيا. بەلام وا ئەبى باوكى

عەزىز نەسىن عەيان و نەجىبزادە بووبى، بەلكو باوكى كارمەندىكى سادەي

شارەوانى بوو لە بەر ئەوئى شوئنى كارى لەو دوورگەيە بوو، بە مائەوہ لەوئى

دەژيا.

* عەزىز نەسىن كە لە دايك بوو، بە كۆرپەيى زۆر لەرو لاواز بوو. پئيش خۇي

چارە براى يەك لە دواى لە برسان مردن و تەنيا ئەو مایەوہ بۇ ئەوئى ئەو پەيامە

سەنگىنە بگەيەنى كە گەياندى.

* عەزىز نەسىن قۇئاغى سەرەتايى ھەر لەو شارە خوئند. عەزىز نەسىن ھەر

چەندە لە خىزانىكى نەخوئندەوار بوو، ھىشتا دە سالى لە تەمەنى تەواو

نەكردبوو، كەلكەلەي نووسىن لە سەرى دا. بەلام لە بەدبەختى خۇيەوہ كە ويستى

دەست بۇ قەلەم بيا، لەگەل مندالە ھەزارو نەدارەكانى دى رەوانەي قوتابخانەي

داخىلى سەربازيان كرد. خۇي دەيەويست بىي بە نووسەر كەچى بوو بە سەرباز.

دېلۇمى لە ئەكادىمىيەي جەنگ وەرگرت.

* سالى (1933)، كە ياساى ھەئىزاردنى نازناوى خىزان لە توركيا بوو بە تەوزىمى،

(نەسرەت) نازناوى (نەسىن)ى بۇ خۇي ھەئىزارد.

* سالی (1938) بوو بە ئەفسەرو لەو سەردەمەدا دەستی بە نووسین کردو لە بەر ئەوەی نەیدەتوانی بە ناوی راستەقینەیی خۆی بنووسێ، شتی بە ناوی باوکی (عەزیز نەسین) بلأو دەکردەوه. لەمەوه ئەم ناوەی بە سەردا سەپا. ئەمەیش سەرئیشەیهکی زۆری بۆ باوکی پەیدا کرد کە کارمەندیکی دەوڵەت بوو. چونکە کارمەندی دەوڵەت نابێ رەخنە لە دەوڵەت بگرێ. پاشان نووسینەکانی زۆر سەرئیشەیان بۆ خۆی پەیدا کرد.

* (عەزیز نەسین) سالی (1944) وازی لە سەربازیی هینا و دەستی بە کاری رۆژنامەوانی کرد. رۆژنامەیهکی دەرکرد بە ناوی (تان) کە زوو جینگای خۆی کردەوه بەلام دەوڵەت لە ناوی برد. دواي ئەوه چوو دەستی نووسینی گۆڤاری (یەددی جون).

* (عەزیز نەسین) بە ناوی خوازیی جۆراو جۆر بابەتەکانی خۆی بۆ گۆڤارو رۆژنامەکان دەنارد، کە ناوه خوازییهکەي ئاشکرا دەبوو، خێرا نازناوهکەي دەگۆزی. کتیبیکی بە ناوی خوازیی بلأو کردۆتەوه: (وا نەبووهو هەر وایش نابێ).

* سالی (1946)، بە هۆی نووسینەکانی کەوتە زیندان و پینج سال زیاتر لە دونیای رۆژنامەوانی دوور کەوتەوه.

* دواي دەرچوونی لە زیندان، خەریکی کتیبفرۆشیی و وینەگریی بوو دووبارە دەستی بە نووسین کردەوه.

* (عەزیز نەسین) لە سەردەمی خۆیندنی سەربازییهوه دەستی بە نووسین کرد. یەکەم جار چیرۆکەکانی خۆی لە گۆڤاری (یەددی جون) و دواي ئەوه لە گۆڤاری (میلەت) و گۆڤاری (یەنی ئادەم) بلأو دەکردەوه.

* (عەزیز نەسین)، جگە لە بلأو کردنەوهی چیرۆک و وتار لە رۆژنامەي (تان)، دەستی بە نووسینی چیرۆکی گالتهنامیز کرد.

* پاشان بە هاوکاری (سەباحەدین عەلی)ی برادەری گۆڤاری (مارکۆ پاشا)ی دەرکرد کە تاییبەت بوو بە داشۆرین. بە وای ئەو داشۆرینانەوه دووبارە کەوتەوه زیندان.

★ (عەزىز نەسىن)، دواى ئازادبوونى لە زىندان، دەستى بە نووسىنى چىرۆك كردهووه ئەم جارە گۆفارى گالتەئامىزى (ئاق بابا)ى بىلەو كردهووه. لە ھەمان كاتدا، كۆمەلە چىرۆكىكى خۆى چاپ كرد.

★ عەزىز نەسىن لە 1995/7/6 كۆچى دواىي كردهووه.

★ (عەزىز نەسىن) دوو سال لە سەر يەك، لە پىشپىرگىي جىھانى نووسىنى گالتەئامىزدا، كە سالانە لە ئىتالىا رىك دەخرا، خەلاتى (دار خورما)ى زىپىنى بە دەست ھىنا.

★ (عەزىز نەسىن) دوو ھەزار چىرۆك و پەنجاو سى كىتىب و ھەفت شانۆگەرى زىاتر نووسيوه. زۆربەيان بۇ زمانانى دونيا و مرگىرداون.

★ تا ئىستا كۆمەلنى چىرۆك و كىتىبى (عەزىز نەسىن) كراون بە كوردى و ھكوو: گىلەپياو و بىرەومىيەكانى دوورخراوئەك و كلكر اوھكان و....

★ (عەزىز نەسىن) داھاتى زۆرى نووسىنەكانى خۆى بۇ (بنىادى نەسىن) تەرخان كردهووه كە تايبەتە بە زياندىن و پى خويندىنى مندالى بى كەس و كار.
★ (عەزىز نەسىن) لە 1995 /7/6 كۆچى دواىي كرد.

• پېشەكى وەرگىپ

پەيدا كىردىن وەرگىپانى ئەم كىتەپە ھەقايەتى خۇي ھەيە. سان 975، ئىشى مامۇستايەتى خۇم گواستەو بەغدا بۇ ئەوۋى لەوئى لە پال دەرگوتنەو ھەدا خويندىنى زانكۇ تەواو بەكەم بەلام تەقدىر لەگەن تەگىر نەھات و بۇ خويندىن وەرئەگىرام و دواي سى سان مانەووم لەوئى بە نائومىدى و ھەناسە ساردى گەرامەو. لەوئى لەگەن كۆمەلئى برادەرى خۇيى دوو زوورمان لە خانوويەكى دوو نەۋمى نۇ ژوورى لە ھەيدەرخانە بە كىرئى گرتىو. يەكئى لە برادەرەكان كاك ھەكىم كاكەوھىسى باوكى (يادى) برادەر خۇم) بوو. لەوئى برا بچووكى كاك ھەكىم ناسى كە ناوى كاك ھەمىد بوو. جار جار دەھاتە سەردانى كاك ھەكىم و بەو بۇنەيەو بووين بە دۇست و ئاشنا. كاك ھەمىد ئەوساكە تەندروستى باش نەبوو. كاك ھەمىد ھەزى لە كىتەپ و خويندىنەو دەكرد بەلام نازانم شتى دەنووسى يان نا؟

جارپىكان لە باسى نووسەران قسە ھاتە سەر غەزەپ نەسىنى تورك. گوتى كىتەپكى ئەو نووسەرم ھەيە بە ناوى (چاخان). مەنىش بە زمانى سووتاي داوام ئى كىرد بۇم بىنى بىخوئىنمەو. بۇي ھىنام و خويندىمەو. كە بۇم بىردەو، مردم و سووتام وەرى نەگرتەو. گوتى بۇ خۇت بى، بەلام بەو مەرچەي وەرى بگىپرى. گوتەم بەخو كاك ھەمىد ئەو بەلئىنەت پى نادەم چونكە من خۇم زۇر ھەز لەو نووسەرە ناكەم.

وختەك بىستەم كام ھەمىد لە (2005/11/3) غەمىرى خوای كىردو (گىانى بە بەھەشت شاد بى). ئىستايىش كە بە بىرم دىتەو كزەم لە جەرگەو دى، ھەم بۇ خۇي كە زو مالاوايى ئى كىردىن و ھەم بۇ ئەوۋى چۇن بى دلىم كىرد و تا مابوو كىتەپكەم وەرئەگىپ؟ پاشان ھەر بۇ خاترى گىانى پاكى ئەو كىرد بە كوردى و

زەشئووسەكەم ھەلگرت. بەم دوایىيە بېرىرم دا پېيدا بچمەوھو چاپى بكەم و
پېشكەشى بكەم بە گيانى پاكى كاك ھەمىد ەبىدوللا كاكەوھىس.
بەو دوایىيە زانىم كاك ھەمىد دەستى نىگار كېشانى ھەبووھو ھەندئ نىگارى لە
باش بە جى ماوھ. ھەر بەو بۇنەوھىش وامن پى باش بوو ھەندئ لە نىگارەكانى
لەگەن ھەئسەنگاندنىكى مامۇستا جەلىلى مامەى وەكوو پاشكۆيەكى رۇمانەكە
بالو بكەينەوھ.

غەزىز گەردى، بەحرەكە

پېشەكى نووسەر

كۆمەن باشترین مامۇستايە كە دەرزی ژيانمان فیر دەكا. نەم دونیا تیکەل و پیکەلەیدەدا كەسانی جۇراو جۇر زۇرن. ھەر كەسە بیرئكى لە سەرو سەودایەكى لە دلدايە... جا دەبى ھەر چاویكمان بکەینە چوار چاوو ناگاداری خۇمان بین..

قۇلپەكان دەورگنیری شانۇی بیسو کریتی ئەم كۆمەلەپەن كە لە ولاتی نیوہ، لە شاری نیوہ، لە گەرەكى نیوہ و بگرە لە مالى نیوہ خۇیان دانووساندووہو داویان داناوتەوہو خۇیان بۇ راو نامادە کردووہ...

ئەو قۇلپرانە، ئیمە خۇمان دروستیان دەگەین... ئەگەر ئیمە کارمان دروست بی، ئەگەر پنیوستان بەوہ نەبى بە رىی نارەوا بچینە پیتش، قۇلپ پەیدا نابن بۇ ئەوہی بین بە بەلای سەرى خۇمان و كۆمەلەگەمان.

غەزیز نەسین

(1)

(سەگ لە بەر سىبەرى دىوار ومردەكەئىو

بە خەيال و اتى دەگا پياوتكى ھونەرمەندە!)

پۇستخانەى شارۇچكەكە لە كەلاومىيەكى كۇندايەو كەوتۇتە سەر شەقامى سەرەكى. رىچكۇلەيەكى خۇلى بارىك لە پىش ئەو بىنايەو دەچىتە گۇرەپانى شارۇچكەكە . ئەم رىچكۇلەيە ھاوين خۇلەپۇكەو بەھار پىر قورۇ زىلاقەو لە زستاندا تەپۇلەيەكى گەورەى بەفر پىك دىنى.

گۇرەپانى شوورمەندى بەر دەم پۇستخانە سەيرانگا و شوئى رابواردنى گەنجانى شارۇچكەكەيە. عەسران دوو دوو و سى سى لەوئى پياسە دەكەن و بە دەم قسە كردنەو چاومرپى گەيشتنى پۇستە دەكەن. پاسى پۇستە ھەموو رۇزى سەعات چوار، بە شەقامى سەرەكىدا تىدەپەرىئو چەند دەقىقەيەك لە بەردەم بىناى پۇستەخانە دەوەستى، شاگرد پۇستەچى وەكوو بزىنە كىوى خىرا بە سەر ترومبىلەكە ھەندەگەرى. كىسەكانى پۇستە فرى دەداتەخوارەو وەك برووسكە پەتەكان دووبارە توند دەبەستىتەو بۇ ئەوەى زوو بكەوتتەو رى.

ھاوين، رۇزى، گەنجەكان وەكوو ھەموو جارئ لە بەر دەم پۇستەخانە كۇ ببوونەو چاويان برىبوو ناسۇى دوور. پىش ئەوەى پاسى پۇستە لە رىگا دەر بىكەوئى، تۇزو گەردى لە ناسۇ دەرەكەوت. لە پىر چەند لادىيەك بە خەنى خۇشى ناسۇيان نىشانى يەكتر دا...

- ئەو ھات !

- ھەر دەلتىي بەچكە شىرە، تۇزۇ گەردى پىش خۇي دەگا.

- ئەمپۇ رۇژنامە دى !

- بەلى، پىنج شەممەيە، دى!!

ئەو تۇزۇ خۇلەي وەگوو ھەورى تارى لە ئاسۆو بەرز ببووۋو، وردە وردە نزيك
كەوتەوۋە پاسى زمردى پۇستە دەرگەوت.

رۇژنامەفرۇشى شارۇچكەكە خۇي ئامادە كرد بۇ ئەوۋى ھەر ترومبىلەكە
راوۋستا بەستەي رۇژنامەي ئى وەرىگرى.

ترومبىلەكە لە بەردەم بيناكە وەستا. شاگرد پۇستەچى وەك گوللە بە
ترومبىلەكە ھەگەرا، چوو پەتەكانى كردەو.

لەو نەفەرانەي دابەزىن، سەرو سىماي نەفەرىك زۇر سەرنجى خەلكەكەي
راكىشا. رەفتارو ھەئسو كەوتو شىۋازى جل لەبەر كردنى بە ھىچ جۇرى بە
خەلكى ئەو ناوچەيە نەدەچوو.

جانتايەكى شىنى پىر كىتىپو گۇفارى پى بوو لە سەر زەوى داينا... بە دەست،
تۇزۇ خۇلى لە جلەكانى تەكاند. بى ئەوۋى گوئ بە سەرنجى بە مەراقى لادىيەكان
بدا، نەختى تەماشاي ئەم لاو ئەو لاي كرد. كە دىنيا بوو نىشانەكانى تەواوۋە بە
غەلەت نەچوۋە، دەستى دايە جانتاكەي و بە ھەنگاۋى توندو پتەو، بە رىچكۆلە
خۇلەكەدا، بەرەو گۇرەپانى شارۇچكەكە كەوتە رى.

نەگەيشتبوۋە گۇرەپانى شارۇچكەكە، لە بەر دەم تابلۇيەكى كالبووۋە وەستا
لىي نووسرا بوو: (ئوتىلى نوئى پالاس). نەختى سەنگرايەو، ئىنجا چووۋە ژوورەو.

ئەو رۇزە، بۇ بەيانى، ئەو رىبوارە نەناسياۋە نامەيەكى دوورو درىزى بۇ
برادەرەكەي نووسى.

(2)

(ئەو شارۋچكەپەى خاكى مردووانيان بە سەردا كىردووه)

برادەرى نازىز...

ئىستا (1342) كەم ئە تۆۋ لە دەرياۋە دوورمۇ لە شوئىنى ھەناسە ھەئدەكىشىم
(1286) م زياتر لە سەر رووى دەريا بەرزترە.

دوای ئەوۋى دوو رۇزۇ شەۋىك بە شەمەندەفەر رىم بېرى و دانە رۇزىكىش
سواری پاس بووم، گەشىتمە شوئىنى كار كىردىم كە ئەۋەندە رۇزۇم دەزمارد داخۇ
كەى دەپكەمى.

راستىيەكەى ژيان سەراپاى تراۋىلكەپەكى گەۋرەپە. كە مرۇ لە دوورەۋە
تەماشای دەكا، ۋەكوو باخو كانى و درەختو سەۋزايى دەكەۋىتە بەر چاۋ، بەلام كە
دەگاتە چىگاگە دەبىنى جگە لە بەردو قوموخاك و خاشاكي بىابان ھىچى تر
نىيە...

ھەر چەندە من پىشتىش دەمزانى شوئىنى كارى نوئىم شارۋچكەپەكى بچووكە و
ئەۋۋى سىنەماۋ شانۆۋ بگرە ناۋى بوپرى و كارەباۋ تەندروستى و قوزلقورت و ژەھرى
مارە تىيدا نىيە. من خۇم بۇ بەرەۋ روۋبوۋنەۋەى ئەۋ گىر وگىرغانە نامادە كىردبوۋ،
بەلام دۇخەكە زۆر لەۋە خرابترە كە من بىرم ئى كىردبوۋەۋە.

ژيان، لىرە بۇ مرۇفئىكى ۋەكوو من كە لە پاپتەختى ۋلات گەۋرە بوۋىم، ھى
ئەۋە نىيە بەرگەى بگىرى، بەلام كە دوای ئەۋ ھەموو راکە راک و پارتى بازىيە تازە
دەستم لە كار گىر بوۋە، ناچارم بەرگەى ھەزار لەمە خرابترىش بگىرم!!!

حالتى من ومككو ئەو گەشتيارە ئەمريكييانە وايە كە دميانەوى بۇ دۆزىنەوۋە لىكۆلئىنەوۋە بىچنە ئەو جەنگەلەنەى تا ئىستا پىيى بىيادەميان پى نەكەوتوۋە. ئەمانە چۇن شلەزاۋو نارەحتەن؟ چۇن لە ترسى روو بە روو بوونەوۋەى جانەومرى كىوى و گاي لىرەوارو شىرى دىندە ورو گىز دەبن؟ منىش ئەو حالەتەم ھەيە. خۇم لىرە بە بىگانە دەزانم. دەلتى چوومەتە ولاتى مرۇفى كىوى و دەمەوى شوئىنك بدۆزمەوۋە ناوى لە نەخشەى جوگرافىاشدا نەھاتوۋە.

دوتىنى، گە گەيشتەم لىرە، دواى نىورپۇ شەممە بوو. وەخت نەمايوو بىچم خۇم بە دايرە بىناسىنم، ئەمىرۇ يەك شەممەيەو رۇزى پشوو، دەرفەتىكى باشم ھەبوو بۇ ئەوۋى بە وردى لەم مەسەلەيە بىكۆلمەوۋە (تېببىنى): لە توركىيا ومككو ولاتانى ئەوروپا رۇزى يەك شەممە پشوو. ئىستا ئەنجامى دۆزىنەومكانى خۇمت بۇ دەنووسم.

لە بەر رىگاي دوور، شەكەت بىووم. ھەر ھىندە لە پاس دابەزىم، يەكەم ئارمزوم ئەوۋە بوو ئوتىلىكى شياو بۇ ھەسانەوۋە پەيدا بىكەم. ئاي لەو ئارمزووۋە بى ھوودەيە!! لىرە، پىويست ناكا مرۇف ئارمزوۋى (شىتى) لە مىشكى خۇى گەلالە بىكا، ئەوۋەندە بەسە بىر لە (شىتى) بىكەيتەوۋە، يەكسەر لە بەر دەمت ئامادە دەبى. سى سەد چوار سەد ھەنگاۋ رۇيشتەم، چاوم بە دوو ئوتىل كەوت ومككو دوو دار شمشاد بەرامبەر بە يەك ھىت بىوونەوۋە.

ئەو دوو ئوتىلە ھىچ شتىان بە ئوتىل نەدەچوو، تەنيا ناويان ئوتىل بوو. يەكى ناوى (ئوتىلى نووگارى پالاس) و ئەوۋى تر ناوى (ئوتىلى نوپى پالاس) بوو.

ئەم شارۇچكەيە كەوتتە سەر رىگاي ترانزىتى ئىران و توركىيا. شەقامى سەرەكى ومككو چەقۇ ئەم شارۇچكەيە لە ناومراستەوۋە دەكاتە دوو لەت. بە ھەموو دەمى پاس و ئوتومۇبىلى دوا مۇدىل وەك گوللە بەم شەقامەدا تىدەپەرن و تۇزو خۇل بەرز دەبىتەوۋە ئاسمان. دەرگاۋ پەنجەرەى بىناكان يەك تفرە توزو خۇليان لە سەر نىشتوۋە. سەر و چاۋى خەلكەكە ئەوۋەندە خۇلاۋى بوو، ھەر كەس بۇ يەكەم

جار خەلكى ئىرە بېيىنىۋا دەزانى ئەمانە كەوتۈنەتە ژېر دارو پەردووۋ تازە لە
ژېر يەك دنيا خاك و خۇل راکىشراونەتە دەرەوہ. ھەر دەلىلى بىرى خەلگى ئەم
ناوچەيەش كەوتۈتە ژېر تفرە خاك و خۇلگى ئەستور. ھەرچەندە ئەم
شارۇچكەيە شوينىكى باشى ھەيە و كەوتۈتە سەر رىگای ترانزىت، خەلگەكە يەك
ھەنگاويان بەرەو شارستانى و پىشكەوتن نەناوہ. بە من بى پەنجەم لە ناو ئەو
خاكە بېمە خوارىۋ چەقى قورسايى ئەم گۈندە بدۆزمەوہو رايبتەگىنم بۇ ئەوہى
بەنكو ئەو خۇلەى لى بتەكىۋ خەلگەكە لەم خەوہى بى ناگىيى بە خەبەر بىي...

لەو ھەموو قازانجەى كە رىگای ترانزىت بە شار يان شارۇچكەيەكى دەگەيەنى،
خەلگى ئىرە تەنيا فيرى كىشانى جگەرەى ئەمىرىكى بووين. لە دوينى پاش
نيومرۋوہ تا ئىستا، لىرە، ھەر كەسىكم دىبى، ديومە جگەرەى ئەمىرىكى دەكىشى.
تەنانت دوو سى كەس جگەرەى ئەمىرىكيان پىشكەش كردم... شتى وا بە لاي
ئەوانەوہ جۇرە گەورەيى و خۇدەر خستىكە...

بە تايبەتى گەنجەگان رۇحيان بۇ جگەرەى ئەمىرىكى دەرەدەچى. كاسبكارانى ئەم
شارۇچكەيە بە درىزايى رۇژ چاويان دەگەنە چوار چاوو چاوەدپىرى جادە دەكەن.
ھەر ھىندە ترومبىلى گەشتيارەگان بوەستى، لە جىياتى ئەوہى شتى خۇيان بە
فرۇشتن بە سەردا يسەپىنن و پارە لە بىگانان دەرپىنن، يەكسەر تاقىبى جگەرەى
بيانى دەكەن و چى پارەيان ھەيە بە جگەرەى دەدەن. ھەرزانترىن جگەرەى
ئەمىرىكى نرخى چوار ھىندەى جگەرەى خۇمانە. بەلام كىشانى جگەرەى
ئەمىرىكى و پىشكەش كردنى شتىكى ترە!!

تەنانت كارمەندانى دەولەتەش ھەوہسيان بە كىشانى جگەرەى ئەمىرىكى دىۋ
دەستى ناغاي كۇنەپەرست ناگىر نەوہ. تازە من تىگەيشتووم كە ئەمىرىكا دۇستاپەتى
خۇى لەگەل خەلگى دونيا بە جگەرە دەست پى دەكا. تۆ وەرە بزانه من لە كويۋە
دەستم بە نامەكە كردو ناخىرى ھسە خەرىكە بەرەو كوي دەكىشى!! زۇر داواى

بوردن دەكەم. لە بىرم نەبوو من گارمەندىكى بچووكم و ھەقم نىيە دەست لە ئىشى ماقوول وەر بدەم. !!

بە روخسەتتان دەگەرپمەو ھە سەر بايەتى سەرەكى. بەئى، كە دوو ئوتىلم لە سەر رىي خۇم بىنى، لە بەر ئەوھى رووكارى دەرھوى (ئوتىلى نوپى پالاس) باشتر ديار بوو چوومە ئەوئى...

ئەم ئوتىلە چوار ژوورە. يەكئ لە ژوورەكان شەش نەفەرىيە، دوويان ھەر يەكە چوار نەفەرىيە و چوارەميان دوو نەفەرىيە...

خاومنى ئوتىلەكە بە سەرو سىما وا لە من گەيشت كە پياويكى ماقوولم، بردمىە ژوورە دوو نەفەرىيەكە كە لە ھەموويان پاك و خاوينتر بوو.

لە بەربۇن بۆگەنى دىم تىك ھەلچوو. خۇم پى لە ژوورەو رانەگىراو ھاتمە خوارەو. خاوم ئوتىل لە سالۆنى نەھۆمى خوارەو بوو. داوام ئى كرد چەرچەفو بەرگە باليفەكان بگۆرئى. خاوم ئوتىل بە سەرسامىيەو گوتى: جەناب ھەفتەى پيشوو گۆرپومن... سى نەفەر زياتر لە سەرى نەخەوتوون!!!

خوئىم ھاتە جۆش. ئەو ھەموو (كەرايەتییە) لە ھىچ گۆشەيەكى دنيادا، تەنانت لە ناو لىرەوارەكانى ئەمازۇن و لە ناو خەلكە كىوييەكەى نەوئىش، نىيە..خاوم ئوتىل بە رەنگ و رومەو لە مەسەلەكە گەيشت و بەر لەوھى من دەم بەكمەو ھەرچى جوئنى بە مندالى فيرى بىووم ھەوالەى دەيبابى بكەم، ئەو گوتى: زۆر باشە بۇ خاترى جەنابت ئىستا پىيان دەئىم بيانگۆرن.

لە ئوتىل ھاتمە دەرھو بۇ ئەوھى پياسەيەك بە ناو شارۇچكەكەدا بكەم و نارەھەتىم دەر بكەم، چەند ھەنگاوىك بەو لاو تابلۇيەكى شەقردووم بىنى وشەى رىستورانى لە سەر نووسرا بوو. ھەوھسى خواردەنەوھى چەند پىكە خواردەنەوھىكى لە دل بزواندەم بى دەستى خۇم چوومە ناو رىستورانەكە.

ئەمە رىستورانى نمرە يەكى شارۇچكەكە بوو بەلام ھەواى ناخۇش و ئەو شىيەى دەكەوتە بەر لووتى مرۇف، دل و ھەناوى مرۇقى تىك دەدا. ئەومندە پى لەقەپان لە

خۇلى ناو غەردەكە دا بوو وەگوو چىمەنتۇي شىشەدارى لى ھاتبوو. سى جبار كورسىيەكەم گۆپى بۇ ئەۋەي بەر نەبمەۋە. نازانم ناو غەردى ژوورەكە قۇرتو كۆسپ بوو يان پايەكانى كورسىيەكە بە قەد يەك بلىند نەبوون. راست رانەدەۋەستا. كە چاوم لە تارىكى را ھات، تەماشاي كەل و پەلەكانى رىستورانەكەم كرد. شەش مېزىيان لە دەوران دەۋرى سالۇنەكە دانا بوو ھەر مېزەو چوار كورسىيان لە دەۋرە رىز كردبوو. تەنانەت دوو كورسىيان يەك رەنگو يەك مۇدىل نەبوون. دەتگوت ھەر يەكەيان لە سووچىكى دۇنيا ھىناۋەو موزەيەكتيان نە مۇدىنى جۇراو جۇرى كورسىو مېز دروست كردوۋە.

كورپىزگەيەك بە كۇنە پەرۇپەك خەرىكى سىپنەۋەي مېزو كورسىيەكان بوو. چوومە لاي مەنچەلەكانى خواردن. ھەموو مەنچەلەكان سەريان والا بوو. سىنىيەكانيان بە رىز لە تەك يەك لە سەر سەكۇكە دانابوو. قوماشىكى تۇپرى رەشيان بە سەر دادابوون. ھىدى دەستەم بىرد بۇ ئەۋەي خواردنەكان تاقى بىكەمەۋە، يەكسەر تۇپرەكان بەرز بوونەۋە ئاسمان. تومەز ئەو تۇپرانە مېش و مەگەسى قەلەو بوون و لەگەل جوولانەۋەي دەستى من ھەئىرپىن. ئىتر كەۋتەمە ناو پەلە ھەۋرپىكى رەش و تارىى مېش و مەگەس.

بە جەپەساۋى لە ناۋەندى رىستورانەكە ۋەستام. نەمزانى ج بىكەم: دابنىشەم و ئەو خواردنەنە بىخۇم، يان يەكەو راست بۇي دەرىچەم؟ لە بەر ئەۋەي خاۋەن رىستورانەكە زەق زەق چاۋەدېرى ھەئس و كەۋت و جوولانەۋەكانى دەكردم، نەمتوانى بچمە دەروە، ھەر چەندە وام پېشان دا گوايە خواردن دەخۇم بەلام خواردنەكانم نەخوارد.

ئەو دۇلكە ئاۋەي لە سەر مېزەكەم بوو، ئەۋەندە لە مېز بوو نەپانئوشوشت بوو، بە قەدەر يەك پەنچە خلتى لە بن بوو. لە كاتى ناو خواردنەۋەدا بە جۇرئى پەرداخەكەم بۇ دەمە راگرت كە لىۋى خوارەۋەم بە لىۋى پەرداخەكە نەكەۋى. ھەر دوو لىۋم بىردە ناو پەرداخەكەو بە زەحمەت نەختى ئاوم خواردەۋە.

بىي ويزدان خاوهن ريستوران! تۆلەي ھەموو كەم و كەسرىيەگانى خۆي لە پىسولەي حيسابى من دەرھىنا. بۇ خواردنىكى ئاسايى و دوو سى پيالە خواردنەوہ بە قەدەر مەسرفى يەك ھەفتە پارەي ئى وەرگرتەم. نازانم ئاخۇ لەگەل ھەموو كەس بەو جۆرە حيساب دەگا، يان بە گەشتيارى بيانى لە من گەيشتوو؟

بە ھەر حال بە گىرفانى بەتال لە ريستورانەكە ھاتمە دەرەوہ. كابرايەكى ئەسمەر لە تەك ترومبىللىكى دوا مۆدېل وەستا بوو، دەيەويست شتى بە پۇلىس بلى. كەس لە رمانى نەدەگەيشت بەلام نە جوولاندنى دەستىيەوہ ديار بوو سكالاي لە شتى ھەبوو. دە، پازدە ژن و پياوو مندال لە دەورى كۆ ببوونەوہ گالتەيان پى دەگردو لاسايان دەگردەوہ.

منيش بى دەستى خۆم چوومە لايانەوہ بۇ ئەوہى بزاتم مەسەلە جىيە..

كابراي ئەسمەر تەمەنى دەورى چل و پىنج، چل و شەش سال دەبوو. كە چاوى بە من كەوت و لە ديمەنمەوہ زانى جياوازىم لەگەل ئەوانى تر ھەيە، بە زمانى ئىنگلىزى پرسى: ئايا ئىنگلىزى دەزانى؟ من ئىنگلىزى نازانم. ئەلمانىم خويندووہ بەلام ئەم چەند وشە ئىنلىزىيەم دەزانى. بە ئەلمانى وەلامم دايەوہ: نا... ئىنگلىزى باش نازانم بەلام ئەلمانى دەزانم. ئەم جارە كابرا بە ئەلمانى دەستى بە قسە كرد: ئەمە چ وەزەتكە؟! مندال شووشەي ماشينەكەمىيان بە بەرد شكاندووہ!!

سەيرم كرد دىتم راست دەگا. مەرۇف دلى دەبوو بە كەباب، ماشينەكە وەكوو بووك وا بوو دەنگوت تازە لە ناو كاغەز دەرھاتووہ بەلام شووشەي لاي لىخۇرى شكا بوو. كە قسەي كابرام بۇ پۇلىس و ئەوانى تر وەرگىرا، ھەموو لە قاقاي پىكەنىنيان دا. پۇلىسەكە لە ھەموويان خراپتر بوو، ھەر ھىچ خۆي لە گوورە نەبرد. شانى ھەلتەكاندو بە قەشمەرى گوتى:

- بىرۇ بابە، بىرۇ. دەلىي تازە ماشينت ديوہ؟ مندال جىيان لەگەل دەكرى؟

كابراى گەشتىارى بيانى چاوپرېتى ۋەلامى من ۋە ھەلۋىستى پۇلىسى دەگرد. بە چاۋپكى زەق لە دەمو چاوم نى بېۋەۋە. نەمدەزانى چى ۋەلام بىدەمەۋە. يەككى لە ناو ھەشىمەتەكە گوتى:

- ھەموو جارى شتى ۋا روو دەدا. ئەمە شتىكى تازە نىيە.

سەيرم گرد دىتم خاۋەن ئوتىلەكەى منە. پرسىم مەسەلە چىيە؟ بە دوورو دىژى بۇى باس كردم:

- ھەر كاتى ترومبىنىكى بيانى بەم جادەپەى ترانزىدا تىدەپەرى، مندائى لادىيى لە دەم رىگا خۇيان لە ناو تەبارە گەنم ۋە لە پەنا ديواران دەشارنەۋەۋە بەردىان تى دەگردن... ترومبىل نىيە بە سەلامەتى لەم رىگايە دەربچى. ھەندى جار رىبوارەكان دەمو چاۋپشيان دەشكى.

لە پۇلىسەكەم پرسى:

- ئىستا چارەى ئەم جەنابە چىە؟

- چوزانم! لە كوئى بىدۆزمەۋە. من چوزانم داخۇ چ ھەرامزادەپەك بوۋە ۋاى كىردوۋە؟

خەلئەكە لە قاقاي پىكەنىنيان دا... گەنجىكيان ھاۋارى كرد:

- ھەقىانە!

كابراى گەشتىارى بيانى، كە زانى تاخىربوون سوودى نىيە ۋە ھىچى بۇ ناكەن، سوارى ترومبىكەى بوو رۇشىت. منىش لەگەل خاۋەن ئوتىلەكە رۇشىتم. لە رىگادا لىم پرسى:

- بۇچى مندال ئىشى ۋا دەكەن ۋە گەۋرەكان لىيان ناخوپرەۋە.

- بە خوا خەلئى ئىرە دلىان زۇر لە رىبوارى ئەروپى ۋە بە تايبەتى لە ئىرانىان پىرە. ئۇبال ۋەستۇى ئەۋانەى باس دەكەن دەلئىن ئىرانى ھەموو رۇژى، دەستە دەستە بە شتى بە كىش سووك ۋە بە نرخ گران، دەچنە ئەۋروپاۋ كە دەگەپنەۋە كچىكى قىر زەردو ماشىنىكى دوا مۇدىل لەگەل خۇيان دىنن. رۇژى، بە لايەنى كەمەۋە

بىست سى ماشىن بەم رىڭايەدا دەجىتە ئىران و لە بەر ئەوھى خەلىكى ئىرە، جگە لە زەحمەت و تۆزو خۇن، ھىچى ترىان پى ناپرى، بۆيە گەورەو بچووكى ولاتەكەمان چاويان بەرايى نادا ھەر تەماشايىيان بکەن. ئىتر بە بەرد ھاويشتن و شووشە شكاندن و عەدم كىردنى ناوہوھى ترومبىلەكان بە لايەنى كەمەوہ نازارى رۇحى و ئاگرى ھين و ئىرەھىيان دادەمركىتەوہ.

ماومىكە لەگەن خاومن ئوتىلەكە بە قسە كىردن، پىاسەمان كىرد. لە قسەكانى ئەو جەنابەوہ زۆر رانىيارىم ئە بارەى نەم شارۇچكەيەوہ پەيدا كىرد. ئىرە بە گىشتى 1980 كەسى تىدايە. ژمارەى دانىشتوانى دىھاتەكانى دەورو بەرى دەگاتە سى ھەزار(3000) كەس. لە رووى جوگرافىيەوہ، نەم شارۇچكەيە كەوتتە ناومپراستى دەشتىكى تەخت و فراوان، تا چاو بىر دەكا باخى ميوەو زەوى كشت و كالىيە. لە لای باكورى رۇزاواى شارۇچكەكەدا، چەمىك بە ناو قامىشەلانىكدا تىدەپەرى. ئەو چەمە ھاويان وشك دەبى و زەلكاويكى بۆگەنى لە شوپن بە جى دەمىنى، دەبى بە شوپنى كۆبونوہە مىش و مەگەس و مەلە كىردنى گامىش... لە لای باشورى رۇژھەلاتىشەوہ، قسنى پىاواچاكىك سەرنج رادەكپىشى. لە سەر تا سەرى ولاتدا، لە ھەر شوپنى شار و شارۇچكەو گوندىك ھەبى، بە گوپرىەى كەورەو بچووكى شوپنەكە چەند قسنى پىاواچاك ھەن.

دواى ئەو پىاسە كورتەيە، بە تەواوى رام لە بارى نەم گوندەوہ گۇرا. خەرىكە وردە وردە ھۇگرى ئىرە دەبىم. جەھىف دىم نەشقى تىدا نىيە... ئەگەر ماشوووقەيەكە ھەبوايەو دى بە جەورو جەفا بىرىندار كىردىم، ئەم خاكەم بە لاوہ شاعىرەنەتر دەبوو.

گەپرامەوہ ئوتىل بۇ ئەوھى نەم نامەيەت بۇ بنووسم. بەلام ھەر ھىندە چوومەوہ زوورى، ھەناسەم تەنگ بوو. نازانم نەفتى رەشان لە زوورەكەم دا بوو بۇ ئەوھى پاكى بکەنەوہ، يان (دى دى تى)يان نى رشانند بوو. بە كورتى ھەرچى بوووبى بۇنىكى ئەومندە تىزى نى دەھات ھەر مەپرسە!!! سەپىرم كىرد ئەگەر خۇم

لە ژوررە دەرباز نەكەم، دەخنىكىم... بەنجرەكانى ژوررەم كىردەم بۇ نەوى
 ھەواى ژوررە بگۆرئى و چوومە خوارەو. خاومنى ئوتىلەكە گوتى:
 - قوربان، پىم گوتن (دى دى تى) پان لە ژوررەكەى تۇ دا. ئىتر نە سۆنى و
 چىنگەى دەبى و نە كىچ. ئەمشەو بە كەمالى ئىسراحت بەخەو. ماندووت
 دەخەسىتەو...

ويستم لە سالۆنەكە دابنىشم و نامە بۇ تۇ بنووسم. بەلام رووناكى گلۆپەكە
 ئەوئەندە كز بوو، نەمتوانى. ئە خاومنى ئوتىلم پىرسى:
 - ئەو گلۆپەكانتان ھەمىشە ئاوا بى شەوقن؟

- نەخىر... دواى سەعات دەى شەو، كارمبا ئەوئەندە بە ھىز دەبى، گلۆپەكانمان
 شەوق لە تىشكى خۇر دەبىن!! كە دوكان دادەخىرئىن وخەلك دەخەوئى، ئەوسا وەرە
 تەماشائى گلۆپەكان بكە! تا نىو شەو، ھەموو كووچەو بازار وەكوو رۇژ رووناكە،
 نىو شەو، گلۆپەكان سى جار دەكوژىنەو پى دەبنەو. ئەمە نىشانەى كوژانەو
 كارمبايە. دواى ئەو ھەر كەسى نەخەوئى، دەبى چىراى نەفتى داگىرسىنى. دووبارە
 لە ئوتىل ھاتمە دەرەو، باومر كە تىرفەى مانگ لە گلۆپى كارمبا بەھىزتر بوو. جا
 حىسابى خۇت بكە، بزائە خەلكى ئەو ناوچانە ژيانىكى چەند بە دەردەسەرىيان
 ھەيە! ھەر دەلئى ئەم شارۇچكەيە لە پىشت كىوى قافە، ئەو ھەموو شارستانىتى و
 پىشكەوتنە ھىچ كارىكى ئى نەكردووە.

ھەر بە خەيالتدا نايە ئەو خەلكە چەند داماوو ھەزارو نەدارن! لىرە يەك شت
 لە ھەموو شتى زىاتر رەواجى ھەيە. ئەويش قەسەكردنە لە بارەى جەنابى
 ((زەبووك زادە))... ھەموو خەلكەكە بە ژن و پىاوو بە گەورەو بچووكەو، كە
 دەگەنە يەك، دواى سەلامو چاك و چۆنى، دەست بە باسى كىردەوكانى ((زەبووك
 زادە)) دەكەن:

(زەبووك زادە) وا بوو. (زەبووك زادە) وا چوو!

باۋەر پىكە، ھەر لەۋ ساتەۋە كە سوۋارى شەمەندەفەر بوومۇ بە درىزايى ئەۋ
 ماۋەيەى لە ناۋ باس بووم، ھەمىشە ناۋى جەنابى (زەبووك زادە) م دەكەۋتە بەر
 گوئى. ناۋى (زەبووك زادە) وىردى سەر زارى ھەموو خەلكى ئەۋ ناۋچەيەيە. شتى
 ۋا لە بارەى بەدەفەپىيى ۋ قۆلپىرى ۋ ئاينى ۋ ئۆينى ئەۋ پىاۋە باس دەكەن، مرقۇف
 ئەۋمىندە دەھرى دەپى، شاخى ئى دەپروئى. بە لاي مەۋە، ئەم قسانە زىاتر لە
 ئەفسانە دەكەن. ئەگەر راست بى، بە راستى بىننىنى ئەۋ پىاۋە شتىكى پىۋىستە.
 ئارمىۋىيەكى گەرم ۋ گوپم نە دىلدا پەيدا بوۋە بۇ بىننىنى ئەۋ پىاۋە... ھەيە كە
 لىرە نىيە!! دەلئىن چۆتە ئەنقەرەۋ پاش چەند ھەفتەيەكى دى دىتەۋە...

ھەۋل دەدەم سەربىردى ئەۋ كابرايە لە زمانى خەلكەۋە بىبىسم بۇ ئەۋەى كاتى
 بەرەۋ روۋى بوومەۋە، ھەموو شتىكى لە بارەۋە بزائەم. گۋايە ئەم شارۋچكەيە بە
 بى (زەبووك زادە) ھىچ كەلكى پىۋە نىيە. ئەگەر يەك رۇژ ناۋى (زەبووك زادە)
 لەۋ شارۋچكەيە نەمىنى مالى ۋ دوكانەكان كپو كپو بى ھەست ۋ خوست دەبن.
 بە راي خەلكەكە، ئەۋ (زەبووك زادە) يە لەگەن ھەموو پەست ۋ نزمى ۋ
 چرووكىشى، ۋەكوو چاۋو رۇحى خەلكى شارۋچكەكە ۋايە ۋ ھەموو كەم ۋ
 كورتىيەكان شارۋچكەكە پىر دەكاتەۋە.

ئايا تۇيش بە لاتەۋە سەير نىيە، بى شك تۇيش رات لەگەن مىندايە. جا
 چاۋەرپى نامەى دادىم پكە. ھەر ھىندە زانىارى ترى لە بارەۋە ۋەرىگرم لاي خۇم
 دەپنوسمەۋە ۋ بۇت رەۋانە دەكەم.

ئىستا بەرە بەرى نىۋەشەۋە، بىنا بە قسەى خاۋەن ئوتىل، پاش پىنج دەقىقەى
 تر گلۇپەكان دەكوژىنەۋە، جا دەپى ئەم نامەيەى تۇ تەۋاۋ بەكەم ۋ خۇم بۇ نوۋستىن
 نامادە پكەم. ئەۋىش لە ناۋ چ جۆرە نوپنىك!! خۇزگە چەرچەف ۋ بەرگە
 بالىفەكانىان نەگۇرپايە. ئەمانە لەۋانەى پىشۋوۋىش پىس ۋ بەچكەترن!

ئىستا دەزانەم بۇچى خەلك دەلئىن خۇلى مردوۋانىان بە سەر ئەم شارۋچكەيە
 داگردوۋە. خەلكى ئىرە، لە خاۋەن رىستورانەكەۋە بگرە تا خاۋەن ئوتىلەكە ۋ ھەر

كەسى كە دىبىم مروقى بزۆزن. گۇرستان چۇن كىش و ماته ئەو شارۇچكەيەش ئاوها
بى دەنگە دەنگە.

خودا ئاخىرم بە خىر بگىرى لىو شارۇچكەيە. ھەست دەكەم چارمنووسىكى
سەيرم پەيدا كردووه. دىمەنى زۇر جوان و قىسەى زۇر خۇشم لە بەر دەمدايە!!
ئەھا!! لە پىر گلوپ كوزايەوه. راستى، ئەمە نىشانەى كوزانەومىيە. دەبى زوو
نامەكە تەواو بىكەم. خودا حافىز. دوور بە دوورى، رووى وەك مانگت ماچ دەكەم و
داواى سەرگەوتنت لە خوا دەخونزم.

(3)

(رۇزۇ باش جەنابى فەرماندار...)

برادەرى تازىز...

نامەكەت گەشىت. زۆر شادمان بووم كە تۇيش ھەمەست بە ژىانى (زەبووك زادە) دى. ئەمە وا دەكا بە شىومىھكى گەرمو گورپتر ئەو يادداشتانە كۆ بکەيتەوھو رىكيان بۇخەي.

تۆ نازانى چەند خۇشە گوئى بەمىتە باسى كارەكانى ئەو پىاوە! باومېر ناکەم تا ئىستا دايكى زەمانە (ھۆلېر) ئىكى وای ھىنابىتە دونيا.

دوای ئەوھى خۇمەم بە دايەرە ناساندو كارەكەمەم ومەرگرت، دەستم بە لىكۆلىنەوھى بارو دۇخى ژىانى (زەبووك زادە) كىرد..

نەمەزانى لە كوپوھ دەست پى بکەم... پىش چەند رۇزۇ، كە ھەروا خەرىك بووم بە كووچەو كۆلانەكاندا پىاسەم دەكرد، رېم كەوتە قاوہخانەيەك..

لېرە، يەكئى لەو شتانەى زۆر بە ھەرمېنە قاوہخانەيە..خەلگى بېكارە، كە ھىچ رابواردن و خۇ خەرىك كىردىن ان نىيە، ھەر ھىندە دەستيان لە نىش بەر بىي، خۇيان بۇ قاوہخانە ھەلدەگوتن و دوای خواردنەوھى چا و كېشانى قەلوون، تەختە نەردو دەستە كاغەز دېتە ناوہوھ.

ئاخر بە لاي ئەوانەوھ چوونە سىنەما و تەماشا كىردى تياترو و مەى نۇشىن ھەرامە، بەلام تىواز (قومار) قەيدى نىيە.

چەند چىركەساتىك لە پىشت جامخانەى قاۋەخانەكە راۋەستام. چەند كەسىك لە سەر سەكۆى ئەم لاي قاۋەخانەكە سەرقالى يارى كاغەز بوون، ئەۋەندە بە رىقو توۋرەى كارتىيان لە عەرد دەكوتا، دەنگوت زىلە لە بناگوۋى خاينانى نىشتان دەدەن.

ھىدى چوومە ناۋ چاىخانەكە و لە تەنىشت ئەۋانەۋە دانىشتەم. دۋاي ئەۋەى ماۋىيەك يارىيان كىردو پارەكەيان بنى ھات، براۋەگان داۋاي چاۋ قەلوونيان كىردو دۇراۋەگان بازوۋى غەمىيان خىستە بن ھەنگىنەۋە.

دەكۋو ھەمىشە كە بابەتى ھەموو قەسەپەك دەچىتەۋە سەر (زەبووك زادە)، ئەمجارمىش قەسە، گىر گىر، ھاتەۋە سەر ئەۋ. (بىلالە رەش)ى كورى (مەلا بەدرى ئاقلمەند)، كە پارمىيەكى زۆرى لە تىۋاز بىردىۋوۋەۋە شادو شەنگول و كەيفىياز بوو، بەم جۆرە دەستى بە قەسە كىرد:

- مائى (زەبووك زادە) لە تەنىشت مائى (ھەمزە جووت بەدزادە)) يە . ئەۋ كاتە ھەمزە سەرۆك شارەۋانى بوو بەينى لەگەل (زەبووك زادە) زۆر خۇش نەبوو. ھەردوۋىگان ئەندامى يەك پارت بوون، بەلام نىشتان بە سەر پارتايەتتىيانەۋە نەبى. ھەردوۋىگان بە چاۋى دوژمنى خۇين تەماشاي يەكتىيان دەكىرد، زەبووك دەپەۋىست بىنى بە سەرۆك شارەۋانى و ھەمزەپىش نەپدەۋىست دەست لە سەرۆكايەتى شارەۋانى ھەلگىرى. ئەم ھۇيە، بە چاۋ بچوۋكە، كارىكى ۋاي كىردىۋو كە ھەردوۋىگان چاكى يەكتى كوشتنىيان كىردىۋو بە لادا.

سەپىنەپەك كورەكەى جەنابى (ھەمزە) ھاتە مائەمان گوتى:

- ياللا ھاۋرى، ھەستە بچىن تەماشاي دىمەنىكى زۆر جوان بگەين.

- بەۋ سەپىنەى سالجان چ شتىكى جوان ھەپە؟

- تۆم بمرى لە سىنەماۋ تياترۇۋو كافە جوانترە! تۆ نازانى دىمەنىكى چەند

جوانە.!

من يەكسەر لە جىيى خۆم ھەستام. جلم كرده بەرو كەوتمە شوئىنييهوہ...
چووينە مالى ئەوان. منى برده ناو خەلووزدان و گوتى:

- لەم كونهوہ تەماشا كە بزانه چ دەبينى؟

كونيكي بە قەدەر يەك چاوى بنيادەميان لە ناومراستى خشتەگان كرددبووہوہ.
مديبەقى مالى (زەبووك زادە) زۆر بە باشى لەو كونهوہ ديار بوو.

ژنى جەنابى (زەبووك زادە) و داىك و خوشكى بە تەنگاوى خيرا خيرا سەرھالى
كار بوون و بەردەوام دەچووہ نەم لاو ئەولا. رقم ھەستا و حۇم نە كورەگە توورپە
كرد:

- بۆ ئەم كارە بانگت كردم بۆ ئيرە؟ خەجالت ناكەى تەماشاي ژنى خەلك
دەكەى؟!

پيكنەنى:

- ھاوړى، سەبر بگرە. مەسەلە تەماشا كردنى ژنى خەلك نيبە. چاوت لەوئى لا
مەبە، زۆر شت دەبينى.

كورەگە ھىشتا قسەكەى بە تەواوى لە دەم نەھاتبووہ دەرى، دەنگى (زەبووك
زادە) ھات. لە نھۆمى سەرھوہ ھاواری دەكرد:

- حورمى، حورمى، لەگەل تۆمە حورمى! سوئندم بە خودا بە كەزى بە دارت
ھەلئەواسم.. ئەوہ ھەفتەيەكە پيت ناليم پاريزگار دەبيتە ميوانمان. ئيستا چار
چيبە؟!

كوا ھيربار، بۆچى كەباب حازر نيبە؟ كوا بەرخيرز؟

(زەبووك زادە) بە ھاتو ھاوار لە پليكانە ھاتە خواروہوہ. وازى لە ژنەكەى ھيناو
بەرۆكى خوشكەكەى گرت..:

- كچى، تۆ بۆ ورو گيئز بووى؟ بۆچى وەكوو پەيكەر وەستاوى؟ زوو برۆ
ژوورەگان گەسك بەدە! كورسييەگان بسرپەوہ. دۆشەك و ليفەگان ريك بخە، ئيستا
پاريزگار دى.

ئاخىرى كاغەزنىكى لە گىرفانى دەرھىناو پېشانى خوشكى دا:

- ھا... تەماشاي ئەم كاغەزە بکە.

كچەكە، بى ئەوھى تەماشاي بکا، وەلامى دايەوھ:

- تەماشام کرد.

كۆرەكەى جەنابى (ھەمزە) دەمى ھىنايە بن گوپم و بە دزى گوتى:

- يەك حەفتەيە ھەموو رۇزى بەيانى ئەم نامەيە نىشانى كچەكە دەداو دەلى:

ھا... تەماشاي گە!

(زەبووك زادە) ھەروا كە نامەكەى بە دەستەوھ بووو دەستى بۇ لاي خوشكى

راداشتبوو، ھاوارى کرد:

- پىت دەلىم ئەمە بخوینەوھ. خویندەوارىشت لە بىر نەچووبىتەوھ و ئەم

ھەموو پارمىھەمان ئى سەرف کردى بە ھەدەر چووبى. بخوینەوھ، بزانی نامەكە ھى

كئىيە؟ بزانی پارىزگار چ رىزىكى بۇ برات دەربرپوھ؟

كچەكە نامەكەى وەرگرت و ويستى بيخوینىتەوھ.. بەلام ھەرچى کردى بى فایدە

بوو. دەنگى وەكوو (ت..گ..م..ە)ى لە دەم دەھاتە دەرەوھ.

(زەبووك زادە) زۇر توورە بوو. ھاوارى لە سەر کرد:

- بۇچى ئاوزىنگان دەدەى؟ وەكوو بنیادەمان بخوینەوھ...

- نازانم.. (ت..گ..م..ە) ؟ يان (تى..گاف..مىم)ە.

- كفتەو ژەھرى مارە، جاشەكەر. ئەوھى دەيبىنى پىتى يەكەمى ناوى

حكومەتە. (ت) يانى توركيا، (گ) يانى گەرە، (م) يانى مىللەت، (ە) يانى

نەنجوومەن. ئەگەر ھەمووى بە سەر يەكەوھ بخوینىتەوھ (ت..گ..م..ە) مەبەستى

(نەنجوومەنى گەرەى مىللەتى توركيا)یە. چما ئەمەيان لە قوتابخانە فیر

نەکردوون؟

كچە بە ترسو لەرز وەلامى دايەوھ:

- نەخیر..

(زەببوك زادە) زياتر توورە بوو.

- گەوجە، من خۆم چەند جار پېم گوتى؟ باشە ئىستا پېم بلى بزانم كى ئەم نامەيەى بۇ برات ناردوودە؟
- پارىزگار...

- ھەر بىزى! باشە پېم بلى بزانم نىشانەى ناوى كورتكراوہى حكوومەت چىيە؟
كچە ديسان نەيتوانى ماناى پىتە كورتكراوہكان لىك بداتەوہ. (زەببوك زادە)
وہكو گورگى پىكراو دەستى بە نوورە لوور كىرد.

- دەك خوا زەلىك كا كچ! خودايە، من لە دەست ئەو ژنە بى عەقلانە خاكى
كوئ بكم بە سەر خۇما؟ ئەمانە يارى بە چارەنووسى من دەكەن. بەيانى كە من
بووم بە نوينەرى ئەنجوومەن، تەگبىرم لەگەل ئىوہ چىيە؟ چۇن دەتوانم بتانبەمە
ئەنقەرەو نىشانى خەلكتان بەدەم.

ئەم جارە (زەببوك زادە) رووى كىردە داىكى:

- نەنە، تۇ تا ئىستا قەت پارىزگار ت ديوہ؟
- نەخىر... نەنە گيان. من چ ئىشم بە پارىزگار ھەيە؟ ئىنشاللا لەمەودوا لە
ساپەى تۇوہ دەيىنم.

(زەببوك زادە)، بە شىوازى كورى پىاوينكى گەورە، نامەكەى لە گىرفانى ناو
گوتى:

- تۇ ئەوہ ھىچ!.. تا ئىستا، ھىچ كەس لەم شارۇچكەيەدا پارىزگارى نەديوہ،
بەلام لە ساي سەرى كورى خۇت، ھەموو ھەژارو داماوہكانى ئەم شارۇچكەيە
پارىزگار دەيىن...

باشان بە دەم چوونە لاي دەرگاي ھەوشەوہ ھاوارى كىرد:

- قاومىەكى گەرمم بۇ بىنن...

لە سەرەخۇ بە كورى جەنابى (ھەمزە) م گوت:

- ئەم كابرا (زەببوك زادە) يە دەيەوى بە بىجامە بچىتە كۇلانى؟

كۆرى جەنابى (ھەمزە) پېكەنى:

- وس ! بېدەنگ بە ! بەشە خۇشەكەى دواى ئەمە دى.

ھىدى، لە سەر پەنجەى پى لە ناو خەلۋوزدان ھاتىنە دەرەوہ. چووينە گۆلانى،
خۇمان لە تەك دوگانى ئەمىنى بزرگان شاردەوہ بۆ ئەوہى باشتەر تەماشاي
رووداوەكە بىكەين.

(زمبووك زادە) دوو كورسى لە بەر دەرگاي مائەوہ دانا بوو. بىجامەى لە بەرو
سۆنى لە پىدا بوو. نە سەر كورسىيەك دايىسنبووو پىنى نە سەر كورسىيەكەى دى
درىژ كىرد بوو...

وہكوو ئەوانەى لە داوہتى رەسمىدا خواردن دەخۆن، فەنجانە قاوہكەى خواردەوہ.
ئىنجا جگەرەمەكى داگىرساندو دەستى بە يارى كىرد بە تەسبىجە قل گەورەكەى.
دەنگى تەقە تەقى تەسبىجى (زمبووك زادە) دەگەپشتە ئەو سەرى شارۋچكەكە! بە
كۆرى جەنابى (ھەمزە) م گوت:

- كاكە، واز لەم شىتە قۆلپە بىنە. وەرە بچىنە قاوہخانە دابنىشىن يارى كاغەز
بىكەين.

- سەبىر بگرە، ھاورى، نەختى ھەوسەلەت ھەبى. مەجۋولپوہ. دىمەنى
راستەقىنە دواى ئەمە دى. من دەچم بانگى ھاورپىكان دەكەم لە قاوہخانە...

كۆرى جەنابى (ھەمزە)، بى ئەوہى چاومرپى وەلامى من بكا، بە ھىواشى
رۆيشت. ئەوہندەى پى نەچوو لەگەل چەند گەنجىكى ئاوايى ھاتەوہ. ھەموو
خۇمان لە سىلەى دوكانەكە شاردەوہو چاومرپى رووداوى ترمان كىرد. (زمبووك
زادە) پىشتى لە ئىمە بوو، ئاگاي ئى نەبوو.

لە كۆرى جەنابى (ھەمزە) م پرسى:

- ئاخىرى چ دەبى؟

- نەختى سەبىر بگرە... خۆت دەبىنى...

لهو ماوميهدا (زهيووك زاده) له جيې خوؤى ههستا. ئيكلامى كيشاو به دهنكى بهرز گوتى:

- ووعه له يكه سسهلام جهنابى فرماندار.

هه موومان له سه رساميپان دهمان بهش بووه وه. نهمه چ نيشيكه؟! نهم كابرايه بوؤچى (دهور) دهگيرئ؟ نه وه سه لام له كئى ودرده گريته وه؟ خو كس ليره نيه. كورى جهنابى (هه مزه) به په نجه ئامازهى كرد بيدهنگ بين.

- وس... بيدهنگ...! يا نه مانبيني.. ديمه نه سه ره گيه نيسنايه.

(زهيووك زاده) دووباره ئيكلامى كيشاو به دهنكى بهرزتر گوتى:

- ووعه له يكه سسهلام، جهنابى سه روكى شاره وانى. چ حاله؟

هه موومان ته ماشاى كورى جهنابى (هه مزه) مان كرد:

- خهريكه چاك و چوئى له گهل باوكت دهكا...

كورى جهنابى هه مزه بيكهنى:

- دهبين؟ باوكم هيشتا له ناو نويندايه... نهم كابرايه چاك و چوئى له گهل

دهكا...

(زهيووك زاده) بئى ئه وهى گوى به نيمه بدا كه ته ماشاى رهفتار و جوولانه وه مان

دهكرد، يهك له سه ر يهك ئيكلامى دهكيشا:

- سه لام جهنابى سه روكى نووسينگه... به چاوان... قوربان... ههر كاتى دهرهت

بيئى بئى سه ر بهرز دهبم. به خير هاتى... به سه لامه تى.

ههر وهخت بوو له بيكه نينيان بچرئين. كابرا به روؤى روناك سه خته جياتى

دهكرد. زور به شيويهكى ئاساى له گهل سه روكه خه يالتيه كان قسهى دهكرد.

- خه يالت ئاسووده بئى، جهنابى فرماندار... من نهم نيشه به پاريزگار بيك

ديئم!! من هه رچى بلئم جي به جي دهبئى. له لاي سه رهك وهزيرانيشه وه خه يالتان

ئاسووده بئى. من بوؤ نه نقره م نووسيوه.

كۆپرەكى جەنابى (ھەمزە) لاساى (زەبوك زادە)ى كرددوۋە بە ھەمان شىۋەى ئەو، دەستى بە قسە كرد. ھەمان رستەى (زەبوك زادە)ى دووبارە كرددوۋە:

- چاۋەرئى دەكەم وەلام لە ئەنقەرە بېتەۋە.

لە كۆپرەكى جەنابى (ھەمزە)م پرسى:

- باشە تۆ ئەم قسانە لە كوئى فېر بوۋى؟

- ئەۋەندەم ئەو قسانە بېستوۋە، ھەمووم لەبەر كرددوۋە.

(زەبوك زادە)، ئىنجا لەگەن سەرۆكەكانى دى دەستى بە سەلام و چاك و چۆنى كرد. ديار بوو دەپھەويست بەۋاى ئەو دەورو بەرە، كە گوئيان لە دەنگى بوو، وا بېشان بدا سەرۆكەكان ھەموو بەيانىيەك دېنە بەر دەرگای مائى و كرنۆشى بۆ دەبەن.

بى گومان زياتر مەبەستى ژن و خوشكى بوو. پەردەى ئەستوورى بەو پەنجەرەنە دادابوو كە كەۋتېۋونە سەر جادە. ھەرگىز ئى نەدەگەر ژن و خوشكى تەماشى كۆلانى بىكەن.

ئەو كابرايە تەنانت درۆى لەگەن خانەۋادەى خۆيشى دەكرد. دەپھەويست بەم رەفتار و جوولانەۋەپە خوشك و ژنى تەفرە بدا.

بىلال چركەساتىك بى دەنگ بوو. بىالە چاكەى خواردوۋە گوئى:

- چار جىيە؟ تا ئىستا ھىچ كەس مرۆقى ئەۋەندە فېلباز و قۆلپرى نەدېۋەو

ھىچى لەگەن ناكرى. ئەگەر بتەۋى توورپى ھەلدەى، ناكرى توورپى ھەلدەى.. ئەگەر

بتەۋى بىفرۆشى، ناكرى بىفرۆشى... ھىچ چارەمان نىيە، بمانەۋى نەمانەۋى،

دەبى بەرگەى بگرين.

(4)

(سەرۆك ۋەزىران داۋەتى كىردۈۋە...)

لە قاۋەخانەكە ھاتمە دەرۋە. لەگەل ھاۋكارەكانم رىك كەۋتۈۋىن ئىۋارى
سەرئىك لە يانەى مامۇستايان بدەين. لەم شارۆچكەيەش ۋەكوو ھەموو
شارۆچكەكانى دى، (يانەى شار) ۋ (يانەى راۋجىيان) ۋ (يانەى ھونەرماندان) ۋ
ھەزارەھا شوئى رابواردن ۋ كات بە سەر بردن نىيە. مامۇستاكان كۆبۈۋنەتەۋەو
ژوورئىكى قورپان بە كرى گرتوۋەو ناۋيان ناۋە (يانەى مامۇستايان). باشە لە دىر
زەمانەۋە گوتوۋيانە: (كەچە پىلاۋى كۆن لە بىابان نىعمەتە). ئەۋانەيەش ھەرچى
ھەبى با بى، بەلام دەرئى يەك دوو سەعات ۋەختى ئى بېيەتە سەر.

كاتى كە چوۋمە ژوورەۋە، چەند مامۇستايەك خەرىكى قسەو گىفت ۋ گۆ بوون ۋ
ۋەكوو ھەموو جارئىك بابەتى باسەكەيان (زەبووك زادە) بوو!!

جەنابى مىرزا (رەزا) دەيگوت:

- ئەگەر دەريا مەرەكەبو جەنگەل قەلەم بى ۋ سەربردەى ئەو بىنامووسە
بنووسى ھىشا بەش ناگا.

(مەلا بەدرى ئاقلمەند)، بە توورمىيى ۋ نارەحەتى، ۋەلامى دايەۋە:

- نا، ۋا نىيە. ھىۋاشتر برۆ.. لە جوگمەدان پەلە مەكە. راستە (زەبووك زادە)ى
مرؤفئىكى ئازاۋەچىيە، بەلام خزمەتئىكى زورى شارۆچكەكەمانى كىردۈۋە... ئەگەر
(زەبووك زادە) نەبۋايە، دەمى بوو ناۋى شارۆچكەكەمان لە نەخشەى ۋ لائىش
سراپوۋەۋە.

يەككى لە مامۇستا گەنجهكان به توورەيى پرسى:

- ئەو كابرا (قۇلپ)ە، چ خزمەتتىكى ئىمەى كردووہ؟

- خزمەت لەوہ گەورەتر؟ سەرۆك وەزىران داومتى كردووہ بۇ چارەسەر كرنى
گىرو گرفتەكانى ولات بچىتە ئەنقەرە.

چەند نەفەرىك لەگەن بىستنى ئەم خەبەرە چاويان زەق بووہوہو لە
سەرساميان دەميان بەش بووہوہ.

جەنابى مىرزا (رەزا) گوتى:

- كى ئەم خەبەرەى هيناوہ؟

- من بە چاوى خۆم دىم... ئىوھىش دەتوانن بچن ببىنن... داوہتنامەكان ھەر
يەك و دوو نىن... ئىستا ئەوہ، يەك مانگە سەرەك وەزىران بەردەوام نامەى بۇ
دەنووسى:

(برايمغا، دەستم بە دامانت چىشتىكىمان ئى ناوہ، گىرمان تىدا خواردووہ!
خەرىكە ئابروومان لەبەر دەم دەولەتانى دەرەوہ دەچى... لە تۇ بەولواوہ، ھىچ كەس
ناتوانى ئەم ئىشە جى بە جى بكا، بە يەكەمىن شەمەندەفەر وەرە ئەنقەرە!!)
كەس دەنگى لىوہ نەھات. بابەتەكە ئەوہندە گىرنگ بوو ھەمووى مات كرن.
ئاخىرى مىرزا (رەزا) بىدەنگىيەكەى شكاند:

- ئەدى بۇ نەچووہ؟

- چۆن بچى؟ ئىستا كەريان لە قورئ عاسى بووہ، بۇيە بىريان لە (زەبووك زادە)
كردۆتەوہ.

يەككى لە مامۇستاكان گوتى:

- رەنگە ھەر لە بەر ئەم ئىشەيش بى پارىزگار ويستبووى بىتە مالى!!

(مەلا بەدرى ئاقلمەند) بە سەرلەقاندن پشتگىرى لە قسەكەى كرد:

- بەئى، ھەر لە بەر ئەوھىش بوو، كاتى (زەبووك زادە) زانى پارىزگار مەبەستى
چىيە؟ ھەر چەندە يەك دونيا پارەى خەرج كردبوو، داواى بوردنى ئى كرد...

جەنابى مىرزا (رەزا)، كە ماسوولكەي دەم وچاوى بە ئاشكرا دەلەرزى، گوتى:

- توخوا سەيرى ئەو (زەبوك زادە) يە بگەن!... خەرىكە يارى بە ئاگر دەكا!...

كە دەلامى دەولەت نەداتەو و تەوازۇ بۇ پارىزگار بېئىتەو، ھەموومان سوپرگوم

دەگەن..

مەلا بەدر باي لە بەرغەبابەي كەرد:

- چ؟ ئىمە سوپرگوم دەگەن؟ جا كەس زات دەكا بەرامبەر (زەبوك زادە) كارى وا

بكا؟ ئەو، كاتى خۇي ھەموو قسەكانى بە سەرۇك وەزيران و ەزىرەكان گوتوو. راي

خۇي لە بارەي ھەموو شتېكەو پېشان داوہ تەنانەت ھەر شەيشى ئى كەردوون:

(ئىو خەرىكە غەلەت دەگەن. ئەگەر شتەكە قۇر بېي، من ھەقم بە سەردا نىيە.)

بەلام دەولەت گوئى پى نەداوہ، بۇيە ئەوئىش ئىستا لە سەرۇك وەزيران توورە

بووو دەئى: (ئەمە پەيوەندى بە منەو نىيە و من ھەقم بە سەر ئىشى دەولەتەو

نىيە.) بەلام ئايا سەرۇك وەزيران قەت واز دىئى؟! خەبەرى ناردووہ:

- تۇ ھەرگىز ناتوانى لە من توورە بېي. ئەمە ئەركىكى مىللىيە. ئەگەر سكت بە

ئىمەيش ناسووتى، بەلانى كەمەو، سكت بە مىللەت بسووتى. ئىستا مادەم تۇ

نايەيتە ئەنقەرە، ئىمە دىئە لاي تۇ!

وا بزەنم ھەر ئەمشەو يا سەي، سەرۇك وەزيران، خۇي، يان نوئىنەرەكەي، دىتە

لاي (زەبوك زادە).

دەتگوت بە كوتك لە مېشكم دەدەن. ئەگەر بلىم ئەمانە قسەكانيان گالتەيە، وا

نىيە. ھەرگىز او ھەرگىز بچووكتىن نىشانەي گالتە لە رەفتار و ھەئس و كەوتيانەوہ

ديار نىيە. ئەگەر بلىم قسەكانيان راست نىيە و شتى وا عەقل نايگرئ. سەرۇك

وەزيرانى ولات ئەوۋەندە دەست و پى سپى نىيە لە چارەسەر كەردنى گىر و گرەفەكانى

تى بىمىنى و دەستەو داوئىنى كابرايەكى نەناسراوى شارۇچكەيەكى بچووك بېي.

خودايە، خوت پەردە لە سەر ئەم مەتەلە لا بەرە. بى گومان كابرا بەو ناوہى كە

سەرۇك وەزيران، يان نوئىنەرى دەولەت دىتە مالى، دەيوئى خەلكەكە بخا پىئى،

ئەگەر نا، ئىبراھىم (زەبووك زادە) كىيە كە دەۋلەت داۋاي نامۇزگارى ئى بكا؟!
ئاشكرا ديارە كابرا ئەقلى ئىنگلىزانى ھەيە! خەلگى ئىرەى باش خستۇتە ژىر
ركىفى خۇيەۋە.

تۆ نازانى چەند ھەز دەكەم بىيىنم!! بىننى ئەو پياۋە ئەرگىكى سەر شانە
بەلام راستىيەكەى ترسىكى تايبەتى دلى داگرتوومو تا ناگادارىيەكى تەواۋ لە بارەى
بارو دۇخى پەيدا نەكەم، دروست نىيە بچمە لای..

(5)

(ئەگەر بېيى بە نوپنەر...)

ژوورېكى باشم لە خانوويەكى ھەوراز شارۋچكەكە پەيدا كىردووه و دوو سى
رۇژە لە ئوتىل گواستوومەتەوہ بۇ خانووه نوپكە. ئىرە لە زۇر لاوہ لە ئوتىل
باشترە. ئىتر قەيدو بەندى ژيانى ئوتىلم لە سەر نىيە... شەوانىش لە دەنگە دەنگى
ھاتو چۆى ترومبىل و پرو گىژ نابم.

پەنجەرەكانى ژوورەكەم بە سەر باخچەيەكى خۇش و سەوزدا دەروانن. لە
ھەمووى باشتر ئەوہيە، خاوەن مالىكى باشم ھەيە.. خانم خەيرىە مامانى
شارۋچكەكەيە. ژنىكى دامەزراوو قسە خۇشە
شەوان، ھەر دەرفەتى بېيى، چىرۇكەم لە بارەى بىرەوهرىيەكانى خۇى و
كىردەوہكانى (زەبووك زادە) بۇ دەگىرپتەوہ.

شەوى يەكەم كە ھاتمە ئەم خانووه، ھەر چەندە ھىشتا جىيى خۇم نەگرتبووو
بە تەواوى دانەمەزرا بووم، خانم وەكوو يەكى كە بىھوئى نەينىيەكى گىرنگ ئاشكرا
بكاو ئاگادار نەبى كە بۇى ھەيە ئەنجامىكى خراپى ھەبى، بە پەلە ھات لە
ھەيوانى بەردەم ژوورەكەى من دانىشتو دەستى بە قسە كىرد:

- ئاخ رۇلە گيان، كەس نىيە ئەو (زەبووك زادە) يە بەزى خۇى لە لەشى نەدابى و
كلأوى لە سەر نەنابى! تۇ تازە ھاتوويتە ئەم شارۋچكەيە و ھىشتا خەلك باش
ناناسى! بىويستە ئەم شتانەت بى بلىم... چونكە دۇنيام ئاخىرى رۇژى دى، كلأو لە
سەرى تۇيش دەنى!!

رۆلە گيان، من ئىتر بە خەلگى ئىرە دادەنرېم. ھەشت سالى رېكە مائە لىرەيە... من لە ئەستەنبۇل زەماۋەندىم لەگەل مىردەكەم كىرد. مىردەكەم پاش ماۋەيەك نەخۇش كەۋت. باخو باخچەي لىرە ھەبوو، خانوۋىيەكېشى لە باۋكى بە مىرات بۇ مابوۋە.

يەكەم جار بۇ ھەسانەۋە گۆرپىنى ناۋو ھەۋا ھاتىنە ئىرە، بەلام مىردەكەم عومرى ئەۋەندە درىژ نەبوو، خاكى گۆر رايكىشايە ئىرە... لە پاش مەرگى ئەۋ رەھمەتتە، من چاۋم بەرايى نەدا بە تەنپايى بگەپنەۋە ئەستەنبۇل. دىتم ئىستا چارەنۋوس ئىمەي ھىناۋەتە ئىرەۋ رزقمان لىرەيە، بېرۋىن بچىنە كۆي؟

كچەكەم لىرە بوو بە مامۇستا. لە قوتابخانەي سەرھتايى ئىرە دەرز دەلتتەۋەۋە خۇيشم باخو باخچەي مىردى رەھمەتتەم بەرپۋە دەبەمۋ لىرە مامانى دەكەم. لە بەر ئەۋەي ئىرە مامانى لى نىيە، من مامانەتتى زىناتى ئەم شارۋچكەيە دەكەم. زۆر لە زىان رازىم. خەلگى ئىرە زۆر باشو نەجىبن، بەلام ھەيفو مخابن ئەۋ (زەبووك زادە) يە ھەموو خەلگى بەدناۋ كىردوۋە... ئەگەر ئەۋ كابرا تەلەكەبازو قۆلپە گۆر بە گۆر بچوۋبايەۋە سايەي لە سەر خەلگى ئەم شارۋچكەيە لا كەۋتبايە، ئەم شارۋچكەيە ھىچ غەيبو كەمۋ كەسرى نەبوو...

پىرسىم:

- خەيرە خان، (زەبووك زادە) چى لە تۆ كىردوۋە؟

ناخىكى دوورورپىزى ھەلگىشاۋ بە غەمگىنى ۋەلامى دايەۋە:

- نەنە، بىرىنم مەكۆلتىنەۋە. ئەۋ نامەردە كىلاۋى لە سەرى دەسروك لە سەرىكى

ۋەكوۋ مەنىش ناۋە.

- كىلاۋى چى لە سەرى ناۋى؟

- ناخ نەنە، چ بلىم؟ ئەۋ كاتە (زەبووك زادە) ھىشا زىنە ھىنا بوو؟.. من ۋ

دايىكى دەستەخوشك ۋ دىسۆزى يەكتىر بوۋىن. شەۋو رۆز، بە يەكەۋە بوۋىن. لە دەمى

خۆمەم دەگرتەۋەو بالئندەي ئاسمان و ماسى دەريام بۇ دايك و خوشكى (زەببوك زاده) ئى دەنا. بەھادارين ميوەو بە نرخترين شيرينيم بۇ دەكرين و لە بەر دەمم دادەنان. هيچ چارەم نەبوو، من دايكى كچيک بووم و نەويش خاۋمنى كورنيك بوو، دەمەويست بە ھەر جۇرئى بى، دئيان رابكىشەم و كچەكەم بدەم بە (زەببوك زاده)...
رۇزئى، ئەو برايماغايە ھاتە مالمان ... تۇ نازانى چ دەورنيكى گيتر؟ لە دلى خۇمدا گوتەم: (ئەوۋە ئيشەكە بوو!!) من چ بزاتم پلانى ئى داناومەتەۋە...

دواي ئەۋەي بە گەرمى بە حيرھاتنم كرددو ھەزار جۇر ھەلواۋ شيرينى و ميوەم لە گەرووي كردد، بە خەجالەتى و نارەحەتى گوتى:

- خەيرىە خان، مامالەيەك ھەيە دەمەۋئى بىكەم، خيړنيكى زۇرى تىدايە، بەلام ھەزار ليرەم كەمە، ئەگەر دەكرئى...

لە خەجالەتى قسەي لە گەروو عاسى بوو! منيش نەمويست زاۋاي ئايندەم خەجالت بى، ئى نەگەرام كورە لەۋە زياتر خەجالەت بى، يەكسەر چووم ئەو ھەزار ليرەيم ھيئا كە پاش چەند سال رەنج و زەحمەتكيشان بۇ بە شوۋدانى كچەكەم پاشەكەۋتم كرددبوو. ھيئام و بە ھەردوو دەست لە پيشم دانا.

لەو رۇژەۋە، (زەببوك زاده) بوو بە سوارەو ئيمە پيادە، تەنانەت دايك و خوشكىشى پەيوەندىيان لەگەل بريم. رۇزئى، بىستم (زەببوك زاده) خەريكە زەماۋەند لەگەل كچيكي تر دەكا ! تومەز ئەو مامەلە بە سوۋدەي دەيەويست بيكا ئەو زن ھيئانەي بووو پارەي بۇ ئەم كارە پى دەويست.

خەبەرم بۇ نارد:

- كچەكەت نەھيئام بە جەھەننەم!! بە لانى كەمەۋە، ھەزار ليرەكەم بدەۋە..خۋا قبوول ناكا مروف پارەي زنيكى بيۋەژن و كچيكي ھەتيو بخۋا! ئەگەر پارەكە نەدەيتەۋە ئابرووت دەبەم.

بەلام تۇ مەلئى كابرا لەو دار بىيانە نىيە كە بەو جۇرە بايە بلەرزئى و بەر دەرگا جى بىلئى...ۋەلامى دايەۋە:

- من زۆر ھەز دەكەم پاش ملە قسەى خراپەم پى بلىن بۇ ئەوہى ناوبانگ دەر بکہم!

دېتەم نەخىر فايدەى نىيە... چاوم لە پارەكە پۆشى، بەلام ئايا نىشەكە بىراپەوہ؟ ئىستا ئەو، وازى نەدەھىنا. رۇزى، دايك و خوشكى ھاتنە مالمان..من ھىچ بە سەر خۆم نەھىنا و باسەم نەكرد بۇچى بىراپەماغا زەماوہندى لەگەن كچىكى تر كىردو بۇچى منيان داوہت نەكرد بۇ ئاھەنگى زەماوہند. بە ھەر زەحمەتتەك بوو دانەم بە خۆمدا گرتو بە خىرم ھىنان:

- بە خىر بىن.. چ عەجەب ئىمەتان بىر كەوتەوہ؟ فەرموون فەرموون! ئىتى؟ ئىستا چ دەكەن؟

دايكەيش بى ئەوہى بە سەر خۇى بىنى، چاك و چۆنى كىردو گوتى:

- خەيرىيە خان، ھەر مەپرسە چىمان بە سەر ھاتوہ!! نەگەر دىقتزانى مالمان چەند بى سەرو بەرە، (دەولەت) دەپەوئى بە مىوانى بىتە مالمان.

كچەكەم چاوتكى نى داگرتەم و پىرسى:

- ئەوہ كام (دەولەت) دەپەوئى بىتە مالمان.

دايكە راجلەكى:

- دەولەت دى!! ھەموويان بىرادەرى رۇح بە رۇحى كورى منن...

ئىنجا رووى كىردە كچەكەى:

- كچى، بۇچى لال بووى زمانت ناگەرى؟! باس بکہ نامەكەى (دەولەت) چى تىدا

نووسرا بوو؟

كچەكەى وەكوو قوتاببىەك، كە وەكوو تووتى دەرزەكەى لە بەر كىردى و لەبەر

دەم مامۇستا وەلام بىداتەوہ، دەستى پى كىرد:

- (دواى ئەحوالپىرسىن و داواى سەلامەتتەن.. ئىمە لە چارەسەرى ئەو كىرو

گىرتە پەكمان كەوتوہ، بەم زووانە دىنە خىزمەتتان بۇ ئەوہى بە پەكەوہ گىفتو

گۆى لە سەر بکہىن!!)

- كچى، شتىكى تىشى نووسىبوو.

دايك و كيژ ئەوندە ئەو قسانەيان كرد، ئىتر ئىمە نەمانتوانى ناوى پارە بىنين.
دايكە گوتى:

- خەيرىيە خان، بووكە تازەكەمان كورەكەمى بەدبەخت كردووه

من و كچەكەم كەيفمان بەم قسەيە هات، بەلام بە خورتى دانمان بە خۆماندا
گرت، پرسيمان:

- بۇچى؟

- حكومەت و دەولەت زۆر لە كورەكەم دەكەن دەلئىن: دەبى بىبى بە نوينەرى

ئەنجومەن.. ولت پئويستە سوود لە ھى وەكوو تۆ وەبرگى، بەلام برايم لە بەر
ئەو ژنە رازى نىيە قىوول بكا. دەلئى: ئەو ژنە ئاپروومان لاي نوينەرەكان
دەبا... راست دەكا. ژنە لە من كۆلەوارترو نەخويندەوارترە! سەرو بچمىكى وايشى
نىيە... بۇيە دەپەوئى ژنەكەى تەلاق بىدا..

كچەكە، كە تا ئەوسا بىدەنگ بوو گوئى دابوو قسەكانى دايكى، سەرنجىكى لە
كچەكەى من داو بە داخو خەفەتەو سەرى بادا:

- چەندم نامۆزگارى كرد!! بەلام خوا سەبەبكارى ئەو نىشە بگرى كە بە
ئەفسوون و فرت و فىل براكەمى ھەلخەلەتاند... نازانم چىيان دەرخوارد دا كە بىرو
راى خۇي گۆرى!

ھەموو قسەكانيان بۇنى ئاشنايەتى ئى دەھات. جا بەو حالە مەگەر من شىت
بووم ناوى پارە بىنم، ئەويش لەبەر دەم مرۆقى ئاوها!!

لە فەرماندارو ە بگرە تا سەرۇكى شارەوانى و دادوهرى دادگا ھەموو رۆژى
بەيانى لە بەر دەمى مائەكەى رىز دەبن وئىكلامى بۇ دەكئىشن.

راستى ئەگەر قسەكەيان راست بىو (زەبووك زادە) بە راستى بىھوئى ژنەكەى
تەلاق بىدا، ھىچ دروست نىيە ئىمە ناوى پارە بىنين.

راستيان گوتووه (سياسەت داىك و باوكى نىيە). پېويستە لە مرۆقى
 سياسەتمەدار بترسىن. ئەوانە ژن و مندائيان بە لاوه وەكوو چلگى دەست وايە.
 وەكوو ئەوهى يەكئ بيهوئ دەستى بشوا.. دەست شووشتن و ژن تەلاقدان بە لای
 سياسەتمەدارانەوه يەك شتە.

بە كورتى ئىمە هېج باسى قەرزەكەمان نەکرد. سى چوار رۆژ بە سەر ئەم
 مەسەلەيدا تىپەرى، رۆژى، دواى نيوەرۆ، (زەبووك زادە)م لە كۆلانى بينى. رىگای
 بېرەدا نەبوو، بەلام نازانم ئىرە چى دەکرد. كە چاوى بە من كەوت ئىكلامى كىشاو
 گوتى:

- پووره خەيرىيە، چۆنى؟

بە سەر پىئو ھەندى قسەمان كرد. زۆر نارەحەت بوو كە چەند رۆژىكى تر
 سەرۆك وەزيران، يان نوئىنەرەكەى دىتە مائى. گوتى:

- سەرۆك وەزيران منى بە پياو داناو. منىش دەبى تۆلەى بۆ بکەمەوه. ئەم
 كارە لە بنچىنەدا ئەركى بەرپۆمبەرى ناوچە، يان فەرماندارە... بەلام ئەوان لە
 نىشى وا ناوەشىنەوه. من دەبى پىشوازی لە سەرۆك وەزيران بکەم.
 - ئىنجا نامەيەكى لە گىرفانى دەرھىناو پىشانى دام.

كچەكەم نامەكەى وەرگرت و تەماشای كرد. بەراستى مۆرى رەسمى پىئو بوو. بە
 داماوى گوتم:

- براىماغا، ئەمە ئەركى سەر شانى ھەموومانە.

كچەكەم ھەندى پارەى لە مووچەكەى پاشەكەوت كردبوو. دەورى پىنج سەد
 لىرە دەبوو. چوو ھىناى لە پىش (زەبووك زادە)ى دانا... من بە خەجالەتبارى
 گوتم:

- ئەگەر كەم و كورتىيەك لە داوھتى سەرۆك وەزيران ھەبى ماىەى
 شەرمەزەرايىيە بۆ ھەموومان.(زەبووك زادە) دەيەويست وەرنەگى:

- نه خیر پووره گیان، نامهوی. له باتی نهوهی من یارمهتی نیوه بدم، نیوه خه ریکن من خه جالت دهکهن. من خوم بیرکی نی دهکه مهوه. پیویسته خه لکی نه م ناوچهیه خوین بیرکی نی بکه نهوه. من نه گهر بېم به نوینه، بو کی دېم به نوینه؟ خو بو خوم نییه.. سوودی به خه لکی نه م ناوچهیه دهگا.

نه و پارهکهی ورنه دهگرت و نیمه لئی دهپارینهوه:

- ده توخوا وهر بگره!

مرؤه چ بزانی خه لک چی له ناو دلدایه؟! دایکی دی دهلی: هه موو گره گرهکانی نه م شاروچکهی، هه موو روژی دینه لای کورهکهم.)

نامهکھیشی نیشان دام. نیر دهکری بی باوهر نهکهم؟! بویه زیاتر بېم داگرت. بیرم کردهوه له وانهیه رووی نهینئی له کولانی پاره وهر بگری. هینامانه هه وشه. گوتهم:

- برایماغا، پارهکه وهر گره!

دیسان نه دهچووه ژیر بار.

- توبهوه نهسته غفیره لالا. ناتوانم وهر بگرم، عه یبه!!

- باوکه گیان، تو شهرهف و نابرووی نه م شاروچکهی دهپاریزی... بو خاتری نیمه، نه و میواندارییه دهکهی. پیت ده لیم وهری بگره.

له شهرمان دهم و چاوی نارقهی کرد:

- پووره خه یریه، تو بیومزنی، له باتی نهوهی من یارمهتی نیوه بدم، عه یبه

پارهتان نی وهر بگرم. خه لک بیسیتهوه چ دهلی؟! نابرووم دهچی.

- روله گیان، کی دهزانی؟ نه مه نهینیهکه له بهینی منو تو. کوره ب م نه گهر به کهس بلیم.

- له گهل نهوه شدا دلم بو ناچی وهری بگرم. دهچم له بانق و مردهگرم... سوپاس

بو خودا له بانق نوعتوبارم هه یه.

ئەوھندى دەمان كۆرد پارەكەى وەرئەدەگرت. ئەوھندەى ئەما بوو تووشى دەستەو يەخەى يەكتر ببين، (زەبووك زادە) دىتى مەن بە راستى توورە بوویم، نەختى نەرمى كۆرد. ئاخىرى دواى ماوھىەك، لە مەن قسەيەك و لەو قسەيەك، پىنج دانە سەد لىرەيم لە گىرفانى نا... پىشتىش ھەزار لىرەم دابووئى ... بىرى ئى بکەوھ ھەزارو پىنج سەد لىرەى جاران لەگەل ھەزارو پىنج سەد لىرەى ئىستا زۆر جىيا بوو... ئەو كاتە ئەو پارەيە باخىكى سى ھەزار مەترى پى دەھات. كاشكى ئىشەكە بە ھەزارو پىنج سەد لىرە بىرپارەوھ!! مەن و كچەكەم پىشتىر كىمان بوو نە سەر پارە دانە ئەو سەگى سەگابە.

ئای ئەگەر دەتزانى چ پارەيەكمان داوھتە ئەو وا وا ئى كراوھ!! ئاخىرى ژنەكەيشى تەلاق نەدا. دوو سى سال بە سەر ئەو مەسەلەيەدا تىپەرى. نە توانیمان ھەزار لىرەكە وەر بگىرئەوھو نە پىنج سەد لىرەكە. سوپاس بۆ خودا زوو تىگەپشتىن ئەگەر نا، ئىمەيشى وەكوو ئەو خەلكە دەخستە سەر ساجى عەلى!!

(6)

(سۇ جوامىر دەچنە لاي...)

(نەمىن بازركان) يەككە لە رىش سېيەكانى نەم شارۋچكەيە. زۇربەي كاروبارى ئېرە، تەننەت ناكۆكى ژن و مىردى شارۋچكەكەيش لە سەر دەستى نەو چارەسەر دەكرى.

پېش چەند رۇژى، ھاتە سەردانى من. دواى چاك و خۇشى و نەحوال پىرسىن، قسە ھاتە سەر كىردەوكانى (زەبووك زادە). گوتى:

- (ئولو جان) و (سوجەن) دوو گوندن لە گوندە گەورەكانى نەو ناوچەيە. ئاقارىان لە سەر يەكە.

- خەلكى نەو دوو گوندە بەردەوام لە سەر بەشە ئاووو زەوى و زار ناكۆككىيان لە بەيندايەو قىرەقپانە لەگەل يەك. تا ئىستا چەندىن جار تووشى شەپرو لىدانى خوينىن ھاتوون و كارىان بە دادگاو زىندان گەپشتووہ. ماوہيەك پېش ئىستا (سەبرى بەگ) ي كىخوای (ئولو جان) بىريار دەدا كۆتايى بەم بەزمە بېنى. لە دلى خۇيدا دەلى: نەم ئىشە تەنيا بە (زەبووك زادە) دەكرى و بەس..

بەدبەختەى ناھەق نەبوو. ھەر كەسى ئىشەكەي تەگەرەى تى بكەوئى، دەچىتە لاي (زەبووك زادە). كابرا ھەموو تەگەرەو گىر وگرفتىك بە ناسانى چارە سەر دەكا. نەيدەتوانى بە دەستى بەتال بىروا. (زەبووك زادە) پىش مەسەرفى دەوئى. نەو پىش دەبى بە رىگايەك ژيانى خۇي بەرپۆہ ببا.. ھىچ كارو كاسبى و ھىچ مولك و دەرامەتتىكى نىيە.

(سەبرى بەگ) دوو پېستە پەنرەو گۆزە دۇشاوئىك و ھىزە رۇنىكى ھەيوانى لە
كەرەكەى بار كىردو بەرەو مالى (زەبووك زادە) كەوتە رى.

(زەبووك زادە) بە ھىچ جۆرى رازى نەدەبوو ديارىيەكانى وەرېگرى، بەلام بە
روويەكى خوش گوئى لە قسەكانى گرت:

- فەرموو بلى بزانم دەردت چىيە؟

- جەنابى (زەبووك زادە)، دەستم بە دامىنت، وەرە بکە بو خاترى خواو
پىغەمبەر ئەم نىشەمان بو پىك بىنە . ھەموو رۇزى، لادىيەكان لە سەر شتى
پروپوچ دەكەونە گيانى يەكترو خوئىن دەپىژن... خەرىكە زىانمان نامىنى
ئەومندەى مندالەكانمان ھەتتو بن و گەنجەكانمان بکەونە زىندان.. بە ئىوہ نەبى
ئەم نىشە بە كەس پىك نايە.

- ناكۆكىتان لە سەر چىيە؟

ھەموو كەس دەزانى زەوى و زارى داوئىنى چيا ھى خەلكى (ئولو جان)ە. چوار
سەد، پىنج سەد سال پىش ئىستا تاپۇمان ھەيە. راستى (ئولو جان) ناوى بابە
گەورەى بىنەمالەكەمانە بە سەر ئەو زەوى و زارەو ماوتەوہ. لەگەل ئەو ھەموو
بەلگەو سەنەدانەش (سوجنى)يەكان ھاتوون دەستيان بە سەر زەوى و زارەكانمان دا
گرتوہ. ھەموو رۇزى، مەرەكانيان دىنن لە ناو زەوى و زارى ئىمە دەلەوەرپىنن...
ھەموو شەوى، گەنجەكان دىن ناوى ئىمە دەدزن... ئىتر ئومىدمان بە ھىچ نەماوہ،
خۇمان دەخالەتى ئىوہ كىردوہ...

مندالەم بە سەدەفەت بن فرىمان كەوہ. ئەگەر بارو دۇخ وا بىروا ئەنجامى خراب
دەبى. گەنجەكانى ھەردوو ئاوايى لە ناو دەچن..

(زەبووك زادە) پىشتىگرى قسەى (سەبرى بەگ) كىرد:

- راست دەكەى.. دەورو زەمان خراب بووہ. كەس قەناعەت بە بەشى خۇە ناكا.
ھەندى كەس نە دىنيان ھەيەو نە وىژدان. لە سەر شتى پرو پوچ مەرۇف دەكوژن.
مالى گەورەو گچكان دەخۇن. ھەلال و ھەرام نازانن. كارمەندانى دەولەتەش ديار

ئىن. سەريان گەرم كىرۈۋە ھىچ ھەقىيان بە سەر ئەم ئىشانەۋە نىيە. كەس ئىشى خۇي ناكە.. ھۆكەشى ئەۋمىيە مەۋقى لىھاتوۋى لە سەر ئىش دانانېن... ھەئەت تۆ رۇژنامەت خۇيئۇتەۋە. ھەر جارى بىانەۋى چەند كەسەك دابمەزىنن، تاقى كىرنەۋەى ۋەرگىرانىان دەكەن.. دەزانى ئەۋ تاقى كىرنەۋەى دەئىن چىيە؟ تاقى كىرنەۋەى سەگىبابى ۋە زىنگى ۋە پىشتى يەك لە عەردى دانە! ھەر كەسى ئەۋ سىفەتەنەى زىاتەر ھەبى، سەرگەۋتنى مەۋگەرتەر..

- برا، ئاشكرايە ھەق بە لاي گوندى ئىۋەدايە... زەۋى ۋە زارەكە ھى ئىۋەىيە. بەلام كۋا بۇ يەكى ھەقى ئىۋە ۋەربىگى! ئەگەر ھەق ۋە ھىسابىك بەدى يەكسەر كارمەكتە پىك دىنن.. چار چىيە.

من سەم بە ئىۋە دەسۋوتى. لە ئەنقەرە برادەرم زۆرە، بەلام ئەم كارە بە نامەۋ تەلەفۇن چارەسەر ناكىرى. ھىچ جارى نىيە من دەبى خۇم بچمە ئەنقەرە ۋە پارە بەم ۋە بەۋ بەدەم ۋە ئىشەكە پىك بىنم.

(سەبرى بەگ) لى دەزانى... بە ھەر حال ماۋمىيەك سەرۋ كارى لەگەن دايەرەكان ھەبۋەۋە ئاين ۋە ئىنەكە دەزانى. بە خەجالەتەۋە پەرسى:

- ئەم كارە چەندى پارە تى دەچى؟!

(زەبۋوك زادە) لەم قەسەيە تۋورە بوۋ:

- ئەۋ قەسەيە چىيە؟ ئىۋە ھەقتان بەسەر ئەۋ شتانەۋە نەبى. من خۇم پىكى دىنم. راستە ھىچم بە دەستەۋە نىيە، بەلام دەتۋانم ئەۋمەندە يارمەتى ھاۋشارىيەكانم بەم.. دەچمە ئەنقەرە، بەرۋكى ھاۋرىكانم دەگرم، تاپۋى زەۋى ۋە زارى ئىۋە ۋەردەگرمەۋە دەپتەنمەۋە.

(سەبرى بەگ) دەستى بەردە ناۋ كىسەى پارە، بەلام (زەبۋوك زادە) قىۋولتى نەكرد:.

- سۋىندم بە خۇدا چىدى چاك ۋە چۈنىت لەگەن ناكەم. قەت ناكىرى پارە لە ئىۋە ۋەربىگرم.

- ئاخىر بىرايماغا، شتى وا چۆن دەبى. ماندووبوونى خۆتان ئەوۋە ھىچ، نابى پارە
لە گىرفانى خۆتان سەرف بىكەن.

- راستە، بەلام من ئامادە نىم پارە لە ئىۋە وەربىگرم..

- بىرا گىيان، ئىۋە واز لە كارو كاسىبى خۆتان دىنن، دەچنە ئەنقەرە، ماۋىيەك
لەۋى دەمىننەۋە، ئەمە ھەموۋى پارە دەۋى.

- گوتەم نابى.. خوا شايدە كارەكەتان بۇ ناكەم.

نەم قسەيەت و نەو قسەيەت، نەۋەندەن نەمبوۋ دەسنەو پەخمى پەكەر بن.
پارەكە لە بەينىيان بوو، سەبرى بۇ لاي زىبوۋكى ھەلدەداۋ زىبوۋك بۇ لاي سەبرى
ھەل دەدا. پارەيەكى كەمىش نەبوۋ. دوو ھەزار لىرە گالتە نىيە. تا ئىستا كى
دىۋىيەتى پارە نەۋەندە بى قىمەت بى؟

ئاخىرى (سەبرى بەگ) بە ھىۋاشى دوو ھەزار لىرەكەى لە ژىر دۇشەكى
(زىبوۋك زادە) ناۋ بە سوپاس و دوعا كىردنەۋە گەراپەۋە گوند.

ماۋىيەك بەسەر ئەۋ مەسەلەيەدا تىپەرى ، (سەبرى بەگ) چوۋە لاي (زىبوۋك
زادە) و لىي پرسى:

- كارى زەۋى و زارەكە بە چى گەيشت؟

(زىبوۋك زادە) بە داخ و خەفەتەۋە سەرى باداۋ گوتى:

- ئەنقەرە نەۋەندەى سەگى برسى تىدايە، مەرۇف لە بەدواداچوونى ئىشەكە
پەشىمان دەبىتەۋە. ھەر بىجوۋلىتەۋە، دەبى پارە بەدى. حىسابم لە دەست
دەرچوۋ. ئە سى ھەزار لىرەۋە تا پىنج ھەزار لىرەم دەرخواردى كارمەندانى دەۋلەت
داۋ ھىشتا تەۋاۋ نەبوۋ.

(سەبرى) شەرمەزار بوو كە ئەۋ ھەموۋ زەخمەتەى داۋەتە بەر (زىبوۋك زادە) و
گوتى:

- ئىمە زمانى ئەۋەمان نىيە تەۋازۇتان بۇ بىننىنەۋەۋە ناتوانىن تۆلەتان بۇ
بىكەينەۋە. خوا پاداشتان دەداتەۋە...

- بى گومان من بۇ خاترى ئىۋە ئەو كارەم كرد كە هاوشارى خۇمن ئەگەر نا، بۇ يەك مليۇنیش نامادە نىم منەتى ئەو نەفس نزمانە هەئبگرم. ئەوان قەمت بەۋەندە پارەيە تىر دەبن؟! دەبى دووبارە بچمە ئەنقەرەو بە هەقۇ حىسابدان ئىشەكە تەواۋ بکەم.

(سەبرى بەگ) ديسان پارەي دەرھىنا.

- ئەم پارەيە لە شانى تۇ ناۋەشیتەۋە بەلام بايى مەسرهفئىكى كەم دەکا.

(رەبووك رادە) ۋەكۆۋ روۋزى يەكەم بوورە بوو:

- ئەۋە چ قەسەيەكە تۇ دەيكەي؟! ئەگەر يەكئى گونى لى بى من پارەم لە

هاوشاربيەكانى خۇم ۋەرگرتوۋە، ئەۋسا تەگبىرى چيىە؟ خەلك چەم بى دەئىن؟

(سەبرى بەگ) ئەم جارە، بە ھىدى سى ھەزار لىرە لە ژىر دۆشەك دانال..

سى چۋار مانكى تر بە سەر ئەم مەسەلەيەدا تىپەرى، كىخۋاى گوندى (ئولو

جان) دىتى (زەبووك زادە) ھىچ خەبەرى نىيە... ھەندئى ديارى لە كەرەكەي بار

كردو چۋوۋە مالى (زەبووك زادە)... (زەبووك زادە) ديسان دەستى بى كرد:

- (سەبرى) گيان، ھەر بە غەلەتیش يەك كەسى راستو بە ويژدانىان لە سەر

ئىش دانەناۋە. روژ بە روژ رەۋشى ئەو خەلكە زياتر تىك دەچى. پىش چەند

روژى، نامەيەكى توندم بۇ ئەنقەرە نووسى. ئەگەر يەك دىرى ئەو نامەيە لە بن

گونى ھەر سەگى بېخۋىنىتەۋە، ھار دەبى. دەزانى نامەكەم بۇ كى نووسى؟ بۇ

بەرىۋەبەرى گشتى، خۇي، كە ئىشى تۇي بە دەستە...بەم چۆرە دەستم بى كردبوو:

(جاشە كەرى بەرپىز،...) ئاخىر زۆر برادەرى دىسۆزى يەكترىن. ئاۋ بەبى روخسەتى

يەكدى ناخۇينەۋە. داۋام لى كردبوو بە دوو سى روژ كارەكەي تۇ تەواۋ بكاۋ

رەۋانەي بكاۋتەۋە... بى شەرھە ۋەلامى نەدامەۋە...

- ناچارم بۇ تەواۋ كردنى كارەكەي تۇ دووبارە مىلى رى بگرم ۋ بچمە ئەنقەرە!

چارەم نىيە... گفتم پىداۋى بە ھەر نرخى بى، دەبى گفتمەكەم بىنمە دى. من

نامادەم ھەتا گيانى خۇم لە رىگاي هاوشاربيەكانم بەخت بکەم.

(سەبرى بەگ) بەم ھاتو چوونە لە پىر ھەستى کرد کە (زەبووک زادە) دەییووس دەورى دواز دە ھزار لىرە ئى بەرداوتەوہ.

لەو پارەيە، ھەشت ھەزار لىرە ھى خۆى بوو، ئەوہى تىر بە ناوى بە رەسمى کردنى تاپۆى زەوى و زارە کە لە خەلگى گوند وەرگرتبوو. خەلگى گوندىش کە زانىان ھىچ خەبەرئىک نەبوو، بەرۆكى (سەبرى بەگ) يان گرت: (يان تاپۆى مولکمان بدەرى، يان پارەکەى خۆمان دەوتتەوہ!)

(سەبرى بەگ) دوو سى روز مۆتەنى نە حەتتى ناوئى وەرگرت. ھانە سئرو چووە لای (نوورى سەفار)... (نوورى سەفار) يەکنکە لە رىش سەپپىەکانى شارۆچکەگە. لە بەر ئەوہى چەند سالىک لە ئەستەنبۇل بووہ و نەختى خوئندەوارىشى ھەيە، ھەموو کەس حىسابى بۆ دەکا. (سەبرى بەگ) پئى وا بوو تاکە کەسى کە دەرەقەتى (زەبووک زادە) بئى (نوورى سەفار) ە. بەلام ھەر ھىندە (سەبرى بەگ) دەستى بە باسى دەرەدئى خۆى کرد، ئاھو نالەى (نوورى سەفار) گەيشتە کەشکەشانى فەلەک. ئەويش لە دەست (زەبووک زادە) دلى پىرخوئىن بوو.

(سەبرى بەگ) بىرپارى خۆى داو بە (نوورى) گوت:

- ئىستا ھاتووم راي ئىوہ وەرگرم. بىرپارم داوہ بچم داواى پارەکەى ئى بکەمەوہ، ئەگەر داپەوہ ئەوہ ھىچ، ئەگەر نەيداپەوہ، ئەومندەى ئى دەدەم تا رەپ رادەوہستى.

تۆ رات چىيە؟ رازى يان نا؟

پئىش ئەوہى (نوورى) وەلام بداتەوہ، (جەمال بەرگدروو) بە شىوہنو لە خۆدان ھاتە دوکانى. (نوورى سەفار) قسەى خۆى لە بىر کردو لئى پرسى:

- کاک (جەمال)، ئەوہ چ خىرتە؟

- بىرام، ھاتوومەتە لات، رىگايەکم نىشان بدەى. دەبئى ئەمپرۆ ئەو (زەبووک زادە) ناکەسبەچەيە بکوژم.. خۆ لە چوونە سەردار زياتر نىيە. مندا لى سەرپەرشت دەمئىننەوہ، بە جەھەننەم! بە لانى کەمەوہ بە لەناو بردنى (زەبووک زادە) گەورەترىن خزمەت بە ھاوشارىيەکانم دەکەم. ئىستا تکت ئى دەکەم لە رىگاي ئەم

ئەرگە گەورە كۆمەلەيەتتە يارمەتتە بىدە! بە لای تۆۋە ۋا باشە بە چەقۇ تىكە بە تىكەى بىكەم، يان دەستى لە خىنخنۇكى بىنىم ۋ ئومىندە رايىگوشم تا بە دۆزەخ موشەپرەد دەبى؟ راستى پىم حەيفو مخابنە دەست لە لەشى پىسى ئەۋ پىاۋە بىدەم.

(نوورى سەفار) بىرىنى كولاپەۋەۋە بە زەخمەت دانى بە خۇيدا گرت:

- برا، تۇ دەردت جىيە؟ تووشى ج بەلەيەكى كىردوۋى؟

(جەمان بەرگىروۋ) دەسى بە باسى حوى جرد:

- كاتى برا بچوۋكەكەم قۇناغى ناۋمىندى لىرە تەۋاۋ كىرد، سوور بوۋ بچىتە زانكۇ. ئىۋە خۇتان ئاگادارى كارو كاسبى منن. ئەم شارۋچكەپە خۇى جىيە، دەبى بەرگىروۋ جى بى!

بە زەخمەت و مەشەقەت مەسرەفى حەفت سەر خىزان دەردىنم. چۇن دەتۋانم بىرام بىنرە شارو مەسرەفى خۋاردن و ھەقى زانكۇى دابىن بىكەم؟ كىبراپەكى شىر جەلال پى گوتە: (دەۋلەت قوتابخانەى ناۋخۇى خۇراى ھەپە. بىنیرە، با لەۋى بخوینی.)

- برا، من شارەزى رىۋ رەسمى ئەنقەرە نىم. پىاۋ بۇ كارى ۋا دەبى پارتىكى ھەبى.

- پارتى لە (زەبوۋك زادە) باشتەت لە كوى دەست دەكەۋى؟! سەرۋك ۋەزىران ھىچ قىسەى رەت ناكاتەۋە. ئەۋ راسپاردەپەك بكا بەسسە... ئەگەر ئەۋ بلى، لە زانكۇ ۋەرى دەگىرن، بى دەمرز خویندىن، بىرونامەى دەدەنى.

لە خەلگى تىرىشم بىستبوۋ كە (زەبوۋك زادە) ئافتاۋكەى ناۋى زۇر دەگرى. دەمزانى دەستى لە ۋەزارەتەكان ھەپە ۋ ھەموۋ رۇژى بە تەلەفۇن لەگەل سەرۋك ۋەزىران ۋ كابىنەى دەۋلەت قىسە دەكا. ئىتر نەدەبوۋ خۇم تاخىر بىكەم. بە غارە غار چوۋمە مالى (زەبوۋك زادە):

- (ئىبراھىم بەگ)، دەستىم بە دامانت حال و مەسەلە ناواهىيە... بە ھەر جۇرئ دەبى ئەم نىشەم بۇ جى بە جى بگەي!

(زەبۇوك زادە) زۇر بە خۇيىن ساردى وەلامى دايەوہ:

- ھىچ خەمت نەبى! سەرۇكى زانكۇ ئەوہندە لەگەن من خۇيىيە، كاتى كە دەمبىنى، دەست لە مەم دەكاو سى چوار ماچم لى دەكا... نىستا نامەيەكى بۇ دەنووسم و پىيدەلىيم. ئەگەر كارەكەت بۇ نەكا، ئىتر خۇي تى ناگەيەنم. تۇ ھەقت نەبى. ئەم كارە بە من گەشىت. لە سەدا سەد پىكى دىنم.

كاتى ناواھا بە پتەوى و دىئايى وەلامى دامەوہ، سى تۇپە قوماشم بە قەرزو قولە كپرى و دوو ھەقتەيش شەوو رۇز رەنجەم كىشاو دوورىم و كردم بە جى و بەرگ و بۇم برد... (زەبۇوك زادە) پەرسى:

- كاڭ (جەمال) پارەى جى و بەرگەكە چەند دەكا؟

شىتى وا چۇن دەبى (ئىبراھىم بەگ)، من پارە لە تۇ وەر بگرم؟! من زۇر قەرزارى تۇم.

ناكەسبەجە بە جۇرئ توورە بوو، بە راستى سەرم سوپما:

- ئەم قسانە چىيە؟ يانى دەبى من بەرامبەر ئەنجامدانى كارى ھاوشارىيەكانم پارە وەر بگرم؟ رۇلە گيان، ئەگەر خەلكى ئەم شارۇچكەيە بىانەوى بۇ ھەر كارىكى بۇيان دەكەم، پارەم بەدەنى، كەس شەلۋارى لە پىندا نامىنى. فەرموو پارەى جەلەكان وەر بگرە. نامەوى ئىتر گويم لەم قسانە بى!!

لە ترسى ئەوہى ئەوہك توورە بى، دەستە پارەكەم لە (زەبۇوك زادە) وەر گرت، بەلام بە ھىواشى لە ناو گىرفانى يەكى لە دەستە بەرگەكانم ناو لە مالى ھاتمە دەرەوہ.

ماوہيەك پى چوو، ھاوين خەرىك بوو تەواو دەبوو، كاتى دەست پى كردنى دەرزو خۇيىندن نرىك بووہوہ، چوومە لاي (زەبۇوك زادە):

- (ئىبراھىم بەگ)، دەستىم بە دامانت، خەرىكە كاتى دەرز بەسەر دەجى...

(زەبووك زادە) بە سەرسامى پرسى:

- بۇچى ۋەلامى زانكۆت لە ئەنقەرەۋە پى نەگەشتوۋە؟!
- نەخىر.

- راۋەستە... ئىستا رەگ و كۆكى سەرۋكى زانكۆ دەردىنم!

دەستى دايە كاغەزو قەلەمىك و دەستى بە نووسىن كرد... بە دەمىيەۋە ھەرچى

دەينووسى بە دەنگى بەرز دەيخوئىندەۋە:

(- دۇستى نازىرم، (عوسمان)ى بى شەرەف...)

گوتم:

- (ئىبراھىم بەگ)، تۆ ئەم نامەيە بۇ كى دەنووسى؟

- دەبى بۇ كى بى؟ بۇ سەرۋكى زانكۆ خۇيەتى...

ئىنجا نەختى لە فەكر راجوو... و سەرى بادا:

- نا، نامە بە كەلك نايى... دەبى خۇم بچمە ئەنقەرەۋە دوو سى شەقازلە لە

پاتىلى بدم... بۇ ئەۋەى ئىشى براكەت بىك بىنى.

مىنىش قوماشم كرى و پالتۇيەكەم بۇ دوورى لە ئەنقەرە تاكى نەبوو. ئاخ!!

جەيف بۇ ئەۋ ھەموو دەرزىيەكەى بە كارم ھىنا .. تا ئىستا ھىج كەس كلأوى وى

لە سەرى من نەناۋە... بە گيانى تۆ (نوورى سەفار)، ئەگەر ناسنامەى ئەۋ پياۋە

بەتال نەكەم، نامووسم نىيە.

كاك (جەمال) لە توورەبىيان خوئىنى ھاتبوۋە جۇش و چاۋى سوور بىوو. لە پىر

ھەستى كرد (نوورى سەفار) ۋەكوو يەكى كە ددانى ژان بكا، بەردەوام سەرى بەملاو

بەولادا بادەدا. پرسى:

كاك (نوورى) ئەۋە تۆ جىتە؟

- ھەر مەپرسە... من لە ھەمووتان خراپترم.

- خۇ قاتى ئەۋ ناكەس بەجەيە تۆيشى نەخاپاندوۋە؟

- لە ھاۋشارىيە كانمان، كى ھەيە ئەۋ بىنا مووسە تەفرەي نەدابی؟ دەئىيى خوا
 ھەموومانى كەرۋ كويۋر كىردوۋە. لەگەن ئەۋەي ھەموو رۇژى بە چاۋى خۇمان
 فرتو ۋىلەكانى دەبىنن، دىسان پىي ھەئدەخەلەتتىن...

- دە باس بىكە، بزانم چ بەلایەكى بە سەر تۆ ھىناۋە؟

- خۇتان ۋەزى مىن دەبىنن، دوكانم دەرگای نىيە، بانى تىكچوۋە... ئىشەگەشىم
 ئەۋە ديارە. بە سالۋ بە مانگ يەكى مەنچەلۋ دەست مەنچەلەكەي دىنى بۆي سىي
 بىكەمەۋە. ئەگەر سەرپاي كارەكە قازانچ بى، بە زور نانى وشكى مندالەكانم
 دەردىنى. پار، شارەۋانى رايگەياند دوكانەكەم بەر جادە دەكەۋى. تۆ نازانى بە
 بىستنى ئەم خەبەرە چىم بە سەر ھات؟ خەبەرى ئىعدامم بوۋ بىستىم. چونكە
 ئەگەر ئەم دوكانەم لە دەست بچوۋبايە، مندالەكانم نانى وشكىشان نى دەپرا. لە
 كاتىكا كە دەستو پىم نى گوم ببوو، (زەبووك زادە)م بىر كەۋتەۋە. بە ناۋمىدى
 چوۋمە لايەۋەۋ گوتىم:

- (ئىبراھىم بەگ)، دەستىم بە دامانت تۆ گەۋرەي ئىمەي... باۋكى ھەزارو
 لىقەۋماۋانى. لە خۋاي بە زىاد بى ھەموو كارىكت بى دەكرى.
 ئەۋەندە سەخلەت بووم قسەم پى نەدەكرا. دەستىم بە گريان كرد. (زەبووك
 زادە) دلى دامەۋە:

- رۆلە گيان، مەگرى، بلى دەردت چىيە... ھەر چى ھەبى، ھەر ئىستا بۆت جى
 بە جى دەكەم.

رووداۋەكەم بۆ باس كرد. (زەبووك زادە) بە توۋرەيى ھاۋارى كرد:

- لەۋ كاتەۋە كە ئەۋ (جووت بەد زادە) قورمساغە بۆتە سەرۋكى شارەۋانى
 ئىرە، خەلك رۇژى خۇشيان نەدىۋە. ھەيف بەينم لەگەلئا خۇش نىيە. بەلام بە
 ھەرماندار دەئىم ۋ ئەگەر نەبوۋ، بە پارىزگار دەئىم. ئەگەر ئەۋىش ئىشەكە نەكرد،
 يەكسەر دەچمە ئەنقەرەۋ كارەكەي تۆ يەك لا دەكەمەۋە.. ھىچ خۇت نارەھەت

مەكە!!

ئەۋەندە بە توندى قىسى دەگرد، مردووی زیندوو دەگردەوہ... منیش سائەهای سال بوو پەنجا لیرەم دینار دینار کۆگردبووہوو لہ ناو دۆخینی شەئوارم شاردبوومەوہ، دەرەم هیناو لہ پئیش (زەبووک زادە)م دانا:

- جەناب، ئەو پارە کەمەییە لہ شانی ئیوہ ناوہشیتەوہو بەشی مەسرفی رینگای ئەنقەرە ناکا بەلام لہ دیر زەمانەوہ گوتوویانە: (دیاری میروو قاجی کوللەییە). هەر هیچ نەبی دەتوانن قاوہییەکی پی بخۆنەوہ. بە سەدەقەیی منداڵەکانت بەم، ئەگەر ئەم کارەم لہ دەست بیچن، زن و منداڵم لہ ناو دەچن...

(زەبووک زادە) بە سەرە سمک پارەکەیی تی هەئدایەوہ لای من:

- سەگ باب، ئەگەر مرۆییەکی ساویلکەو خۆش باوەر نەبای بە شەقازللە لہ پاتیل دان لہ مائی خۆم دەرەم دەگردیتە دەرەوہ. پارەکەت هەلگەرەو برۆ لہ بەر چاوم بزر بە...دوای یەک عومر خزمەتی ئەو خەلکە، تازە بیەم پارە لہ یەکیکی وەکوو تۆ وەر بگرم؟ برۆ دوو ئیشی خۆت... ئەگەر فەرمانی سەرۆک وەزیرانیش بی، کەس ناتوانی دوکانی تۆ تیک بەدا.

- من لہ ترسان پەنجا لیرەکەم هەلگرت، بەلام لہ باتی ئەوہ چل و هەشت پارچە هیریاری سفری مائی (زەبووک زادە)م سپی کردەوہ کە ئەگەر پارەکەیی بەدایە سەدو پەنجا لیرە زیاتری دەگرد. جگە لەوہیش لەگەنئیگی گەرماوو دەستە مەسینەو لەگەنئیگی سفر و مەنجەئییگی گەرەیشم بە دیاری پئیشکەش کرد. سەرچەمی ئەمە هەمووی دەوری پئینج سەد لیرە دەبوو. ئەگەر ئیشەکەم پیک هاتبا، قپروسیا نۆشی گیانی بی، بەلام ئەمپۆ بەیانی شارەوانی ناگاداری کردمەوہ حەفتەیی دادی دوکانەکەم تیک دەدەن.

کە (نووری سەفار) قسەکەیی تەواو بوو، دەنگوت ئەویش کاسەیی سەبری لہ سەری رزاوہتەوہ، داہاتەوہ، دەستی دایە شیشەییەکی سوورەوہبووی سەر کوورەو گوتی:

- ياللا كۆرىنە، بۇ پېشەۋە... تا ئەو ناكەسبەچەيە لە ناو نەبەين، كەس لەم شارۋچكەيە نيسرەحات لە خۆى ناكا. ئەمە ئەركىكى نەتەۋايەتتە... لە خزمەتى سەربازى گىرنگىرە...

(نوورى سەفەر) بە پېش كەۋت. (سەبرى بەگ) و (جەمال بەرگىدروو) بە نەعرەتە لىدان كەۋتنە دۋايەۋە.

يەككى چەقۇيەكى گەۋرەى بە دەستەۋە بوۋو يەككى تر مەقسىكى بەرگىدروو و (نوورى)ش شيشە ناسنىكى سوورەۋە بوۋى بە دەستەۋە بوۋو..

ھەر كەسى لە رىگادا بەم جۆرە دەيىنين، دەكەۋتە شوپىيانەۋە.

لەو رۇزگارەدا، (ھەمزە جووت بەدزادە)) سەرۋكى شارەۋانى بوۋكە. يەككى بوو لە دوزمىنە سەرسەختەكانى (ئىبراھىم زەبووك زادە) و ماۋەيەك بوو لە دۋاي دەرفەتتەك دەگەرا بۇ ئەۋەى حىسابى خۆى لەگەل ئەم پياۋە پىس و قۇلپرە يەك لا بكاۋەۋە. ھەر ھىندە ئەم خەبەرەى بىست، خۆى گەياندە مەيدانى شەرۋ بە دادانى دروشمى ئاگرىن ھەست و سۆزى ئەو سى جۋامپىرەى لە رادە بە دەر و پروۋژاند.

(كارۋانى مەرگ) بەم بارو دۇخە گەيشتە بەر دەرگاي مالى (زەبووك زادە).. زەبرى مستو پىلەقەى ئەو ھەشامەتە ئەۋەندە توند بوو، دەرگاي مالى (زەبووك زادە) ئەۋە ھىچ، ئەگەر دەرگاي قەلايش بوايە خۆى ل بەر رانەدەگرت. ئاخىرى دەرگا كرايەۋەۋە سى گەنجەكە جوونە ژوورەۋە بۇ مالى (زەبووك زادە). ئەۋانەى تر لە بەر دەرگا كۆبوونەۋەۋە چاۋەرپى جەنازەى خەلتانى خوئىنى (زەبووك زادە)يان كىرد.

دۋاي ماۋەيەك چاۋەرۋانى دىتيان ھىچ دەنگ لە ژوورەۋە نايى. (ھەمزە جووت بەدزادە) گوتى:

- ھەلبەت نىشەكە تەۋاۋ بوۋە. (زەبووك زادە)يان تىكە تىكە كىردوۋە. ئىستا كە ئەۋەندە درىزەى كىشا، ديارە خەرىكى شوشتنى جەنازەكەين. ^۱دەرفەتيان نەداۋە دەنگى دەر بى. غافلگىريان كىردوۋە.

كاتى (ھەمزە بەگ) خەرىك بوو بەو جۆرە قسەى دەگرد، دەرگای مالى (زەبووك زاده) گرايه وەو ھەر سى گەنج بە شادو گوشادى و بە سەرو سىمايەكى رازى ھاتنە دەرەوہ.. ھەرسىگيان يەك لە دواى يەك دوعايان بۆ (زەبووك زاده) دەگرد:

- خوا عەمر دريژت بکا!

- خوا لە پيش دۆست و دوژمن سەر بلتت بکا!

- خوا لیت رازى بى !

حەشامەتى خەلگەكە لە سەرساميان لە جىي خۇپان وشك بوون. نەوھندەى نەمابوو دوو شاخيان لە سەر سەر بروئ.

بارو دۆخەكە بە جۆرى بوو، كەس زاتى نەدەگرد پرسىارىك بکا. ھەموو بە كپ و بى دەنگى پەرتەيان كرد.

(جووت بەدزادە) لە سەرخۆ بە يەكى لە ھاوپىكانى گوت:

- من دەمزانى ئەو (زەبووك زاده) چ چەقاوہ سوويەكە! ليم مسۆگەر بوو بە قسەى خۇش شەئوار لە پى ئەو سى گەنجە دەكاتەوہ كە بۆ كوشتنى چووبوونە مالى و پاشان پىيان دەلى: (بە خىر ھاتن).

ئەو سى گەنجە تا يەك حەفتە بۆ كەسيان باس نەدەگرد ئەو رۆزە لە مالى (زەبووك زاده) چ رووى دا. ھەر چەندە زۇریشان لى كردن ھىچ ئەنجامى نەبوو... دەپانگوت:

- بوونى (زەبووك زاده) بۆ خەلگى ئىرە نىعمەتتىكى گەورەيە. حەيف كە ھەندى كەس چاويان پى ھەلتايى سەيرى بكەن و لە حەسوودىيان شەق دەبەن... كابرا نىمامزادەيە! كە ئيمەى لە سەر پلەكانە بىنى، لە كەيفخۇشيان قاقا پىكەنى. بەر لەوہى ئيمە ھىچ قسەيەك بكەين گوتى:

- جەنابىنە، زۆر داۋاي بوردن دەگەم، پېش پېي ئىۋە، سەرۋكى جەندىرمە ھات،
 لە ژوورەۋە چاۋەپى دەگا... روخسەت بەن يەگەم جار ئىشى ئەۋ پىك بىنم ئەۋجا
 دىمە خزمەت ئىۋە...

ئىمەي بىردە ژوورپىكە تر.

(نوورى سەفار) باسى کرد گوتى:

- كە ناۋى سەرۋكى جەندىرمەمان بىست، ھەناومان پسا... تاقەتمان لە قاچدا
 نەما... ئەگەر جەنابى ئەفسەر لە ژوورەۋە بىتە دەرىۋ ئىمە بەم ھالە بىنى، كە
 ھەرسىكمان چەگدارىن، تەگىرمان چىيە؟ لە ژىر پىلەقە وردو خاشمان دەگا.
 تەماشاي دەم و چاۋى (سەبرى بەگ)ى كىخۋاي گوندى (ئولو جان)م کرد، دىتم لە
 ترسان ھەموو گىانى دەلەرزى. لەبەر ئەۋەى ددانى تاقم بوو، دەنگى تەقە تەقى
 پىك كەۋتنى ددانەكانى دەھات. لە ھالى (جەمال بەرگىروو) ھەر مەپرسە، زۆر
 سەرشۆر بوو. رەنگى سېى ۋەك پەلكە پىازى ئى ھاتبوو. لە قوزبىكى ژوورەۋە خۋى
 كز كىدبوو لە سەر زەۋى ھەلتووتا بوو بە جۆرى ھەستەم دەگرد لەگەل بىستنى
 ناۋى فەرماندەى جەندىرمە خۋى پىس كىدوۋە بۇيە ناتوانى ھەستىتەۋە سەر پى.
 منىش چوومە ژوورەۋە دەرگام داخست و دانىشتم چاۋەپى رووداۋى نويم کرد. لە
 ژوورى تەنىشتەۋە دەنگى قسە كىردنى (زەبۋوك زادە) و جەنابى ئەفسەر بە باشى
 دەھات... (زەبۋوك زادە) بە قايم قسەى دەگرد ... جەنابى ئەفسەر بە ھىدى ۋەلامى
 دەدايەۋە:

- ئەفسەر، تۆ ھىچ نارەھەت مەبە... ھەزەت لە كوى بى دىتگوزامەۋە ئەۋى. بۇ
 ھاۋرپىكەنم دەنووسم.. ئەگەر نەبوو، خۆم دەچمە ئەنقەرە. ھەموو كارمەندانى
 دەۋلەت خوا خۋايانە من داۋاي شتىكىان ئى بىكەم. ئى، ئىمەيش رۇژگارنىك
 زەحمەتمان لە گەل پارت كىشاۋە. ھەموو كەس حىسابمان بۇ دەگا. خاتر جەم بە،
 كارەكەت بۇ پىك دىنم بۇ ھەر كوى ھەز بىكەى دەنتىرمە ئەۋى. بەلام منىش
 يەك داۋام لە تۆ ھەيە...

- ئەمر بکە جەنابی (ئىبراھىم خان)، خزمەتکارت ھەمیشە بە دل و گيان نامادەيە دەستووراتى تۆ جى بە جى بکا...

- سەير کە ئەفسەر، نابى ھاوشارىيەکانى من تووشى کەمترين ناپرحەتى بىن. من حەز لە شتى وا ناکەم. تا من لەم شارۆچکەيە بىم، نامەوى گارى ناياساي لىره روو بىدا. پىويستە ھەموو گارىک بە شىوازىكى راست و دروست جى بە جى بکرى.. ئەمە بەو کەسە بلئى کە دىتە جىگای تۆ... لە بەر ئەووى ئەو غەريبە لە شار، نامەوى دلئى بشکىنم و نازارى بىدەم. من ھىچ قسەى ترم نىيە، دەتوانى برۆى. ئەگەر ناپرحەت بووى، بۆم بنووسە، ھەفت نەبى.

جەنابی ئەفسەر، بە دەنگىكى پر پارانەو، وەلامى دايەو:

- ئەگەر روخسەت بىدەن بەندە چەند دەقیقەيەك ھەندى سکاام ھەيە.
- بەلام دەبى کەمى سەير بگري نىشى ھاوشارىيەکانم جى بە جى بکەم، پاشان...

- بەلئى، ئىو ھەرموون. بەندە لىره چاوەرئ دەکەم تا نىستان تەواو دەبى.

- ئىمە کە ئەو قسانەمان دەبىست، ھەموو گيانمان دەلەرزى:

- ئای وای! دىتت چ غەلەتیکمان کرد؟ (ئىبراھىم بەگ) کە بەم جۆرە قسە

لەگەل ھەرماندەى جەندرمە بکا، ئىتر ديارە ئىمە تەگىرمان چىيە...

کىخوای (ئولو جان) يەگسەر چەقۆکەى لە باخەلئى شاردەو، (نوورى سەفار) نەيدەتوانى شىشە ئاسنەگە لە بەرکى بىنى، لە پشت دەرگای ژوورەو شاردييەو، (جەمال بەرگدروو) ئەووندە پەشۆکا بوو، مقەسەگەى ھەروا بە دەستەو بوو.

(زەبووک زادە) ھاتە ژوورەو زۆر خۆيانە گوتى:

- جەنابىنە، زۆر بە خىر بىن!

بەلام کە چاوى بە مقەسى گەورەى بەرگدروون کەوت، لە دەست (جەمال

بەرگدروو)، نەختى سەرسام بوو گوتى:

- کورە، ئەو چىيە لە دەستت؟

(جەمال بەرگىروو) زياتر پەشۇكا، بە منجە منج وەلامى دايەوہ:

- دىتەم جلتان كۆن بووہ، ھاتم ئەندازەتان بگرمو چەند دەستە بەرگىكتان بۇ
بدوورم.

(زەبووك زادە) پىنكەنى:

- من خۇم پىويستەم بە جلو بەرگ نىيە، بەلام دايكەم مانتۇيەكى گەرەكە.
مانتۇيەك بۇ ئەو بدوورە..

ئىنجا رووى بۇ لاي كىخوای (ئولو جان) وەرگىرا:

- (سەبرى بەگ)، ئىشەكەى تۇ خەرىكە تەواو دەبى. مەيلەو تەواو بووہ. كە
لېرە رۇيشتى، مژدە بە خەلكى ئاوايى بدە بلى زەوى و زارەكە بوو بە ھى خۇمان.
(سەبرى بەگ) زۇر كەيف خۇش بوو. بى ئەوہى كەس پى بزانى، پىنج سەد
لېرە لە بن دۇشەكەكە نا.

كە نۇرەى (نوورى سەفار) ھات. گوتى:

- (ئىبراھىم ئاغا) من ھىچ ئىشم نىيە... دىتەم ھاوشارىيەكانەم دىنە سەردانى تۇ،
منىش ويستم لە حالو ئەحوالت بېرسەم. ئەوہ بوو ھاتمە خزمەتت. ئىشاللا حالت
باشە... يا خوا خوا رۇز بە رۇز ەمەرو سەرفىرازىت ھەر زىاد بكا... ئىمەيش لە
سای تۇ زۇر باشىن.

- ھەر سى كەس دەست لە پىيان درىژتر لە مالى (زەبووك زادە) ھاتنە دەرەوہ.
رۇزى، ئىمە چەند كەسىك لە دوكانى (نوورى سەفار) بووين، رووداوى ئەو رۇزەى
بۇ باس كردين، ھەموومان لە جىي خۇمان وشك بووين. خەرىك بووين باسى ئەو
مەسەلەيەمان دەگرد، جەندرمەيەكى سەركار ھاتە دوكانى.

- جەندرمەى سەركار دوو بادى ھىنا بوو (نوورى) بۇى سېى بكاتەوہ. (نوورى)

لە جەندرمەكەى پرسى:

- سەركار، سەرۆك جەندرمەى نوئى كەى دى؟

جەندرمەكە بە سەرسامى وەلامى دايەوہ:

- سەرۋىكى چى؟ ھىچ بېرىرى وا نىيە كە سەرۋىكە كەمان بگۇرئ...
- ھەفتەى رابردوو، لە دانىشتىنىكدا، بە گوئى خۇم گوئىم ئى بوو سەرۋىكە كەتان
باسى دەكرد دەپھوئى بگوازىتەوہ..

جەندرمەكە بە ئاوازىكى گالتە جارانە گوتى:

- خەونت دىوہ، خىر دەبى ئىنشاللا! سەرۋىكە كەمان ئەوہ بىستو شەش رۇزە
ئىجازەى ھەپتە... سى جوار رۇزى تر مانگەكەى تەواو دەكاو دىتەوہ.

- باوكە گيان، ھەفتەى رابردوو نە مالى (زەبووك زادە)...

جەندرمەى سەركار ئى نەگەر (نوورى) ھسەكەى تەواو بكا:

- بى شك ئەو قۇلپۇرە ھسەكەرە دىسان دەورى بۇ ئىوہ گىراوہ. ئەمە جۇرە ئاين و
ئۇيىنىكى كابرايە، لە ژوورى تەنىشتەوہ بە ناوى ئەوہى لەگەل ھەرماندەى ئىمە
قسە دەكا، لە بەر خۇيەوہ بە قايم قسە دەكاو پاشان دەنگى دەگۇرئ و خۇى وەلامى
خۇى دەداتەوہ!

(نوورى سەفار) وەكوو تۇپى يارى كە دەرزى تى را بكەن، فش بووہوہو لە جىى
خۇى، خۇى كز كرد. بەسەزمان تازە تىگەشىت فىلى ئى كراوہ. چوو بوون ئىشى
خۇيان پىك بىنن و ھەقى خۇيان وەر بگرن، كەچى شتىكى ترىشان خستە سەر.
ئەومىيە دەئى: (بۇ رىش چوو سەمىلى لە سەر دانا.)

(جەمال بەرگدروو) مانتۇيەكى بۇ دايكى (زەبووك زادە) دوورى... كىخوای
(ئولو جان) پىنج سەد لىرەى لە ژىر دۇشەكەكەى دانا. (نوورى سەفار) پىش سى
دەفرى سفرى بە سەر قاپەى، بە دىارى پىشكەش كرد.

بە كورتى پىت بلىم نەگەر يەك تىپە سەرباز بچى بىھوئى (زەبووك زادە)
دەستگىر بكا، بە چەك دامالوى دىتەوہ. (زەبووك زادە) ھەموويان تەفرە دەدا:

- رۇلە شىرىنەكانم، ھەرماندەى تىپەكەتان برادەرىكى دلسۇزى منە پىى دەلئىم
يەكەو پلە بە ھەمووتان بداد.

بەم قسانە ئەوۋە ھىچ چەكياڭ دەگا، شتېكىشىيان بە ناۋى بەرتىل ئى دەقچىنىتەوۋە. ئەگەر پېمىرد بىۋ بىھوئى رۇخى ئەو كابرايە بېكىشى، بە پىلاۋى خۇى راناگا، بە لنگە پىلاۋىك رادەگا.

برا گيان، ئەو بىنامووسە لە ھىچ كوئى دۇنيا تاكى نەدىتراۋەو نەبىسراۋە. ناگادار بە بەزى ئەو كابرايەت بە لەش نەكەۋى.

بە قسەكانى (نەمىن بازارگان) مەراقم چەند بەرابەر زىادى كرد بۇ بىنىنى (زەبووك زادە)... ھەستىكى سەير سەراپاي گيانى داگرتەم. چۇنى باس بكم وەكوو ھەستى گەنجى وا بوو كە شەوى زاۋايى بىھوئى بچىتە بەردە. پان وەكوو ھەستى شاخەوانىك وا بوو كە بىھوئى بۇ دۇزىنەۋەى شتى پىش مېزۋو بچىتە ناۋ ئەشكەوتىكى تارىك.

لەم نىشە، ھەم دەترسم و ھەم چىزى ئى وەردەگرم، بەلام ھەرچى دەبى با بى... ئامادەم نارپەھەتى قىوون بكم و بە ھەر نرخى بى دەبى ئەو پىاۋە لە نىكەۋە بىنىم و ئەگەر بىكرى دەست و پەنجەيەكى لەگەل نەرم بكم و تى بگەيەنم پىاۋ دەبى لەگەل مرقى گەورە شەر بكا، نەك كالاۋ لە سەر چەند لادىيى و مرقىكى ساۋىلكە بى...

بە ھەول و قوومتى خۋاى بەم زوۋانە خەبەرى سەرگەوتنى خۇمت بۇ دەنووسم.

(7)

(ئەو دىيارىيەى لە جىگايەكى گەورمەو ھاتووە...)

بەرىو بەرى قوتابخانەكەمان ئەم جىرۆكەى بۆ گىرپامەو:
 (زەبووك زادە) رۆژانى شەممە دەھاتە كۆبوونەو ەى مامۇستايان و چەند
 سەعاتىك قسەى لە بارەى پىشكەوتنى ولات و ئەو كارانە دەگرد كە بۆ
 شارۆچكەكەى كردووە، يان لە ئايندەدا پىويستيان بە كردنە
 ھەموو ئەندامانى وەزارەتى پەرومردە لە دەست ئەو پياوہ قۆلپەر و جەلبەزو
 فېلبازە وەزالە كەوتىوون. لەوہ زياتر تواناى بەرگرى درۆيە شاخدارەكانيمان
 نەبوو. ئەوئندە بەو شىوازو جوولانەوہ تايبەتییەى لە كاتى قسە گردندا بە
 خۆيەوہى دەگرت، ناپرەحت دەبووين دەنگوت دەرزيمان لە دل را دەكەن.
 ھەموومان دەمانزانى ئەو سەگبابە لامەزەبە چەند بىنامووسە، بەلام نازانم
 ھۆى چيە كاتى روو بە رووى دەبووينەوہ، دەمان دەبەستراو وەكوو چۆلەكە چۆن
 بەرامبەر بە مار تواناى جوولانەوہى نىيە، ئاوها ئەنجامى ھەموو كارىكى
 دەبووكاندىنەوہ.
 ئاخىر ئەو بى دايك و باوكە قۆلپەرىش قسەى گەورە گەورە دەكا. بچووكتىن
 قسەى باسى وەزىرو وەكيلانە. لە پارىزگار بە خواروہ، ھەقى بەسەر كەسەوہ
 نىيە
 كاتى كە ناچار دەبى ناوى سەرۆك دايەرەگان بىنى، ئاوازی قسە گردنى ئەوئندە
 سەنگىن و بى ئەدەبانەيە دەئىي خۆى ئەو پايەيەى پىداون.

رۇژىكى شەممە تاقەتقان چوۋو بېرىمان دا لە يانە كۆببىنەۋە ھۆى ھا لەو
 (زەبووك زادە) ھىچو پوۋجە بىكەين بۇ ئەۋەى ئەقلى بېتەۋە سەر. جەنابى
 (رەزا)ى مىرزىا فەرماندار و (مەلا بەدرى ئاقلمەند) و (ئەمىنى بازارگان) و جەنابى
 (ئىحسانى تەقاۋىت) یشمان داۋەت كىرد. بە رىكەۋت جەنابى (جووت بەدزادە) و
 جەنابى (مورتەزا) یش ھاتن... بەلام (زەبووك زادە) خەبەرى نەبوو.

مەلا (بەدرى ئاقلمەند) گوتى:

- ھاۋرىپىيە، نىمە نەگەر پىئى قۆنپىن و درۋىەكاسى ئەو بۆرمىپاۋە نەگىن، بە

تەۋاۋى سوارمان دەبى...

(ئەمىن بازارگان) پىشتىگىرى قسەكەى كىرد:

- بەلى، راستە... بەلام، ۋا مەزانن ۋەستان لە روۋى، كارىكى ئاسانە! دەبى خودا

خۆى پىشتو پەنامان بى...

جەنابى (رەزا)ى مىرزىا فەرماندارىش گوتى:

- ھەر چى مۆلەتتىكى بىدەين كار خراپتر دەبى... ۋا چاكە ھەر ئىستا مستىكى لە

قەپۇزى بىدەين و رسۋاى بىكەين، بۇ ئەۋەى چىدى چاۋو روۋى نەبى بېتە ناۋ

خەلك.

(ئىحسان تەقاۋىت) یش گوتى:

- ئەو بۆرە پىاۋە بۆتە بەلا بە سەرمانەۋە. ھەر رۇزە بە فىلىك تەلەكەبازى

دەكا. رۇژى، دەلى پارىزگار دېتە مالم... جارى ۋا بلاۋ دەكاتەۋە، نوپنەرى دەۋلەت

دېتە سەردانى بۇ ئەۋەى لە بارەى كارو بارى ۋلاتەۋە پىسى پى بكا.

(ھەمزە جووت بەدزادە) كە تا ئىستا بېدەنگ بوو، قاقا بېكەنى و گوتى:

ھەر ھەموو كارى ئە پىاۋە تەلەكەبازىيە... پىش چەند رۇژى، مندالەكانمان

دېمەنىكى شانۇبىيان لى دىبوو. دوو سى دانە كورسى لە بەر دەرگاى مالمەۋە دادەنى و

دادەنىشى. نىنجا لە كاتىكا كە كەس لە كۆلانى نىيە، بۇ فرىۋدانى ژن و مندال و

ھاۋسىكانى، بە دەنگى بەرز دەلى:

- فەرموو فەرموو جەنابى فەرماندار... خىرو بەرگەتتان ھىنا جەنابى سەرۆكى داداگا... ودەلەيكەسسەلام جەنابى سەرۆكى جەندرمە...

جەنابى (مورتەزا)، خوا سەلامەتى گا، بەبى پىشەكى گوتى:

ئەگەر بى، دەبى دەرزىكى وای بدەم، تا ماوہ لە بىرى نەگا. لە بەر دەم ھەمووتاندا، ھەموو كارە پىسو و پلۇخەكانى بە روو دادەدەمەوہو يەك تفى لە چارەى دەكەم تا ھەموو ھەموو گيانى شەلالى ئارەقە ببى!

جەنابى مىرزا (رەزا) ھانە ناو قسەى جەنابى (مورنەرا):

- ئاواھا نابى ...

- ئەى چۇن دەبى؟

- باوكە گيان، ئەو (زەبووك زادە)ى من دەيناسم ھەر روخسەتیش نادا ئىوہ قسە بکەن. ھەر ھىندە بگاتە ئىرە، يەكسەر دەست بە قسەى پىرو پووج دەگا ... لە ھاتنى پارىزگارەوہ تا داومت كىردنى سەرۆك وەزىران و فلان وەكىل و فلان وەزىر... - باشە، منىش ئەوہم دەوئ. كە گەيشتە شوئىنىكى ناسك مستىكى لە دور دەمى دەدەم بۇ ئەوہى تا ماوہ ئەم جۆرە كەلەكبازى و قۇلپىنە نەگا. پىى دەئىم:

- باشە، بۆرە پىاو تۆ شەرم ناكەى ئەم قسانە دەكەى، سەگىباب، وا دەزانى خەلك مىشكى كەريان خواردووہو باوہر بەو قسە قۇرانەى تۆ دەكەن؟ تۆ توولە سەگى كىيت، تا سەرۆك وەزىران لە دووت بنىرى... دەتەوئ كى بەم قسانە فرىو بدەى؟ ما ئىمە مندالىن، چىيە؟!

(ئىحسانى تەقاوت) لە ھەموويان زياتر ورووژا بوو، گوتى:

- ئەگەر دەتانەوئى من دوو زللەى ئى دەدەم... لە بەر چاوى ئىوہ، دوو شەفازللەى

واى ئى دەدەم، ئاگرى لە چاوان بى. رازىن؟

- زۆر باشە.

جەنابى مىرزا (رەزا) ناپەزايى دەربىرى:

- من كارمەندى دەولەتەم، دەبى خۇم لە بگرەو بەردەو لیدانەى خەلك بە دوور بگرم، ئیستا کوو بیەم رازی بەم ئیوہ لە بەر چاوی خەلك لە یەكی بدەن؟! من لە دلەوہ رازیم بەلام ئەگەر بەشداری بکەم، دەبى بە ماہی دەردەسەرى. (زەبووک زادە) دەچى لای ئیپرسراوانى وەزارەت شکاتم ئى دەکا، ئەوسا ناچار دەبیم بە دەستی خۇم بیخنگینم.

كە ئەوانى تر ویستیان وەلامیکى بدەنەوہ، (زەبووک زادە) لە دوورەوہ دەرتەووب. ھورپیدان قسەمیان برى و وەتوو راوچى تە روزى بەفرو سەرما بە پەس تەپۆلكەيەك خۆى لە كەمین دەنى بۆ ئەوہى نیچىرى بە تەلەكەيەوہ بیى، خۇیان بۆ ئەو نیچىرە ئامادە کرد. (ئىبراھیم زەبووک زادە) ھات. سەلامى کرد:

یەكسەر بوو بە بیدەنگیەكى كىش و مات. (ئىحسانى تەقاویت) بە مەلا (بەدرى ئاقلەمەند)ى گوت، كە لە تەنیشتى دانیشتبوو:

- ھەستم دوو شەقا زللەى ئى بدەم، یان نا؟

مەلا (بەدرى ئاقلەمەند) وەلامى دایەوہ:

- ئیستا سەبر كە، بزەنم چ دەبى. ناکرى بە بى پىشەكى لە یەكى بدەى. با دەست پى بکا، ئىنجا...

(زەبووک زادە)، بى ئەوہى كەس پرسىارى کردى، یان قسە قافى ھاتى، دەستى پى کرد:

- ئەوانەیش گالتە بە من دەگەم. بەردەوام خەبەر دەنیرن: دىینە لات. بەلام رۆژەكە دیارى ناگەن. من ناچارم ھەموو رۆژى خۇم بۆ ھاتنىیان ئامادە بکەم.

بریارم داوہ سەبەى خەبەریان بۆ بنیرم نىتر پىویست ناكا بیئە مالمان...

جەنابى (ھەمزە جووت بەدزادە)ى سەرۆكى شارەوانى قسەى بە (زەبووک

زادە) برى:

- (ئىبراھیم گیان)، دیسان كى دەیەوى بى؟ پیمان بلى. با ئیمەیش بزانی.

- كاكە، ھېچ كەس... لە ئەنقەرە نامەيان نووسىيۇ دەستەيەك دەيانەوئى بېئە ئىرە. چەند نەفەرنو كەي دېن؟ ديار نييە. دەيانەوئى بى خەبەردان بېن، بە خەيالى خۇيان وا دەزانن غافلگىرم دەكەن. بەلام نازانن دەستە پاچەن... ھ..ھ..ھ.ى ئەگەر سەد كەشيش بن، بە چاوترووكانىك سفرەيان نامادە دەكەم.

(ئەمىن بازىرگان) بە گالته گوتى:

- (ئىبراھىم بەگ)، مەگەر پاشاي فەرەنگ دەيەوئى بېئە مالت؟ چىيە؟
 (رەببوت رادە) بە حوين ساردى نامەيەكى لە گىرفانى دەرەنياو بو لاي (ئەمىن بازىرگان) ى راداشت:

(ئەمىن بازىرگان) ھەر ھىندە چاوى بە نامەكە كەوت، چاوو برۇي كەوتنە سەما... دەتگوت چاوى خەرىكە لە قەپىلك دېئە دەرەو. ئىنجا نامەكەي دايە (ئىحسانى تەقاويت)... دەزانى (ئىحسان بەگ) تووشى چ حالەتېك ھات! ۋەكوو سەربازى لە بەردەم ئەفسەرەكەي ۋەستا بى، ھەموو گىانى بوو بە نەشتەر. ئەوئەندەي نەما بوو ھەستى سەلامى سەربازى ۋەرېگىرئ...

(ئىحسانى تەقاويت) بە رىزەو نامەكەي دايە مەن. ۋەرم گرتو دەستم بە خويىندەوئى نامەكە كەرد. لەپەر دەستم لەرزى. لە سەرەوئى كاغەزەكە بە خەتېكى زۇر خۇش نووسرا بوو: (ئەنجومەنى گەورەي مىللى توركىا). بى دەستى خۇم تەماشاي مۇرى نامەكەم كەرد. (سەرۇكى لىزنىەي داواكارىيەكانى ئەنجومەنى گەورەي مىللى توركىا).

بە جۇرئ ھەموومانى خستبوو ۋىر كارىگەرى خۇيەو، نەماندەتوانى ماوئەيەكى زۇر نامەكە لاي خۇمان گل بدەينەوۋە چونكە نەفەرى دواوۋە بە بى سەبرى چاوپرېي خويىندەوئى نامەكەي دەكەرد. مەنئىش نامەكەم دايە دەست (مەلا بەدرى ئاقلمەند)...

(زەببوك زادە) گوتى:

- ھاورپى دلسۇزمە.

ئەو قسەيەى وەگوو تۇپ لە ناو دانىشتنەكەماندا دەنگى دايەوہ... ئەمان...سەير
كە كابرأ هاورپى چۇنى ھەن!! دواى ئەوہ قەت دەكرى لە رووى (زەبووك زادە)
بوھستين!؟

(ئەمىن بازركان) و (جووت بەدزادە) خەرىك بوون ئامازمیان بە يەك دەدا. ئەم
نامازەى بەو دەدا ، ياللا دەست پى كە و ئەو بەمى دەگوت تۇ يەكەم جار دەست پى
كە. من دواى تۇ دىم.

دواى ئەوہى نامەكەيان دى، كى رات دەكا قسە بتا: (مەن بەدرى نائەمەند) نە
شويىنى خويەوہ تەكانىكى داو بە لارو لوپرى دانىشت... كۆكەيەكىشى كرد...
ويستى دەمى بكاتەوہ، پۇستەچى لە دوورەوہ ھاتو سەلامو غەلىكىكى دوورو
درىزى كردو يەكسەر چووہ لاي (زەبووك زادە) و بەستەيەكى لە بەر دەم داناو
گوتى:

- جەنابى (زەبووك زادە)، نامەيەكت بۇ ھاتوہ.

(زەبووك زادە) رووى گرژ كردو گوتى:

- ديسان لە گوپوہ ھاتوہ؟

- بەخو نازانم... چوومە مالتان. گوتيان لىرە نييە. لەبەر ئەوہى كاغەزەكە زۇر

پەلەيە، لىرە ھىنامە خزمەتتان.

- من چاويلكەم نەھىناوہ، بيخوينەوہ بزانم كى ناردوويەتى؟

(ئىحسانى تەقاويت) دەستى دايە زەرفەكەو وەگوو يەكى ئاگرى بە دەستەوہ

گرتىنى وەزعى تىنكچووو بە منگە منگ گوتى:

- وەزىرى گشت و كال لە ئەنقەرە ناردوويەتى...

(زەبووك زادە) بزەيەكى ھاتى:

- باوكم، وازى لى بىنە... گوتم بزانە داخۇ كىيە ئەوہندە بە پەلە پەل

نوسويويەتى... ديارە ديسان، رەحمەت لە باوكى، ئىمەى بىر كەوتۆتەوہ. پياويكى

باشە...

(زەببوك زاده) لىرەيەكى داياھ پۇستەجى:

- زەھمەت نەبى ئەم بەستەيە بېھوھ مالى.

كەس ھەناسەى لە بەر نەدەھات. دەتگوت سىجىرى لە ھەموويان كىردووه.
(جووت بەدزادە) وەكوو گورگى ئەنگاوتە پىچى دەخواردووه و بە پستە پست بۆل
بۆلى دەكرد:

- تەماشای ئەو دەيىووسە قۇلپرابە بگە چۆن خۆى بە چاك دادەنى! ئاخىر تۆ
حورى كىيى نا وەرىرى كشت و كال يادت بكا:

پۇستەجى ويستى لە دەرگاوه دەرىجى، (زەببوك زاده) بانگى كرد:

كوره، راوہستە بزانم... بەلگو خواردنى تىدا بى!..! كوا بىكەو! ئەگەر خواردنە
بۆجى بىبەيتە مالهوھ... عەيبە.

داوى بەستەكەيان كىردووه. قووتووه چوكلاتىكى نايابى تىدا بوو. كارتىكىشى لە
بان بوو.

(زەببوك زاده) گوتى:

- (ئىحسان بەگ)، من چاوم باش نابىنى... كارتەكە بخوینەوھ، بزانم چى
تىدايە...

(ئىحسان) كارتەكەى وەرگرت و خویندىيەوھ:

- (براى ئازىز جەنابى (ئىبراھىم زەببوك زاده)، ئىستا كە تۆ لە ئەنقەرە
دوورى، پىم حەيف بوو بە تەنيا ئەم چوكلاتە بخۆم. پىش دوو سى رۆژ،
ھاوپىيەكم لە دەروھ ئەم چوكلاتەى بۆ ناردم. بە بى تۆ لە گەرووم نەچووه
خوارى... قوتوويەكم بۆ ناردى بۆ ئەوھى دەمت شىرىن بىو لەمەودوا لە نامەكانتا
ئەوھندە قسەى تفت و تالمان پى نەئىي. ئەو نامەيەى حەفتەى پىشوو ناردبووت،
نیشانى جەنابى سەرۆك وەزىرانم دا . فەرموويان: دەبى كارەكەى ھەر پىك بىنى،
با نارەحەت نەبى. جەنابى سەرۆك وەزىران نەختى لىت رەنجاوھ چونكە ماودىەكە

نامەت بۇ نەنووسىيۈ... دەپى نامەى ھەر بۇ بنووسى. ئەگەر كاتت بە دەستەوہ نىيە نامە بنووسى، بە تەلەفۇن قسەى لەگەل بکە.)

ئەوانەى لەوئ بوون لە سەرسامىيان ھەر چاۋيکيان بوو بە چوار چاۋ.

- ئەو گورەى (زەبووک زادە) كىيە وەزىرەكان نامەى وای بۇ بنووسن! سەرۆك وەزىران لىي پىرەنجى!

(زەبووک زادە) چوكلاتەگەى پىشكەش ھاۋرىكان کرد:

- فەرموون ناوہگەى شەرىبەنى تىدايە... فەرموون بىچۇن... گرەگرەكاسى ولان شتى باش دەخۇن...

كاتى گە پۇستەجى چوۋە دەرەوہ، (ئىحسان تەقاۋىت)، گە لە تەك (زەبووک زادە) دانىشتبوو، دەستى بە پستە پست کرد لە بن گوئى. من بە باشى گوئىم لە دەنگى بوو:

- كاكە (ئىبراھىم خان)، ئىمە لە تۇ بەولاولە كەسمان نىيە... لە تۇ پىۋە كى نامادىبە بەرگىرمان لى بكا؟ جەناب، عەرزت بکەم من ئىستا بىست و نۇ سالە لەم ولاتە رەنج دەبەم و زەحمەت دەكىشم. كاتى گە (تەقاۋىت بووم)، لە بەر چاۋى خۇم ھەقىيان خواردم و خواردىان... سى سال خزمەتيان لە بن پى نام. بەم كارە دەلئىن چى؟ تۇ بلئى. ئايا دەزانى چەندم راكە راك کرد؟! جىگا نەما سكالانى بە بەر نەبەم... بەلام كى گوئ دەداتى؟ كەس وەلامى نەدامەوہ. دەمەوئى بزانم ئايا خودا قىبول دەكا ھەقى بابايەكى غەرىب و پىرەمىرد بخۇن؟! ناخر بۇچى؟ لە بەر ئەوہى سەر بە ھىچ پارتىك نىم. خۇرا نىيە گوتوويانە: (زللەيكيان لە بنا گوئى ھەتئوئىك دا، گوتى ئاي پىشم!) لىيان پرسى: يانى چى؟ بنا گوئى چ پەيوەندى بە پشەتەوہ ھەيە؟ وەلامى دايەوہ: ئەگەر پىشم ھەبوايە، نەدەۋىران زللە لە بنا گوئىم بەن...

- جەنابى (ئىبراھىم)، ئىۋە بە لانى كەمەوہ بەو پاىيەى ھەتانە وەزىرو وەكىلەكان ديارىتان بۇ دەنئىرن. شتىكم بۇ بکە. بەخوا ئىمە ھەموومان شانازى بە ئىۋە دەكەين... ناخر گالتە بەسسە... لەوہتى دىموكراتى ھاتۇتە ولاتەكەمان،

ۋەزىرەكان فوتوۋە چوكلاتيان بۇ كى ناردوۋە؟ ئەۋانە ھەموويان دەستيان قىرساۋە ۋە ديارى پىشكەش كىردن ئىشى ئەۋان نىيە. جا بزانە چ حىسابىك بۇ تۆ دەكەن كە ديارىت بۇ دەنئىرن! جەنابى (ئىبراھىم)، تۆ باش دەزانى من كابرانەكى چاپلووس ۋە مەرايىكەر نىم ۋە بۇ خۇ خۇشەۋىست كىردن ئەم قسانە ناكەم. راستى دەئىم... تۆ يەككىكى لەۋانەى دەبى پەيكەرت بۇ بىكەن...

ئىستا بىرام، دەتۋانى چارەيەكى دەردى من بىكەى؟ بە خىرى مندالەكانىشت بى ئەحسىرى مەكە...

خەرىك بوو لە چاپلووسى ۋە دوۋروۋى (ئىحسان تەقاۋىت) دىق بىكەم. كەس نىيە بە ۋە كابرانە بى: (ناپەسەندى ۋە بى شەرمىش سنوۋرى ھەيە..)
پىش جەند دەقىقەيەك دەيگوت: ئەگەر روخسەت بىدن دوو شەقا زللە لە ۋە بىنامووسە دەدەم... ئىستايىش خۇى بە سەدەقە دەكا ۋە خۇى قورىانى مندالەكانى دەكا. تى چىروۋكى سەگباب.

(زەبوۋك زادە) دەستىكى بە پىشتى (ئىحسان تەقاۋىت) دا ھىنا:
- بىرا، ئەمە ھىچ نىيە... ۋە دانى تەۋا ۋە بوۋە... بەلام ھەر كاتى دەرفەتت بوو، سەرى لە مائەۋەمان بىدە... بۇ ئەۋە شتەكان بىنوسمەۋە. ئەۋە تى لە سەر من. مەۋق كە بىھەۋى پارە بىدا، ھەموو شتى پىك دى. لەم ۋەلاتەدا، شەرەفو ۋە زىدان ۋە رەۋىت يانى پارە... چ دەكەى بىرا، ئەۋە ئەۋەھايە!! ئەمە ۋە بىرتىل حاكىم رەھى زىانمانە.

(ئىحسان تەقاۋىت) بە دوۋدى گوتى:
- ئەم ئىشە جەندى تى دەچى؟ مەسەلەيەكى باۋە دەئىن: (بەر لە پىشت گرانتر نابى.)

(زەبوۋك زادە) ئەۋەندە توۋرە بوو، دەتگوت جوىنى نامووسيان پىداۋە. بە دەنگىكى گلەبى نامىزەۋە گوتى:

- (ئىحسان بەگ)، مەن چاۋەرپىي ئەۋ قىسانەم لە تۆ نەدەكردا! تۆ لە نرىكەۋە شاپەتتى و دەبىنى مەن پارەۋ ژيان و عومرى خۆم بۇ ھاۋرپىكان تەرخان كىردوۋە، ئىنجا دىي قىسەى وا دەكەي؟! بە راستى ئافەرىن بۇ تۆ...!!

- (ئىحسان تەقاۋىت) بە خەجالەت و شەرمەزارىي، دەستى بە تەۋازۇ ھىنانەۋە كىرد:

- داۋاى بوردن دەكەم جەنابى (ئىبراھىم)، بەلام ئىۋە كە ئەۋ ھەموو زەحمەتە دەكشەن، خۇ نابى مەسرىفەكەپش لە گىرفانى خۇتان بەدن ؟

- ج دەبى ئەگەر بۇ خاترى ھاۋشارىيەك چەند (دىنارىك) بەرتىل بەدم؟ ھەموو ژيانى مەن ھى ھەژارانە... تۆ بە سەر پىيى سەرىك لە مالى ئىمە بەد، ھەقت بەسەر ئەۋەى تردا نەبى...

(ئىحسان تەقاۋىت)، كە كەۋتېۋە ژىر ئەۋ ھەموو گەۋرەيى و ئاغايەتتەيى زەبووك زا، بى دەستى خۇى ئىكلامى كىشاۋ گوتى:

- رەسەنايەتى بىنەمالە شتىكى ترە! ئىۋە لە سەر سىرفى باۋكتان گەۋرە بوۋىن. پارەۋ سامان و مالى دونياتان بە لاۋە پوۋلىك ناھىنى...

ۋاى گوت و ھەستا چوۋە ئەۋ سەرى ھۆلەكە. (ئەمىن بازىگان) دەتگوت دەمىكە چاۋەرپىي تەۋاۋ بوۋنى قىسەى ئەۋان دەكا، ۋەكوۋ برووسكە چوۋ لە تەك (زەبووك زا) دانىشت. ئەۋىش ئىشىكى ھەبوۋ. جا كەس ھەيە ئىشى نەبى؟! داۋا ئەۋىش (مەلا بەدرى ئاقتمەند) ئىشى خۇى پى گوت. مەن لە دلى خۇمدا گوتەم: (ھەى بىناموۋسى سەگىاب، ئىشى سەرەكى لاي مەن، دەردو نازار لاي مەن! لىناگەرپىن مەن بچمە پىش و دەردى خۇم بە (زەبووك زا) بلىم.) ماۋەيەكە دەمەۋى رەزامەندى دۆزىنەۋەى كانزايەك ۋەر بگىرم و لە مامۇستايەتى و شەپشەقى مەندالان بچەسىمەۋە... بچم تەمەنىك لە ئوتىل و سەيرانكاكانى دونيا گەشت و گوزار بگەم.

ئاخىرى نۆرەى مەن ھات... مەسەلەكەم بۇ (زەبووك زا) باس كىرد... ھىشتا نىۋەى قىسەم مابوۋ، لە جىيى خۇى ھەستا:

- روخسەتم بىدەن مرەخەس بىم، كارىكى پىويستەم ھەيە... بەلام ئايا من لى
گەرپام بېروا؟! منىش دەبى قسەى خۆم بىكەم. بازووم گىرتو دامنايەوۋە. مەسەلەكەم
ھەموو بۇ باس كىرد. پىكەنى و گوتى:

- چ ئىشى لىوۋە باشتر ھەيە! سەرچاومىھكى داھات بۇ شارۋچكەكەمان دروست
دەبى. چما ئەو سەگبابانەى لى دايەرەگان دانىشتوون ئەم شتانەيان بە مىشكدا
دەچى؟ چما قەت بىر لى زىاد كىردنى داھاتى ولات دەكەنەوۋە؟ ئەوان تەماشاي
دەستى مروۋف دەكەن و بەس، بەرتىل بەدى، نىشت دەروا، بەرتىل بەدەى ھەر گوتىتى
لى قسەت ناگىرن. بچىتە ھەر دايەرەيەك، دەبى پارە لى دەلىنگى شەئوارت بېرۇى.
راستيان گوتوود: (لى ناخىرى زەمانى نامووس و غىرمت نامىنى. ئەگەر يەك كەسى
بە شەرەفو وىزىدانىش بىمىنى، رەوانەى شىتخانەى دەكەن... ھەموو كەم و
كورتىيەكە لىوانەى سەرەودىيە. نەتبىستوۋە گوتوويانە: (ماسى لى سەرىيەوۋە
بۇگەنى دەبى نەك لى كلكى.)

گۆم كەوتىوۋە بەر قاشۇ. زانىم مەبەستى چىيەو دەيەوۋى چ بلى. چاۋىنى
دەرفەتتىم كىرد بۇ ئەوۋى (بەرتىل) ى پى بگەيەنم.
بە رىكەوت ئەو دەرفەتە زوو رەخسا. بىنىم لى گىرفانەكانى بە دواى ئاغزە
جگەرددا دەگەرى؟ يەكسەر ھەزار لىرەيىكەم لى ناو پاكەتى جگەرە ناوو پىشكەشم
كىرد.

- با ئەم پاكەتەتان لىبى. من پاكەتتىكى تىرم ھەيە.
ناخىرى (زەبووك زادە) م بە رى كىرد. رۇيشت. من گەرپامەوۋە يانە... جەنابى
(مورتەزا) باسى مروۋقايەتى دەكىرد: (راستيان گوتوۋە بىيادەم شىرى خاۋى
خواردوۋە. بابە، ئەو ھەموو خىزمەتەى ئىمە دەكاو ئىمەيش قەدرى نازانىن و پاش
مە قسەى لى سەر دەكەين. ئەمە لى نىنسانىيەت دوورە. خوا پىي خۇش نىيە
زەحمەتى خەلك بە ھەند ھەننەگىرن.)

ئامادەبووان قسەكەيان پىشت راست كىردەوۋە:

- بە راستى وايە!

- راستە!

- بەلى، ئىمە رەۋشتمان تەۋاۋ نىيە!

- پياۋى ۋەكۋو (زەبۋوك زادە) لەم ۋلاتەدا نەبۋودە نابی! كاپرا ۋەلىيە...

دەتگۋت ھەموومان پېشېر كېمانە لە سەر پىاھەلدانى (زەبۋوك زادە). ھەر كەسە ھەۋلى دەدا بەرزترى بکاتەۋە.

دوۋ سى رۆژ دۋاى ئەۋدى ھەموومان ھەق ۋە حىسانمان بەسنىم بە (زەبۋوك زادە) كىردو رەۋانەى ئەنقەرەمان كىرد بۇ ئەۋدى نىشەكانمان پىك بىنى، چاۋەپى ۋە ئومىدەۋار لە يانە دانىشتبۋوۋىن، (ئەمىن بازىرگان) ۋەك بەرازى پىكراۋ لە دەرگاۋە خۋى كىرد بە ژوۋرى.

- بابە، ئەمە چ بىنامووسىكە! چ سەگابىكە! خەتای خاگى ئەم شارۋچكەيەيە كە بىنامووسى ۋا پەرۋەردە دەكا. ئەۋ ھىچ ۋە پوۋچە ئابروۋى بىردوۋىن ۋە لای ھەموۋ عالم روۋى رەش كىردوۋىن. ئىتر زات ناكەين لای ھىچ كەس بىلىن خەلى فلانە شارۋچكەين... ئەگەر لەۋ سەرى دونىاش خۇمان بناسىنن، دەئىن ھى ۋلاتى (زەبۋوك زادە) ن ۋەكسەر شار بە دەرمان دەكەن! نازانىن تەگىر چىيە لەگەل ئەۋ ھىچ ۋە پوۋچە؟

ئەۋەندەى دەمەۋىست كېرى بکەمەۋەۋ بزانم مەسەلە چىيە، بۋارى نەدەدا. خۇم ھەلگۋتايە ناۋ قسەكانى ۋە پىرسىم:

- جەنابى (ئەمىن)، چ بوۋد؟ چ ھەيە؟

- ئىتر دەتەۋى چ بى ...

ئەم قۆلپەر بى دايك ۋە باۋكە كىلاۋى لە سەرى ھەموومان ناۋد...

- ناخر مەسەلە چىيە؟

گرتەوۋە تا ئەو ھەزار لىرمىيەم كۆكردەوۋە، ئىستا (زەبووك زادە) خەرىكە بە پارەى
 من لە ئوتتېلەكانى كەنارى دەريا كەيف دەكا...

سەيرم كرد ئەگەر لە يانە بمىنمەوۋە، تووشى دلۋەستە دەيم. لە يانە ھاتمە
 دەرەوۋە دامە كىنوۋ بىبابان. بەلام قاىھى جىيە خەفەتخواردن بۇ من پارە ناكا. چاوم
 دەرئ ئەگەر چارىكى تر ھەلىخەلەتېم. ھەر چەندە من سووچم نەبوو.

جەناب، ھىشا زۆرى ماوۋ ئەو خەلكە (زەبووك زادە) بناسن. لە ھەموو دونىادا
 ھىچ دايك و باوكىك مندالى وا ناچسن و قۆلپريان ئى بە پاش نەكەوتوۋە!

بە بىستنى ئەم چىرۆكە مات بووم. بىنىنى پىاۋىكى وا بۇ من لە ھەموو شتى
 گرىنگرە... ھەست دەكەم چەند پىۋىستەم بە ئاۋو ھەوا ھەيە، چاۋ پىكەوتنى ئەو
 پىاۋە بۇ من نەۋەندە پىۋىستە. لە پەنجەرەوۋە تەماشى لى تەپۆلكەكانى ھەوراز
 شارۆچكەكەم كرد. سەكنى ماشىنەكە خەرىك بوو بەستەى رۇژنامەى لە سەر
 باسەكە فرى دەدايە خوارى. تۇ نازانى خويندەنەوۋەى رۇژنامە لىرە چ تامو چىزىكى
 تىدايە! ئەمەيش شتىكى ئاسايىە. مرۇق زياتر ئارەزوۋى ئەو شتە دەكا كە نىيەنى.
 ۋەكوۋ دەلئىن: (تۆكە لە سەر فوراتى، چ قەدرى ئاۋ دەزانى؟) لىرە، ھەفتەى دوو
 جار، پۆستە دىۋ رۇژنامە دىنى، رۇژى شەممەو رۇژى پىنج شەممە. ئەگەر چى
 رۇژنامە چوار رۇژ دواى دەرچوۋنى بە دەستەم دەگا، لەگەل ئەۋەشىدا، ھەموو
 لاپەرەكانى بە چىزەوۋە دەخوئىنمەوۋە.

لەگەل ئەو ھەموو بىبەشپىيەشدا، پىم باۋەر بىكە ئەگەر بلىم ئىرەم زۇر خۇش
 دەۋى... ھەست دەكەم بە شپۆھىەكى سەير چارەنووسم بەم شارۆچكەيە
 بەسراۋەتەوۋە. لە نايىندەدا ، كە لام روون نىيە، كارىكى زۇر ئەنجام دەدم. چىرۆكى
 قۆلپ دەبى بە سەرگەرمىيەكى باش بۇ رۇژانى دوورو دىزى بەر دەم.

داۋاى سەرگەوتنت لە خوا دەخووزم. بەم زوۋانە دەنگو باسى گرىنگت بۇ رەوانە
 دەكەم.

بە قوربانىت بىم.

(8)

(سىڭ جۋانى يەك لە يەكى جۋانتر..)

(رەزا بەگ)ى مىرزى قەرماندارىش كە زانى من حەز لە كارەكانى (زەبۈوك زادە) دەگەم، ئەم چىرۆكەى بۇ گىرامەوہ:

- جەنابى مامۇستا، شارۆچكەكەمانت چۆن ديوہ؟ حەيف بۇ ئەو ھەموو ديمەنە جۋان و ئاوو ھەوا خۆشەى كەوتۆتە ئەم گۆشەيەى دونيا. ئەگەر شارۆچكەكەمان لە ولاتىكى بىگانە بوايە، ئەوسا بزانه چ سەرو سەدايەكيان بۇ دەنايەوہ؟! چ ئوتىلىكى ئى دروست دەكراو چ تەلارىكى دە نەۆمى ئى قىت دەكرايەوہ؟! باوەر ناكەم ديمەنى جۋانى وەكوو شارۆچكەى ئىمە لە ھىچ شوينى ھەبى. بەلام لە بەر ئەوہى شارەكە ھى ئىمەيە ھەر وازى ئى بىنە!! نە كەس تەماشاي دەكا، نە دىنارىكى ئى سەرەف دەكەن. ئەوہ ھىچ كە پىش ناكەوئى، رۆژ بى رۆژ خراپترىش دەبى!...

ئى، لەگەل ئەوہشدا ھەر بستىكى بۇ ئىمە يەك مليۇن دىنى. رۇحو لەشمان بە جۆرى لەگەل ئەم ئاوو خاكە را ھاتووه، ئەگەر يەك حەفتە بچىنە سەفەر، دلمان بۇ ھەلدە قرچى و خۇمان پى راناگىرى. تەنيا جاروبار ئەو (زەبۈوك زادە) سەگبابە دەبى بە مايەى نارەحەتى خەلكى ئەم شارە. ئەگەر بەلاى ئەو، لە كۆل خەلكى ئەم شارۆچكەيە بىتتەوہ و گۆر بە گۆر بچى، ئىمە ئىتر ھىچ غەممان نىيە...

ھەئبەت باسى كارەكانىت بىستووه؟ سەگبابى وا وا ئى كراو ناوى گەشتۆتە حەفت ئىقلىم. ئىمە لە بەر ئەوہى كارمەندى دەولەتىن، ھەر بىرو باوەرپىكمام ھەبى، ناچارىن لە ترسان دەورى رەزا بوون لە دەولەت بگىرپىن و ھەوادارى پارتى

دەۋلەت بىن. بەلەم ئەوانەي كاري ئازادىيان ھەيە، ھەندى كەسى واپان تىدا ھەيە،
 ۋەكۈو (غەدىر بەگ)، لەگەل خۇيشيان بەر ھەئىستن. بەر ھەئىست كردنى ھەموو
 شتى لە لايان بۆتە خووو خدە. ئەو (غەدىر بەگ) ە ساللەھاي سال لە ناو پارتى
 بەرھەئىست خەباتى كرد. تووشى زۆر تەنگو چەلەمە بوو... زۆر رەنجى برد تا
 پارتەكەي ناوو دەنگىكى پەيدا كرد. بەلەم ھەر ھىندە پارتەكەي گەپشە دەسەلات،
 (غەدىر بەگ) يەكسەر ئىستىقالەي داو جووھ ناو پاتى بەرھەئىست! كاتى ئەو
 خەبەرەم بىست، پىم گوت:

- ئاخىر كاپرا، تۆ دەزانى چ دەئىتى و چ قسەي دروست دەكەي؟ ئەو ھەموو
 زەحمەتەت كىشاو بە خەرج دا بۆ ئەۋەي پارتەكەت بە دەسەلات بگا، بەلا ئەما بە
 سەرت نەين، ئىستا بەرھەئىستكاران دىنە ناو يارتەكەي تۆ بۆ ئەۋەي كىسەيان پىر
 بگەن، ئەو ئىشە چ بوو تۆ كردت؟

دەزانى چى گوت؟ ۋەلامى دايەۋە:

- سەگى زەرد بىراي چەقەلە.

بە كورتى: بەر ھەئىستى بۆتە بەشىكى سىروشت و خووى ئەو كاپرايەو زەھرى
 بەرھەئىستكارى چۆتە ناو پىستەو دەمارى... ئەم (غەدىر بەگ) كورپى نىيە بەلەم
 بەرامبەر بەۋە خودا يەك لە سەر يەك كچى پى دەدا. ناۋى كچى يەكەمى نا (يەك
 دانە - تاقانە) بە خەيالى ئەۋەي مندالەكانى دۋاي ئەو كورپىن. كە مندالى
 دوۋەمىشى ھەر كچ بوو، ناۋى نا (دورپانە).. دئىيا بوو ھەئىبەت مندالى دۋاي ئەو
 كورپە، بەلەم سىيەمىش كورپ نەبوو. ناۋى سىيەمى نا (گولدانە).

دۋاي ئەۋە كارەكەي راگرت. چونكە دختۇرىكى خۇبى پشكىنى و گوتى:

- تۆ مىزاجت سارده، مندالەكانت ھەموو كچ دەبن...

كچەكان رۆژ بە رۆژ گەۋرەترو جوانتر دەبوون...دئبەرى وا لە مولكى عەجەم

پەيدا نەدەبوو...

جارتىكىيان دورمانكەرىكى ئەستەنبۇلى ھاتە ئىرە. بە راستى ئەگەر رەھىشتى لەگەل خەلكى شارۇچكەكەمان رىك بوایە، ئىش و كارى باش دەبوو دەيتوانى سوودىكى باش ۋەر بگرى. بېستبووى پارە لە شارۇچكەكى ئىمە رزاۋە، ھاتبوو پارە خرپاكاتەۋە. بە راستىش ئەگەر بارو دۇخى لەگەل خەلكى شارۇچكەكەمان بگونجايە، ئىش و كارى باش دەروىشت و سوودىكى باشى ۋەردەگرت.

بەلام ھەر لەگەل يەكەم چاوپىكەوتندا، لە زەوقى خەلگەكەى دا. سىماى ۋەكوو سەماكەران وا بوو. كراسى چوار نەكۆست لە سەرەۋەى ئەژنۇى بوو. كە دەھاتە جادە، گەنجەكان دەكەوتنە دووى و بە ئەنقەس داوى تەسبىجى خۇيان دەپساند بۇ ئەۋەى دانەكانى بە سەر زەوى ۋەر بىن. ئىنچا دادەھاتنەۋە و بە بىانووى كۇ كردنەۋەى دانەكانى تەسبىجەكە تەماشائى شلكەرانى خانمىيان دەكرد. ئەگەر لە ترسى فەرماندەى جەندرمە نەبوایە، گەنجەكان ھەر رۇزى يەكەم، خانمى دورمانكەريان لە ناۋەندى كۆلانى دەرفاندو دەيانىردە چىا.

بەم بارو دۇخە، كەس نامادە نەبوو ژن و كچى خۇى رەوانەى لای خانمى بەرگدروو بكا. ئەندەى نەمابو ژنەكە جل و جوړى خۇى كۇ كاتەۋەو بپروا كە (غەدىر بەگ) دىسان بەر ھەئستكارىيەكەى بووژايەۋە. ھەستا ھەر سى كچەكەى رەوانەى لای خانم كرد بۇ ئەۋەى فىرى دورمان بىن.

كچەكان، بە ماۋەى چوار مانگ، بوونە ۋەستائى وا ھەر مەپرسە! ھەر دە پەنجەيان ھونەرى لى دەرزا. بووكى ھونەرمەندى ئەستەنبۇلى لە چاۋ ئەۋان ھىچ نەبوو. دورمان و نتراندن و گولچىن و ئاورىشم دۇزى... ھەرچى بلىى دەيانزانى... ئەو جلانەى بۇ خۇيان دروو بوو خەلكى شارۇچكەكەى سەراسىمە كرىبوو... خەلك بە پىرو گەنج و بە ژن و پىاۋەۋە دەستە دەستە دەچوونە تەماشائى جەلەكانى نەو سى خوشكە. ھىچ كەس تا ئىستا جلى واى نەدىبوو. كت و مت ژنى ئەستەنبۇلى و بگرە لەۋانىش باشترو جوانتر بوون.

ئى، نىتر ئاشكرايه كچى وا خشكۆك و هونەرمەند بە گەنجى شارۆچكەگە رازى نابىن. ھەر گەنجى دەچوۋە داخوازىيان، (غەدىر بەرھەئىست) دەيگوت:

- كچەكانى من مېردى نوپخوازىيان دەئى! ئىنشاللا دەچنە ئەستەنبۇل و بە مرازى خۇيان دەگەن.

جەنابى غەدىر ھەر بە راستى ھەزى دەگرد كچەكانى رەوانەى ئەستەنبۇل بكا، بەلام پارەى نەبوو.

بە كورتى درىزەى نەدەينى... كچەكان، تەننەت نە ھەزىمەكانى نرىش داخوازىكەرى باشيان ھات، بەلام مامەئەكە سەرى نەگرت. كچەكان، تەمەنيان گەيشتە بىست و بىست و پىنج سال و سى سال... كچەكانى ھاوزى ئەوان بوونە خاۋەن مىندال، كەچى ئەوان ھىشتا ھەر لە چاۋەرۋانى بەختى ئەستەنبۇل، باۋىشكىيان دەھاتى. وردە وردە كار گەيشتە بنبەست. (غەدىر بەگ) دەستى ھەسرەتى لە ئەزىۋى ۋەردەھىنا.

(مېردم دەئى)، ببوو بە ويردى سەر زمانى كچەكان. رۇژ بە رۇژ، ۋەكوو مۇم دەسووتان و دەتوانەۋە...

كچەكان وردە وردە خەرىك بوو لە پەيزەى فىزو بوغرايى دەھاتنە خوارى. ئامادە بوون ھەركى بىتە ھەجىبىيان، رازى بن. لەو كاتەدا سەرو سەكوۋتى (زەبووك زادە) لە ژيانىان پەيدا بوو.

(غەدىر بەرھەئىست) و (زەبووك زادە) ۋەكوو شىرو ھەنگوئىيان لى ھات... شەوو رۇژ، بە يەكەۋە بوون و بە يەكتريان دەگوت: گيانم، جەرگم. ئەو رۇژگارە (زەبووك زادە) ھىشتا ژنى نەھىنا بوو، ئەو ھات و چوون و چاك و چۆنپىيە نىشانەى ئەۋە بوو دەپەۋى يەكى لە كچەكان بىنى. ھەموو عالەم (زەبووك زادە)يان دەناسى و دەيانزانى چ بىنامووسىكە!! بەلام ئى، (غەدىر بەگ)ى داماو ھىچ چارەى نەبوو. بە لانى كەمەۋە يەكى لە كچەكانى بە رى دەكا.

ئەو دووانە، كە تا ئەو رۇژە وەگۈۈ شىرو ھەنگۈين وا بوون، وەگۈۈ چەقۇۋ پەنیريان ئى ھات. لە دژى يەكتر كەوتنە كار. قسە نەما پاش ملە بە يەكترى نەلئىن، بوختان نەما بە يەكترى ھەلئەبەستن.

كۈرە نەجىبزادەكە، كە لە دەرفەتئىكدا دەگەرپا، كەوتە ناو شەرەكەو لەبەر ئەۋەى دەيزانى (يەكدانە) لە بەر دەست و پىئى (زەبووك زادە) (دەستەمۇ) بوۋەو شاپەنى ژيان نىيە، بۇ ئەۋەى تۆلەى ئى بكاتەۋە، ناردييە خوازىينى (دوردانە).
 ھەرىك بوو نىشەكە پىت بىۋ نەۋەندەى نەما بوو (دورگانە) بچىتە مانى بەختى خۇى و بکەۋىتەناو دەريای پارەو نىعمەت، كە (زەبووك زادە) و (غەدىر بەگ) ناشت بوۋنەۋە.

ئەم جارە (زەبووك زادە) ، كە تامى (يەكدانە)ى چەشتبوو شىرىنى (يەكدانە) لە دلئى دا بوو، داۋى لە بەر پىئى (دوردانە) دانايەۋە... ئەو كچە گىلە كە وەگۈۈ زۇربەى ھاۋرگەزەگانى خۇى كە بە بىمەن و رووكار ھەلئەخەلئەتئىن، پىلەقەى لە بەختى خۇى دا. ئەلئەى نەجىبزادەكەى دايەۋەو خەبەرى بۇ نارد:

- ئەۋەندەى سەرم ھىناۋ برد، دىتم ژيانى من و تۇ لەگەل يەك ناگونجى!!
 كۈرەى نەجىبزادە كە ئەم جارەيش سەرى بە بەرد كەوت، ئەۋەندە تىك چوو ويستى خۇى بكوژى.

داماۋ باۋكە!!.. بۇ نەجاتدانى كۈرە تاقانەكەى دەستەو دامىنى رەملجى و دوغانووسان بوو. بە ئەندازەى مەسرفى دوو زەماۋەند، پارەى لە تەلەسم و جادوو دا.

لە عاجباتى رۇژگار، (غەدىر بەگ) و (زەبووك زادە) ديسان بەينيان تىك چوو. ئەم جارە ناكۇكيان لە سەر پارت بوو. (زەبووك زادە) دەيگوت:

- بەرھەلئىتى ئىۋە بەرامبەر پارتى زۇرىنە بە بەر گوئى دەۋلەت كەوتوۋەو گومانيان لە ھات و چۇى من بۇ لای ئىۋە پەيدا كردوۋە. يان دەبى بىيئە ناو پارتى ئىمە، يان ۋاز لە دۇستايەتى يەكتر بىنن. چونكە من ناپىندەو بەختەومریم لە

مەترسىدايە. ئەگەر كچەكەي تۇ شازنى جوانى دونيايش بى، من نامادە نىم بەو زەماۋەندە، بىانوۋ بەدەم بە دەست پارتو پارتو دەرم بكا.
(غەدىر بەگ) ھەرگىز بەم ئىشە رازى نەدەبوو. بەم جۇرە (زەبووك زادە) توورە بوو رۇيشت. (دوردانە) ىش كە تووشى چارەنووسى خوشكى ھات، سەرى بە بى كالاۋ ماپەوہ.

لەگەن توورەبوونى (زەبووك زادە)، سەروسەكووتى كورە نەجىبزادەكە پەيدا بوو، ھانە داچارى (گولدانە).

لەو رۇزانەي كە خەرىك بوو كاروبارى زەماۋەندى نەجىبزادەو (گولدانە) رىك دەكەوتو خەلك خۇيان بۇ زىافەتتىكى گەورە نامادە دەگرد، لە ناكاو (غەدىر بەگ) بە بى پىشەكى لە پارتەكەي خۇي ئىستىقالەي داو چوۋە ناو پارتەكەي تر. ھەموو دۇستو ئاشنايانى (غەدىر بەگ) لە جىيى خۇيان وشك بوون. ھەر كەسى دەيگەيشتى شتىكى دەگوت:

بەلام (غەدىر بەگ) بە خوین ساردى و رەزامەندى وەلامى دەداپەوہ:

- ئايندەي (زەبووك زادە) زۇر رۇشنە! ھەيفە مرۇف زاۋاي وا لە دەست خۇي بىدا! منىش كە خەرىكە رۇژ بە رۇژ پىر دەبىم، سەيرم كرد فايدەي نىيە ئەوہندە بەرھەلىستكارى بكەم...

(زەبووك زادە) دواي ئاشتبوونەوہى دووہمى، يەكەو راست چوۋە لاي (گولدانە) و ئەو زەماۋەندەيشى تىك دا.

نەجىبزادە، كە بوو بە گورگى برىندار، برپارى دا بە ھەر نرخى بى (زەبووك زادە) لە ناو ببا.

لە لايەكى ترىشەوہ (غەدىر بەگ) دەيزانى (زەبووك زادە) چ بەلايەكى بە سەر كچەكانى ھىناوہو چۇن لە خشتەي بردوون؟ دىتى ئەو لەكەي شوورھىيە بە خوین نەبى پاك نايىتەوہ، زوو پياۋى خۇي دۇزىيەوہ. ھىچ كەس لە (خوسىنە رەش) باشتر نىيە... (خوسىنە رەش) نامادەيە بە پارە ھەموو شتى بكا.

(غەدىر بەگ) شەو چۈۈە مالى:

- (حوسىن ئاغا)، كورم، گورگ بە گورگايەتى خۇي دراوسىكەي ناخوا.

- بەلى، مامە (غەدىر) راستە.

- باشە، پىم بلى يەكى كچى پاكيزەي خەلك لە خشتە ببا، شەرەفى ھەيە؟

- نەخىر، مام (غەدىر).

- بە لاي تۆۈ، ئەو كەسە دەبى جى ئى بكرى؟

- دەبى كەلەشى بە راكيش راكيش بيبەنە سەر چياو فرى دەبە بەر جانەۋەرى

دېندە.

- ئافەرىن... بە راستى مرۇفنىكى بە شەرەفو بە نامووسى... ئىستا پىم بلى

بزانم تۆ نامادەي سزاي يەكى لەو بىنامووسانە لە ناو دەستى خۇي بنىي؟!

- (حوسىنە رەش)، كە بە بن و بۆتكەي مەسەلەكە كەوت، زانى كالوئىكى چەند

گەورەيان لە سەرى (غەدىر بەگ) ناۋە، بەلام ويستى لە زمانى خۇي بيبىسى.

(غەدىر بەگ)، بەر لەۋەي مەسەلەكە بگىرپتەۋە، قورئاننىك و ھەفتخۇرنىك و

كىلۇ ناننىكى لە پىش (حوسىنە رەش) داناو سوئندى دا ئەم مەسەلەيە بە ھىچ

كەس نەلى.

(حوسىنە رەش) بەلىنى داو سوئندى خوارد. ياشان كە لە مەسەلەكە گەيشت،

لەسەر شىۋەي نىش و ئەندازەي دەستھەقەكە چەنە لىدان دەستى پى كرد.

(حوسىنە رەش) بۆ ئەو ئىشەي بە تەما بوو بىكا، پىشنيارى بەرتيلانەي خۇي

كرد:

- بۆ برىنىكى سووك داۋاي ھەزار دارى كردو بۆ برىنىكى نىمچە قوول سى

ھەزار دارو ئەگەر ورگو رىخۆلەي بە گۆرئ وەر بكا پىنج ھەزار دار.

(غەدىر بەگ) ۋەلامى دايەۋە:

- رۆلە گيان، من ئەو (زەبووك زاده) يە بناسم بەو برينانە لە ناو ناچى. دەبى
 لە ناوەرپاستەو بەيکەيتە دوو لەت و ھەر لەتتىكى لە لايەكى شارۆچكەكەمان بىنئىزى
 بۆ ئەوئەي خەلگى ئىرە لە شەپو بەلاى بەسەينەو.

(حوسىنە رەش) بۆ ئەنجامدانى ئەم كارە داواى پارەيەكى زۆرى كردو گوتى
 دەبى ھەموو پارەكە دەست بەجى بەدى... (غەدىر بەگ)، كە نامادە بوو ھەموو
 زيانى خۆى بەدا ھەر بۆ ئەوئەي تۆلەي خۆى لەو بى شەرھف و بىنامووسە بكاتەو،
 رازى بوو، حاووو باحەلەي بە ھەرزان فرۆشت. بە چوار ھەزار لىرەي داو دوو
 ھەزار لىرەي پارەي جىيازى كچەكەي خستە سەرو لە دەست (حوسىنە رەش) ي کرد.
 بۆ ئەوئەي نىشەكە تەواو بكا. (حوسىنە رەش) پارەكەي ناپە گىرفانىو يەكەو راست
 چووە لای نەجىبزادەكە:

- دەزانى (غەدىر بەگ) بۆجى كچى خۆى نەدا بە تۆ؟
 - ھەلبەت لە بەر ئەو (زەبووك زاده) بى شەرھفە!
 - راستە... ئەو كابرايە لەو رۆژەو ھاتۆتە دونيا بە قەدەر مووى سەرى خۆى
 كچى لە خستە بردوون.

نەجىبزادە لە رقان نەراندى و ددانى بە چىرەو بەرد:
 - ھەرامزادەي بىنامووس!!!
 (حوسىنە رەش)، كە كاتەكەي بە گونجاو زانى، بە دەنگىكى سادە گوتى:
 - من ناتوانم ئەو بىنامووسە وەكوو ھاوشارىيەكى خۆم قبوول بكەم.
 نەجىبزادە قسەكەي پشت راست كردهو:

- راست دەفەر مووى قبوول ناكرى.
 - باشە ئەدى غىرەت و پىاوەتى بۆ چ رۆژىكە؟! ئىمە پىويستە دەست لە ناو
 دەستى يەكتر بىنئىن و ئەو پىاوە پىسو و بىنامووسە لە ناو بىەين.
 - بەئى، دەبى تىكە بە تىكەي بكەم بۆ ئەوئەي بىنى بە پەند بۆ ئەوانى دى.

- دەبىي چاۋى دەربىينىن بۇ ئەۋەدى دۋاى ئەۋ، كەس تەماشاي نامووسى خەلك
نەكا.

- دەبىي دەستى بېرېم بۇ ئەۋەدى لەمەۋدا ھىچ كەس زات نەكا دەستدرىزى بكاتە
سەر نامووسى خەلك.

بە كورتى لە بارەى سزاۋ چۈنئەتتى كۈشتنى (زەبووك زادە) باسكى دوورو
درىزىيان كىردو ئەۋ دوو كەسە سوئندىيان خوارد بە خراپترىن شىۋە (زەبووك زادە)
بكوژن...

ئەۋ (حوسىنە رەش) مەبەستىكى تىرى ھەبوو. ئەۋ دەمەۋىست ئەۋ پارەى ۋەرى
گرتوۋە بىخاۋو كۈشتنى (زەبووك زادە) بختە ئەستۋى نەجىبزادە. ھەقىشى بەسەر
ئەنجامى كارەكەۋە نەبوو ، ھەرچى دەبىي!!

راستى، ئەگەر ئەم ئىشە بىكرايە، ئىشىكى كۆمەلەيەتتى ۋە بە سوود بوو. ھەموو
خەلكى ئەۋ شارۋچكەيە لە شەپى ئەۋ پياۋە قۇلپرو تەلەكەبازە دەحسانەۋەۋ تا
مابوون دوعايان بۇ ئەۋ كەسە دەكرد كە ئەم ئىشەى كىردوۋە.

حەيف كە بە ھاتنى پارىزگارى تازە ئەم كارە بە نىۋەچلى مایەۋە... ناخ نىۋە
نازانن ئەۋ زەبووكە چ جانەۋەرىكە!! ھىچ كەس لە ھىكمەتتى خوا ناگاۋ رازى
خەلقبوونى زۆر شت لە بنىادەم شراۋەيە. ۋا بزائەم خوا بۆيە (زەبووك زادە)ى
خەلق كىردوۋە تا سەبرى خەلكى ئەم شارۋچكەيەى پى تاقتى بكاتەۋە...

رۇلە گيان، ئاگادار بە پىت بە تەلەيەۋە نەبى. ئەگەر بە تەلەيەۋە بى، مردن ۋ
لە ناۋچوونت مسۆگەرە.

(9)

(پارىزگارى گورە...)

پاشماۋەى چىرۆكەكە لە جەنابى (مورتەزا)، خوا سەلامەتى گا، ببىسن.
 - ئەمە يەككە لە شاكارەكانى (زەبووك زادە). ئەو كاتە من ئەندامى
 ئەنجومەنى شار بووم. پىنج مانگ بوو ئىمە ناۋى ئەو پارىزگارەمان بىستبوو.
 چىرۆكى سەيرو سەمەرەيان لە پارىزگارى تازە دەگىرپايەۋە. دەيانگوت وەكوو باى
 سەرسەرپ وايە. رىي بکەۋىتە ھەر شوپىنى، ھەموو شتى دەسوۋتپىنى و ئاگرى تى بەر
 دەدا.

ھەر دەلىي لە باتى پارىزگار بەلايان رەوانەى ئەم ناۋچەيە كىردوۋە. لەو رۆژوۋە
 كە ھاتۇتە ھەرىمەكەمان بوومەلەرزە دەستى پى كىردوۋە. فەرماندارەكان لە ترسان
 توۋشى لەرزو تا ھاتوون. كارمەندەكان لەوان خراپتر... باسى پىشەۋەرەن ھەر
 مەكە!! ئەستەغفىرەللا، بنىادەم ئەۋەندە لە بنىادەم دەترسى؟! تەننەت ژنان لە
 مالى خۇيان ناۋپىرن لە ترسى پارىزگار چىكە بکەن.

بەر لەۋەى پارىزگار بىتە ئىرە، خەلك، شەۋو رۆژ، پىنج جار نوپىزيان دەكرد
 بەلام دۋاى ھاتنى ئەو، بوو بە دە نوپىزو دۋاى ھەموو نوپىزىك لە خوا دەپارپىنەۋە:
 (خودايە، زوو ئەو بەلاى ناگەھانەمان لە سەر لاپەرە، ئەگەر ئەومان لە سەر
 لانابەى، رۇح لە ئىمە بستىنەۋ بمانجەستىنەۋە.)

بە قوربانى خودا بەم، نە رۇحى لە پارىزگار ستاندو نە رۇحى لە خەلكى ئەم
 ھەرىمە ستاند.

لە ھەموو خەلكى ئەم ھەرىمە تەنیا (مەلا بەدرى ئاقلمەند) بە ھاتنى پارىزگار رازى بوو. دەيگوت:

- بە قوربانى خىواي بىم كە چارەنووسى ھەموو بىيادەمى بە دەستە. لە دىر زەمانەو گوتوويانە: كە گەلئىك بى فەرمانى بىكەن و لە دەرياي گوناھدا نغووم بىن، خودا يەكئى لە پياوھ ھەر ستەمكارەكانى خۇيان لە سەر دەكاتە كەلەگا... خەلگەكە پىيان ئى ھەئېرى بوو... نامووس و غىرەت نەمابوو. رىزى گەورەو خۇشەويستى گچكە نەما بوو... بەدرەوشتىي لە رادە دەرچوو بوو... خودايش بەوھ ئىمەى سرا داوھ.

ھەمووى سووچى ئەو (زەبووك زادە) بىنامووسەيە، يانى سووچى خۇمانە كە چاو لە كردارو رەفتارى (زەبووك زادە) دەپۇشىن. ئەگەر لە رۇژانى ھەوئەوھ سەرمان بە بەرددا بەدايە، كار بە ئىستا نەدەگەيشت. ئىتر خوا فەرمووى با بە جۇرى سزايان بەدەم كە تا دنيا دنيايە بىن بە پەند بۇ خەلكى تر... ئافاتو لافاوو بوومەلەرزەو ئاگرپۇژىن و وشكە سالى بە كەم زانى بۇ ئىمەو فەرمانى بە كارمەندەكانى كرد بەلایەكى لەوانە خراپتر بىئىرنە سەر ئىمە. ئەوانىش دواى ماوئەيەكى زۇر لىكۆلئىنەوھ، ئەم پارىزگارەريان ھەلئىزارد...

(ئىسماعىلى بەندەى خوا) لە وەلامى (مەلا بەدرى ئاقلمەند) دا گوتى:

- ئاخىر برا، دەتوانىن بەرامبەر بە پارىزگار چ بىكەين؟ ھەر ئەوئەندەمان پى دەگرئ چى ھەمانەو نىمانە ھەمووى بفرۇشىن و لەم ولاتە رابىكەين.

(مەلا بەدرى ئاقلمەند) بە خەفەتەوھ سەرى بادا:

- فايەدى نىيە. ھىچ كەس ناتوانئى لەو چارەنووسە را بىكا كە بۇى داندراوھ. ئەمە سزاي ئىمەيە، خوا بەسەرىدا سەپاندووین. رەوشتمان تىك چووھ. بچىنە ھەر شوپنى خەلكى ئەوئىش خراپ دەكەين، دەبىن با مايەى تووك و نەفرت بۇيان. خوا پىي خۇش نىيە خەلكى ھەرىمى تر نارەحەت بىكەين.

- مەلا گيان، چارەى ئەم ئىشە چىيە؟

- تەنیا بە لە ناو بردنى (زەبووك زاده) ئەو بەدبەختىيەمان لەسەر لادەگەوئى.
بە كۆمەل چووینە لای فەرماندار بۆ ئەوئى لە رىئى ئەوئى داواى چوونە
خزمەت پارىزگار بکەين و بچين دەستى ماچ بکەين. ديمان ئەو داماوە بە جۆرئ
بەشۆکاوە، مېشكى ئىش ناکاوا نازانى چ بکا.. بچیتە لای پارىزگار؟ نەجئ؟ چونکە
بىستىوئى پارىزگار ھەندئى فەرماندارى لە فەلاقە داووە دارکارى کردوون.

فەرماندار پىاوئىكى ئازاوە نەترس بوو. تەنیا لەو دەترسا ئەگەر پارىزگار
دەسنى لى فیت خانەووە بىھوى لىنى بىدا، ئەو ھەلوئىسى چ دەبئ؟ نەووت جىھوى لە
دەست بەر بئى و لە بەر چاوان پارىزگار دابئزئى.

لەم بگردد بەردەبەدا، پارىزگار تەلەفۆنى بۆ فەرماندار کرد. لە تەلەفۆن گوتئ:
- دەستەبەك لە ئەندامانى كابينە دەیانەوئ بۆ پشکىنى پارىزگاگەمان بىنە
شارەگان. ھەز دەگەم زۆر بە چاکی پىشوازيان لى بکرى. دەبئ ئاھەنگىكى وا
بگىرئ تا ئىستا شتى وا نەکرايئ. من پىشتر دىم کارەگان دەپشکنم، وا بە حالتان
ئەگەر گەم و كورتىبەك ھەبئ. ئاگادار بن بەرامبەر شاندى دەوئەت ئابروومان
نەبەن! ئەگەر گەم و كەسرىتان ھەبئ، چىتان بە سەر بئ لە مىلى خۆتانە. زۆر
ورىا بن. فەرماندار بەم تەلەفۆنە ئەوئەندە وپو گىز بوو دەتگوت بە چەكووش لە
مېشكى سەريان داووە. لە ترسان بوورايەووە كەوتە سەر كورسى و لە ھۆش خۆئ
چوو. كە بە ھۆش خۆئ ھاتەووە، بە جەنابى (رەزاي مىرزاى فەرماندارى گوت كە
لە سەر سەرى وەستا بوو:

- من وەكوو فەرمانبەرەگانى دى نىم... ئەگەر پارىزگار بىھوئ وەكوو
كارمەندەگانى دى لەگەل من بچوولیتەووە، رەگ و رىشەى دەردىنم. من لەو دەترسم
ئەگەر نا، ھەر بە خەيائىشمدانايئ. ئەگەر فلتە فلت بکا دەيكورم. فەرماندار
قەسە دەکردو وەكوو يەكئ تاو لەرزى لى بئ چەنەگەو دەست و پىئ دەلەرزى... بە
زۆر جىھوى خۆئ گرتو لە دوو سەرۆكى شارەوانى نارد.

كە سەرۆكى شارەوانى ھات، فەرماندار ھېشتا ھالى تەواو نەھات بوۋدە سەر خۆى. فەرمانى پارىزگارى پى راگە ياندو گوتى:

- نەم كارە لە بنەرەتەۋە پەيوەندى بە شارەوانىيەۋە ھەيە. ھەر كەم و كورتىيەك لە كارەكە تاندا ھەيى، بە توندى لىپىسراون...

نەو كاتە جەنابى (ھەمزە جووت بەدزادە) سەرۆكى شارەوانى بوو. ۋەلامى دايەۋە:

- نىمە تەواو نامادەين. ھەموو شتىكىمان نە عەببارى تازەۋى ھەيە . ھەر كەسە دەيەۋى بى، با بى...

نەو نامادەيەي سەرۆك شارەوانى باسى دەگرد نەۋە بوو شارەۋانى ھەندى پايەى تاقو برى بەيداخ و دروشمى ھەبوو. ھەر كاتى جەژنىك يان ناھەنگىك دەبوو، نەو شتانەيان لە ناو عەنبار دەرددەھىناو دەيانچەقاند. پاشانىش كە ناھەنگەكە تەواو دەبوو، دووبارە دەيانبرد لە ناو عەنباريان دادەنايەۋە. خاۋەن ئوتىل گوتى:

- ھاۋرپىيان، ۋەرن (زەبووك زادە) ىش تىكەل نەم ئىشە بكەين. يەكەم، نەو زۆر شارەزاي نەو كارانەيە. دەتوانين سوود لە بىرو بۆچۈنەكانى ۋەر بگرين. دوۋەم، نەگەر نەو بەشدار نەكەين، توۋرە دەبىۋ لە بەر ئەۋەى بە مرۇفمان حىساب نەگردوۋە، توۋشى بەزمىكىمان دەكا.

سەرۆكى شارەۋانى بەينى لەگەل زەبووك زادە زۆر خراب بوو. نەگەر بكەۋتايەتە بەر دەستى، بە مشار دەپىرپىيەۋە...

بۆيە كە گوپى لە پىشنىارى خاۋەن ئوتىل بوو، تەواو نارەھەت بوو:

- زەبووك لە ئاست من و پارىزگار جىيە تا پرسى پى بكەين؟ نەم ئىشانە پەيوەندىيان بە ھىچ كەسەۋە نىيە.

(مەلا بەدرى ئاقلمەند) لە بەرھەلستەكانى (زەبووك زادە) يە بەلام لە قسەكانى سەرۆكى شارەۋانى توۋرە بوو رەتى دايەۋەۋە بە نارەزايى گوتى:

- ئەمە ج قەسەيەگە جەنابى سەرۆكى شارەوانى؟ ئىۋە لە خۇتەن بەۋ لاۋە كەس بە پىۋا دانانىن. ۋەلات تەنيا فەرماندارو سەرۆكى شارەوانى تىدا نييە... ئەنەى تىرىش خەلكى ئىرەن... شاندى دەۋلەت بۇ پشكىنىنى ئەۋان دى، نەك بۇ خاترى جەنابى فەرماندارو سەرۆكى شارەۋانى.

ئەگەر بىننە سەر بابەتى ئەسلى بەندە، كە سەرپەرشتىارى پارتەم، سەلاحىيەتم لە ھەموۋيان زىاترە...

سەرۆكى شارەۋانى دە دىنى ۋەرىع نالەبارە، ۋەخوۋ يەخى كە لەسەر ھەق بى، گوتى:

- خۇتەن دەزانن بەلام بەشىمان دەبىنەۋە!..

پايەگانى تاقى سەرگەۋتەنن لە عەنبار ھىنايە دەرىۋ كرىكارانى شارەۋانى سەرقالى چەقاندنى پايەگان بوون...

لەۋ كاتەدا، داۋاكارىكى تازە پەيدا بوۋ. ئەۋ داۋاكارە نوپىيە سەرتىپ (مەھمەد) بوۋ كە دۋاى چەند سال خزمەت لە پايەخت، پىش چەند مانگى، كار كەنار بوۋ ھاتەۋە شارۋچكەكەمان بۇ ئەۋەى سەر لە خىزم ۋ كەس ۋ كارى بىدا. كە چاۋى بە پايەگانى تاقى سەرگەۋتەن كەۋت، گوتى:

- تاقى سەرگەۋتەن يەك نابى. بە لانى كەمەۋە دەبى دوو بى.

- بابە، ئەۋ قەسەيە چىيە؟ ھەر جىگايەك بە قەدەر خۇى تاقى سەرگەۋتەن ساز

دەگا... ئىرە جىگايەكى بچۋوكە... ئەگەر راستت دەۋى يەك تاقىش بۇ ئىمە زۇرە!!

ئەۋەى ھەمانە بۇ تەشريفات دروستى دەكەين... ۋ خۇرپا پارە بە خەسار نادەين...

- تەشريفاتى چى؟ لە دىر زەمانەۋە گوتوۋيانە: (سۋارى كەرى عەبىبەكە، ھاتنە

خۋارى سەد عەبىبە!) مەگەر مەجبۇورن چىيە؟ ئەگەر ناتوانن، ئەمە شتىكى

ترە... بەلام ئەگەر دەتانەۋى تاقى سەرگەۋتەن بچەقتىن، بە لايەنى كەمەۋە دەبى

دوو دانە بى. لەيەكى بىنە ژوورەۋەۋە لەۋەى تر بچەنە دەرەۋە.

(نەمىن بازركان)، كە گوئى لە قسانە بوۋ، گوتى:

- وای... چاره چىيە؟ ئىمە لە يەك تاقى سەرگەوتن زياترمان نىيە. جا شاندى دەولەت لەو تاقە دىنە ژوورەو، بە كوئىدا بچنە دەرەو. نەكا رىگاي دەرچوون نەبى و لە ھەرىمى ئىمەدا بىمىنەو؟ جەنابى سەرۇكى شارەوانى تىكا دەگەم بە ھەر جوړى بى تاقىكى تىرىش بچەقئىن، نەوەك تووشى كىشە دەبىن... ھا...
(ئىحسان تەقاوت)، قسەگان (ئەمىن بازارگان)ى پشت راست كردهو:
- راست دەفەرموون... دەبى دو تاق بچەقئىن: يەك بو ھاتن، ئەوھى تر بو دەرچوون...

- ئەستەغفىرەللا! بابە، ئەوانەى ئىمە تا ئىستا دىومانن، لەو دەرگايەى دىنە ژوورەو، ھەر لەوئىش دەچنە دەرەو.

سەرتىپ (مەمەد) بىكەنى:

- ئەوانەى ئىوە دىوتانە مرۇقى ئاسابى بووین... گرە گرەگان وەكوو ئىمە مانان نىن، كە لە شوئىنى دانىشتن، ھەز ناكەن ھەئىس. كە لە دەرگايەك ھاتنە ژوورەو، ئەگەر تىكە تىكەيشيان بکەى، لە ھەمان دەرگا ناچنە دەرەو. ئەوان رەوشتيان ئاواھىە!! چارەئىشى نىيە.

- ئاخىر شاندى دەولەت لىرە ناوەستن، لىرە تىدەپەرن...

باشە، من سالەھى سان لە شارى گەورە زىاوم. بە چاوى خۆم لە تايئەخت دىومە... خىلاف نالىم.

سەرۇكى شارەوانى ھاتە رايى:

- زۆر باشە. لارىمان نىيە. دوو تاقى سەرگەوتن دوست دەگەين. تەنيا پەيدا كردنى دارەگەى زەھمەتە.

خۆشبەختانە پىش چەند رۇژى تەويلەى (ئەمىن بازارگان) خراپ كرا بوو. كارىتەگانى بانى لە بن دىوار گەوتبوون، ھىنايانن... چەند عارەبانە گەسكى سەوزو ھەندى كوئووك وچەند دەسكە قامىشكىيان ھىناو بەو شتانە تاقىكى

سەرگەۋىتى تىرىان دروست كرد بۇ ئەۋەدى كە مېۋانەكان ھاتنە ناو شارۋچكەكەمان،
رىنگاى دەرچوونيان ھەبى.

ھەندى بەيداخو دروشمى كاتى ئاھەنگ گېرانى يادە دەيەمىن سالى پارتى
كۆمارى لە غەنبازى شاردوانى ھەبوو. ئەۋانېشيان دەرھىنا. مشك چەند جىگايەكى
دروشمەكانيان قرتاندىبوو، بەلام لە دوورەۋە ديار نەبوو. پەتو دارى دوو لاي
دروشمەكانيان رىك خستو ھەئاندىن. بەيداخېشيان لە دەۋراندەۋرى گۆرەپانەكە
چەقاند. كورسى گوتاردانىشيان لە ناۋەندى گۆرەپانەكە دانا.

ئەو رۇزگارە، غەردى گۆرەپانەكە تەخت نەبوو. ھەرچى دەيانكرد كورسى راست
رانەدەۋەستا. لايەكى نزم دەبووۋ لايەكى بەرز دەبوو.

ئاخىرى سەرتىپ (مجمەد) بە ھەر جۆرى بوو، چاكي كرد. رووبۇشىكى
سەۋزىان بە سەر كورسىيەكە داداۋ دۆلكەيەك و پەرداخىكىشيان لە سەر دانا.
بەرىۋەبەرى قوتابخانە مندالەكانى رىز كرد بۇ ئەۋەدى فىرى رىۋ رەسمى
نىكلام كىشان و چەپلە لىدانىان بكا...

لە شارۋچكەكە (تۆپ) يىكمان ھەبوو. يادگارى سەردەمى سولتان رەشاد بوو.
ھەموو سالى كە مانگى رەمەزان دادەھات سەرتىپ (مجمەد) تۆپەكەى چەۋر
دەگردو بە ھەندى بارووتو كەمى فتىلە خەلكى لە پارشىۋو فتار ناگادار
دەكردەۋە. نازانم كام شىر ھەلال بوو بېشنىارى كرد: (دەبى لە كاتى گەيشتنى
مېۋانەكان تۆپ بتەقتىن!) سەرۋكى شاردوانى بىرەكەى پەسند كردو دەمۋدەست
سەرتىپ (مجمەد) ى نارد تۆپەكە نامادە بكا. ئاقمە سازندەيەكىشيان ناگادار
كردەۋە. بە چاۋ ھىچ كەم و كەسرىيەك نەبوو بەلام لە پىر (حەقى بەرىبەر) گوتى:

- بابە دەبى قوربانىيەك لە بەر پىتى مېۋانەكان سەر بېرىن.

ئىمە ھىچكىمان ھەستمان بەمە نە كىردىبوو... (عوسمان قەساب)، كە دەتگوت
خۆى بە (حەقى بەرىبەر) گوتىبوو ئەم قەسەيە بكا... يەكسەر مىلى بابەتەكەى
گرت:

- لەبەر ئەۋەدى ئەمەن قەسابم شتې ھەيە دروست نىيە من بىلېم بەلام سەر
بىرىنى قوربانى لەم ھەموو شتانه گىرنگىرە.

جەنابى سەرۋىك شاردەۋانى قەسكەي پىشت راست كىردەۋە:

- بە راستى، قوربانىش بېۋىستە...

(عوسمان قەساب) روۋى گەش بوۋەۋە:

- مەسەلەكە ئەۋەيە ئەۋان

جارى يەكەمە دېنە شارۋىچكەكەمان... دەنسىم نەگەر مەرىن بۇ سەر بىرىن
سووكايەتى بى بۇ ئەۋان.. دەزانن سووكايەتى كىردن بە كارمەندانى دەۋلەت لە كاتى
جى بە جى كىردنى ئەركى خۇيدا، سزاي چەند گرانە؟!

جەنابى سەرۋىكى شاردەۋانى بۇچوۋنى (عوسمان) پىشت راست كىردەۋە:

- زۇر باشە. سى بەران سەر دەبىرىن...

- ئەمە پەيۋەندى بە مەۋە نىيە... لەبەر ئەۋەدى من خۇم قەسابم دروست نىيە
قەسە بىكەم. بەلام ئەۋە دەزانم كاتى پىۋاۋى گەۋرە دەچنە شوۋىنى، دەبى حەيۋانى
گەۋرەيان بۇ بىكەنە قوربانى.

- مەبەستت جىيە؟ رەشەۋلاخ سەر بىرىن!!?

- بەئى. لانى كەم سى چۋار رەشەۋلاخ لەبەر پىيان بىكەينە قوربانى.

سەرۋىكى شاردەۋانى بنا گوۋى خۇى خوراند.

- ئاخىر پارەكەي زۇر دەكا!!

- لە سەر من گوتتە... ئىتر خۇتان دەزانن... شاندى دەۋلەت دېنە ئىرە،
رەشەۋلاخ ھەر ھىچ نىيە، ئەگەر وشىرىش بىكەينە قوربانى ھىشا ھەر كەمە. پىتان
ۋايە شانازىيەكى كەمە شاندى دەۋلەت بىن دەست بىخەنە ناۋ دەستتانهۋە؟!
بەرامبەر بەۋە پارمەكى كەمى شاردەۋانى خەرج دەكەن. ئابروۋىك بۇ خۇتان و بۇ
شارۋىچكەكەمان بە دەست دىنن. ئەۋ پارمە بۇ شاردەۋانى شتىكى ۋا نىيە...

- زۇر باشە. رەشەۋلاخ سەر بىرە. ئىشاللا چاۋيان دەنوۋسىنى.

- ھەلبەت كەيفيان پى دى... خۇ كوئىر نىن!! كە دىتيان رەشە ولآخمان لە بەر پىيان كوشتەو، غىرەتيان دەبزوى. ئەو كاتە ھەرچى ھەز دەكەى داويان ئى بكە: داواى رىگا بكە... داواى كارخانە بكە... داواى راگىشانی ئا و بكە... داواى بووجەى زیادە بكە بۇ شارەوانى... ئىو ھەمىتە خۇتان بكەن، پىشوازی و مىواندارى خۇتان پىشان بەن، ئەو ھى تر دەمىننیتەو ھە سەر ھىمەت و غىرەتى ئەوان. ئەگەر گەورە بن، گەورەمى خۇيان نىشان دەدەن. لە كۆنەو گوتوويانە: (مروەت ئەندازەى بىيە..)

- زۆر باشە. چوار گامىش سەر بېرە. پارەكەى ھەر چەند بوو لە سىندووقى شارەوانى دەيدىمىن.

ئەو رۇژە بۇ ھەسرەكەى، جەنابى ھەرماندار بۇ لىكۆلنەو ھى كارەگان ھات. دەپەويست بزانی ھەموو شتى ئامادەپە؟ يان نا؟ بەدبەختى داماو وەكوو يەكۆ توشى مەلاريا ھاتى، ئىسكى چەناگەى پىك دەكەوت. بۇ ئەو ھى بەلگەپەك بۇ ترسى خۇى دابتاشى، گوتى:

- دەترسە ئەو پارىزگارە سەگبابە وەكوو ئەوانى دى قسەى يروپووجەم پى بلى و ناچار بە بە دەستى خۇم بىخىنكىنم!!

ھەرماندار كارەگانى پەسند کرد. دەم دەست تەلەفۇنى بۇ پارىزگار کردو گوتى: قورىان ھەموو شتى ئامادەپە.

پارىزگار وەلامى داپەو:

- بەيانى دىم تەماشاپەكى دەكەم...

ھەموو شتى ئامادە بوو. تەنيا لە يەك شت نارەھەت بوون: (زەبووك زادە) لە كوئىپە؟ چ دەكا؟ بۇچى بە جارەكى بزر بوو؟ لەو كاتە ناسكەدا كە بېرارە پارىزگار بىتە شارۇچكەكەمان بزر بوونى (زەبووك زادە) شتىكى نا ئاساپپە. بى شك ئەو ماستە مووپەكى تىداپە. ئەو سەگبابە بىنامووسە خەرىكى لىنانى چىشتىكە يەك بىستە روونى لە سەر بى. خاوەن ئوتىل گوتى:

- ھاۋرپېنە، بېرۈنە دوۋى بېھېنن، نېشىكى لە مل راگەن. من لە ھەۋەلېشەۋە پېم گوتن، گوپتان نەدامى. ئىستايىش درەنگ دا ھاتوۋە.

زوو بېرۈن بېدۆزنەۋەۋە بېھېنن. نەۋەك توۋشى شتىكمان دەگا.

چوون، گەران بەلام (زەبوك زادە) يان نەدۆزىيەۋە...

رۆزى پاشى، سېمىنەكەي، ھەموو گرەگرەۋ ريش سېپىيەكانى شارۋچكەكەمان و سەرۋكى دايەرەكان لە گۆرپانەكە كۆبۈونەۋە. (حوسىن زورناژەن) لەگەن (فەيسەل) ە قەتەۋى دۆتەكتىۋ بەرنامەيەكى تاقى كرنەۋەپيا پېتشكەش كرىد. يەكەم جار مارشى (نەزمىر) يان لىدا پاشان مارشى (سياستول) و دواى ئەۋەيش يەك لە دواى يەك ئاۋازى ھەرىمايەتيا لىدا.

جەنابى بەرپۈەبەرى قوتابخانەيش مندالەكانى لە رۇخ جادە رىز كرىدبوو و يەكەۋ بەيداخى كاغەزى دابوۋە دەستيان. تەماشايەكى فەرماندارم كرىد، دىتەم زرانى دەلەرزى و ھەر جرت و فرتىيەتى بۇ ئەۋەى زوو ماشىنى پارىزگار بىينى.

گامىشەكانى قوربانىيان لە ژىر تاقى سەركەۋتن راگرتبوو، پەتى بەستنى قاچ و دەسمائى بەستەۋەى چاۋيانيان نامادە كرىدبوو.

(عوسمان قەساب) خەرىك بوو كىردەكەي تىز دەكردو (مەلا بەدرى ئاقلمەند) لە ژىر لىۋەۋە دوعاى دەكردو مەشقى لە سەر تەكبىر لىدانى كاتى قوربانى دەكرد.

لەۋ تىكەللایە دا، كە ھەموۋيان سەريان ھەلدەكېشاۋ دەيانەۋىست پېش ھەموۋيان پارىزگار بىينن، لە پېر (شوكرى بى پاژنە) ۋەكوو جانەۋەرى زنجىرى پساندىبى بە ھىنكە برى، لە ناۋەراستى مەيدان خۆى گەياندە بەردەم (مەلا بەدرى ئاقلمەند) و بە كورتى گوتى:

- مە..ل..لا..مەلا... مامە مەلا... سەرتىپ (مەمەد) دەلى چەند گوللە تۆپ

باۋىم.

توخۋا تەماشاي ئەۋ سەرتىپ (مەمەد) ە بىكەن!! ئىستا ۋەختى ئەۋ قسانەبە؟ بلى تۇ چ نىشت بەۋ نىشانەبە!! دەتوانى چەند گوللە باۋى، باۋى. چ مەلووم ھەر

دەنكى لېۋە دى!! كى گۆي بەم قسانە دەدا. تەنيا نەختى باروود بۇ رۇژانى جەژنى دادى بگىپرەۋە، ئەۋەى مایەۋە خۆتو وىژدانىت...

ناخر ئەۋەيش بوو بە ئىش لەو كىشمەو دۇخەيەدا بىئىرى بېرسى چەند گوللە تۆپ باۋىم؟! ۋە فەرمان تىك بەدى؟...

كانى (شوكرى بى پاژنە) پەيامى سەرتىپ (مەمەد)ى هېنا، ھەموو سەيرى دەم و چاۋى يەكتىيان كىردو گوتىيان بى شك (مەلا بەدر) ۋەلامى دەداتەۋە... بەلام مەلا تەماتساي دەم و چاۋى فەرماندارى كىردو فەرماندار سەيرى سەرۋت سارەۋانى كىردو سەرۋك شارەۋانى چاۋى بېرىيە دەم و چاۋى (ئەمىن بازارگان)... لەو كاتەدا (خوسىن زورناژەن)، كە ناگاي لەم مەسەلەيە نەبوو، دەستى بە لىدانى ناۋازىكى بيانى كىرد.

فەرماندار زۆر توورە بوو، ھاۋارى لە سەر كىرد:
- دەنگت بېرە، سەگباب، ئىتر بەسسە! ھەناسەت دەگىرى، كە جەنابى پارىزگار ھات، ناتوانى زۇرنا بىزنى.

ئىنجا ئاۋرى لە لاي سەرۋك دايەرەو بىرواپىكراۋەگان دايەۋە:
- ئىۋە كامەتان دەزانى دەبى چەند تۆپ بتەقېنن؟
نازانم ئەمە لە كۆي لە مىشكى مندا مابوو كە 41 گوللە تۆپ دەتەقېنن:
- قوربان، دەبى 41 گوللە تۆپ بتەقېنن.
جەنابى (ھەمزە)ى سەرۋكى شارەۋانى قسەكەى پىشت راست كىردمەۋە:

- راستە، منىش بە بىرم ھاتەۋە، ئىستا 41 گوللە تۆپ بتەقېنن تا بىزانىن پاشان ج دەبى!! 1

(مەلا بەدر) كە رەۋىشتى ۋا بوو سىنگى لە بەر قسەى ھەموو كەس را دەكىرد، گوتى:

- حاشا... ھەرگىز... ھىچ شتى ۋا نىيە. 41 گوللە تۆپ بۇ پاشاۋ سەرۋك كۇمارانە...

توخوا تۆ وەرە تەماشای ئەم مەلا ریش بزىنه بکه!! بەم قسەیهى
 ھەموو ھەزەگەى تىك دا. ئەم ھەموو دەردەسەریبەمان لە سەر کۆبۆتەو، ئەویش
 قورەگەى خەستەر کرد. لەعنەتى خوا لە سەر تىپ (مەمەد) دا. ئىشى نەبوو ئەم
 قسەیهى خستە ناوھو. ھەر چەند گوللە تۆپت دەوئ بەتەقینی، بەتەقینە، ئىتر
 پرسىارى ناوئ. سەرۆكى شارەوانى گوتى:

- ئىستا مادەم وایە بیست گوللە بەتەقین!!

(مەلا بەدرى ناقتەمەند) ديسان نازمزیی دەریپى:

- نابى...

سەرۆكى شارەوانى پىی داگرت:

- بۆچى نابى؟

فەرماندار رەنگى وەکوو گەج سېى ببوو، بە بى عاجزى گوتى:

- بابە، شەر و ھەرا بنینە لاو... ئىستا جەنابى پارىزگار دەگا. بلئ چەند گوللە

تۆپ دەتەقینى با بەتەقینى!

سەر تىپ (مەمەد) لە سەر تەپۆلكەگە چاوەرپى وەلامى دەکرد. گە بینى
 (شوکرى بى پاژنە) ھىچ خەبەرى نییە و لە بەر ئەوھى خۆیشى نەیدەتوانى
 کارەگەى جى بىلئ و بە دواى وەلامەگەدا بى، وای بۆ چوو بە ھاویشتنى گوللە
 تۆپىك تىمان بگەيەنئ یەگسەر وەلامەگەى بۆ رەوانە بکەینەو.

ئەو بى ویزدانە تۆپىكى وای تەقاند، پەنجەرەى ھەموو زوورەگانى لەگەل

ھەژاىەو: گرم!!

فەرماندار ئەوئەندە ترسا ھەندەى نەمابوو خۆى پىس بکا.

(ئىحسان تەقاویت) نەیتوانى ئىتر لە سەر پى بوەستئ و بە بیانووى دەرمان

خواردن چوووھە مائى.

فەرماندار بازووى (شوکرى بى پاژنە) ی گرت و پائى پىوھ نا:

- برۆ بەو سەگبابە بلئ بارووت خۆز خەسار نەکا.

- ئەمە چ رەزالەتتیکە؟! ئەمە چ ئابرووچوونیکە!؟

كەس نەیدەزانی مەبەستی چییە؟ و لە چ شتتۆ توورە بوو. پارێزگار تەماشای ناو پەلە ھەورانی دەگرد...

نەماندەزانی ئاسمان دەلت؟! باندەکان دەلت؟!

بەدبەختیی یەخەگیری سەرۆکی شارەوانی بوو. پارێزگار بە ناماژە دەست یەکی لە دروشمەکانی نیشان داو پیی گوت:
- ئەمە بخوینەوه، برانم.

سەرۆکی شارەوانی خویندەوارییەکی باشی نەبوو. بە زەحمەت دەیزانی ناوی خۆی بنووسی و واژۆ بکا. خویندەنەوهی دروشمەکە خویندەواریی دەویست... سەرۆکی شارەوانی تەیدەتوانی مەسەلەکە بە پارێزگار بلی. ئەگەر پیی بگوتایە لای دەدا... وەك یەکی کە بیەوئ لە دوورەوه شتتۆ بخوینتەوه، سەری بڵند کردو ماوەیەك چاوی بپییە دروشمەکە. ئینجا بزەییەکی تایبەتی ھاتی و گوتی:

- جەنابی پارێزگار، من چاوم لە دوور نابینی... جەنابت بیخوینتەوه و ئیمەیش گوی دەگرین...

پارێزگار پالی پیوھ ناو ھاوار کرد:

- ھەلە ی تیدا یە!

ھەموومان سەرمان لە ھەرموودە پارێزگار سوپما. ئاخیر ئەو دروشمانە بو یادى دەییەمی کۆمار نووسراون، چۆن دەبی ھەلەیان تیدا بی؟ ئەگەر ھەلەییەکیان تیدا بوا یە، تا ئیستا سەد جار رەگ و کۆکیان دەرھینابووین! ئەو ھەلەییە چۆن پاش دە سال پەیدا بوو؟!

پارێزگار لە ھەموو کاتتۆ توورەتر بوو. نەپاندی:

- فەرماندار، کوا؟

فهرماندار، که تا ئیستا خوی لیرو لهوئ دشاردهوه، هر رایکرد بو بهر دهمی.
داهاتهوه و هر دوو دهستی بو پیشهوه بردو دهستی جهنابی پاریزگاری گرت، بهلام
نهیدزانی چ بکا، دهستی بگوشی؟ دهستی ماچ بکا؟ یان خوی باویته سر پیی؟
پاریزگار به نارحعتی دهستی خوی گیشایهوه و نووسینهگهی نشان دا:
- نهمه بخوینهوه.

فهرماندار سهرنجیکی له دروشمهگه دا، که زانی ناوهرؤکهگهی چی تیدایه،
نهوهنده سهرمزار بوو هر مهپرسه!! دهرکهوت نهو دروشمهی له ناو عهبار
هیناویانه پهیوهندی به یهکی له ناههنگهکانی کریکارانهوه ههیه...
ئهستهغفره... تویه.. نهمه چ ههلهیهکی گورهیهو نیمه کهسمان ههستمان پی
نهگردوه.. مشکیش هندی پیتیان فرتاندبوو، رستهیهک مابوووه قسهیهکی
سهر وخرابی لی دهرجوو بوو. پاریزگار به توورهی به فهرمانداری گوت:
- بوچی لال بووی؟ بیخوینهوه.

کاتی فهرماندار رستهگهی خویندهوه، مرقهی پیکهین له نامادهیوان بهرز
بووهوه.

پاریزگار، سیمای نهوهنده گرژ بوو، مرؤف زاتی نهدهکرد به دلی خوی له
بهردهمی پی بکهنی. به زحمهت خومان بهرزمت کرد.

پاریزگار له پر هاواری کرد:

- نهی کوا چهپکه گول؟

- گول بوچییه؟ نیمه ری و رسمی وامان نییه. ئیستا چ بووه؟ نهگهر گول نهبی

، نابی؟

پاریزگار سهری بادا:

- قهت ناههنگ به بی گول دمی؟ هر باش بوو هاتم و نامادهکاری نیوهم بینی.

نهگهر متمانم به نیوه بگردایه، تهگبر چ دمبوو؟ دهبی گول ناماده بکهن. که

پیاویکی گه وره دیته هه ریمه که تان ده بی کچی بچکۆله چه بکه گوئی پیشکەش بکەن...

- پارێزگار دەستی به پشکنینی شته گانی تر کرد. (حوسین زورناژەن) له سهروکی شارهوانی پرسی:

- موسیقا ئی بدهین؟

- ئا.. وا.. تف.. ههستان ئه وهنده بلاوه، له بیرمان چوو مارش ئی بدهین. بریار بوو که پارێزگار له ماشین دابهزی، موسیقای ماریسی سهلامی رسمی ئی بدا.

سهروکی شارهوانی بهو خهیاڵهوه، به سهر، ئاماژهی دایه (زورناژەن) که دەست بی بکا. به لام (زورناژەن) له باتی مارش دەستی به ئاوازیکی گۆرانی کۆلانیان کرد:

- باشه، برا، ئهه پارێزگار ههقلی دروستو تهواوی لای کهس نه هیشتوو.

زورناژەنیش وهکوو ئیمه دهسته پاچه ببوو، خۆیشی نهیدەزانی چ دهکا.

سهروکی شارهوانی داماو وهکوو مریشکی سهبرپاو ههر دەستی بلند دهکردو دهیهینایه خواری و له پشت پارێزگار هوه ئاماژهی به زورناژەن دهدا ئاوازه که بگۆری.

ئهم جاره، زورناژەن وایزانی سهروکی شارهوانی مه بهستی ئهوهیه ئاوازی سهما ئی بدا. له پر ئاوازی گۆرانی بری و دەستی به ئاوازی ناوداری سهمای (پشتم وشک

بووه) کرد.

ده کخوا زهلیلت کا، (حوسین زورناژەن) سهگیاب، ئه وهنده به هونه ره کهتت

هه ئده گوت، ئه مه بوو هه نهره کهت؟!

پارێزگار سهرنجیکی ئه وهنده توورپی له فه رماندار دا، ئه وهنده ی نه ما بوو ئه و داماو ده لئی له کار بکهوی. فه رمانداریش چاوی له سهروکی شارهوانی زهق کردهوه..

سهروکی شارهوانی رایکرد بۆ لای زورناژەن و هاواری کرد:

دهنگت بپه، گه لحو!

جه ناپ، به خوا گیز بوویم، نازانم چ غه له تیکم کرد...

پاريزگار وای زانی به قهستی نهو ئيشانه دهگهن، له پر وهگوو ئاگرپژين
 دهريوو... له کاتيکا که نهو هاواری دهکردو جوینی ددها، تۆپی سهرتیی (مجهمهد)
 له سهر تهپۆلکهگه کهوته کار... له ناسازی کار، نهو تۆپهیی له رۆژانی رهمهزان
 دهنگی دهرنهدههاتو خهلك لهسهر تهقان و نهتهقانی گرهویان دهکرد، ئیستا
 رمبهیهکی وای لیوه هات، ههموو دهرگه و پهنجهرهگانی شارۆچکهکهی ههژاندهوه.

پاريزگار لهگهڵ بیستنی دهنگی تۆپهکه له پر راجلهکی و ههتا هات بپرسی:
 نهوه ج بوو؟ تۆپهکه بو جار دووهم بهفی و دواي نهوه بو جاری سنیهم...
 چوارهم... پینجهم... زهمین و زهمان به دهنگی تۆپهکه دهلهززی، دهتگوت شهپه له
 ههواراز شارۆچکهکه و شهسترو تۆپی تهیارهشکینیان خستۆته کار...

بیجگه له ئیمه پاريزگاریش وڤ بوو:

- نه دهنگو ههرايه جییه؟! زوو کپی کهنهوه.

(شوگری بی پاژنه) مان دۆزییهوه:

- کوره، زوو غارده، برۆ به سهرتیپ (مجهمهد) بلئ: بابه، بهسه، نهو تۆپه کپ
 کهروه.

(شوگری) گوتی:

- من ناتوانم بچم!

- بۆچی؟

- مام (مجهمهد) قهدهغهی کردووه، دهئئ: هیج کهس ههقی نییه له ههوشهیی
 قوتابخانهوه وپرومتر بی. خهتهره!!

تۆپ یهک له دواي یهک دهتهقین.

ئیستا ومه تهماشای پاريزگار بکه، له رکان رهنگی رهش ببوو... سهروکی
 شارهوانی که بارو دۆخهکهی بهم جۆره بیینی، گوتی:

- بابه، ههرچی دهبی با بیئ...

جەنابى پارىزگار چوۋە لاي كورسى گوتاردان. ويستى تاقى بكاتەوہ.. تۆ تەماشاي ناسازى كار بكة، ئەو بەردەي لە بن پىچكەي كورسىيەكەيان نابوو دەرپەرى و كورسىيەكە لار بوۋەوہو ئەو دۆلكە ئاۋەي لە سەريان دانا بوو بە سەر جلى جەنابى واليدا رزا!! پارىزگار وەكوو پارچە بارووتىكى لى ھات. يەك لە سەر يەك ھاۋارى دەگردو جوينى دەدا. ديار نەبوو ئاخۆ جوين بە فرماندرای بە زاتو بە جەرگى ئىمە دەدا، يان بەوانەي تر؟

لەو گانەدا، (مەلا بەدرى ئاقتەمەند) دەستى بە نەكبىر نىدان كردو (عوسمان قەساب) يىش گامىشى لە عەردى دا و كىردى بە گەرووى داھىنا.

خوین وەكوو فيچقە پەلامىزەي ھاويشتو جلى پارىزگار ھەموو بە خوین بوو. جەلەوى كار لە دەست ھەموو لايەك بەر ببوو. دەنگوت ھەموو شىت بووين...

خودايە ئەو بەلايانە چىن لە ھەموو لايەكەوہ بە سەرماندا دەبارن. نازانم لە بەر دەنگى تۆپەكان بوو، يان لە بەر دۆن و زورنا بوو ھەموو خوینيان ھاتبووہ جۆش. دۆخەكە زۆر تىھەكەللایى بوو. سەيرم كرد ديم جەنابى سەرۆكى شارەوانى بە پەلە دەروا. رام كرد بە دوايەوہو پرسيم:

- جەنابى سەرۆكى شارەوانى، دەچىتە كوئى؟

- ئىتر ناكرى لەم شارۆچكەيە بمىننەوہ. ئەم پارىزگارە فرمان دەدا لە دارمان بدەن... ئەوہ من رۆيشتەم!! لە ھەمان كاتدا، ديمان (زەبوك زادە) لەولاوہ ھات. ئەويش چ ھاتنىك. واتدەزانى لە دەست رىگران رادەكا. دەم و چاۋى رەش و سوور ھەلگەرا بوو. قىزى ئالوزكا بوو بەو سەكوتىيەوہ وا ديار بوو بارو دوخى نائاساييە. ئىمە بە بىننى زۆر شادو شەنگول بووين. گوتمان دى و گرفتارى دەستى پارىزگار دەبى و پارىزگار ھەموو رقى دلى خوئى بە سەر سەرى ئەودا دەپىزى.

(مەلا بەدر) لە ھەمووان بە كەيفتر بوو، گوتى:

- هاوړپینه، بهزمه که مان خه ریکه خوښ ده بی! کاتې نیچر به پی خوی بو ته له بجې، تامی خوی هه یه! (زمبووک زاده) له کاتیکې باش هات ... ده بی که مو کور تییه کان له ملی نه و را بکهین.

نه و دی به زوړناژمنی گوتبوو ناوازی سه ما لی بدا، (زمبووک زاده) بوو، بهرده که (زمبووک زاده) له بن پچکه کی کورسییه که کی دانا بوو، نه و بوو ده ستوری دابوو گولله توپ بته قینن... نه و گوتبووی گامیش بکه نه فوربانی. نه و گوتبووی درو شمه دان بچه قینن. نه و گوتبووی پیویست به گون ناکا. نیمه هه موومان شایه تین.

نیستا با شترین کاته بو نه و دی توله له و قو لپره بکه ینه ووه له دهستی بچه سیینه ووه. کوړینه، له بیرتان نه چې بچن قسه ی تر بکه ن، ها! هه مو ووه لاما مان دایه ووه: نانا. له بیر نا کهین.

(زمبووک زاده) وه کوو بای با حوره ده هات. که نزیک که وته ووه دیمان سی که سی دوو به دووی ده هاتن. نه و سی که سه (حوسیته رهش) و نه جیبزاده و نو که ری نه جیبزاده بوون. مه علووم بوو نه و سی که سه نیازیان وا بوو (زمبووک زاده) بکوژن.

نه و جا و مه پیکی بینه... پیس و پلوخی که م بوو، نه مه قوره که کی خه ستر کرد. نیستا نه گهر له بهر دم جه نابی پاریزگار تاوانیک بکه ن؟! (زمبووک زاده) که هاته ناو گوړه پانه که، دهستی کرده ووه و روی کرده لای پاریزگار.-

- به به ها! پاریزگاری که ووه به خیر بیی بو شاروچکه که مان!
وه کوو برادری که دوی ساله های سال به سهردانی هاوړپیه کی نازیزی سهرراز بووی، دهستی له ملی پاریزگار کرد. نه وهندی نه ما بوو دوو ماجیشی له لیوه کان بکا...

پارىزگار ۋاڧى ۋرما بوو نەيدەزانى ئەمە كىيە مۆلەت ناداۋ ھەژدەر ھەژدەر قسە دەكا.

- بە خىر ھاتى پارىزگارى گەۋرە...چاۋمان روون. زۆر چاۋمېرى دىدارى تۆمان كىرد. جەنابى (ھادى) خەبەرى دامى كە ئىۋە تەشرىف دىنن. پىاۋىكە باشە، لە ئىۋە باشتر نەبى... لەگەل من زۆر بە لوتفە. يەككىكە لە برادەرە نىكەكانى من. لە نامەكەيدا بۆى نووسىبووم: دەستوورم داۋە پارىزگارنىكى باش بۆ ھەرىمەكەتان دابىرنى. دەبى قەدرى بگرن.

بە راستى دەبى سۋپاسى بىكەين كە ئىۋەى بۆ ناردوۋىن.
پارىزگار نەيدەزانى چ ۋەلامىكى ئەم كابرايە بداتەۋە... مات بىۋو. ئەمە كىيە ئەۋەندە خۆى بە نىك پىشان دەدا؟ سەرۋكى شارەۋانى لە تەنىشتم ۋەستا بوو. لىم پىرسى:

- ئەۋ جەنابى (ھادى) يە كىيە، (زەبووك زادە) باسى دەكا؟
نۆينەرى ئەنجۋومەنە. نۆينەرىكى گەۋرەيە. كەسىكە بە يەك ھەستان ۋ دانىشتن دەۋلەت دەروۋخىنى.

- راستە (زەبووك زادە) برادەرايەتى لەگەل ھەيە؟
سەرۋكى شارەۋانى توۋرە بوو:

- تۆ لە كۆى نووستۋى؟ ھىشتا ئەۋ (زەبووك زادە) يە ناناسى؟ قسەى ۋا دەكەى؟
- ھەئبەت ئەۋ كابرايە ۋىنەى (ھادى) لە رۆژنامەدا دىۋەۋ ناۋى بىستۋو، ئىستا خۆى پىۋە نووساندۋو. پارىزگار ئەۋ كابرايە دەناسى بەلام ئاگادارى فىل ۋ كەلەكى ئەمە نىيە...

تۆ سەيرى سەرو سىماى بىكە، باۋمېرى كىردۋو، (زەبووك زادە) ئەگەر لەگەل جەنابى (ھادى) يەك مالىش نەبى، دۆستىكى گىانى بە گىانىيە... ناشتۋانى بچى لە جەنابى (ھادى) پىرسى: ئەرى (زەبووك زادە) دۆستى ئىۋەيە؟ يان نا؟ قسەيەكى

نەستەق ھەيە دەتتى: (سەگ لە بەر سىبەرى دىوار وەردەگەئى و بە خەيال وا تى دەگا پىاوتكى ھونەرمەندە.)

ئەم زەبووكەى ئىمەيش چۆتە ژىر سايەى نوپنەرى گەورەو پارىزگارى باش ھەئخەلتاندووە...

(زەبووك زادە) قۇلى لە قۇلى پارىزگار ھەلگىشاو دەستى بە تەلگەبازى کرد. - پىش جەنابت پارىزگارنىكى خراب لىرە بوو. خەلگى لە زەواق نا بوو. نامەيەگم بۇ جەنابى (ھادى) نووسى، گوتەم: (ھادى) گيان، براى ئازىزم، ئەوہ چىل سائە يەك جار نىشمان بە تۆ كەوتووە. پارىزگارنىكى باشمان بۇ بنىرە. ئەویش يەكسەر وەلامى دامەوہ: حەفتەيەكى ترى پى ناچى پارىزگار دەگۆرم.

پارىزگار بە تەواوى باوهرى کرد. داماوہ، سووچىشى نەبوو. (زەبووك زادە) بى شەرەف بە جۆرى قسەى دەکرد، ھەر كەسىكى ترىش لە جىنى ئەو بوايە برىواى دەکرد. دەستيان لە ناو دەستى يەك نا... ئەو پارىزگارەى كە تا پىش چەند دەقىقەيەك، ئەوئەندە توورەو تەوسن بوو، ئىستا نەرم بىووو لەگەل (زەبووك زادە) سوحبەت و قسەى خۇبىيان دەکرد.

فەرماندارو سەرۇكى شارەوانى و سەرپەرشتىارى پارت لە لاى گۆرەپانەكە وەستابوون و تەماشاي ئەم دىمەنەيان دەکرد. لە پىر (زەبووك زادە) ھاوارى کرد: ھەى وا وا ئى كراوينە! بۇچى ئەو دروشمە مشك خواردووانەتان ھەئواسىوہ؟ بۇچى بەردتان لە بن پىچكەى كورسى داناوہ، تا بەربىتەوہ؟ ئاخىر ھەى بى ئاقلىنە، ئىوہ كە سەرمدەرى لە ھىچ دەرناكەن، لانى كەم بىرسن؟

ئىمە زاتمان نەدەکرد وەلامى بدەينەوہ. ھەروا بە بى دەنگى وەستابووين و گويمان زاگرتىبوو. (زەبووك زادە)، كە باش قسەگانى کردو ئىمەى نانومىد کرد، چاوى برىبە ئەو سەرى گۆرەپانەكە...

فەرماندار دەست لە سەر سىنگ وەستا بوو، پرسى:

جەنابى (زەبووك زادە)، چا و لە كى دەگىرى؟

(زەبۈوك زادە) بە دەست نامازەى كرد:

- ئەو كابرانە جىبىزادەيەم بۇ بىنن....

(زەبۈوك زادە) بە ناشابوونى لەگەل پارىزگار ھىزىكى وای بەبەردا چووبوو،

ھەر مەپرسە! فەرماندار نامازەى بۇ سەرۈكى جەندرمە كرد:

بىرۇ ئەو نەجىبىزادەيە بدۆزەووە بىھىنە جزور جەنابى (زەبۈوك زادە).

نەجىبىزادەو (حوسىنە رەش)، كە دىتيان (زەبۈوك زادە) لەگەل پارىزگار بە

ناشنا دەرچوو. يەكسەر مافنگيان لىداو چوون خۇيان لە پشت دوكانى (نەسرەتە

كەچەلى بەقال) شارەوہ...

سەرۈكى جەندرمە ھەرسىكىيانى دۆزىيەووە ھىنانى. ھەرسىكىيان وەكوو

سەگىكى كەوتبىتە ناو ئاو چرك و ھۇر دەلەرزىن.

(زەبۈوك زادە) خەندەى سەرگەوتنى كەوتبوو سەر لىو. بە نەجىبىزادەى گوت:

- كورە، ئەو كورسىيە ھەلگەرە، بىبە لە جىيەكى باشى دانى:

نامازەيشى بۇ (حوسىنە رەش) كرد گوتى:

- تۇيش، تا سبەى بەيانى لە ھەر كوئى بى، دەبى چەپكە گولنىك پەيدا بەكەى...

ھەردووكيان بى دەستى خۇيان نىكلاميان كىشا.

- بە چاوان، قوربان.

- بىرۇن. ئەگەر كەمتەرخەمى لە فەرمان بەكەن، ھەرچىتان بە سەر بى لە ملە

خۇتانه...

ئىنجا (زەبۈوك زادە) دەستى پارىزگارى گرتو يەكەو راست بىردى بۇ مالى

خۇى.

نامادەبووان وەكوو پارچە سەھۇلى كە لە بەر گەرمای ھاوپىنى دابىنن تۈانەوہ...

دواى ئەوہ كى دەتۈانى بەرامبەر (زەبۈوك زادە) بوەستى؟

دواى ئەوہى پارىزگارو (زەبۈوك زادە) رۇيشتن، دىمان سەرتىپ (مەمەد)

خەرىكە لە چيا دىتە خوارەوہ. فەرماندار گوتى:

- كورە، تۇ دەنگوت بارووتىم نىيە تۇپ بىتەقېنىم، ئەدى نەم ھەموو ترە ترە چ
بوو دەتكرد...

- لوولەى تۇپەكە گىرا بوو نەمدەتوانى تۇپ بىتەقېنىم... بىرە بارووتىكم ھەبوو،
ئاگرم تىدا بەردا، حىسابەكەم لە دەست چوو دەرهوہ!!

بەلنى برا، (زەبووك زادە)ى نىمە زۇر ناين و نۇين شارەزايە بۇيە ھىچ كەس
ناتوانى لەگەلنى دەر ببا. كابرا يەكسەر سەرەداوى پارىزگارى بە دەستەوہ گرت و
وگكوو سەرۇك وەزىرانىك جلهوى كرد.

ئەو كابرايە ئىشى سەيرو سەمەرە دەگا. لە دونيادا كەس شتى واى نەدىوہو
نەبىستوہ. لىرە كەس نىيە فرىوى ئەوى نەخواردىبى... تۇيش لە بەر ئەوہى
غەرىبى و كەست نىيە، دەبى زۇر ئاگادازى خۇت بىت، ئەكا تۇيش بىكەويتە
داويىيەوہ.

(10)

(شاندى دەولەت ميوانى (زەببوك زادە) يە)

غەدىر بەرھەلستكارىش لە (زەببوك زادە) پېر بېوو. رۇژى، گويم دايە قسەكانى بە دەنگىكى پېر قىن گوتى:

- برا، هيچو پووجى ئەو پياوۋە بە قسە بەر جەستە ناكرى. مرۇف باسى مردوئىتى بكا لەوۋە باشترە باسى زىندوئىتى بكا.

ئەو كابر ايە قەت هيچ كەلكى لەگەل ھەستان و دانىشتنى نىيە. حەيف بۇ ئەو زمانەى بە قسە كردن لەگەل ئەو دەگەرى. نامەردىكى وايە ھەر كەسى تەماشاي رووى بى نوورى بكا، دلئى رەش دەبى. ئەو حەرامزادە يە منى وەكوو ژن گرياند... ھەرچەندە شتەكە سووچى خۇمانە. لە يەكەم رۇژەوۋە ھەرچى كردى، هيچمان پى نەگوت. ھەر هيچو پووجىيەكى كرد بەسەر خۇمان نەھىنا تا كار بىرە گەيشت. ئىستا ئىتر كار لە كار ترازاوۋە. ھەرچەندە بسووتىين، فايدهى نىيە...

بىنامووس ئىمەى سووتاندىو خۇلەمىشەكەمانى بە با كرد. ئىوۋە خودا، سەيرى ئەم حوكوومەتە بكەن. فەرمانبەرى گەورە دى لە مالى چ كەسى ميوان دەبى قەت لە بىرم ناچى دەئىيى دويىنى بوو. رۇژى ھەينى، لە نوئىزى جەمات ھاتىنە دەرەوۋە. لەگەل چەند بىرادەرنىك لە حەوشەى مزگەوت خەرىكى قسە بووين، جەنابى (رەزا)ى مىرزاى فەرماندار گوتى:

بە راست، بىستوتانە دەئىين ميوانەكانى (زەببوك زادە) ئەم شەو دىن؟

جەنابى (مورتەزا)، خوا سەلامەتى كا، وەلامى دايەوۋە:

بەلن، بېستوومانە دواى ئەم ھەموو ئەمپۇ نا سبەى كىردنە، ئاخىرى خەرىكن دىن.

- زۆر باشە، لانى كەم دىن شارۇچكەكەمان دەبىنن كە خاكى مردووانى بە سەر دا كراوہ.

- راست دەفەرموون ھاتنى شاندى دەولەت بۇ ئىرە شتىكى زۆر چاكە. ھەر بىزى (زەبووك زادە). لە ساي سەرى ئەوہوہ شارۇچكەكەمان ئاوەدان دەبىتەوہ. خوا لە چاوى ھەسوودانى بېارىزى!!

- بە بېستنى ئەم قسانە مېشكە لە سەردا نەما. ئاخىر بابە گيان، خەلگى ھەزىمى نېمە ئەقلىان نىيە. ھەموو دەزانن ئەم (زەبووك زادە) يە چ بىنامووسىكە، لەگەل ئەوہشدا، پىيى ھەلدەلەين... وىنەى لە مېزووى ئىمەدا پەيدا نابى. ئەو نامەردە لە سەر يەك پى ھەفتا جۆرە درۇ ھەلدەبەستى. ئەگەر شەيتانىش بچىتە خەونى، شەيتان تەفرە دەداو بە چاوى بە فرمىسك و قوونى بى شەلوار رەوانەى دەكاتەوہ.

كەس نىيە ئەو تەفرەى نەدابى. لەگەل ئەوہشدا، خەلگى شارۇچكەكەمان ھەر دوعاى بۇ دەكەن كە ماىەى خىرو بەرەكەتى نىمەيە.

ئەم كۆرەى دوعاو پىاھەلدانە دەورى دوو سەعاتى خاىاند، ھەروا لە ھەوشەى قوتابخانە بە پىوہ وەستابووین و قسەمان لە چاكە و زىنگى (زەبووك زادە) دەكرد. خودايە! خودىيۇ!! نىمە بۇچى مىللەتتىكى ئاواھىن؟! وەكوو قسە نەستەقەكە دەلئ: (لە ھەر لايەكەوہ باى بى، لەوواوہ شەنەبا دەكەين!)

ئاخىرى كۆرەكە تىك چوو. لە مزگەت ھاتمە دەرەوہ و رووم كىردە مائەوہ. ئەومندەم گوئى دابووہ درۇى ئەوانى ترو وەلامە نەدابوونەوہ، لە بەر خەفەت و ناپرەھەتى گەرەووم گىرا بوو، خەرىك بوو دىق بكەم... لە دلئى خۇمدا گوتەم: ئاى چەند چاك بوو نىستا لە ناھەزىكى (زەبووك زادە) راست ھاتبام و نەختى دەردەدلئى خۇم لا كىردبا.

قوربانى خودا بىم... يەكسەر دوغام قەبوول بووو (ھەمزە جووت بەندزادە) لە سەر رېم پەيدا بوو. ئەمە ئەو كەسەيە ئەگەر خوینی (زەبووك زادە) فر بكا، گرى دەروونی دانامركیتەوہ.

ھۆكەيشى ئەوہيە (زەبووك زادە) دەيەوئ سەرۆكايەتى شارەوانى لە دەست دەربینی..

ئەگەر ھەر كاتىكى تر بوایە، لە بەر ئەوہى (جووت بەندزادە) نەھاتبووہ مزگەوت و بەشداری نوێزى ھەينى نەگردبوو، چەند تانەو تەشەرىكم ئى دەدا، بەلام لە بەر ئەوہى بە دواى يەكئ دا دەگەرپام گرىنى دلى خوئى بۆ بکەمەوہ، ھىچم نەگوت، بگرە يەك دونيا كەيفخوشيش بووم. بە روويەكى خوش سەلامى ئى وەرگرتەوہو چاك و چوئى لەگەئ كردم.

(جووت بەندزادە) ئى نەگەرپا ئەحوالپرسى من تەواو ببى، لە پاش ملە كەوتە زەمى (زەبووك زادە).

- ئەو بىنامووس و ھىچ و پووچە وا دەزانئ ئىمە زۆر گەوجين. لە ھەموو شوينئى بلاوى كردۆتەوہ ئەم شەو شاندى دەولت دەبن بە ميوانى. من نازاتم ئەو بۆرە پياوہ مەبەستى لە بلاو كردنەوہى ئەو شتە پرپووچانە چيپە؟ ئىمە ئەگەر چاو لە حەپە حەپى ئەم سەگە بپۆشين، بەيانى دەئى: (شارئى ئينگلترە يەكئكە لە ھاوړئ دئسۆزەكانى خووم دەيەوئ بىتە سەردانم، بەلام لەبەر ئەوہى من دلم ئى رەنجاوہ وەلامى نامەكەيم نەدايەوہ.) خەئك، كە ھەر ئەوہندە ئەقلىان دەبړئ، باوہر بە قسەى ئەو بىنامووسە دەكەن. دەمەوئ يەكئكەمان ئى ھەئبكەوئ بەرامبەر بەو نامەردە بوەستئ و لە بن پئەلەقە پانى بكاتەوہ... بە خوا ھەر كەسى ئەو كابرایە بكوژئ، يەكسەر جىگای ناو بەھەشتە.

- من كەيفم بە قسەكانى سەرۆكى شارەوانى دەھات و چيژم ئى وەردەگرت، نازاتم چۆن لە پر رووم گرژ كردو گوتەم:

- ئەم قسانە چىيە؟ جەنابى (ھەمزە)، ئىۋە ئاگاتان لە ھاتنى شاندى دەۋلەت نىيە بۇ مالى (زەبووك زادە)؟ تىفا!!!... بە راستى سەرۆك شارەوانىيەكى سەيرى! بەئى، جەناب، راستە و شاندى دەۋلەت بۇ خاترى (زەبووك زادە) دىتە شارۇچكەكەمان و لە نىكەۋە بارو دۇخى ئىمە دەبىنن. بە راستى ئىمە مەرقى نەك بە ھەرامىن! لە باتى ئەۋەى (زەبووك زادە) لە سەر چاۋى خۇمان دابنىين و مەمنونى بىن كە شاندى دەۋلەتى ھىناۋەتە شارۇچكەكەمان، لە ھەسوودىيان لەزگە بتەقىن و پاش ملە قسەى خراپى دەرھەق دەكەين...

(جووت بەدزادە) لە قسەكانى من زۇر ھەپەسا. رەنگى رەش ھەلگەپرا. ۋەكوو مەرقى جادوو لىكراو چاۋى بىرپىيە دەمى من... دەتگوت ئىستاپش گومانى ھەپە كە ئەم قسانە لە دەمى من بىنە دەرەۋە..

بارو دۇخى من خۇيشم ئەۋەندە لە ھى ئەو باشتر نەبوو... نەمدەزانى ئەم قسانە چىن دەيانكەم! تا پىش چەند دەقىقەيەك، ئارەزووم دەكرد يەكى پەيدا بىي دەردەدلى خۇمى لا بىكەم، كەچى لە پىر بىرو رام گۇرا؟! دواى چەند دەقىقەيەك، (جووت بەدزادە) خۇى كۇگردەۋە بە پىكەنىنىكى تايبەتى گوتى:

- كورە، بە گالتەم بوو!... كى ھەپە نكوولى لە ئىشە باشەكانى (زەبووك زادە) بكا؟ من دەمەۋىست بزانم تۇچ دەئىي؟ ئەگەر نا پىاۋىكى پىاۋ تەۋاۋ بى، قەت پاش ملە بە خراپە باسى (زەبووك زادە) دەكا؟!

بەدەم سەربادان و ئەستەغفىرەللا كردن مى رىر گرتو رۇيشت. من ھاتمەۋە مالى. ئەۋەندە توورەۋو نارەھەت بووم ئەگەر خەنجەرت ئى دابام خۇنىم ئى نەدەھات. دەستم بە سەرمەۋە گرتو لە بىر كىرەنەۋەپەكى قولدا نكووم بووم.

ئاخر ئىمە بۇچى بەۋ جۇرەين؟ ئەۋ (زەبووك زادە) يە، كە كەس نازانى كورى كىيە، دەردىكى پى كىرەۋىن ھەموومان لە سەر يەك پەنجە دەسوورپىنى. ھەر چەندە كىلۋى لە سەرى ھەموومان ناۋەۋ ھەر يەكىكى بە جۇرئى نازار داۋە، لەگەن

ئەوۋەشدا، خۇمان بە قوربانى دەكەين و باوهر بە ھەموو درۇكانى دەكەين. ئەگەر دىنى بىنيادەم كىو بى، خۇى لە بەر ئەو ھەموو درۇيە راناگرى بەلام ئىمە خورتى لە دىنى خۇمان دەكەين تا باوهر بەو درۇيانە بكا...

ئىمە حالمان وەكو حالى قومارياز وايە... قومارياز ھەرچەندە دەبىنى بەخت پىشتى تى كىر دووھو باشى بۇ نايە، لەگەل ئەوۋەشدا ھەز دەكا دووبارە تى ھەلچىتەوۋە. دەلى بەلكو ئەم جارە دەبەمەوۋە . ئىمەيش خاتىر جەمىن كە (زەبووك رادە) درۇ دەكا بەلام دەلئىن بەلكو ئەم جارە راست بكا!... ئەو فىل و تەلەكەى لە ئىمەى دەكا سەرىكى لە تاقى ناسمانەو سەرەكەى تى لە بن ھەفت تەبەقەى زەوييە... ئىستايىش ئىمە بۇ ئەوۋەى سەر لە فىل و تەلەكانى دەر بكەين، بەو پەرى ئارەزوو درۇكانى ھەرس دەكەين.

ھەروا كە لەم بىر كىر دىنەوۋەيەدا، نىقووم بىووم، (يەك دانە)ى كچم ھاتە ژوورەوۋەو گوتى:

- باوكە گيان، مام (ھەمزە) ھاتوۋە ئىشى پىتە.

- پى بلى بىفەر موى.

دوای ئەحوالپىرسى (ھەمزە جووت بەدزادە) گوتى:

- ئىستا كە ھاتنى شاندى دەولت بە راست گەپراو، من دەبى بە ناوى مىللەتەوۋە گوتارىكى بە خىرھىنان نامادە بكام. گالتە نىيە شاندى دەولت پىتە شارۇچكەى ئىمە. دەبى بە چاكى پىشوازيان بكەين. دۆل و زورنايان لە پىش بگىرىن... و بە سەلامو سەلەوات بىانھىننىنە ناو شارۇچكەگەمان.

وہلام دايەوۋە:

- ئىوۋە راست دەفەر موون بەلام ھەيف درەنگ داھاتوۋە.

- نا... زۇرىش درەنگ دا نەھاتوۋە... ھەستە جلت لە بەر كە با برۇينە دەرەوۋە.

ئىستا كاتى دانىشتن نىيە...

ھاتنىك؟ بىي شك به دارو دسته وه دىن..ئەو خواردنانەى ئەو ژنە دروستى
 كردوون، بايى يەك مانگ ورگ لەومراندنى ئەژدەھای سەر كەل دەكا.
 دواى (ئەمىن بازرگان)، (ئىحسان تەقاويت) لە بن گويم گوتى:
 - ئەو (زەبووك زادە) بىي شەرھە شاندى دەولەتیش تەفرە نەدا؟
 نەمزانى چى وەلام بدەمەوہ چونكە ئەو (كلكبراوہ) ھەر چى بلى، لىي دى.
 ئاخىرى جەنابى (ھەمزە) بە داىكى (زەبووك زادە)ى گوت:
 - باجى گيان، بە كورەكەت بلى ئەگەر روخسەت بفرەموون دەمانەوئى ھەندى
 قسەى لەگەل بكەين.

پىرەژن رۇيشتو دواى چەند دەقىقەيەك لە سەر پلىكانەوہ بانگى كرد:

- فەرەموون، وەرەنە سەرەوہ....

توخوا تەماشا كەن ئەو (زەبووك زادە)يە چەند بىي شەرھە!! پىاوى ھەرە
 گەورەى شارۆچكەكە ھاتوونەتە مالت، دە لە جىي خوت ھەستە، وەرە
 پىشوازيان... خوت لە ژوورئى مات كردووەو فەرمان دەر دەكەى...گەلجۆ، ئەوانە
 ھەر يەكە لە تەمەنى باوكى تۆن. ھەستە، وەرە دەرەوہ.

ھەموومان لەو كارە ناجۆرەى (زەبووك زادە) نارەحەت بووين... (مەلا بەدرى
 ئاقلەند) لە توورەمىيان سەرى لووتى سوور ھەلگەرا بوو. بە بۆلە بۆل گوتى:

- ئەم (زەبووك زادە) بىي شەرھە سووچى نىيە.. سووچ سووچى جەنابى
 پارىزگارە ئاوپ لە مالى فەرماندارو سەرۆكى شارەوانى و مالى پارت ناداتەوہ،
 دەجىتە مائە كاوپ بووہكەى ئەم.

لە خوارەوہى پلىكانە پىلاومان داكەندو چووینە سەلال. (مەلا بەدر) پىش
 دەقىقەيەك جوينى دەدا، ئىستا دەتگوت دەجىتە سەردانى پىاويكى گەورەى دىنى...
 پىش ھەموومان و بە رىزەوہ چووہ ژوورئى... ئەوھندەى نەمابوو لەگەل بىننى
 (زەبووك زادە)دا، سەلاوات لى بىدا...

(زہبووک زادہ) ی ہیچ و پووج تہ نانت لہ بہریشمان ھئلہستا. لہ کوئی
دانیشتبوو، ھەر لہوئی گوتی:
- فہرموون، بہخیر بئین!

دانیشتین... چاک و چۆنیمان کرد. (زمبووک زادہ) ھەر بہ خہیالیشی دانہہات
بپرسی چ ئیشمان ھہ بہ؟ و بۆچی ھاتووین؟
(مہلا بہدری ئاقلمہند) سہری قسانی کردہوہ:

- ھەر خوا دہزائی خہ لکی ئەم شارۆچکە یہ چہند مەمنوونی ئیوہن!!! ئیمہ
قەت ناتوانین چاکە ی ئیوہ پڤ بکەینہوہ. ئەگەر بہ گئیشی ئیوہیش زڤ بہ گۆرڤ
وہریکەین، بوونی ئیوہ بۆ خہ لکی ئیرہ ھیشتا زیاتر دئینی... لہ سایہی ئیوہوہ،
شارۆچکە کەمان ناوبانگ دەردەگا. ھاتووینہ خزمەتت بپرسین: شانیدی دەولت
کە ی تەشریف دئینی؟ ئابرووی ئیوہ ئابرووی ئیمہ یہ... بہ ھەر حال ئیمہیش
مرؤفین، ئ ناگەرئین ئیوہ شہرمہزاری میوانہگان بن. دەمانہوئی پشسواز یہکی زۆر
چاکیان بکەین. تۆیمان نامادہ کردوہ. بۆ ئەوہی کە میوانہگان گہیشتن، تۆپ
بہ قینین... ھەلبەت بہ رای ئیوہ بہسراوہتہوہ. ئیوہ چی بہ پەرژہومندی دہزانت،
بفہرموون ئیمہ جی بہ جیی دەکەین. یەگہم خودا، دووہم لہ سایہی ئیوہوہ
دەمانہوئی زۆر بہ چاکی پشسوازی میوانہگان بکەین. تەنیا ئیوہ بلین بەئی، ئەوہی
تر لہ سەر ئیمہ... خەریک بوو لہ چاپلووسی و مہرایی (مہلا بہدر) وہ زالہ بئیم.
سہیر گہ ئەو بۆرہ پیاوہ بہ خۆو بہ یەک ھۆقہ ریش چۆن چۆنی قسہ دہگا؟
ئہومندی نەماوہ لہ بہردہم (زہبووک زادہ) دا ریشی وەگوو کلکە سگ بلہ قئینی.

(زہبووک زادہ) یش وەک ئەوہی فہتہجکی گەورہی کردبئی، وەگوو بت لہ جیی
خۆی دانیشتبوو، چرکە بہ چرکە لہ گہل قسہگانی ئەو پیرہ سگہ ھئلہدەدھوا
بپروای دەگرد کە وایی. پاشدان بہ شیوہیەکی تاییبہتی دہنگی لہ تەسبیجہکە یہوہ
ھینا و گوتی:

- زۇر سوپاسى ھەستو سۇزتان دەگەم... ئەوھىش بزانن من ھەر كارىكى كە دەيكەم بۇ پېشكەوتنى ئىوھو ھاوشارىيە ئازىزەكانەم دەيكەم. ھاتنى شاندى دەولتەت بۇ شارۇچكەكەمان سوودى زۇرى ھەيە. ئەوھ خۇى لە خۇيەوھ سەركەوتنىكى گرنگە كە حىسابيان بۇ ئىمە كر دووھو دېنە ئىرە. بى گومان ئەوھىش بزانن كە ئەمە سەردانىكى رەسمى نىيە. شاندى دەولتەت ھەموو دۆستو برادەرى منن، بۇ سەردانىكى تايبەتى و گفئوگۇى نەينى دېنە ئىرە. بەئى، نامەيەكيان بۇ ناردووم، نووسيويانە بۇ گفئوگۇيەكى گرنگ دېين.

ئىمە ھەموو لە سەرساميان دەمان بەش بووھوھ. ھالەتى دېدۇنگى و دوودلى لە سەرو سىمامان شەپۇلى دەدا. (زەبووك زادە) لە مەسەلەكە گەيشت و زۇر بە نارامى و خوین ساردى دەستى بۇ سەر مېزى تەنىشت ديوار دىرئز كر دو نامەيەكى ھەلگرت و بۇ (مەلا بەدرى ئاقلمەندى) راداشت:

- فەرموون... ئەمە نامەكە... ئەمەيش مارگەى دەولتەت و مۇرى تايبەتى. دەتوانى بخوئىنئىتەوھ چۇن سەرۇكى وەزىران بە (برای ئازىزم...) قسەى لەگەن كر دووم.

(مەلا بەدرى ئاقلمەند) بۇ رىز لىنان سەرى تا سەر ئەزىنۇى دانەواند.

- پىنى ناوى... ئەم قسەيە چىيە؟ پىئويست بە تەماشا كرىن ناك... مۇرى دەولتەت بەو گەورەيىە بەسسە!!

زەبووكزادە زياتر پىنى داگرت:

- خەخىر، جەناب، لارىمان نىيە... جەنابى سەرۇكى شارەوانى، ئىوھ وەرىگرن بىخوئىنئەوھ... بىستوومە ھەندى كەس ئىستايىش باوهر ناكەن.

جەنابى (جووت بەدزادە) پىكەنىنىكى تايبەتى كر د:

- ئەوانە مروفى ھەسوود و ناتەواون. ئەومتا مۇرەكەى لە يەك قۇناغ دوورەوھ

دىارە!!

(زەبووك زادە) نامەكەى فرى دايە سەر مېزو گوتى:

لەگەل كابراییەكى قۆلپرو تەلەكەباز بكا. دیارە پیاو لە ولاتەكەماندا نەماو! بەخوا درۆ دەكا!... بە پیغەمبەر درۆ دەكا!..

وہلام دایەوہ:

- بابە گیان، وا دەزانی ئیمە باوەرمان کردووہ؟

جەنابی (ھەمزە)ی سەرۆکی شارەوانی زۆر بە سەنگینی گوتی:

- ئەدی ئەو قسانە چ بوو بەرەو رووی دەتکرد؟ ئەو بەدگۆییە چییە؟

(مەلا بەدر) خراپ تۆ کەوتبوو نەیدەزانی چ وەلام بداتەوہ. ئاخیری ھەر بۆ

ئەوہی قسەیک بکا گوتی:

- بەخوا چوزانم... ئەو بۆ شەرفە جادوو لە پیاو دەكا. وەللا وە بیلا من لەوئ

دەمزانی درۆ دەكا بەلام چ بکەم بە دەست خۆم نەبوو. نەمدەتوانی جەلەوی خۆم

بگرم... ئەگەر دوو تەم لە چاوی بکردایە ئاوا دووری نەدەھاژوا. بەخوا

نیکلایمیشی دەکیشاو خۆی بە قوربان و بە سەدەقەمان دەکرد بۆ ئەوہی ئابرووی

نەبەین.

منیش کە بە دل قسەکانی (مەلا بەدر)م قەبوول بوو گوتم:

- بەخوا راست دەکە، منیش وام ئی ھاتبوو قسەم پێ نەدەکرا. بەلام ئەگەر تۆ

تفیکت لە دوپ چاوی (زەبووک زادە) بکردایە، منیش زللەیکە وام لە بنا گوتی

دەدا ناگری لە چاو دەریەریبایەو شیری دایکی لە لووتی بەاتایەوہ.

(مەلا بەدر) بە رادەستبوونەوہ گوتی:

- وا دیارە ھەموو سووچەکە لە ملی منە...!

- بەئۆ، تۆ بپروات بە درۆیکەکانی کرد. ئیمەیش نەمانتوانی ھیچ قسە بکەین.

نەتدی چۆن لیمان دەپارایەوہ: (ئێوہو خودا وا مەکەن کەس بە ھاتنی شاندى

دەولەت بزانی). نەترانی بۆچی وا دەئۆ؟ لە ترسی خۆی ئەو قسەیکە دەکرد .

دەترسی ئەو درۆیکە شاخدارە لە ناو خەلک بالۆ ببیتەوہو فەرمانبەران بە دزی

مەسەلەگە بە عەرزی جەنابى پارىزگار بگەيەنن و كارىكى وای پى بکەن بچى چەند سال نان و قەسپ بخوا.

ئەوانى تىرىش قسەى منيان پشت راست کرده و هەر يەگە وەکوو ئەوہى ئىلھامىكى تازەى بۇ ھاتبى و نەئىنيەكى شاراودى دۆزىبىتەوہ، باسى ھەندى مەسەلەى گىرنگى ئەم رووداودى کرد.

قسەگانمان بە جۆرى لق و پۆپيان ھاويشت و بە جۆرى سەرگەرمى گفتم و گو بووين، حىسابى کاتمان لە دەست دەرچوو بوو، نەماندەزانی چ کاتیکە... وردە وردە دونيا تاريک داھات و ئیمە ھەر لە يانەى مامۆستايان دانىشتبووين و بە دەم قسە کردنەوہ ھەر چاويکمان کردبوو بە چوار چاوو تەماشای جادەمان دەکرد بزانین کەس دى؟ يان نا..؟

ھەر ئوتومۆبىلىكى دەھاتە شارۆچکەگەمان دەبوايە بە پىش يانەى مامۆستاياندا بپروا. ھەر چرگەساتىک ترومبىلىک بە لای پەنجەرەدا تىدەپەرى، بەلام ھىچيان نەدەچوونە لای مالى (زەبووک زادە)...

شەوہگانى دى، ئەو کاتە، ھىچ کەس لە يانەدا نەبوو. پياو ماقوول و گرەگرەگانى شارۆچکەگەمان رەوشتيان وایە شەو زوو دەچنەوہ مالى، بەلام ئەو شەوہ، کەس ھەزى نەدەکرد بچىتەوہ مالى. ھەموومان چاوەرپى شاندى دەولەتمان دەکرد.

(شوکرى بى پاژنە) کە لە ھەموومان زياتر گرى گرتبوو، بۇ دئىيایى، کورپەکەى لە سەرى کۆلانى کردبوو بە دیدەوان تا ئەگەر ماشىنىک لە بەردەم مالى (زەبووک زادە) وەستا، يەكسەر بى خەبەرمان بداتى.

مەلای شىوان بانگى داو (مەلا بەدر) چوو نوێز بکا... لە پەنجەرەوہ تەماشای دەرەوہم کرد، عەلبەغەئىبىكى سەير بوو.. سەراپای خەلگى شارۆچکەگەمان لە تاخەگانى خوارەوہ بۇ تەمasha کردنى شاندى دەولەت ھاتبوونە ئەو ناوہ. زەلام لە قاوہخانەگانى سەر رىگا کۆ ببوونەوہ و ئن لە پشت پەنجەرەوہ لە سەر بانان تۆپ ببوون. ھەموو چاويان برىبووہ لای جادە. ھەر ھىندە دەنگى ھۆرنى ماشىنىک

دەھات، يان شەوقى لايىتى ترومبېلىك بە جادە دەگەوت، يەكسەر ھەموو تا پشدين خۇيان بۇ لاي كۆلانى دەچەماندەو ھە دەيانگوت: (حكومەت ھات...) تا ئىستا شتى وا لە شارۇچكەگەمان رووى نەدابوو.

(مەلا بەدر) زوو لە نوپۇز ھاتەو ھە. ئاشكرا بوو ھەموو بىر و زەينى لاي شاندى دەولەت بوو، ترسا بوو دیدارى شاندەگەي لە دەست بچى، نوپۇزەگەي لە كورتى بربوو ھە. چاومریمان زور دريژەي نەكىشا. وردە وردە خەوى قورس ھىلاكى كردين.. جەنابى (مورتەزا)، خوا سەلامەتى كا، سەرى خسبوو ھە سەر مپزو پرخو ھۆپى بوو. ئەوانەي تىرىش وپۇزىنگى كورتو دريژيان دەدا. لە نكاو پا، كورپى (شوكرى بى پاژنە) بە تەنگاوى بە ژوورپى كەوت، بە زەوقو كەيفخوشى ھاوارى كرد:

- ھاتن...

ئايا دەزانن يەكەم كەس كە لە خەو راپەرى كى بوو؟ ئەو ھە بوو كە پرخو ھۆپى دەگەشتە ئەو سەرى شارۇچكەگەمان.

جەنابى (مورتەزا) گوتى:

- باشە، رۇلە گيان، باس بکە بزانین چیت دى؟ چەند نەفەرن؟

- دوو ماشين پر خەلك بوون. چوونە لاي مالى (ئىبراھىم بەگ)... كە گەشتەنە بەر دەرگا، ھەردوو لاشىپى دەرگا كرايەو ھە ماشينەكان چوونە ھەوشەو يەكسەر دەرگا داخرايەو ھە. منیش يەكسەر بە غارە غار ھاتم خەبەرتان بەدەمى...

كورپەكە ئەم قسانەي دەكردو سەراپاي گيانى دەلەرزى. چەقەنەيەكى لىداو گوتى: (دەولەت ھاتو ھە... دەولەت ھاتو ھە...) ھەموو تەماشاي دەم و چاوى يەكترمان كرد. كەس دەنگى لىو ھە نەھات. ئىنجا بە ئارامى و بە بى دەنگى لە يانە ھاتىنە دەرو ھە بە چا و ديار بوو مى رپى مائەو ھەمان گرتۆتە بەر، بەلام من پىم لە دوو نەدەھات. ھەرچى دەمكرد نەمدەتوانى بچمەو ھە مالى. پىم بەرەو مالى (زەبووك

زادە) ى دەبىردىم. لە لايەكى تىرىشەۋە دەترسام يەككى بمىنىنى ۋ قسەم بۇ ھەئىبەستىن بلىن بۇ زاماندىزى چۆتە مائى (زەبووك زادە).

ھەروا كە ھىدى ھىدى، بن دىوارو بن دىوار، دەپۇيشتەم، دەنگىك ھاتە بەر گوى:

- سەلام، (غەدىر بەگ)، ماندوو نەبى... بۇ كوى؟، كوو ھاتوويتە ئەو ناوہ؟..
زۇر بە توندى راجلەكىم. ئەمە چىيە؟ كە ناۋرۇم لە لاي دەنگەكە دايەۋە، دىتم جەنابى بەرئوۋەبەرى ئوتىلە. بزمىكەم بۇ كرىدو ۋەلامم دايەۋە:

- مىرسى، خەرىكەم ۋەكوو ئىۋە باى بائى خۇم دەدەم ۋ پىاسەيەك دەكەم...
بە يەكەۋە چووینە بەر دەمى مائى (زەبووك زادە). چەند ھاۋرپىيەكى تىرىش ھاتبوون. لە كونى دەرگاۋە تەماشاي ناو باخچەمان كرىد. دوو ترومبىل لە ناو باخچە ۋەستا بوون. بەلام كەس لە ناو باخچە نەبوو. ھەموو پەنجەرەكانى بە سەر جادەدا، دەيانروانى پەردەيان دادرابوۋەۋە بەلام لەگەل ئەۋەشدا رووناكى چىرا لە درزى پەردەكانەۋە دەھاتە دەرى.

لە بەر ئەۋەى پەنجەرەكان بلىندبوون ۋ خانوويان لە بەرامبەر نەبوو، بۇيە ناو زوورەۋە نەدەبىنرا...

كەۋاتە ھاتنى شاندى دەۋلەت راستە ۋ ئاشكرايە خانوۋەكەيان بۇ گىفتو گوى نەينى چۆل كرىدوۋە.

(ئىحسان تەقاۋىت) گوتى:

- باشە، كەۋاتە ئىمە مانان لىرە كۆبوۋىنەتەۋە...

چوو پەرتەى بە مندالەكانى بەر دەرگا كرىد. منىش كە دىم باش نىيە لەۋە زياتر لەۋى بوەستەم، گەپامەۋە مائى. تازە چووۋومە ناو نوپن بۇ ئەۋەى بخەۋم، دىتم لە دەرگايان دا. لە دللى خۇمدا گوتەم: (بەم نىۋە شەۋە، كىيە لە دەرگا دەدا؟)

بە شۇرتو فانىلە چووم دەرگا بىكەمەۋە. لە پشت دەرگا پىرسىم:

- كىيە؟

- بىكەۋە، مام (غەدىر). (غەدىر).

پرسىم:

- خېرە بەۋ نىۋە شەۋە؟!

- تۆ دەرگا بىكەۋە تا پىت بلىم!!

كە دەرگام كىردەۋە، ناسىم. كورى (شوكرى بى پاژنە) بوو. بە ھىنگە ھىنگ
گوتى:

- جەنابى سەرۋكى شارهۋانى سەلامى نى دەكردى. گوتى تەشرىم بىپىتە
شارهۋانى، نىشمان ھەيە.

لە سەرسامىيان دەمم بەش بوۋەۋە! ئەمە چ ئىشىكى ئەۋەندە گىرنگە بەۋ نىۋە
شەۋە پىۋىست بىكا من بىچم؟ پرسىم:

- چ ئىشى ھەيە؟

- نازانم. مام (ئەمىن) و بەرپىۋەبەرى ئوتىل و (مەلا بەدر) و جەنابى سەرۋكى
شارهۋانى... ھەموو لە شارهۋانى كۆبۈۋنەتەۋە و چاۋەرپى ئىۋە دەكەن.

ھەستام جلم لەبەر كىرد و بە رى كەۋتم. لە شارۋچكە كەماندا، دواى نىۋەشەۋ
گىۋپ دەكۆزىتەۋە. كە گەشىتمە شارهۋانى دىم دوو لۆكسىيان داگىرساندوۋە
ھاۋرپىيان لە دەۋرى دانىشتوون. (مەلا بەدر)، كە چاۋى بە من كەۋت، گوتى:

- فەرموو، (غەدىر بەگ). نىشمان شلۇقە، ۋەرە دانىشە بزانىن تۆ رات چىيە؟

نەمدەزانى مەسەلە چىيە؟ پرسىم:

- چ روۋى داۋە.

- مەسەلەكە زۆر گىرنگە! پەيۋەندى بە نامووس و شەرەفى ۋلاتەۋە ھەيە!
ھەرچەندە دەزانىن تۆ رات لەگەل ئىمەدا نىيە و تا ئىستا خۆت لە كاروبارى
شارهۋانى و پارتايەتى نەداۋە، بەلام داھىنان شتىكى ترە! پەيۋەندى بە كارو بارى
تايبەتى و پارتايەتيمانەۋە نىيە. پىۋىستە بەرھەلىستكارو نابەرھەلىستكار.. چەپ و

راست... دەست لە ناو دەستى يەك بىئىن و بىرپارىكى راست و دروست بۇ نەھىشتىنى ئەو گىرو گىرقتە بدەين.

- بى گومان ئەوان ھىشتا باسى بابەتى سەرەكيان نەگردىوو، من لە قسەكانەوہ زانىم ھەئەت باتەكە پەيوەندى بە (زەبووك زادە)وہ ھەيە. چونكە لە شارۆچكەكەماندا، جگە لەو، ھىچ كىشەى تر نىيە...بۆيە زۆر بە ئاشكرابى و سەنگىنى وەلامم داينەوہ:

- بەرھەئستى من بەرامبەر كازى چەوت مەسەلەيەكى نرە. من جيانوارىم نەگەن ئىوہدا نىيە. ھەر ئەمرىكى بفرموون بەو پەرى ئارەزوو ئامادەم ھاوكارى بكەم. كە بابەتەكە راست و دروست بى، دەست لە ناو دەستى يەك دەنئىن و بە تەماى خواى بەرەو پىش دەچىن.

- رحەمت لە بابت!! مەسەلەكە پەيوەندى بە (زەبووك زادە)وہ ھەيە. جەنابى (غەدىر)، باش گوئى بگرە. بە ھەر حال تۆ لە ئىمە زياتر سەرت لە سياسەت دەزدەچى. دەبى رابردوو بىئىنە لاوہو بىرىك لەو بىئامووسە بكەينەوہ.

- بۆچى؟ ج بووہ؟

- ئەى ئەو بۆرە پياوہ قۆلپرە بە ئىمەى نەگوت: (شاندى دەولەت دىتە مالم بۆ ئەوہى لە بارەى كاروبارى دەولەتەوہ پىرسم پى بكەن..) خۆت گوئىت ئى نەبوو؟

- با. گوئىم ئى بوو.

- برا، ئەو بىئامووسە سەگابە ھەموو خەلكى شارۆچكەكەمانى كردۆتە دەيىووس.

- يانى چى؟ مەبەستت چىيە؟

- مالى (زەبووك زادە) رىك وەكوو جندەخانەى ئى ھاتووہ. دە پازدە زەلامى ملەستووور و زنى ججىل كەوتوونەتە باوہشى يەكترا ھەلدەپەرن و دەخۆنەوہو شتى وا دەكەن لە رووم نايى باسى بكەم.

لەگەل بېستىنى ئەم قسانە تا بنا گويم بوو بە ئارمقە. (تفا!خۇ پياو لە
شارۋچكەكەمان قات نەبوو، ئىش ئاواھى ئى ھاتووہ!)

لەو كاتەدا، (بىلالە رەش)ى كورى (مەلا بەدر) گوتى:

- ئىوہ روخسەت بەدن، من بە ماوہى چەند دەقىقەيەك رەگو رىشەى
دەردىنم... بە چەند گوللەيەك ئەم لەكەى شوورەييە لە سەر شارۋچكەكەمان
دەشۋمەوہ.

ئەو كەنجەنى بە بەر دەركا بوون ھەموو قىبووئەوہ... نەوئەدە وپوورابوون
تەنيا يەك ئامازە بەس بوو بۇ ئەوہى خاك و خۇلى مالى (زەبووك زادە) لە
توورەگە بكەن. (مەلا بەدرى ئاقلمەند) گوتى:

- ياللا گەنجىنە، ھەستىن بزانم چ دەكەن؟ بەلام وريا بن بە پىيى ياسا
بجوولئەوہ... (زەبووك زادە) خراب بە تەلەوہ بوو، با كاريكى وا نەكەين بارو
دۇخەكە خرابتر بىي. دانەيەكى كۆنووسەكە ئامادە بكەن و بىبەنە لاي فەرماندار..
ئەگەر ھىچى نەگردو شەرى ئەو بىنامووسەى لە كۆل ئىمە نەكردەوہ، ئەو حەلە
خۇتان جىتان پى باشە ئەوہ بكەن. ئەمشەو دەبى شەبەيخوون بكەينە سەر مالى
(زەبووك زادە) و ئەو ژنە سەماكەرو مندالە ئووسكانەى بە ناوى شاندى دەولتەوہ
داوہتى كرددون، ھەموويان دەستگىر بكەين. نابى بە دەرىپى خۇيان را بگەن.
يەكسەر دەستيان لە پشەوہ بەستىن و بەراو پشەت سوارى كەريان بكەن و بە ناو
شارۋچكەدا بيانگىپن. مادام ياسا ھەبى بۇچى بەربەيار ئى بەدىن.

مەلا رووى كرده من و بەردەوام بوو:

- (غەدىر بەگ)، ئەم تەگىرەت پى باشە؟

من واقم وپماو لە دلى خۇمدا گوتەم: (ئەمانە نەشيانەوئى فىل لە من بكەن و
دەست و بائم بەستىن!!) ھەر ھىندە دىتت (زەبووك زادە) ديسان بە جۇرى تەفرەى
دان. مەجەكى دەستى گرتن و ھەموو سووچكەكە كەوتە مىلى من. ئەو حەلە رەگو
كۆكى من دەردىنن! وەلامم داىەوہ:

- پەردەى پەنجەرەكان دادراونەتەوۋە، ئىۋە لە كوئى بىنيتان؟ چۇنتان زانى لە ژوورەوۋە چ ھەيە؟ با يەكەم جار بچىن بزىننن داخۇ شتەكە راستە؟ يان نا؟ ئەوسا بىريار بدەين.

- باشە، با بچىن بىينن.

بە كۆمەل چووينە لای مالى (زەبووك زادە)... پىشتر كەرەستەى ئىشەكەيان ئامادە كرىبوو. (بىلالە رەش) بەسەر كارىتەى تەلەفۇنى پىش مالى (زەبووك زادە) تەۋب. تەماشای ناو ژوورەوۋەى خرد. بەلام ھەرچەندە نامازەمان دا تەھانە حوارى و نەھاتە خوارى. ھەندىك لە خوارەوۋە گوتيان:

- كورە، وەرە خوارى!

- ئەوۋە تەماشای چ دەكەى؟

- ھەى شووم و بەدبووم چىيە لەسەر ئەو كارىتەيە خەوت ئى كەوتوۋە...

بەلام ھىچ وەلامى نەدايەوۋە. ھەولەكە بى ھوودە بوو. ئاخىرى چوار يىنچ كەس بنى كارىتەكەيان گرتو رايانھەژاند. كارىتەى تەلەفۇن قرچە قرچى لىۋە ھات، نەۋەندەى نەما بوو لە ناۋەراستەوۋە بشكى بەلام (بىلالە رەش) توند باۋەشى لە كارىتەكە وەرھىناو وەك قىر خۇى بە كارىتەكەۋە چەسپاند. ئەگەر كارىتەى تەلەفۇنىيان بششكاندايە، لىى جيا نەدەبوۋەوۋە.

يەكى ھاۋارى كرد:

- بە پەرد لە سەرى دەن بۇ ئەوۋەى بىتە خوارەوۋە.

كە گەنجەكان بۇ بەرد چوون، (بىلالە رەش) زانى قەوما، يەكسەر ھاتە خوارەوۋە لە سەر زەۋى درىژ بوو.

جەنابى (مورتەزا)، خوا سەلامەتى كا، پرسى:

- كورە، چت لەۋى دى؟

- مامە (مورتەزا)، ناتوانم باس بكەم.

- بۇچى؟ مەگەر چ بوۋە؟

- شهرم له خۆم دهکمهوه.

گه‌نجه‌کان رایان کرد بۆ لای کاریتە‌ی ته‌له‌فۆن، به‌لام گه‌س نه‌یتوانی سهر که‌وئ. (نووریه‌ کۆیری سه‌فار) یه‌کسه‌ر چوو ده‌کانی خۆی. گرگره‌یه‌ک و هه‌ندی په‌تی هیناو به (بیلاله ره‌ش) ی گوت:

- برۆ سه‌ر کاریته‌که‌و سه‌ری ئەم په‌ته له‌وئ ببه‌سته.

(بیلاله ره‌ش) به زه‌حمه‌ت و ماندوو بوون له جی‌ی خۆی هه‌ستایه‌وه و به نقه نق چوو سه‌ر کاریته‌که‌.. به راسنی (نووریه‌ کۆیر) داهینانیتتی گه‌وره‌ی خردبوو. سه‌به‌ته‌یه‌کی له‌و سه‌ره‌ی په‌ته‌که‌ به‌ست که له سه‌ر زه‌وی بوو. په‌کی له ناو سه‌به‌ته‌که‌ دانیشت. ئەوانه‌ی تر په‌ته‌که‌یان راکی‌شاو بلندیان کرد بۆ سه‌ره‌وه. ئیستا ئیتر ئەوه‌ی ده‌چوو سه‌ره‌وه هاتنه‌خواره‌وه‌ی به‌ ده‌ست خۆی نه‌بوو. که چه‌ند ده‌قیقه‌یه‌ک ته‌ماشای ده‌کرد، په‌ته‌که‌یان شل ده‌کرده‌وه و یه‌کسه‌ر سه‌به‌ته‌که‌ ده‌هاته‌ خوارئ و نه‌فه‌ری دوا‌ی ئەو له ناو سه‌به‌ته‌که‌ دادمانیشت، پینج قروشی ده‌دا و کورگه‌ل په‌ته‌که‌یان راده‌کی‌شاو بلندیان ده‌کرد.

هه‌ر که‌سی ده‌هاته‌خوارئ، ئەوانی دی لێیان ده‌پرسی: (له ژووره‌وه، چ هه‌یه‌؟) ئەویش ته‌نیا جوی‌نی ده‌دا و تووک و نه‌فرمتی ده‌کرد: (تف... بی شه‌ره‌ف!! ئابرووی شارۆچکه‌که‌مانی بر دووه‌). (به‌ره‌که‌ت له‌م شارۆچکه‌یه‌ هه‌لگیراوه‌).

زۆریه‌ی ئەوانه‌ی له سه‌ره‌وه ده‌هاتنه‌ خوارئ رایان ده‌کرد بۆ ماله‌وه‌و دوا‌ی نیو سه‌عات ده‌گه‌رانه‌وه به‌ر ده‌رگای مائی (زمبووک زاده‌).

منیش، هه‌ر چه‌نده مه‌یله‌وه ده‌مزان‌ی مه‌سه‌له جییه‌و شه‌رم له گه‌نجه‌کان ده‌کرد، به‌روه‌ست خۆم نه‌هاتم ئەو دیمه‌نه‌ بالکیشه‌ نه‌بینم. چوومه پێش، پینج قروشیه‌کم له ناو ده‌ستی (نووریه‌ کۆیر) نا. بلندیان کردم بۆ سه‌ره‌وه. له درزی په‌رده‌وه چ ببینم باشه‌؟! تف!! هه‌یچ و پووچی و سه‌گبابییان له راده‌ چوو بووه‌ دهرئ.

ژن و پیاوی گه‌نج به‌ رووت و هووتی له ژووره‌وه تیک ئالابوون و له به‌ر چاوی یه‌کتیش!!

(مەلا بەدر) لە خوارەوۋە ھاۋارى كىرد:

- جەنابى (غەدىر)، ھىچ شتتۇ دەبىنى؟

ھەر ۋەلەمىشەم نەدايەۋە. بە جۆرئ سەرگەرمى تەماشاشا بووم، پىم حەيف بوو
ۋەختى خۆم لەو شتانه خەسار بىكەم.

(نوورى سەفار) گوتى:

- كاتت تەۋاۋ بوو.. ۋەرە خوارەۋە.

بە پاراۋەۋە ۋەلەمە دايەۋە:

دەستەم بە دامانت (نوورى)، ھىشتا بە باشى تەماشاش نەكردوۋە. چاۋم باش

نابىنى.. نەختى سەبر بىگرە...

بەلەم ئەۋان سەبەتەكەيان راکىشايە خوارئ. دۋاى من (عوسمان قەساب؟ خۇى

ھەلكوتا بۇ پىشەۋەۋە ۋ گوتى:

- نۆرەى منە.

كابرا پىنچەمىن جار بوو دەچۈۋە سەرەۋە ھەمىشە دەيگوت: (ھىچم نەدى)

گەرايىنەۋە شارەۋانى تا كۆنۋوسى ئەنجۈۋمەن نامادە بىكەين. (مەلا بەدر) دەستى

دايە قەلەم ۋ كاغەز بۇ ئەۋەى بنۋوسى بەلەم ئەۋەندە ۋرۋوژا بوو دەست ۋ پىى

ۋەكوۋ بى ناۋ ناۋ دەلەرزى. ئاخىرى بە ھەر زەحمەتتەك بوو كۆنۋوسى

ئەنجۈۋمەن نامادە بوو لە ژىرەۋە مۆرمان كىردو يەكەۋ راست چۈۋىنە مالى

فەرماندار. بەرەبەرى بەيانى بوو. ئەۋەندەى نەما بوو دونيا رۋوناك دا بى.

جەنابى فەرماندار ئەۋەندە مەست بوو، خۇى پى بەرزەفت نەدەكرا. بە زەحمەت

چاۋى دەكردەۋە. بەلەم كە ئىمە ناۋى زەبوۋكمان لە دەم ھاتە دەرەۋە، لە پىر

فەرماندار بارو دۇخى گۇپاۋ ھاۋارى كىرد:

- ديسان ناۋى (زەبوۋك) تان ھىنا؟! خەلكى ئەم شارۋچكەيە لە ناۋى (زەبوۋك)

زىاتر ھىچ نازان؟ خودايە، من توۋشى چ خەلكىك ھاتووم! ۋاى.. ۋاى.. دۋاى يەك

عومر خزمەت توۋشى چ بەلەيەك ھاتم؟! دەك مردوۋشۇر (زەبوۋك زادە) ۋ

لايەنگرەكانى ببا كە منيان شىت كىردوو... گەنجى و ھەموو تەمەنەم لەم شارۆچكەيە بە كۆتا ھات.

فەرماندار بەو كەلەشە گەوھىيەو، لە سەر زەوى دانىشت و وەكوو زنى منداڵ مردوو دەستى بە ھۆرەھۆزى گريان كرد. ھەرايەكى واى كرد، (زەبووك زادە) مان ھەر لە بىر كىردو دەستمان كرد بە لاواندەو و ئارام كىردنەو ھى فەرماندار. خويە چ بكەين؟! ھەموو دەست و پىمان ئى بىز بىوو...

نۆكەرى فەرماندار ھات. تە حانى بىمەى بىيى، كۆي:

- خۆتان ناپەرحەت مەكەن! جەنابى فەرماندار ئەوھىيە رەوشتى... ھەر كاتى كە مەست دەبى، ئەو قسە ھەلەقو بەلەقانە دەكا: (گەنجىتيم رۆشت! پىر بووم!) و فلان شتو فىسار شت. چەند دەقىقەيەك بەر لەوھى ئيوە بىن، گريانى بىرپىيەو و چوو خەوت..

نۆكەرى فەرماندار بن ھەنگلى گرتو بە راکىش راکىش بىرديپە ناو جى و خەواندى.

(مەلا بەدرى ئاقلمەند) گوتى:

- ئىستا مادەم واى ئى ھات، با بچىنە لاى سەرۆكى جەندرمە...

- مەلا گيان، سەرۆكى جەندرمە وەكوو فەرماندار ناگرى. ئەو دەست دەداتە دارو پەلامارمان دەدا.

- ھەر چى دەبى با بىي. ئىمە ناتوانىن ئىشى بىنامووسىي لەو بۆرە پىاوھ بىينىن و بى دەنگ بىن! ئىمە ژنمان ھەيە.. كچمان ھەيە.. دواى ئەوھ گەنجەكائمان لەم شارۆچكەيە دەزىن.

بە دەم قسە كىردنەو گەپشتىنە ناو داپەرەى جەندرمە. سەرتىپمان لە خەو ھەستاند. كە خەوى رەوھىيەو، كۆنووسى ئەنجوومەنى خويندەو و گوتى:

- ھەقى ئۆيە. ئەمە ئەركىكى كۆمەلەيتىيە. دەپ ھەر ئىستا ئەفسەر بىلدار
بىكەمەھو شەكەي پى رابگەيەنەم. لە قسەكانى سەرتىپ تىگەيشتىن كە ئەويش
دلى لە (زەبووك زادە) پەرە.

بە كۆمەل چووينە بەر دەم مالى فەرماندەي جەندرمە. سەرتىپ بە تەنيا
چوۋە ژوورەو. ماۋەي جگەرەخۆرىكى پى نەچوۋ، ھاتە دەرەو بە دەنگىكى
تايبەتى گوتى:

- جەبابى ئەفسەر ماۋەيەكە ناپىيى سىجى وا دەدا. خە خۇنوسى بەجۇومەيى
بىنى، ئەۋەندە توورە بوو، ئەگەر (زەبووك زادە) لە بەر دەست بوايە، بە ساغى
قوۋتى دەدا. ۋەكوۋ با لە ناۋ جى ھاتە دەرى. خەرىكە جلى لە بەر دەگا. ھەر
ئىستا دى.

ئەۋەندەي پى نەچوۋ، فەرماندەي جەندرمە لە مائەۋە ھاتە دەرى دەستى بە
كەمەرييەۋە بوو. لە توورەييان قەپى لە لىۋى خۇي دەدا. بە سەرتىپى گوت:

- ھەر ئىستا دەچىتە مالى (زەبووك زادە) ۋ ئەو بۆرە پياۋە قۇلپە دەستگىر
دەكەي كە خەلكى دەستخەرۇ كىرەۋە كۆمەلە سەماكەرو (...) بە ناۋى شاندى
دەۋلەت ھىناۋەتە مالى خۇي، بەلام وريا بە دەپ ھەموو ياساى جەندرمە جى بە
جى بىرى. يەكەم جار لىكۆلىنەۋە دەكەي ! پاشان راپۇرت بە من دەدەي.

سەرتىپ سەلامى سەربازىي كىرە گوتى:

- ئەمە دەكەي قوربان.

دوۋ سى جەندرمەيشمان بىرد و روومان كىرە مالى (زەبووك زادە). لە بەر
دەمى مالى (زەبووك زادە) دا، ئەفسەر دەستى بە لىكۆلىنەۋە كىرە. بە دەنگىكى بەرز

پىرسى:

- كى ئەۋ شتانەي ديوە كە لە كۆنوسى ئەنجۇومەندا نووسىوتانە؟

من ۋەلامم دايەۋە:

- قوربان، تەماشای ئەم سەبەتەو گرگەریە بکە! ھەموومان لە ناو ئەم سەبەتەتە دانیشتین و چووینە سەرھووە شتەکانمان بینى. نۆوھیش دەتوانن تەشریف ببەن.

چاوی ئەفسەر بە شیویدیەکی تاییەتی بڕیسکایەووەو چووہ لای گرگەرەکە.

- بەئى، وا چاکە بچمە سەرھووەو ببینم. ئەفسەرمان لە ناو سەبەتە ناو بەرزمان کردەوہ. یەك دەقیقە... دوو دەقیقە... پینچ دەقیقەى پى چوو دەتگوت ئەفسەر نایەوئى بیتە خوارەوہ. دەترساین دونیا رووناك دابى و ئەوان واز لە نیشە پيسەكەیان بینن. ئەو ھەلە ناتوانین بەلگە بە دەست بینن. دوو سى جار بە ھىدی بانگی ئەفسەرمان کرد بەلام وەلامى نەدایەوہ.

مەلا نەختى بە قامتر بانگی کرد:

- ئەفسەر داتگرینە خوارى؟

ئەفسەر توورە بووو گوتى:

- سەگابینە، ھاوار مەكەن نەوہك گوڤیان ئى دەبى. دامگرنە خوارەوہ.

سەبەتەكەمان ھینایە خوارەوہ... ئەفسەر نامازەى کرد بى دەنگ بین و بە ھىدی گوتى:

- وەرن برۆین.

ھەموومان واقمان ورمما. نەماندەزانی مەبەستى چىیە. ئەفسەر پيشكەوت و نيمەيش كەوتینە شوڤینییەوہ. كە ماوہیەكى زۆر لە مالى (زەبووك زادە) دوور كەوتینەوہ، ئەفسەر بە ترسو و لەرز گوتى:

- جەنابینە، وەرن ئەو سكالایە بكیشنەوہ! شەبەبخوون كەرنە سەر ئەو مائە، یانى بەدبەختى ھەموو خەلكى شارۆچكە!! سوڤندم بە خوا نایەلن یەكمان بە زیندوووی بمتینن.

ئەفسەر بە جوړى قسەى دەکرد ھەموومان ترسمان ئى نیشت. (مەلا بەدرى نلقلمەند)، لە نيمە نازاتر بوو، گوتى:

- ئاخىر يانى چى؟ لە شارى موسلمانان... لە ژېر ياساى موسلمانان، ئەم ئىشە پىسانە بىكىن و ئىمە نەوېرىن قەسە بىكەين!!؟
ئەفسەسەر وەگەو يەككى گومانى لە دەرو دىوار ھەبى، باش تەماشای دەورو بەرى خۇى کردو وەلامى دايەوہ:

- ئىشە پىسەگان من ديم... بەلام (زەبووک) راست دەکا ميوانەگانى شاندى دەولەتن! ئاخىر براينە، ئىوہ ئەقلتان لە کوپپە؟ ئىوہ قەت بە بىرتان دا نەھات ئەگەر فەرمانبەرى بەرزى دەولەت نەبى، كى زات دەکا ئەو جۆرە ئىشە بىكە؟! حو ناشكرى ناپەزايى بەرامبەر فەرمانبەرانى دەولەت دەربېرىن، بە تايبەتى لە كاتى ئەنجامدانى ئەركى خۇيان. ئەوانە بۇ راوېزى كارو بارى گرنكى دەولەت ھاتوونەتە ئىرە! بېرۆن مەنووونى خوا بن كە من خۆم ھاتم و ناسيمن، نەوہك خوتان تووشى بەلەپكە دەکرد. تكاتان لى دەكەم وا بزەنن ھەر ھىچ نەبووہ. نە ئىوہ شكاتتان كىردووہ، نە ئىمەيش ھاتووينەتە ناوہوہ. ھەر ھىچ كەس ناگاى لەو مەسەلەيە نىيە.

باشان كۆنوووسى ئەنجوومەنى جېر بە جېر کردو فرېنى دا، بەلام لە پىر شتىكى بىر كەوتەوہو بە توندى لە نيوچەوانى خۇى دا:

- ھەى ھاوار! زوو پارچەگانى كۆنوووسى ئەنجوومەن كۆ كەنەوہ بۇ ئەوہى بىچووكتىن شت لە دزى دەولەت نەمىنى.

خۇيشى چوارچمكى لە سەر زەوى دانيشتو دەستى بە كۆ كىردنەوہى پارچەگانى كۆنوووسى ئەنجوومەن كىرد:

- دەبى ئەمانە بسووتىنن و خۆلەمىشەكەى فرې بدهينە ناو رووبار، ناو بىبا.
ئىمە ھەروا بە كىرو بى دەنگى وەستابووين و تەماشای كارەگانى ئەفسەرمان دەکرد. كە ويستيشى بىروا، گوتى:

- من دەرۆم بە خواتان دەسپىرم. ئىستا دەچمە لای فەرماندە، راپۇرتى دەدەمى... ئەگەر بە چاكي زانى، با خۇى بى، دەپەوئى چ بىكا، با بىكا. ھىچ پەيوەندى

بە منەۋە نىيە. من خاۋەن ژن و مندالەم، نامەۋى لە ناخىرى عومرم بگەومە دەرۋزە
 كردن!

نەفسەر رۇيشت و نىمەيش بە بى دەنگى ۋەگوو پەيكەرى قورمىشكراۋ بەرەو
 مالى خۇمان بووينەۋە. من كە گەيشتمەۋە مالى، دونيا تەۋاۋ رووناك بىوو. دەنگى
 بانگى كەئەشىر دەگەيشتە كەشكەشانى فەلەك.

چەند سال بە سەر ئەو مېژوۋەدا تىپەريۋەۋ نىمە ھېشتا نەمانزانىۋە ناخۇ ئەو
 شەۋە ميوانەكانى (زەبووت رادە) بە راستى شاندى دەۋتەۋ قەرمانبەرانى پاىە
 بەرز بوون، يان چەند كەسىكى ھەرچى و پەرچى بوون... بەلى، قورىان، ئەو
 (زەبووك) ە بىنامووسە مروفىكى ئاۋايە، بەلا نەماۋە بە سەر خەلكى ئىرەى
 نەھىتى. خوا بزانى لەمەودۋايش چ بەدبەختىيەگمان بە سەر دىنى!... نىمەيش
 ھىچمان لە دەست نايى، دەبى جەفا بگىشىن و بەرگە بگرين، بزائين خوا چ دەكا!!!

(11)

(بەلگەى گەلۇرىى!..)

(مەلا بەدرى ئاقلەند)ىش بىرەۋەزىيەكى سەرنجكىشى بۇ كىرامەۋە:

- رۇنە گيان، ئىمە لە دەست ئەم بۇرە پياۋە قۇلپرە جەرگمان بۇتە كەباب! كابرا
 ۋەكوو كەر سوارمان دەبى. ئەگەرچى سوۋچى خۇمانە كە بە ئەشوق ئارەزوۋ داۋاى
 ئى دەكەين سوارمان بىبى. كەر بە كەرايەتى خۇى، كە دەمانەۋى سۋارى بىبن،
 دەكشېتەۋەۋە لوۋشكە داۋى، بەلام ئىمە كە مرۇقىن، تەنانەت ئەۋەندەيش ناكەين.
 باسى چىت بۇ بكەم.. درد ھەر يەك و دوو نىيە..

كاتى ھەئىزاردنى شارەۋانى بوو. بەرھەئىستكاران ۋەكوو ئاۋى كۇلاۋ كەۋتېۋونە
 بلىقە بلق. ھىچ كەس بەرامبەر ناحەزەكەى قسەى نەدەكرد بەلام لە بنەۋە ھەۋئىيان
 دەدا كالاۋ لە سەرى يەكتر بنىن. ھاۋرئىيان پىشنىارىيان كرد كۇ بوۋنەۋەيەك بكەين و
 بىرو رامان لە بارەى پالئوراۋەگان ئالو گۇر بكەين. يەكەم جار، ۋىستمان لە
 بارەگای پارت كۇ ببىنەۋە. بەلام (رمزا) بەگى مىرزاى فەرماندە گوتى:

- من بابايەكى كارمەندى دەۋلەتم، بۇ پاراستنى بى لايەنى خۇم، ناتوانم بىمە
 بارەگای پارت.

لە بەر ئەۋە ناچار بوۋىن كۇبوۋنەۋەكە لە شارەۋانى بكەين. (ئەمىن بازارگان)
 نەبى، ھاۋرئىيانى دى ھەموو ھاتن. ماۋەيەكى زۇر چاۋەرئېمان كرد. ئاخىر ئەۋ رىش
 سېى ئىمەيەۋ سەلامەتى ئەۋ شتىكى گەۋرەيە. ئەۋ خۇى ئىمەى ھان دا بۇ خەبات
 لە دۇى بەرھەئىستكاران، رى پىۋان بكەين.

يەككىمان ناردە مالى.. لە مائەوھىش نەبوو... ھەر جىڭايەكى گومانمان كرد
لەوئى بى، چوونە دوای، نەياندۆزىيەوھ.

(ئىحسان تەقاويت) گوتى:

لەوانەيە فيلەكەى غەربىيى ھىندستانى كردبى و چووبىتە دوای عىشقبازى.
ومرن با ئىمە قسەى خۇمان بکەين....

لە بەر ئەوھى (ئىحسان تەقاويت) سەرپەرشتىارى پارتە، ناچار بووين
فەرمانەكەى جى بە جى بکەين. تەماشای دەم و چاوى (ھەمرە جووت بەدزادە)مان
کرد، داماو، ئەوھى خوین بى لە روويدا نەما بوو. ئەگەر يارتیمان لەم ھەلبۇزاردنە
بدۇرپىنى، لە شارەوانى لا دەدرى. كە يەككىش لە سەرۆكايەتى كەوت، كەس نرخى
بۇ دانانى. ئەگەر (جووت بەدزادە) لە شارەوانى لا بکەوى، زەبر بە ھەموومان
دەكەوى چونكە ھەموومان بە يەكەوھ بەسراوينەتەوھ. بۇيە من ھاتمە دەنگو
گوتە: ھاورپيان، حىساب و كىتابى كۆن قەپات كەن، ناخۇشى بەخەنە لاوھ. ئەسپ بە
ئەسپاتى خۇى كاتى تووشى ھىرشى گورگ دەبى، ھەموو پال دەدەنە يەك و بە
لووشكە گورگى دەغەل لە ناو دەبەن. ئىستا ئىمە وەكوو ئەو ئەسپانە واين. ئەگەر
يەك نەگرين، بەرھەلستكاران و دوژمنانى دىن و نىشتمان و مىللەت قازانچ لە
دووبەرەكىمان وەردەگرن.

ئەگەر ئىمە لە ھەلبۇزاردن شىكست بخۆين، رەگى ھەموومان دەردىنن. ئىمە
پىويستە يەكەم جار، پلان بۇ بەستنى دەست و پىي بەرھەلستكاران دايرپىژين،
پاشان بەرنامەى پىشكەوتنى خۇمان رىك بەخەين.

(ئىحسان تەقاويت) دەيەويست سەرۆكايەتى شارەوانى لە دەست (جووت
بەدزادە) دەربىنى چونكە دەيزانى ئىمە زۆر لە بەرھەلستكاران دەترسىن لە بەر
ئەوھ ئومىدى ھەبوو يەك گرتنى ئىمە وا بكا ھەندى شتى پى بەدەين. بۇيە كە
(جووت بەدزادە) بە مەسەلەكەى زانى، گوتى:

- ھاورپیانى نازیز، ئیمە ھەموومان بىرەى يەكترین... ئیشی پارتى گالتە نییە و ناکرئ ئەو ئیشە بە سەرھەرۆیی وەرېگرین. دەشى جوامیرىی مرؤف لە سئ کات تاقى بکریتەو: لە کاتى سەفەر و لە سەر مئزى قومار و لە کۆبونەوھى پارت. ھاورپیان، وا چاکە بە شىوھیکى ئاشکراتر قسە بکەین، من و (ئیحسان بەگ) ى برادەرى ھیژام ھیچ ناخۆشیمان لە بەیندا نییە. من دان پئدا دەنیم، ئەو لە من زیاتر توانای بەرپۆھەردنى شارەوانى ھەيە. کە ئەو لەوئ بئ، غەلەت دەکەم.

ئەگەر بە پئش بکەوم. بە بۆچوونى ھاورپیانیش وا چاکە (ئیحسان بەگ) ببى بە سەرۆک شارەوانى. ئەو دەتوانئ باشتر خزمەت بکا.

خەرىك بوو لە قسەکانى شەق ببەم.. توخوا تەماشاکە سەگبابە لە بەرامبەرى چتۆ درۆى شاخدار دەکا!

ئەگەر سەرۆکایەتى شارەوانى ئى وەرېگرەو، رىک وەکوو ماسى، کە لە ئاو بئتە دەرەو دەمرئ ، ئەویش ئاوا وە زگ دەدا. بەلام ئیستا بۆ رۆشئنى کارى خۆى زمانلووسى دەکا. ئیستا دەپەوئ کەرى خۆى لە ئاوى بباتە دەرەو. کە گەيشتە ئەوبەرى رووبارەکە، دەزانئ چۆن جلیتبازی دەکا.

من لە وەرگرتنى کارەکە زۆر ترسام. چونکە کارى کە بە دوو دەست دەست پئ بکا، ئەنجامەکەى خراب دەبئ.

بەلام ئەو (جىووت بەدزادە)یە لە ترسى ئەوھى سەرۆکایەتى شارەوانى ئى وەرېگرەو، بە تەواوى ئەقلى لە دەست داو. لە کۆبونەوھىکى رەسمى پارتى، لە پئش ھەموو کەس دان پئدا دەنى کە فلانە کەس بۆ بەرپۆھەردى شارەوانى لە من لئوھشاوترە. بەسەزمان ئاگای ئى نییە ئەگەر (ئیحسان تەقاوئت) ببئ بە سەرۆکى شارەوانى، تا سەر دارى قەنارەى دەبا و دوای ئەوھیش دەمئینتتەوھ سەر ویزدانى خۆى.

(ئیحسان تەقاوئت)، کە ئەم گورگانەى بیابانى دیو، کە گوئى لە قسەکانى سەرۆکى شارەوانى بوو، وەکوو سەگورگ گوئى شۆر کرد. فیزیکی کردو گوتئ:

بىرا، ئەم قسانە چىيە؟ تا تۇ ھەبى من چىم بىم بە سەرۇك شارەوانى.
ئەستەغفىرەللا!! مەسەلە مەسەلەى كارى تۇ نىيە...

من يەكسەر لە مەسەلەكە گەيشتم. ئەمانە خەرىكە يارى بووكۆكە دەكەن.
ھىشتا نازانين داخۇ پارتەكەمان دەباتەوہ؟ يان نا؟ ئەمانە لە سەر سەرۇكايەتى
شارەوانى چەنەبازى دەكەن.

بيورن، من ھەرگىز نايكەم. تا ئىوہ ھەبن، بە من ناگا.
بەخوۋا من ئەو غەلەتەنە بەرامبەر بە ئىوہ ناكەم... ئەمە چ قسەيەكە؟ دوای
ئەم ھەموو خزمەتە...

(لاالە الاالله). ناخر گيانە، من چىم بەرامبەر بە ئىوہ قىت بىمەوہ.
توخوا واز لەم پىاھەلدانە بىتە. من بىرم باشترە، نەك جىگای ئىوہ بگرمەوہ.
لە پىر جەنابى (رەزا) مىرزاى فەرماندار خوۋنى پەريیە مېشك و ھاوارى كرد:
- دەيىووسىنە، وەك ئەوہى لە ھەلئىزاردن بىردىيانەوہ، سەرۇكايەتى شارەوانى
پېشكەش يەكتر دەكەن. ناخر ھەى بى مېشكىنە، ئىوہ چىتان ھەيە تا پېشكەش
يەكترى بکەن.

من توند جلەوى خۆمم گرت بۇ ئەوہى قسە نەكەم چونكە كارمەندى دەولەتمو
نامەوى دەست لە كارى ئىوہ وەر بدەم. بەلام كە ئىوہ شەرم لە خۆتان ناكەنەوہ،
من ھەوسەلەم نامىنى...

تەقىنەوہى جەنابى (رەزا) كارىكى زۆرى كرد. ھەردووكيان وازيان لە
پىاھەلدانى يەكتر و خۆشكاندن ھىنا.
جەنابى (ھەمزە) گوتى:

- راستە. دەبى يەكەم جار مەسەلەى ھەلئىزاردن يەك لا بگەينەوہ.
ئەوہى تر گرنگ نىيە. ھەر كامەمان بىينە سەرۇكى شارەوانى جىاوازى
نىيە... (ئىحسان بەگ)، ئىوہ راتان دەريارەى ھەلئىزاردن چىيە؟
(ئىحسان بەگ) پىتى لە سەر پىتى داناو وەلامى دايەوہ:

- ئەگەر پىرسىيار لە من دەكەي،....

بەلام ئەوئە تىرى نەگوتو بېدەنگ بوو. (ھەمزە بەگ) دووبارە پرسى:

- بەئى. ئىئوہ راتان چىيە؟

(ئىحسان بەگ) سەيرى دەورو بەرى خۆى کردو بە دردۆنگى گوتى:

- دەبى بەئىن بىدەين قسەكە لە بەينى خۆمان بى.

- ھەئەت...

يەكەم جار دەبى پاكسازى لە ناو پارتەكەمان بەكەين. پارتەكەمان مىكرۆبى تىدايە... ئەگەر ئەو مىكرۆبە لە ناو نەبەين و رىشەى گەندەئىى دەرنەھىنەين، كەس دەنگمان پى نادا... قسەكەم راستە؟ يان نا؟

سەرى بۇ لای من وەرسووړاندو چاوەرپىى کرد وەلامى بدەمەوہ.

رقم ئەوئەندە ھەستا بوو، بە من بوایە بىخنكىنم: ئاخى ھى وا وا ئى كراو،

ئىستا كاتى ئەوئە تۆ پىرسىيار لە من بەكەي؟!

خودايە، چى وەلام بدەمەوہ؟

دیارە، ئەو مىكرۆبەى لە ناو پارتىمانە كىيە؟ بەلام من چۆن دەتوانم لە ناو ئەو ھەموو خەلكە ناوى بىنم؟ ئەگەر بە (زەبووك زادە) بگاتەوہ، رىو رەچەئەكى ھەموومان دەردىن. مەسەكەم کرد بە سىياسەت و گوتم:

راست دەفەر مووى. پىويستە چاكسازى قوول لە ناو پارت ئەنجام بدرى. و كەسانى خاين و نالەبار لە پارت دەرىكرىن. لە كۆنەوہ گوتوويناھ: (بىزنىكى گورى يەك بىزنگەل گورى دەكا). ئىنجا منىش سەرم بۇ لای خاوەنى ئوتىل وەرسووړاندو گوتم:

- وا نىيە؟ ئىئوہ راتان لەم بارەيەوہ چىيە؟

بەم (فئە) بەلاكەم لە كۆل خۆم كىدەوہ.

خاوەن ئوتىل وەكوو گايەكى ئى ھات سەرھەوړاز راىكردىبى و فرەفرى لووتى بى:

- قەسەكتەن دروستە. گومانى تېدا نىيە مرقۇفى خراب لە ناو پارتەكەمان ھەيە. ئەگەر لە پارت دەريان نەكەين، لە ھەئىزاردن شكست دەخۆين. ئەويش بە دەم ئەم قەسەيەوۈ سەرى بۇ لاي ئەوۋى تەنىشتى وەرسوورانىدو گوتى:

- جەنابى (مورتەزا)، ئىوۋە لەم بارەيەوۈ چ رايەكتان ھەيە؟
 جەنابى (مورتەزا)، خوا سەلامەتى كا، مەسەلەكەى ھەوالەى (ئىسماعىلى بەندەى خوا) كىردو ئەويش ھەوالەى ئەوۋى تەنىشت خۆى كىرد.
 ھەموومان بە دل و گيان نارەزوومانى دەكىرد ئەو بۇرە پياوۋە ھىچو پوۋچە لە پارت دەر بىكەين. بەلام كەس زاتى نەدەكىرد ناوى بە زمان بىنى. برادەرانى ئىمە مرقۇ ترسنۆك و قەلەزراون. ئاخىر كورە لە چ دەترسى؟ بۇچى ناوى ئەو بىنامووسە ناھىنى؟ تىفا ترسنۆكىنە!! ھەر كەسە لەوۋى دى دەپرسى تۇ رات چىيە؟ مەسەلەكە سوورا سوورا دووبارە كەوتەوۈ سەر مىلى من. منىش ھەوسەلەم چوۋبوو، رووم كىردە (مەلا بەدرى ئاقلمەند) و زۇر بە سەنگىنى گوتەم:
 - ئاخىر تۇ بە ئاخىرى گىيانى سەرپەرشتىكارى پارتى، رىنگا چارەيك بۇ ئەم كارە...

پاشماۋى قەسەكەم لە دەم وشك بوو. لاشىپى دەرگا ئەوۋەندە بە توندى بە دىوار كەوت، وەك تۇپ دەنگى دايەوۈ. (جەللىلە شىت) خۆى بە ژوورنىدا كىردو بە توورەيى گوتى:

- مەگەر ئەو ولاتە بى ساحبە؟! لىرە كەس نىيە فرىاي مرقۇف بىكەوى. ئەگەر كەس بە كەس نىيە، با ئىمەيش دەست بەدەينە چەك و بچىن كاروان رووت بىكەين. كوا حكومەتى ئەم شارۆچكەيە؟ كوا ئەو سەرۆك شارەوانىيە بى كەلكە؟ (...) بە رىشت سەرپەرشتىكارى پارت. ھەستىن جىلو جۇرتان كۇ كەنەوۈ. ئەو پارتەتان كىردوۋە بە گالتەچار.

(جەلِيلە شَيْت) كاتى خۇي شَيْت بوو. ئىستا بە راستى ببوو بە شَيْتى زنجير لە مل. شەمەر نەيدەتوتانى بېتە بەزەمبەرى چاوى لە قەپىك دەرھاتبوو و كەفى لە دەم دەھات. ھەر كەسى جىكەى لىوھ ھاتبايە خوئىنى بە ھەدەر دەچوو. دواى ئەوھى ھەمووى تىر جوئىن كىردن و نەختى ئارام بووھو، (رەزا)ى مىرزى فەرماندار، كە ھەرچى ھەبى پياوى دەولەتە، بە رووگرزى گوتى:

- (جەليل بەگ)، ئەوھ چ خىرتە؟ ئەوھ چ جوړە قسەيەكە دەيكەى؟ بۆچى سووكايەتى بە دەولەت دەكەى؟ پىم بلنى دەردت چىيە؟

لە شارۆچكەكەمان ھەموو عالەم رىزى جەنابى (رەزا) دەگرن. (جەليلە شَيْت) تەواو ھەپەسا. گوتى:

- مامە (رەزا)، من مەبەستم دەولەتى خۇمان نىيە.

كابرا بەو زلييە لە پىرمەى گريانى داو وەكوو منداڭ ھۆر ھۆر دەستى بە گريەو زارى كرد.

جەنابى (رەزا) پرسى:

- ناخر چ بووھ؟ بۆچى دەگرى؟

(جەليلە شَيْت) ھەم دەگرياو ھەم مەسەلەكەى باس دەكرد:

- ژنەكەم دەيەويست نان بكا، پىي گوتەم دارمان نىيە تەنورور دابگىرسىنم. بىرۇ چيا بارە دارىك بىنە. كەرم لە تەويلە راكىشايە دەرى، چووم دار لە جەنگەلى پىشت ئىمام زادە بكەم و بىھىنم. كە لە داوئىنى چيا ھەوراز ھەلكشام، لە پىر دىوئىكى بى كلك و شاخم لە بەر دەم پەيدا بوو. دەق وەكوو ئەو دىوانەى نىگارىان لە سەر دەرگای ھەمام دەكىشن. پانتۆلىكى سواری لە پى بووو بەئەكپىچى لە سەر بەستبوو. كراسىكى كۆنى سەربازى لە بەر بووو كلاوئىكى لبادى لە سەر بوو. رەختەو فېشەكى لە سىنگو بەرۇكى دابوو تەنەنگىكى بە مليەوھ كىردبوو. (ئەستەغفىرەللا...!) كە ئەم جوړە شتەم بىنى يەكەم جار نەختى سەرسام بووم، ئەگەر بلئىم جەندرمەيە، شكلى لە جەندرمە ناكا، ئەگەر بلئىم رىگرە، لە رىگرىش

ناكا، خودايە، ئەدى ئەوۋە چىيە؟ لەو بىرانەدا بووم، كابرا تىفەنگى ئى راگرتەم و
ھاۋارى لە سەر كردم:

- بوەستە. لە جىيى خۆت نەبزۋوى، مىشكت دەپژىنم.

دەنگوت بەندى دىلم پسا. ھىزىم لە ئەزىنۇدا نەما. وەكوو بىزمار لە شوئىنى خۆم لە
زەوى چەقىم. بەلام كەرەكەم رانەۋەستا. بە دەنگىكى لەرزان و نووساۋ ھاۋارم كرد:
(وۆش! وۆش!) كابرا لە پىر خويىنى پەريپە كەللەو ھاۋارى كرد:

- نە كانى ئەندامدانى نەرت بە فەرمانبەرى دەۋنەت دەئىيى (وۆش): دەبى
دەردىكت پى بىكەم، ئەو سەرى ديار نەبى.

- قوربان، بىۋورە. من كەى (...) گوى وام خواردوۋە؟ بە كەرەكەم گوت
(وۆش). نەك بە تۆ.

سەرى لەقاندو ددانى رەش و كرمى خۆى گىر كىردەۋە:

- ھم.. بە كەرەكەتت گوت؟! زۆر باشە. نىستا بە كەرىشمان دادەئىيى؟

كاتى كابرا دەمى كىردەۋە پىكەنى، ناسىم، (نوورىيە كوئىر)ى خۆمان بوو. ترسم
نەماۋ چوومە پىش.

- رۆژ باش، سەگباب، زۆرت ترساندم. ئەو ئىشانە چىيە تۆ دەگەى؟!

زۆر بە رەسمى و سەنگىنى ۋەلامى داپەۋە:

- رۆژ باش... رۆژ باش نا... يەللا بزانم پەنجا لىرە بدە.

وامزانى گالتە دەكا گوتم :

- بىرۆ بىز بە. پارەى چى بدەم.

دىم ھەر بە راستى لوولەى تىفەنگى لە سەر دىلم دانا:

- دەى. تاخىر نەبى!!

كورە، (نوورى) گيان، چىيە؟ ئەۋە شىت بووى؟

- قسەى زىاد نەكەى. پەنجا لىرە دەرىپنە.

- ئەى من مامە (جەلىل) نىم؟

دەزانی چی گوت؟ وہلامی دایه‌وه:

کارمەندی دەولەت نابیی جیاوازی لە نیوان ناشناو بیگانه بکا.

لەم قسەیه زیاتر سەرسام بووم. کارمەندی چی؟ و نەرکی چی؟ کابرا ماوهیهک

پیش ئیستا لە شارۆچکەکەمان دوکانی سەفاری هەبوو... دوکانەکە ی بە بەر جادە

کەوتو بئ ئیش مایه‌وه. نەچووئیی بووبئ بە کارمەندی دەولەت؟ پرسیم:

تۆ سەر بە کام دایەرە ی کە هەق و حساب لە سەر چیا کۆ دەکەیتەوه؟

- من پاریزەری پەرژەوه‌ندی دەولەنم...

تازە زانیم شیتی بە راستی (نووری سەفار)ە، خۆرا ناوی شیتیان بە دوو من

خستوو! بەلام هیچ چارەم نەبوو. کابرا چەکی بە دەستەوه بوو. زۆرم قسە کردبا،

ئیشی دەدیتم. بە نەر می گوتم:

- ئەوه زانیم تۆ کارمەندی دەولەتی، بەلام هی کام بەشی؟

بەر غەبابە ی هەلدەفاندو وہلامی دایه‌وه:

- من لە هیزی پاریزگاریی دارستانم.

بێکەنینم دەهات بەلام لە ترسی لوولە ی تفەنگەکە ی، کە ئینی راگرتبووم،

بێنەکەنیم. گوتم:

- پیرۆزه ئیشالالا! بەلام دارستان ئەوه هەر هیچ، یەک درەختی ئی نییه.

پاریزگاریی چ دەکە ی؟

لە قسەکەم زۆر توورە بوو. ئەوه‌ندی نەمابوو پەلاپیتکە داگریئ و گوللەکانم لە

ناو سەنگی بە تال بکا.

وهلامی دایه‌وه:

- لە دەست ئیوه، ئەم ناوه دارستانی ئی ناروئ.

- ئیمە چیمان کردوو؟ له‌وه‌تی دنیا دنیا یه، یەک درەختیان لێرە نەچاندوو.

گفت وگوێه‌کی زۆرمان کرد. دوا جار (نووریه کوئیر) گوتی:

- پەنجای لێرە بده. تاخیرم مەکە.

- پارەى جىيە؟
- پەنجا لىرە جەرىمەم كىردووى.
- جەرىمەى چى؟
- زىاتىر قىسە بىكەى، دەيكەم بە سەد لىرە؟ ياللا بىزىم زوو دەرىيىنە.
- ئاخىر جەناب مەن سووچەم جىيە؟
- سووچەت بىرىنى دارى دارستانە.
- نەمدەزانى چ بىكەم؟! چ وەلامى نەو شىتە تىنەگەيشتووه بدەمەوہ؟
- بەرگىرى كىردن فايدەى نەبوو. تىفەنگى لە ناو دەست بوو. ھاكا زانىت ئاگرى داو
- پارچە پارچەى كىردم. گوتەم:
- جەناب كوا دارستان، تا مەن دارى ئى بىر مەوہ؟
- ئەى ھاوووتە ئىرە چ بىكەى؟
- ھاوووم ھەندى گوين و رى و بىكى گىاي كىوى بىبەم بىسووتىنم.
- ھا...! نەوہ خرابىر تىش! ھەلگەندى رى و بىكى گىاي كىوى ھەفتا و پىنج لىرە
- جەرىمەى لە سەرە؟
- ھىشتا ھىچەم ھەلگەندووه؟
- بەلام كابرا گوينى بە قىسەكانم نەدا. تىفەنگى لە سەر سىگم دانا:
- ياللا، زوو بە!
- پىنج لىرە زىاتىر مەلە گىرفان نەبوو. پارەكەى بىردو گوتى:
- ئەگەر جارىكى تر لەو ناوہ بىبىنم، كەرەكەيشت ئى دەسەنم. ئەم جارە لىت
- خۇش بووم، زوو بىرۆ. لە بەر چاوم بىز بە!
- (جەلىلە شىت) وەكوو ھەورى بەھارى فرمىسكى دەرىشت. ئىمە قىسەكانمان زۆر
- بە لاوہ سەبىر بوو. جەنابى (رەزا) گوتى:
- قەبىدى نىيە. ئىستا دەجىن پارەى توى ئى وەردەگىرەنەوہ.
- (جەلىلە شىت) وەلامى داىەوہ:

- (نوورى) له چيا هاتۆتهوه. ئىستا وا له چايخانه دانىشتووه.
يهكىكىمان نارده دوو (نوورى). كه هات دىتمان (جهليله شىت) راست دهكا.
(نوورىيه كويز) به شيوهيهكى سهير خوئى گۆرى بوو. دهتگوت سهربازى كوئى
رؤمه. جهنابى ميرزا (رهزا) گوتى:

- كوره، نهوه چ شكل و سىمايهكه؟

(نوورىيه كويز) زور به سهنگىنى وهلامى دايهوه:

- له ساي سهرى ئيوه، بوويم به پارىزگارى دارستان.

قسه كردنى زور سادهو ناسايى بوو، بهلام شكل و سىماى واى پيشان دهدا

شىتتىكى زنجير له مله. جهنابى رهزا به زور پىگه نىنى خوئى گىراپهوهو گوتى:

- بلى ناوها؟! بووى به كارمەندى پاراستنى دارستان؟

- بهئى، قوربان.

- باشه، پىم بلى كى لهو دايه ره دايمه زراندى؟

- خوا عمردريزى بكاو له شهري شهيتان بىپارىزى، جهنابى (زهبووك زاده)

نهو كارەى بؤ ريك خستم.

مهسهلهكه روون بووهوه. زانىمان (زهبووك زاده) دهسكه گولى خوئى

وهماندووه... ههلبهت پارەو پوولتىكى باشى له (نوورى) بهسه زمان وەرگرتووهو نهو

كلأوه گهورهيهى له سهرى ناوه. داوامان ئى كرد بؤمان باس بكا مهسهلهكه چؤن

بوو. يهكەم جار، مى نهدا بهلام كه جهختمان له سهر كردهوه، باسى همموو

شىتتىكى كرد:

بىپار بوو جهنابى (زهبووك زاده) به سهروكى شارهوانى بلى دوكانى من خراب

نهكەن. بى گومان كه م شتىكم دابووئى. سهروكى شارهوانى رازى نهبوو جاده خوار

بكاتهوه. كه دوكانهكەم به بهر جاده كهوتو له ناو چوو، گوتم به لانى كهمهوه

پارهكەم بدهوه. هەر ئهمرؤ سبهى پى كردم. شهوى، چوومه مالى، به روو قايمى

گۈتم: يان پارەكەم بدەو، يان بەو دەستانەى خۇم دەتخنىكىنم. پىكەنى و وەلامى داپەو:

- ئەوتتە چاگەتەكەم بە جلاوۋىزەو كراو. بىست ھەزار لىرەى تىدايە، بىرۇ ھەزار لىرە بىە. بەلام ئەو ھەزار لىرەيە دەخۇى و تەواو دەبى. من كارىكەم بۇ داناوى ھەموو مانگى ھەزار لىرەت دەدەنى.

لە گەورەيى ئەو پىاوە شەرمەزار بوومو گەوتتە سەر دەست و پىى. (زەبووك زادە) گۈنى زۇر باشە. نىستا مادەم واى لى ھات، تا ھەفتەيەكى دى دامەززانەكەت بۇ پىك دىنم.

خۇى داواگەى بۇ نووسىم و رەوانەى ئەنقەرەى كرد. منىش چى كەل و پەلم ھەبوو ھەمووم فرۇشت و ھەزار لىرەى ترم بۇ مەسرفى ئىشەكە دا. رىك گەوتىن تا ئەمرەكە لە وەزارەتى كشت و كال دى، من لە پشت ئىمام زادە خەرىكى نىش بەم ھەر كەسى درەختىكى بىرپىەو، يان رى و بىكى گىايەكى كىوى ھەنگەند جەرىمەى دەكەم.

جەنابى مىرزا (رەزا) سەرى بادا و گۈتى:

- بلى ئاواھا! نىستا تۇ شەوو رۇز خەرىكى كارى؟

- بەلى، ئەمىرۇ سبەى ئەمرەكەم دەگا.

جەنابى (رەزا) پرسى:

- مووچەت چەندە؟

- نىستا لە سەدا دەى جەرىمەكان بۇ منە تا ئەمرەكەم دى و مووچەم ديار

دەكرى؟

- ئەى پارەكەى تر چ لى دەكەى؟

- دەيدەم بە (زەبووك زادە).

ھەر وەخت بوو لە سەرسامییان دوو شاخم لە سەری پرۆی. سەیر کە ئەو بۆرە
پیاوھ قۆلپەرە چۆن ئەو پیاوھى کردووھ بە داردەستى خۆی. ھەم پارەى ئى
خواردووھ ھەم رۆژانە پارەيەكى باشى ھەيە.

(نووریە کوپر) و (جەلیلە شیت)مان لە کۆبوونەکە کردە دەرەوھ دەستمان بە
گفت و گۆ کرد. (ئیحسان تەقاویت) گوتى:

- مەسەلەکە روون بووھ. ئەو میکروپە ترسناکەمان ناسى لە ناو
پارتەکەماندايە.

ھەموو گەرم بوون و کەوتنە جەم و جوول و کردیانە دەنگە دەنگ:

- جەنابینە، تا ئەو (زەبووک زادە) لە ناو پارتەکەمان بى، ناتوانین يەك دەنگ
بیتین.

- بەئى، من کە خۆم پارتیم، تەف لە رووم، ئەگەر تا ئەو لە پارتەکەمان بى ،
دەنگى پى بەم.

- بە ھۆى ئەو بىنامووسەوھ ھەموومان بەدناو بووین.

- بپووستە ھەر ئىستىسا سکاڵايەك بنووسین و بۆ بارەگای پارتەکەمانى بنیرین بۆ
ئەوھى ئىشەکە يەك لا بکەنەوھ.

ئیمە ناوھا خەرىك بووین بە گەرمى قسەمان دەکرد، سەیرم کرد دیتم
(ئیحسان تەقاویت) بزر بووھ. ئەوھندە ھەلچوو بووین کەس ئاگای ئى نەبوو کەى
رۆیشتبوو. زانیم فیلێك لە گۆرپيە. چونکە (ئەمین بازرگان)یش ھەر لە ھەوئەوھ
نەھاتبوو. جەنابى (مورتەزا) خوا سەلامەتى کا گوتى:

- ھاوپێکان، با دەرھەت لە دەست نەدەین. زوو بریار بەدەن، چونکە ئەگەر
(زەبووک زادە) بى، ھەموو نەخشەکانمان ھەندەوھشێنەوھ.

(ھەمزە جووت بەدزادە) پرسى:

- چ بکەین؟

جەنابى میرزا (رمزا) وەلامى دايەوھ:

- جەنابىنە، ھەستىن بېچىنە لاي فەرماندار، مەسەلەي دارستان و دامەزراندنى
(نوورى) پى بىئىن. يەكسەر فەرمانى دەستگىر كوردنى دەردەكا.

ھەموو ھاوپىگان رازى بوون.

- باشە. رازىن.

تا زووه با بېچىنە لاي فەرماندار.

خاۋەنى ئوتىل و (ئىسماعىلى بەندەي خودا) مان بە نوپنەر ھەئىزارد بۇ ئەۋەي
بېچە لاي فەرماندارو مەسەنەكەي پى بىئىن. ئەۋانەي تىرىش خەرىكى گەفت و گۆۋ
گۆرپىنەۋەي بىرو را بووين. رۇژ ئاۋا بووو دونيا تارىك داھاتو ئىمە ھەر خەرىكى
ئامادە كوردنى راپۇرت بووين بۇ كۆمىتەي پارتەكەمان لە ئەنقەرە بۇ ئەۋەي، لە
پايتەخت، يان (زەبووك زادە) لە پارت دەر بىكەن، يان خۇكىشانەۋەي ئىمە قەبوون
بىكەن. بوونى ئىمە لە يەك پارتدا لەگەل (زەبووك زادە) دەبى بە ماىەي
لەكەداربوونى شەرەفمان.

كاتى كە خەرىكى گەفت و گۆ بووين و وشەو رستەكانى راپۇرتەكەمان دەگۇرى،
(ئىسماعىلى بەندەي خودا) و خاۋەنى ئوتىل لە لاي فەرماندار ھاتنەۋە. جەنابى
(رەزا) بە سەرسامى پىرسى:

- چ زو و ھاتنەۋە!

- بىرام، ھەر مەپرسە. ھەر ھىندە تارىك دابى، فەرماندار نەقلى لە سەردا
نامىنى. كاتى گەشىتىنە خزمەتى، ھىشتا وشەي (زەبووك زادە) مان لە دەم
دەرنەھاتبوو، شىت بوو. ويستمان بىئىن (زە...) قسەكەي لە دەممان خنكاند.
چەنگى لە قزى خۇي گىر كوردو دەستى بە ھات و ھاوار كورد:

- ئاي مائە كاۋل بوو. دىسان (زەبووك)؟ ئاخىر باۋكەم ئىۋە ھىچ قسەي تر

نازانن؟

جواز چىكى لە سەر زەۋى دانىشتو زار زار گىريا. ھەم دەگىريا و ھەم جۈينى بە

ئىمە دەدا.

لە دەست ئېۋە، ۋە زالە كەتتووم. گەنجىتىم رۇيشت. لەو چىايانە مالم كاۋل

بوو...

- دىتمان تاخىر بوون فايدهى نىيە. وازمان ئى ھىناۋ ھاتىنەۋە.

غەدىر ھەئىستكار گوتى:

- زۆر باشە. دانىشن با بەلگە لە سەر (زەبۈوك زادە) كۆكەينەۋە.

بەلگەكان تەۋاۋ نەدەبوون. لاپەرە دۋاى لاپەرە پىر دەبوۋەۋە. لەو كاتەدا (ئەمىن

بازرگان) ھانە زوورەۋە.

- جەنابى (ئەمىن)، ئەۋە تۆ لە كوئى؟ نەتدەزانى ئەمىرۇ كۆبوونەۋەمان ھەيە؟

ئەى تۆ رابەرمان نى؟

(ئەمىن بازرگان) ۋەكوۋ كەرى كە دەگاتە شوئىنى مەبەستو بارەكەى دادەنى، بە

شەكەتى خۇى فرىدايە سەر كورسى ۋەلامى داپەۋە:

- ئىۋە ئاگاتان لە ھىچ نىيە. نازانن لە دەردەۋە چ ھەيە! لىرە دانىشتوون قسەى

بى سوود دەكەن. ھىچىكتان ناپرسن من لە كوئى بوومو چىم بە سەر ھات؟

- بە راست... لە كوئى بووى؟

- لە كوئى بوويم باشە؟ ئىۋە لىرە كۆبوونەۋەى پارت دەكەن، بىر ناكەنەۋە

(زەبۈوك زادە) لە كوئىيە؟ ئايا تا ئىستا قەت بوۋە كۆبوونەۋەى پارت بە بى

ئامادەبوونى (زەبۈوك زادە) بكرى؟

ھەموو تەماشى يەكترمان كرد. راست دەگا. تا ئىستا شتى ۋا نەبوۋە. ئەگەر لە

دەرگا دەرمان كردىا، لە پەنجەرە دەھاتەۋە ژوورى. (ئەمىن بازرگان) گوتى:

- چۆن بىرتان لە شتى ۋا نەكردۇتەۋە؟

ھەموومان ھەۋسەلەمان چووبوو:

- توخوا زوو بلى بزانم چ بوۋە؟

- (زەبۈوك زادە) دەپەۋى ئىستىقالە لە پارت بىدا.

- چ؟ چ؟ بە راستىتە؟

بەئى. ئەو خەبەرەم لە سەرچاۋەيەكى باۋەر پىكراۋ ۋەرگرتو چوومە لايەۋە بۇ
ئەۋەى خەبەرەكە لە زارى خۇيەۋە ببىسم. ئەۋەندەم قسە كرد ھەناوم پسا.

(ھەمزە جووت بەدزادە) بە كەيفخۇشى گوتى:

- كۆيۈرە، چىت دەۋى؟ دوو چاۋى ساغ. ئىمە خەرىك بوۋىن نەخشەمان دەكئىشا

بۇ ئەۋەى لە پارتەكەمان دەرى بىكەين، ئىستا خۇى ئىستىقالە دەدا.

دەنگىك لە پشەۋە ھات گوتى:

- ئىۋە ناۋەى تى دەگەن؟

- كە ئاورم دايەۋە، دىتم (ئىحسان تەقاۋىت) ھەى ھاتبوۋ؟ بەئى دەنگى

رۇيشتو بە بى ھەستو خوست ھاتەۋە. ۋەكوو بووگۆگەى تارمايى دەۋرىيان

دەگىپا.

(ئەمىن بازىرگان) گوتى:

- ھاورپىكان، ئىۋە لە من باشتر (زەبووك زادە) دەناسن. پىۋىست ناكە من پىتەنى

بىناسىنم. كەبرا بەلاش لە پارت ئىستىقالە نادا. ئەۋ بىنامووسە، ئەگەر بچوۋكترىن

سوۋدى لەم كارەدا ھەبى، ۋاز لە پارت نەئىنى. ئىستا بزەنە داخۋا چ بوۋە ئىستىقالە

دەدا.

خاۋەن ئوتىل قسەكەى بۇ سەلاندو گوتى:

ھەئبەت ئەم ماستە موۋيەكى تىدايە.

(ئىحسان تەقاۋىت) پرسى:

- (زەبووك زادە) بەم دوايە لە ئەنقەرە بوۋە.

- بەئى. دوئىنى لە ئەنقەرە ھاتۇتەۋەۋە ئىستا دەيەۋى ئىستىقالە بىدا. بۇچى؟

ھەئبەت دەۋلەت لە سەر رۇيشتەنە. پارتەكەمان نىشانەى مەرگى ئى دەركەۋتوۋە!!!

(زەبووك زادە) زانىۋيەتىۋ دەيەۋى پىش ھەموو كەس ئىستىقالە بىداۋ بچىتە ناۋ

پارتى رىكەبەر.

(ئىسماعىلى بەندەى خودا) گوتى:

- زور راسته! لهوه زیاتر نییه. هاورپیان راستان دموئ منیش دوینئ
 نیستیقالهه له پارت دا.

جهنابی (مورتهزا) قسهی پئ بری و گوتی:

- کورینه، با ئهه قسانه بنینه لاوه. ههر به قسه ئیش پئک نایه. (زهبووک
 زاده) دوینئ له ئهلقهه هاتوتهوهو بی شک دهنگ و باسی گرنگی پئییه. وا چاکه
 بچینه لای و راستییهکه له زمانی خوئی ببیسین. بو ئهوهی ئهگهر له ناوچوونی
 پارتنهکهمان راست بی، نیمهیش زوو نیستیقاله بدهین.

- بهئئ، پئویسته بچینه مائی (زهبووک زاده).

به کۆمهله مئی ریمان گرتو چووینه مائی (زهبووک زاده). زور به ساردی
 پئشوازی ئی کردین. به سیمایهوه دیار بوو زور نارحهته. سهلامیکی سهپرپیمان
 کردو دانیشترین.

چهند خولهکی به بئدهنگی تیپهپی. خهریک بوو ههوسهلهمان بچئ، جهنابی
 (همزهی جووت بهدزاده) بئدهنگییهکهی شکاندو گوتی:

- باشه، (نیبراهیم بهگ)، له ئهلقهه، دهنگ و باس چ ههبووو؟

(زهبووک زاده) به منگه کنگ وهلامی دایهوه:

- هیچ. هیچ دهنگ و باسی گرنگ نهبوو.

توخوا نهتۆ وهره سهیری ئهه بینامووسه بکه! دهبی به گاز قسهی له دهم
 دهرپئین. پارتنهکهمان خهریک بوو له ناو دهچوو. دهولهت له سههر رویشن بوو.
 بی شهرفهه دیهویست نیستیقاله بدا. لهگهله ئهوهشدا دهیگوت: هیچ دهنگ و
 باسی گرنگ نییه. بینامووس!! ئهدی خهبهری گرنگ چییه؟! ههلبهته ئهه ماسته
 موویهکی تیپدایه که ئاوها بئدهنگ بووه. کاتیکی تر بوایه، مؤلتهی نهدهدا کهس
 قسه بکا. سهد ههزار راست و درؤی له دوای یهک ریز دهکرد: (لهگهله فلان وهزیر به
 شهپ هاتم. سهروک وهزیران نیوچهوانی ماچ کردم. فلان سهفیر دعوتهی کردم و
 ئهه قسه ههلقهوه بهلهقانه..) تا ئیستا کهس نهیدی بوو ئهه پیاوه له ئهلقهه

بیتەووە ئاوها بێدەنگ بێ!! ھاوڕێیان یەك لە دوای یەك ئەو پرسیارەیان دووبارە
 كردهووە، بەلام (زەبووك زاده) لە وەلامی ھەموویان دەیگوت: (ھیچ دەنگو باس
 نییە.) دوای چەند خولەكی، دووبارە پرسیارەكان دووبارەبوونەووە:

- باشە، جەنابی (نیبراھیم بەگ)، لە ئەنقەرە چ دەنگو باسیك ھەبوو؟

- ھیچ.

- باشە (نیبراھیم ناغا)، چ دەنگو باسیکی تر ھەیە؟

- باشە، (نیبراھیم بەگ) چی تەیب بە نەنقەرە كرد، بو خوب، بومان باس

بكه بزانی چیت بینی؟ چیت بیست؟

- بەخوا چ بلیم... نازانم... گوتم ھیچ.

بەئێ. زەبووك زاده وەكوو رۆژی رووناك بە سیمایەوہ دیار بوو كە دەنگو باسی
 زۆر گەرم و ناخۆش ھەبە. بەر لەوہی بێینە مائی (زەبووك زاده)، لە نیو خۆمانەوہ
 بپارمان دا جەنابی (ھەمزە)ی سەرۆکی شارەوانی قسە بكا. ئەویش گوتی:

- جەنابی (زەبووك زاده)، وەك ئیمە تیی گەشتووین سەرپەرشتیکەرانی
 پارتەگەمان نیشەکانیان تێك داوہ. قسەبەکی نەستەق ھەبە دەئێ: (ماسی لە
 سەرییەوہ گەنی دەبی) ئیستا بۆنەگە ی گەشتۆتە کلکی و ئەوئەندە نەماوہ ئیشەكە
 تێك بچێ. بە رای ئیوہ وا نییە؟ (زەبووك زاده) ملی خوار كردهووە وەلامی دایەوہ:

- بەخوا چ بلیم؟

ئەوئەندە، لەو خوئینساردی و قیرسیچمەیی (زەبووك زاده) توورە بووم، ئەگەر
 بەردو كەریووچ و ئاسنم بگەوتایە بەر دەست، بە سەرم دادەدا و میشكە دەپژاند.
 سەگباب، ئەگەر ھەر كاتیکی تر بوايە، وەكوو بولبول دەیكردە چەھچەھە. كەچی
 ئیستا (كەر و لال) بێدەنگی ئی كردهووە، دەئێ بەردی گۆرستانە.

دوای سەرۆك شارەوانی، جەنابی (مورتەزا) خوا. سەلامەتی كا قسە ی كرد:

- جەنابىنە، ئىۋە ھەمىشە ھەر وان... قسە زۆر دەكەن، بەلام ئاخىرى ھىچ ئىشى پى ئاكەن. يانى لە سەر قسەى خۆتان نامىنن. برا نازىزەكانم، لە قسەكانم ناپرەھەت مەبن ، ... ئىۋە ھىچىكتان زاتى ئەنجامدانى كارتان نىيە. يەكى بىھوئ لە پارت ئىستىقالە بىدا، ئىتر پرسو رايۇز ئاكا. ئىۋە ئەقلىتان ھەيە... مىشكتان ھەيە... ئاگادارى ئەو شتانەن كە روو دەدەن.

ھاورپىيان ھەموو گىانيان بىوو بە گوئ. لە قسەكەيەوۋە ئاشكرا ديار بىوو كارى پارت تەواو بىووۋە ئەو زۆر شت دەزانى بە ئىمەى نالى. ئىستىقالەى خۇيشى شتىكى مسۆگەرە.

خاوەن ئوتىل گوتى:

- ئىمە پىاوين و ھەر قسەيەكى بکەين، دەيھىننە جى. ئىستا پەرە كاغەزىكم بىدەرى، ئەوسا دەزانى ئىمە چەند ئازاين!!

(زىبووك زادە) دەنگوت پىشتر ھەموو شتىكى ئامادە كىردوۋە، چەند پەرە كاغەزىكى لە سەر رەفە ھىناو بە سەر ئىمەدا دابەشى كىرد.

خاوەنى ئوتىل گوتى:

- (مەلا بەدر) تۆ دەستخەتت خۆشە، ئىستىقالەيەكيش بۆ من بنووسە دەينىرم بۆ ھەموو رۆژنامەكان بۆ ئەوۋى بلاۋى بکەنەوۋە. بۆ ئەوۋى خەلك بزانن سەرپەرشتىارانى ئىمە ج جۆرە كەسانىكن. جەنابى (غەدىر) نارازى بوو:

- ھاورپىيان، وا چاكە باشتر بىر بکەنەوۋە. باش نىيە مرؤف ئەوۋەندە لە ئىش پەلە بكا.

- (زىبووك زادە) كە دىتى ئىش روۋى لە نشىۋە، بزمەكى ھاتى و گوتى:

- دىتتان. نەمگوت ئىۋە پىاۋى ئىش نىن، تەنيا قسەتان ھەيە. ئەم قسەيەى (زىبووك زادە) زۆر كارى تى كىردىن. من پىش ھەموۋىيان دەستم دايە قەلەم و دەستم بە نووسىن كىرد:

(- بەرپىز سەرۆكايەتى پارت...)

(ئىبراھىم بەگ)، من ئەو كارەى ئىۋەم زۇر پى خۇش بوو. خەلك پاش ملە زۇر قسەتان دەرھەق دەگا. ھەلبەت ئىمە باۋەرمان نەدەكرد، بەلام بېرىمان دا تاقىتان بگەينەۋە. ئافەرىن. ھەر بىزى! بە راستى جوامىرى. سەلماندا لە پارتدا، مردن ھەيە، ۋاز ھىنان نىيە. بەئى ئەم ھەموو كارو نەخشەيە بۇ تاقى كىرنەۋەى ئىۋە بوو...

(زەبووك زادە) دىسان پىكەنى. ئەو پىكەننى لە سەد جۈين خراپتر بوو.
- رۇر باشە. من ھىچ قسەم نىيە. نىۋە مىنان تاقى كىرنەۋە.. مىنىش ئىۋە تاقى دەكەمەۋە. ئىۋە قسەى خۇتان كىرد. ئىستا روخسەت بىدن مىنىش قسەى خۇم بگەم.

رووى كىردە (ھەمزەى بەدجووت زادە) ۋ بەردەۋام بوو:

- تۇ، گە ھەر ئەۋەتە دەزانى ناۋى خۇت بنووسى، لە باتى ۋازۇ نىگارىك دەكىشى، بە چ حىسابى بوۋى بە سەرۇك شارەۋانى ئىرە؟ ئەگەر بۇ خاترى پارت نەبۋايە، لە ھىچ شوئىنى بە كۆلھەلگىرىش قىبووليان نەدەكردى تا بە سەرۇك شارەۋانى را دەگا!! قسەيەكى نەستەقە دەئى: (سەگ لە بەر سىبەرى دىۋار ۋەردەكەۋىۋ دەئى چتۇ پىۋاۋى ھونەر مەندم!!) جەنابى بەۋ رابىردوۋە پىرشىنگارەۋە پىلان لە ئىمە دادەنئەۋە.

(ھەمزە جووت بەدزادە) لە ترسان ھەموو قسەكانى بۇ (زەبووك زادە) سەلماندا.

زەبووك رووى كىردە (مەلا بەدر):

- كى بوو تۇى لە پىشئۈزى كۆپرە دىيەك ھىنايە ئىرە تۇى كىرد بە ئايەتوللا؟ ئەۋە پارت نەبوۋ؟ ئىستا ۋرگت بەزى زۇرى كىرتوۋە، ئىستىقالە لە پارت دەدەى؟ ھەقتە.

تۇيش جەنابى (ئەمىن بازىرگان)، لە بىرت كىرد لە سايەى پارت چ بازىرپىكى رەشت بۇ لاسىتىك دروست كىرد؟ نانى ئىللەللات نەبوۋ بە خىرا لاسىتىكى دەۋلەت، ئىستا ئەگەر حىسابت لە ھەر بانكىك بگىشىتەۋە، ئەۋ بانكە مايە پوچ دەردەچى.

(ئەمىن بازارگان) ۋەلامى دايەوزە:

- لەگەن باۋكى خوالىخۇشبووت شەرىكى ئەۋ لاستىكانە بووم. خودا لىي خوش
بى تۇ بەم قسانەت رۇحى لە ناو گۆر توۋشى ئەشكەنچە دەكەى.

ئىمە چەند سال لەگەن باۋكت نان و نەكى يەگترمان كرددوۋە. ئەم ئىشانە راست
نەين. ھەموو نامادەبوۋان قسەى (ئەمىن بازارگان) يان پشت راست كرددوۋە، بە
تايبەتى (ھەمزە جووت بەدزادە) بۇ ئەۋەى كارە كرىتەكانى خۇى دابپۇشى لە
ھەموۋيان زياتر پشتگىرى قسەكانى كرد.

بەلام (زەبووك) ھەر ھىچ گوۋى بە قسەكانيان نەدا. روۋى بۇ لاي خاۋەن ئوتىل
ۋەرگىراۋ گوتى

- جەنابى ۋەكوۋ بنيادەمان سەئىشى ھىشتۆتەۋە! كورى باش، تۇ پىش سالى،
شاگرد كاروانسەرا بوۋى، ئەم ئوتىل ۋ دامو دەزگايەك لە كوۋى ھىنا؟ بە ناۋى
پارتەۋە لەگەن شارەۋانى رىك كەۋتى ۋ شوۋنى كاروانسەراكەت لە سەر مەسرفەى
شارەۋانى كرد بە (ئوتىلى توۋرىست پالاس).

بە كورتى. درىزەى نەدەمى ئەم (زەبووك زادە) ھەرامزادىيە ئىمەى ھەموو
باش شوۋشتەۋە ۋ لەۋ گۆرەى دانان. ئاخىرىش گوتى:

- من رىز لە تەمەنتان دەگرم ۋ لەبەر ئەۋەى لە مالى منن قسەتان پى نالىم،
ئەگەر نا، بەلایەكەم بە سەر دەھىنان تا ماۋن لە بىرى نەكەن.

شتاقمان نەۋىراين قسە بكەين. كابرا ھەقى بوۋ ئەۋ ھەموو سوۋكايەتییەمان
پى بكا... بەلگەى تاۋانى لى گرتىۋوۋىن ۋ لە ناۋ سەندوۋقى نا بوۋ. كەۋتىنە سەر
دەست ۋ پى. لى پاراينەۋە ئىستىقالەكانمان بداتەۋە بەلام نەچۋە ژىر بارو گوتى:
ھىچ نارەحەت مەبن ئىستىقائەكانتان نادەمە پارت... لاي خۇم ھەلى دەگرم.

ئەگەر پىۋىستى نەكرد، ئەۋە ھىچ، بەلام رۇزى ببىنم پى لە بەرەى خۇتان زياتر
رابكىش، ۋاى بە حالتان. چىشتىكتان بۇ ساز دەكەم يەك بەست رۇنى بە سەرەۋە
بى.

ھىچ چارە نەبوو. دەبوايە تا ماويە، غولامى ئەلقە لە گوڭى بىن و ھەر ئەمرىك بىكا، كوڭرانە جى بە جىيى بىكەين. سەرمان شوڭر كىردو وەكوو جاشەكەر، كە كەوتىپتە ناو ئاوو تەر بووبى، بە لەرزە لەرزە لە مائەكەى ھاتىنە دەرى.

كەس دەنگى لىۋە نەھات. كە ماويەك لە مالى (زەبووك زادە) دوور كەوتىنەو، جەنابى (غەدىر) بىدەنگىيەكەى شكاندو گوتى:

- ئاخىر ھەى ناكەس بەچەينە، ئەدى پىم نەگوتن ئەو كابرايە مەملانەى لەگەل ناكىن؟ بەمەتوت ئاخىرى پىنمان نە عەردى دەدا. بەمگوت بەجى بىر بىكەو... ھەى بى مىشكىنە!! ھەى خەرقاوينە!! ئىستا تەگىر جىيە؟!

باش رىشى خۆمان داىە دەست ئەو بىنامووسە!! كابرا لەمەو دوا وەكوو ھەوسارى كەر رىشمان دەگرى و بۇ ھەر گوڭ بىھوڭ دەمانبا.

ئەو بى شەرھە سىياساتمەدارە. ئەو بەلایەى بە سەر ئىمەى ھىناوہ سىياسەتتىكى ئەمرىكىيە.

دۇنيا تارىك داھاتىبوو، ئىمە لە كۆلانە دەروىشتىن و بە دەم رۆيشتنەو قسەمان دەكرد. لە پىر دىتمان كابرايەك بەرانىكى لە سەر شان بوو، لە بەر دەمان پەيدا بوو. گوتى:

- سەلامو عەلىكۇم.

وئەھلەكۇمموسەلام. ئەو خىرە؟ ئۇغر بى؟

كە تەماشاي دەم و چاومان كىرد، دىمان جەنابى (سەبرى ئولوجانى) يە. پىرسىمان:

- (سەبرى) ئەو دەچىتە گوڭ؟

- دەچمە مالى جەنابى (زەبووك زادە). ئەم دىارىيە، خەلكى ئاوايى بۇيان ناردوو.

لە قسەگانى (سەبرى بەگ) تىگەيشتىن (زەبووك زادە) لە باتى ئەنقەرە چووبوو ئاوايى (ئولوجان) و بە دەستى (سەبرى) زىتىكى سىغە كىردبوو ئەو

ماومىيە لەۋى خەرىكى بەزىم رابواردن بوو. ئىۋ دامائانەش فرىويان خواردوو. بەئىنى پىداون لەو چەند رۇژە قۇچانى زەوييەكانيان لە ئەنقەرەو دەگا...
 ھەموو چوونەو مالى خۇيان. من لەگەل (ئىسماعىلى بەندەى خودا) ھاتىنە بارەگاى پارت.. (ئىسماعىل) زۇر لەو مەسەلەيە پەست و مرىس بوو، گوتى:
 - ئەجندەش ئەقلى بۇ شتى وا ناچى. تۇ بزائە. ئەو قۇلپرە سەگبابە، چۇن ھەموو عالەمى خاپاندوو. بە راست بۇچى (ئىحسان تەقاوت) و (ئەمىن بازركان) ئىسىفائەيان نەووسى:

تا ئەو ھەلە من ھىچ بىرم لەو مەسەلەيە نەکردبوو. گە (ئىسماعىل بەگ) ئەو قسەيەى کرد، يەكسەر بە بىرم ھاتەو، وەلامم داپەو:

- بەئى. بە راست. ئەو بۇچى؟! من ئەوسا ھەستم پى نەکرد.

- بۇچى پى ناوى. ئىمە ھەمىشە ھەر واين. گە كار لە كار ترازائ ئەوسا مئىشكمان دىتەو سەر. (ئىحسان بەگ) دىتى ناتوانى سەرۇكايەتى شارەوانى لە دەست (ھەمزە جووت بەدزادە) دەرېنى، گوتى من نايم بە سەرۇكى شارەوانى با (زەبووك زادە) بىى. بە ھىواشى لە كۇبوونەو چوو دەرئى و خەبەرى داپە (زەبووك زادە) گە ئىمە دەمانەئى لە پارت دەرئى بکەين و ئەوئىش ئەم پلانەى ئى دانائىنەو بە ھوى (ئەمىن بازركان) خەبەرى نارد گواپە دەپەئى لە پارت ئىستىقالە بدائ ئىشەگەى وا تىك ھەئىلا ئىمە تىدا ورو گىئز بووین. لە باتى كابرا لە پارت دەر بکەين، ئەو ئىمەى دەر کرد. گەورەترىن سىياسەتمەدارى ئەنگلىزىش ئەقلى بە شتى وا ناشكى. دەبى ناوى بە دەست دابكا. ئەو بىئاموسە!!

بەئى برادەرى خۇشەوئىست، ناتوانى بە قسە ئەو (زەبووك) نەناسى. دەبى بىخەپتە تەلەو بۇ ئەوئى باش بىئاسى. ئىمە بە دەستى خۇمان بەلگەى گەوجاتى خۇمان مۇر کردو دامانە دەستى. ئەو بەلگەپە لە چەكى بانق زىاتر جىى متمانەپە. ھەر كاتى بىەئى، دەتوانى زىانمان سەراو بن بكا.

(12)

(بېكەنە سەرۆك شارەوانى، با بھەسپىنەۋە!)

جەنابى (ئىسماعىلى بەندەى خودا) پاشماۋدى چىرۆكەكەى بۆ گىرامەۋە:
- بىرا، كىلاۋىكى خىراپىيان لە سەر ناين. (زەبۈوك زادە) ھەر كاتى كەيفى ئى بوايە،
دەيتۈانى ۋەكۈۋ ۋىج سەمامان پى بكا.

ئەۋە بوو چوۋىنە ئاى جەنابى (رەزا) مىرزى فەرماندار ۋ دەستەۋ دامىنى
بوۋىن بۆ ئەۋەى چارەپەكى ئەۋ مەسەلەپە بكا.

(رەزا) بەگ كە بە مەسەلەكەى زانى، ۋەكۈۋ گەنمى بىرزاۋ دەستى بە قىرچە قىرچ
كرد. ھاۋارى كىردە سەرمان:

- ھەى گەۋجىنە، كەس دەچىتە مائى ئەۋ خويىپىيە قورمىساغە؟... ئىۋە كە
دەتانزانى ھەموۋتان تەفرە دەدا، بۆچى چوۋنە مائى؟

جەنابى (ھەمزە) سەرۆكى شارەۋانى ۋەلامى داپەۋە:

- چ دەمانزانى ئاۋھا شەلۋارمان دىننيتە خوارى؟

(ئىجسان تەقاۋىت) گوتى:

- (رەزا بەگ)، شتەكە لەۋ قسانە رەت بوۋە. ئۆمەۋ سەرگۈنە سوۋدى نىيە. ۋەرن

بىرىك لە ھەئىزادىن بىكەپنەۋە.

جەنابى (رەزا) سەرى بادا:

- قسەپەكى نەستەق ھەپە: (قاپتان دۆراندوۋە، يارى بە غەباتان دەكەن).

- برا، ئىۋە بەلگەى گەوجايەتیتان داۋەتە دەست كابرا، چۇن زات دەگەن بچنە
هەلئىزاردن؟

(هەمزە جووت بەدزادە) گوتى:

- هەمووى سووچى (ئىحسان بەگ)د. دەستى بەستىن و تەسلىمى (زەبووك)ى
كردىن. ئىستائىش چاۋى تەماعى بىرپوۋەتە سەرۋىكايەتى شارەۋانى.

(مەلا بەدرى ئاقلمەند)ىش لە ترسى ئەۋەى نەۋەك (ئىحسان بەگ)
سەرۋىكايەتى شارەۋانى لە دەست دەربىننى، حەرىكە پىتى دەكرى.

جەنابى (مەرتەزا) ۋەكوو مرۇقى شكست خواردوو مى كەج كردبووو دەستى لە
گىرفانى نابوو گوتى:

- بە خوا چ بزائم... قسەپەكى نەستەق ھەپە دەلى: (ئەگەر تف لە خوارەۋە
دەكەم، رىشە، ئەگەر لە سەرەۋە دەكەم، سەپىلە.) دىتم ئىش شلۇقە. كۇبوۋىنەۋە بۇ
ئەۋەى چاردەپەك لە بارەى ھەلئىزاردنەۋە بگەين. ئەۋان دەپانەۋى حىساباتى
تايبەتى خۇيان يەك لا بگەنەۋە:

- ھاورپىيان، ئەم قسانەى بۇجىيە؟ ئىستا كە ئىمە و (زەبووك زادە) ھەموومان لە
يەك پارت داپن و پىشىنان گۇتەنى: (گۇشت و نىنۇك لىك نابنەۋە.) ۋەرن لە باتى
بەدگۇپى و يەكتر شكاندن، نەخشەپەك دابىنپىن و پىشتى ناخەزەكەمان لە غەردى
بەدەين.

(ئىحسان تەقاۋىت) كە گوايە چاۋەرپى ئەم قسانەى دەكرد، زۇر بە خۇشجالى و
خەندانى قسەى منى تەۋاو كرد:

- سوپاس بۇ خودا يەككى ھەپە راستى دەبىننى. ئاخىر يانى چى ئىمە ئەۋەندە
بەدگۇپى دەرھەق (زەبووك زادە) بگەين. بۇچى ئەۋەندە بى وىزدان بىن؟
(زەبووك زادە) تا ئىستا زۇر خزمەتى پارتى ئىمەى كردوۋە. مەسەلەى ھاتنى
پارىزگارتان لە بىر چوو. ئەگەر (زەبووك زادە) نەباۋىيە، كى دەپتوانى ۋەلامى رقى
پارىزگار بداتەۋە؟ ھا؟ لە ئىۋە دەپرسەم. شتەكانى دى ھەر ھىچ.

غەدىر بەرھەللىستكارىش پشتىگىرى قىسەكانى (ئىحسان تەقاويت) ى کرد.

- جەنابىنە لە (زەبووك) بەو لاوہ كەس ناتوانى نەجاتمان بدا. وەرن بىكەنە سەرۋكى شارەوانى بۇ ئەوہى بەسەينەوہ، ئەگەر نا، ھىچمان بە دەست ناكەوئ. (زەبووك زادە) ئەگەر بزائى ئىمە نايكەين بە سەرۋك شارەوانى، دەچىتە ناو پارتى ركابەرو ئىتر ئىمە بە ھىچ جۇرئ ناتوانين دەنگ بىنين. راستى وەرن بو وىژدان حوكم بدەين (زەبووك زادە) چ عەببى ھەيە؟ درۋى شاخدار دەكا دەئى: (فلان وەزىر ھورپىمە) (سەرەت وەرىران ماچى كەردم) ... (دەسنەى دەوئەت دىتە مائەم) و ئە قسە ھەلەقو مەلەقانە... ئىيگەرپن با بۇ خۇى ئەو قسانە بكا... دەوئەت خۇى ھەموو رۇژئ ئەو ھەموو درۋىە لەگەل مىللەت دەكا، چ بووہ؟ بۇچى كەس دەنگى لىوہ نايى؟ كەچى ئەوئەندە بە درۋى (زەبووك زادە) خۇمان نارەحەت كەردوہ!! ئىوہ ماناى سىياسەت ھەر نازانن. سىياسەت يانى (يەكئ) بە (ھەزار) نىشان بدەى. كاتى وا ھەيە واى دەوئ سىياسەتمەدار (كىچىك) بكا بە (وشتى)... يان بە پىچەوانەوہ (چىايەك) بكا بە (زلە قەسەرىك). ئەگەر كەسى لە (زەبووك زادە) زرنگترمان تىدايە بتوانى پشتى ناخەزانمان لە عەردى بدا، با پەنجەى بلىند بكا.

كەس دەنگى لىوہ نەھات. غەدىر بەرھەللىستكار خەندەيەكى مانادارى کرد:

- دىتتان... بۇچى ھەمووتان بىدەنگ بوون؟ ئىمە ئەركى سەرشانمان ئەوہىە دەوئەت بە چ رىگايەكدا برۋا، ئىمەيش بەو رىگايەدا برۋىن. ئەو پىاوہ ئىستا جىئى سەرنجى دەولەتە. سوپاس بۇ خودا ھەمووتان بە چاوى خۇتان دىتتان پارىزگار چۇن دەستى لە ناو دەستى ناو چووہ مائى. ئىمەيش پىويستە بە پىش خۇمانى بدەين و بۇ بەرەو پىش بردنى مەبەسەكانمان و بردنەوہى ھەللىژاردن خىزەر لە دووى بىستىن. پىويستە ئىمە خۇمان قسەكانى ئەو گەورە بكەين و ھەزار لقو پۇپى بۇ زياد بكەين و بە رووى ناخەزانىدا بكىشىن. بۇ نەموونە ئەگەر زەبووك گوتى: فەرماندار سەلامى كەرد و من وەلامم نەدايەوہ، پىويستە ئىمە لاي خەلك بلىين: وەزىرى كىشورە سەلامى لى كەردوہ، زەبووك ھىچ حىسابى بۇ نەكەردوہ.

تەننەت پېيويستە سوۋىند بخۆين گە بە چاۋى خۇمان ديومانە. بەلى، ھاۋرپيان،
ياساى پارتايەتى ئەمەيە. ئەگەر نا، پياۋيکمان نى ھەئناگەۋى مەردى مەيدانى
ناھەزان بى.

(ئىحسان تەقاۋىت) ئەۋەندە ورووزا بوو ۋەكوو نوپنەران مستى لە مېز داو
ھاۋارى کرد:

- ئافەرىن (غەدىر بەگ)، ئافەرىن... بە راستى تۆ پياۋيکى سياسى ۋ ئەندامىكى
دەمارگىرى پارى!

- (مەلا بەدرى ئاقلمەند) بە ئامازەى دەست (ئىحسان تەقاۋىت)ى بېدەنگ کرد:
جەنابى (ئىحسان)، قسەگانت تەۋاۋ راستە. بەلام ئەۋەيش بزانه ئەگەر
شارەۋانى بە دەست ئەۋ بېنامووسە بسپېرىن، ئىتر ھەرگىز ناتوانىن لىئى
ۋەرىگىرنەۋە.

ئىنجا بە ئەنگوست ھىلىكى لە سەر ديوار گىشاۋ بەرەۋام بوو:

- ھا؟! من ئەۋە نىشانەيەك لىرە دەكەم. ئەگەر (زەبووك زادە) دەسەلاتى
بەۋىتە دەست، ئەم شارۋچكەيە لە سەر خۆى تاپۋ دەگا. ئىمە ھەموومان لىرە دەر
دەگا. ئىمە دەبى لە مەدوۋا، بەم تەمەنە ئاۋارە بىين. يان بىين بە نۆكەرى مالى.
(ئەمىن بازارگان)، گە تا ئىستا بېدەنگ بوو، بە ئائومىدى سەرى لەقاندو
دەنگىكى تايپەتى لە دەم دەرھات:

- پفا!! تاپۋ کردنى ئەم شارۋچكەيە لە سەر خۆى ھەر ھىچ نىيە، ھەموو
ئاۋايپەگانى دەورو بەرىش لە سەر خۆى تاپۋ دەگا. بەلام چ بەكىن؟! ھىچ چارەى
ترمان نىيە. ۋەكوو قسە نەستەقەكە دەلى: (دەبى يان خۇمان لەگەل ئەم ۋىترە
بگونجىنن، يان لەم ۋلاتە بار بەكىن). ئىمەيش يان دەبى (زەبووك زادە) بەكىن بە
سەرۋكى شارەۋانى ۋ لە ھەئبزاردن بېيەنەۋە، يان شوورەيى شكىست قىۋول بەكىن.
ھاۋرپيان لە پارتى ناھەزى ئىمە ماناندا، نوپنەرىك ھەيە، دادۋەرىك ھەيە خوداۋ
(زەبووك زادە) نەبى گەس دەرھەتى زمانى نايى. بە قسە ھەموو گەس

دەبەستىتەۋە. تەنيا (زەبوك زاده) دەتوانى بە تەلەكەبازىيەگانى قسەگانى كابران پوۋچەل بكاتەۋە. ئىمە تەنيا يەك رىگامان لە پىشە ئەۋىش ئەۋەپە (زەبوك زاده) بگەين بە سەرۋكى شارەۋانى و لە ھەئبازاردندا ببەينەۋەو پاشان ھەموومان (زەبوك زاده) لە كارەكانىدا بەرەو رىگاي راست رىنمايى بگەين. ئەۋەپەو ۋەسسەلام!!

دوای بىر كىردنەۋەو راۋىژىكى زۆر، دىتەم تەنيا ئەو رىگايە ھەپە و ناتوانىن ھىچ كەسى لە (زەبوك زاده) بىنناموۋستىر پەيدا بگەين... ئەگەر رۇژھەلات و رۇژ ناۋايش رابىستىرىن، لە (زەبوك زاده) بىنناموۋستىر پەيدا نابى.

ھەموومان بە كۆى دەنگ ئەو بۇچوونەمان قىۋول كىردوبىر پار درا بچىنە مالى (زەبوك زاده) ۋە مەسەلەكەى لەگەل باس بگەين. جەنابى (رەزاي مىرزاي فەرماندار، بە بىستنى ئەم قسەپە، نارەحت بوو ۋە گوتى:

- ئەۋە ئىۋە دەئى شىت بوۋىن؟! جارنىك چوونە مالى، بەلگەى گەۋجاتى نى ۋەرگرتن! ئەو جاره بچن، مارەپىنامەى ژنتان بە ناۋى خۇى دەكا...
- جەنابى (مورتەزا) خوا سەلامەتى كا، پىشتىگىرى قسەگانى مىرزاي فەرماندارى كىرد:

- راستە. ئىمە نابى بچىنە مالى. رىگايەك بدۆزنەۋە، بىھىننىنە ئىرە...
بە كورى (شوكرى بى پاژنە) خەبەرمان بۇ نارد: (ۋەرە بارەگاي پارت ئىشمان ھەپە..) ۋەئامى داپەۋە:

- بە چاۋان. ئىستا دەگەمە خزمەتتان.
ماۋمىيەك چاۋمەپىمان كىرد، نەھات. دووبارە خەبەرلارمان بۇ نارد. ئاخىرى، دوای چوارەمىن جار خەبەر ناردن، بەرە بەرى عەسر ھات. جلى نۇپى پۇشپوۋو جانتاپەكى گەۋرەى لە بن ھەنگل بوو...

كاتى كە ھاتە ژوورەو، خىرا خىرا لە گىرفانەكانى بە دواى شتىكدا گەپرا. ھەر لە ژىر لىوھومىش ورتە ورتى دەگرد: (سەيرە، لە گويم دانا؟!)
 ھەموو، يەك پى لە بەرى ھەستايىن و زۆر لە جاران زياتر رىزمان ئى نا بەلام
 (زەبووك زادە) ھىچ گوپى پى نەدا. ھەموو ھەست و ھۆشى لای شتە بزرېووھكەى
 بوو. لە گىرفانەكانى دەگەپرا. (مەلا بەدرى ناكلەمەند) دەستى بە باسى مەسەلەكە
 كردو گوتى:

- (ئىبراھىم بەگ) نىمە نەوھەندى لە بەيى حوما كەرايىن يەتكى لە نو
 شياوترو كارزانترو دروسترمان نەدۆزىيەو. ئىتر برىارمان داو تۆ بۆ سەرۆكى
 شارەوانى ھەلبىزىرىن..

ھەموومان واماندەزانى كە ئەو خەبەرە بە (زەبووك زادە) بدەين، خەنى دەبى،
 بەلام ئەو ھەر ھىچ گوپى پى نەدا، ھەر لە گىرفانەكانى دەگەپرا.

(مەلا بەدر) ديسان ھەندى باسى چاكەى (زەبووك زادە) كردو پاشان پرسى:
 - باشە، (ئىبراھىم بەگ)، ئىوھ خۆتان راتان چىيە؟ ئەو خزمەتە كۆمەلاپەتتە
 قبوول دەفەرموون؟

(زەبووك زادە) خەرىك بوو لە ناو جانتاكەيدا بە دواى ئەو شتەدا دەگەپرا كە
 بزرى كردبوو، وەلامى داپەوھ:

- داواى بوردن دەكەم مەلا، ئاگام ئى نەبوو چت گوت.
 (مەلا بەدر) لە رقان رەنگى رەش ھەلگەپرا بوو. نەگەر ھەر كەستىكى دى ئەو
 وەلامەى بداباپەوھ، (مەلا بەدر) چى جوپىنى لاورانەى لە منداىى بىستبووى
 ھەمووى پى دەدا: ھەى وا وا ئى كراو بۆچى چما تا ئىستا (ياسىن)م لە بن گوپى
 كەر خویندووھ؟ بەلام ئەم جارە زاتى نەكرد ھىچ قسەيەك بكا. وەكوو بەردى
 سەبوورى بابەتەكەى لە سەرھتاوھ دەست پى كردوھ:

- نېمە ھېچ پياۋى لە تۆ شياوترو كارزانترمان تېدا نىيە. ھاۋرپيان برپان داۋە ئىۋە بۆ سەرۋكى شارەۋانى ھەلبىزىرن. بى گومان بەۋ مەرجهى لە ھەلبىزاردن بېھىنەۋە.. ئىۋە راتان چىيە؟

(زەبووك زادە) ئەمجارەيش گوئى بە مەسەلەكە نەدا! ھەر خەرىك بوو لە ناو جانتاكەى دەگەر! نەۋەند نارەحەت بوۋىن، ۋەخت بوو لە نارەحەتتايان بىخىكىن. تۆ تەماشەكە، سەگباب چۆن ھەموومانى تەفرە داۋەۋ گالتەمان پى دەكا. (مەلا بەدر) نىستىغفارىكى كردو دوو بارە دەستى پى تردەۋە:

- نازانم دۋاى جارى چۋارەم يان پىنچەمى باس كرنى (مەلا بەدر) بوو كە (زەبووك زادە) پشتى قىت كردهۋەۋە گوئى:

- زۆر سوپاس (مەلا بەدر). بە خوا زۆرم ھەز دەكرد فەرمانى ئىۋە جى بە جى بىكەم، بەلام زۆر بە داخەۋە ناتوانم... ناتوانم.

كەللەمان دوۋكەئى كرد. يانى چى؟ (زەبووك زادە) سەرۋكايەتى شارەۋانى رەت دەكاتەۋە. نېمە بەۋ رىزو ملكەچىيە لىي دەپارپىنەۋە كەچى ئەۋ نامادە نىيە! بە كۆمەل لىي پاراپنەۋە، بەلام فايدەى نەبوو. ھەر خەرىك بوو ناو جانتاكەى دەپشكنى گوئى:

- شەرمەزارى ھەمووتانم، بەلام ناتوانم ئەمرەكەتان جى بە جى بىكەم. دەبى سەرىك لە ئەنقەرە بەدەم، دووبارە سەرەك ۋەزىران داۋاى كردووم! نازانم ديسان مەسەلە چىيە!!؟

دووبارە لىي پاراپنەۋە. خۆمان بە قوربان ۋە سەدەقەى كرد، بەلام سوۋدى نەبوو.

- غەرزىم كرن لەم كارە بىمبورن. دەبى بچمە ئەنقەرە. بەخۇا خۆيشم لەم ھاتو چۆيە ماندوو بوۋىم. بەلام ناتوانم خۆم لە يارمەتى ۋاۋكارىيان دوور بىخەمەۋە. چ بىكەم ھەموويان ھاۋرپى گيانى بە گيانى خۆمن. دەبى زوو بچم.

ئەم قسانەي گىردو ھەستايەو ھە خودا حافىزى گىردو رۇيشت. ھەموومان تەماشاي دەمو چاوى يەكترمان گىرد. كاپرا زۆر خراب ھەموومانى مات گىرد. بەرامبەر پىلانى ئىمە يارىيەكى واي گىردبوو دەر فەتى ھىچ بەرپەرچىدانەو ھەيەكمان نەبوو. دۇنيا بووين قەبوول نەگىردنى پايەي سەرۋىكايەتى شارەوانى كەلەكەيەك، بەلام چ مەبەستىكى لەم كارەدا ھەيە؟ كەس سەرى لى دەر نەدەگىرد.

كاتى شاگرد قاوھچى پىئالەي چاي لە پىش مەلا بەدر دانا، گوتى:

- مامە، ئەو ھەيە لە بن مېز كەوتوۋە؟

- مەلا داھاتەو ھەندى كاغەزو زەرفو چەند وئەيەكى لە سەر زەوى ھەلگىر تەو. لەو جىگايەي كە (زەبووك زادە) پىش چەند دەقىقەيەك دانىشتىبوو. ديار بوو كاتى (زەبووك زادە) لە ناو جانناكەي دەگەر، لە جانناكەي كەوتىبوو. مەلا كە تەماشاي كاغەزو وئەكەنى گىرد، چاوى زەق بوو ھەي دەستى خۇي گوتى:

- يا مەولا...

وئەكەنمان لە دەستى يەكتر دەقاپاندو ھەر كەسى تەماشاي دەگىرد، لە سەرسامىيان دەمى بەش دەبوو ھەي دەست و پىي خۇي رىك دەخست. (ئەمىن بازىرگان) گوتى:

- ئەستەغفىرەللا رەببى!!

مىش دەرىپەيم وئەكەنم ھەرگىرتو تەماشام گىردن. چ بىيىم باشە؟! (زەبووك زادە) ئىمە كە سولتانى بىنامووسانە لەگەل سەرۋىك ھەزىران دەست لە گەردن وئەي گىرتوۋە. دەستىكى لە سەر سەرۋىك ھەزىران داناو ھەي سەرۋىك ھەزىرانىش دەستى لە پىشى (زەبووك زادە) ھەيئەناو. خۇش ئەو ھەي سەرۋىكى ھەزىران بەو ھەيەكەلە گەورەو قەلەو ھەي لە چا (زەبووك زادە) ھەكوو جوو ھەيەك بوو! سەرۋىكى ھەزىران بە دەستى خۇي لە ئىر وئەكە نووسىبوو:

- پىشكەشە بە برادەرى ھىزاو بەرپىز جەنابى (ئىراھىم بەگ) بۇ ئەو ھەي

ھەمىشە ئىمەي لە بىر بى.

- لە يەككى لە وئىنەكاندا، سەرۆكى وەزىران لە پىشت مىزى خواردنەوہ
دانىشتووہ و سەرگەمى خواردنەوہن. زەرفەكەيش ھى وەكىلو وەزىران بوو.
دەتگوت (زەبووك زادە) سەراپاى دەولەتى لە ناو جانئاي خۇى گۇ كىردۆتەوہ.

(ئىحسان تەقاويت) بە (ھەمزە جووت بەدزادە) ى گوت:

- باشە، ئىستا ئىوہ چ دەئىن؟!!

(جووت بەدزادە) شانى ھەلئەكاند:

- بەم بەنگە زىندووانە ھىچ گومانى تىدا نەماوہ زەبووك رادە) بە راسى
كەسايەتییەكى گەورەيە. ئىمە نرخى نازانىن! سەرۆكى وەزىران و دەستەى دەولەت
كەسانىك نىن وئىنە لەگەل ھەموو كەس بگرن. قسەيەكى نەستەق ھەيە دەئى: (
ناوى برادەرەكەتم پى بلى، پىت دەئىم تۆ كىي).

- جەنابى (مورئەزا) خوا سەلامەتى دا گوتى:

- باوكە گيان، ئىمە بە ھەزار سەلام و سەلەوات ناوى سەرۆك وەزىران بە زمان
دەردەبىرىن، كەچى رامان لە (زەبووك زادە) نىيە.

ئەمە ئىتر درۇ نىيە. كابرا دانىشتووہ لەگەل سەرۆكى وەزىران دەخواتەوہ.
ئىمە بەلاش خۇمان تاخىر دەكەين. با يەكسەر لە دووى بنىرىن تا سوارى ترومبىل
نەبووہ و نەرۇيشتووہ، بىگىرىنەوہ. پىويستە بە ھەر جۇرئى بى، رازى بكەين
سەرۆكايەتى شارەوانى وەربگىرئ.

- بەئى.. راستە، (زەبووك زادە) ھەقىەتى سەرۆكايەتى شارەوانى وەرنەگىرئ.
ئاخر يەككى لەگەل سەرۆك وەزىران ھاوپىك بى، ھەرگىز رازى نابى لەم شارۇچكە
بچووكەيە بىي بە سەرۆكى شارەوانى.

من بىدەنگ بىووم. نەمدەزانى چ بلىم. قسەكانى ئەوان قىوول بكەم؟ يان
تەماشاي رابردووى كابرا بكەم؟

لەو قسانەدا بووين، (زەبووك زادە) بە ژوورئ كەوت، پرسى:

- ئەو شانەى من لىرە كەوتوون؟

ۋىنەكان و كارتەكانمان دايەوہ.

- بەلى، فەرموو (ئىبراھىم بەگ).

سەرنجىكى لە ۋىنەكان دا. رووى خۇى گرز كردو گوتى:

- نا، بابە، ئەمانە بە كەلك نايەن!!

ئىمە پتر سەرسام بووين. ۋىنەى مۆركراوى سەرۆك وەزىرانى بەلاوہ گرنىگ نەبوو. زەرفەكەو ۋىنەكانى لە جانتاكەى ناو دىسان خەرىكى گەران بوو. پرسىمان:

- (ئىبراھىم) لە چ دەگەرنى؟

- ژمارەى فايلىكە. لە سەر پارچە كاغەزىكم نووسىبوو. پەيودندى بە كارى

ھاۋلاتىيەكەوہىە. بۇ ئەوہ بوو دەمەوىست بچمە ئەنقەرە.. نازانم چم ئى كرد.

ھەموومان داھاتىنەوہ سەر زەوى و لە دواى ژمارەى فايلەكە گەراين. لەو كاتەدا، ھەموومان شىوہمان زۆر سەير بوو. (مەلا بەدر) بە جۆرئ داھاتىوہوہ بۇ سەر زەوى رىشى لە زەوى دەخشا. يەكئ لە ھاۋرىكان كاغەزەكەى دۆزىيەوہو ھاۋارى كرد:

- ئەوہتا .. دۆزىمەوہ.

(زەبووك زادە) كاغەزەكەى وەرگرت. مىلى رىئى گرت بېروا. (نەمىن بازركان)

پىشى گرت.. (ئىحسان تەقاۋىت) دەستى گرت:

- (ئىبراھىم بەگ) تۇ گەورەى ئىمەى. ئى ناگەرپىن بېرۇى.. دەبىئ لەم شارە

بمىنى و سەرپەرشتى ئىمە بگىرتە ئەستۆ. ئىمە دەزانىن سەرۆكايەتى شارەوانى ئىرە شايەنى تۇ نىيە، بەلام تۇ خەلكى ئىرەيت و دەبىئ بۇ خاترى ئەو خەلكە قوربانى بەدى.

زۆر رجاو تكامان كرد. (مەلا بەدر) رىشىنى بە دەستەوہ گرت:

- (ئىبراھىم خان)، ئەم شارۆچكەيە دەبىئ لە سايەى تۇ پىش بكەوئ. وەرە

پىاۋى چا بە قسەمان مەشكىنە!! دلمان مەشكىنە!! سەرۆكايەتى شارەوانى وەرگەرە.

(زەبووك زادە) دوو دلوپە فرمىسكى لە چاۋان ھات. سەرى بلند كردو گوتى:

- زۆر باشە. قىبوول دەكەم.

ئەم رستە كورته وەكوو خەبەرى نەجاتى حوكمدراونكى سەر دار، كارى لە ھەموومان كورد. بە راستى مۇدەپەكى زۆر خۇش بوو! بە داخەوہ كەيفخۇشپپەكەمان زۆر درىزەى نەكئشا چونكە (زەبووك زادە) لە ئاخىرى قىبوولى كورد.

- بەئى... ..

رستەگەى بە ناتەواوى جى ھىشت و نەختى راوەستا. قسەپەكى نەستەق ھەپە دەئى: (مرۇقى ئاقل ھەموو وشەپەكى ماوەپەك ھەلدەسەنگىنى..)

- فەرموو (ئىبراھىم بەگ). بۆچى بېدەنگ بووى!

(زەبووك زادە) ديسان پشته چاوى نەختى تەنك كرددو گوتى:

- بەلام بوونە سەرۇكىي شارەوانى من چەند مەرجىكى ھەپە.

(ھەمزە جووت بەدزادە)، كە پىدېتى سەرۇكايەتى شارەوانى لە دەست دەچى.

ويستى كارىكى وا بكا لانى كەم بەينى لەگەل (زەبووك زادە) خۇش بى. بۇپە بە

ورووژان و خۇشەويستىپەكى زۆرەوہ گوتى:

- ھەر مەرجىكتان ھەبى بە گيان و دل قىبوولى دەكەين.

(زەبووك) خۇى گوشى بۇ ئەوہى يەك دوو دلۆپ فرمىسك لە چاوى بېنى.

وہلامى داپەوہ:

- ھاوپرئيان، يەكەمىن مەرج ئەوہپە: ئىوہ لە كارەگانما رىنمايىم بكەن و بە

روون و ئاشكرايى غەلەتەكانى خۇمم بى بلئن. ئىمە ھەموومان بىيادەمىن و وەكوو

بەندەكە دەئى: (مرۇق دەشى غەلەت بكا.) غەلەت كرددنى بىيادەم مىراتە بۇى

ماوەتەوہ. پاپە مرۇق گىزو بوغرا دەكا. ئەگەر من خۇم لى بزر بىو ئىوہ بە رووم

ھەلنەھىنن، نامەردن...

نازانم ئەو بىنامووسە قۇرئېرە چ كارىگەرىپەكى سەپرى لە دەنگى دا بوو،

مرۇقى مەست و گىز دەكرد. دەنگى باشترىن گۇرانىبىزى ئۆپىرا لە چاو دەنگى ئەو

سپاسەتمەدارىكى زىرەگە. شىكستدانى ئەوانە بەو سادەيىيە نىيە. بە يەگگرتن و رىككەوتن نەبى، ناتوانىن بە سەرياندا زال بىين.

سەگباب بە جۇرئى قىسەى دەکرد، نىمە گەر وومان وشك ببوو. گەس دەنگى نارەزايى لىۋە نەدەھات. ھەموو پشتىگىرى قىسەگانمان دەکرد. يەك دونيا خۇشحال بووين گە بۇ خاترى نىمە قىبوونى کردووە بىبى بە سەرۋىكى شارەوانى و چاوى لە چوونە ئەنقەرە پۇشيوە.

(زەبووک زادە) چوودوە مائى بۇ ئەوەى لە كاتى خۇيدە بەرنامەى بەرىبەرگانى ناحەزان رىك بىخا. ھەر ھىندە لە ژوورەوہ دەرجوو، (ئىحسان تەقاويت) گوتى:

- ھاوپرىيان، خەيالتان ئاسوودە بى.. ئەو (زەبووک) ە نامەردە كە سەرۋىكايەتى شارەوانى قىبوول كىرد، پارتەكەمان بردووتىەوہ. نىمە ھەرگىز دەرقەتى (برھان الدىن) نەدەھاتىن. ئىستا وەرن سەير كەين بەرامبەر (زەبووک زادە) چ غەلەتىك دەكا. (زەبووک) بەلایەكى وای بە سەر دىنى (برھان الدىن) بە مەرگ رازى بىبى. ئەگەر گەواھىنامەى نوينەرپايەتى ئى نەسەندو لە پىش دادوەرىسى نەيكرد بە سكالانووس، من سىمىلم لە بنىرا دەتاشم...

جەنابى (غەدىر بەرھەلىستكار) گوتى:

- كەس لە من باشتر نازانى، كارىكى وا دەكا تەيرو ماسى سكيان بە (برھان الدىن) بسووتى. ئەگەر سەراپاى دونيامان سەراو ژىر بىكردايە، يەككىكى لە (زەبووک زادە) بى نامووسترو قۇلپىرترمان نەدەدۇزىيەوہ!!

لەگەل (ئىحسان تەقاويت) بە يەكەوہ لە كۇبوونەوہ ھاتىنە دەروہ. كاتى گەيشتىنە دەورو بەرى مزگەوت، روو بە روو لە فەرھاد وینەگر راست ھاتىن. سەلاممان كىردو سەلامى ئى وەرگرتىنەوہ. ماوہىەكى زۇر بوو، فەرھاد چووبووہ شارو لى وینەگىرىكى بە ناوبانگ كارى دەکرد. پىرسىم:

- ئەوہ تۇ لە كوئى؟ بە تەواوى نىشتمانىت لە بىر كىردووہ.

بەخو نىش زۇرە... ماوہم نىيە بىمەوہ. ئىستايىش نىشىكىم ھەيە.

- خېرە ؟!

- خېرت بېتە رى، مامە گيان. راستى تىكەو لىكەيەكم لەگەن (زەبووك زادە) ھەيە. ھاتوومەتە لاي ئەو، بەلام لە بەيانىيەوۋە تا ئىستا ئەوۋەندەى دەگەرئىم نایدۆزمەوۋە.

(ئىحسان تەقاويت) پرسى:

- تىكەو لىكەى چىت ھەيە؟!

- بەھوا، ئەوۋە ماۋەيەك پىش ئىستا لاي ۋەستاگەم، باى بريكەى 250 لىرە ۋىنەى گرت ،بە ناسياۋەتى من، ۋىنەكانى برد كە دواى چەند رۇزى پارەكە بىنى. ئىستا ئەوۋە دوو مانگە ھىچ خەبەرى نىيە. دوئىنى ۋەستام پىنى گوتەم: يان پارەى ۋىنەكان ۋەردەگرى، يان لە كىن من دەرۋى!

فەرھاد ۋىنەگر لە نارەھەتەيان دەستى بە گريان كرد. پرسىارم كرد:

- رۇلە گيان، ئەوۋە چ ۋىنەيەك بوو پارەكەى 250 لىرە بوو.

كە فەرھاد باسى كرد، تىگەپشتم ئەو ۋىنانەى چۆن دروست كردوۋە. كەواتە مەسەلەكە ناۋھا بوۋە كە جەنايى ۋىنەگر بە ھونەرى مونتاچ دەمۋچاۋى سەرۋك ۋەزىران ۋ زەبووك زادەى لە سەر ۋىنەيەكى چەسپاندوۋە. ئەگەرنا، سەرۋكى ۋەزىران بەو پاىەو گەورەيىەى خۇى ھەرگىز نايى لەگەن (زەبووك زادە)ى قۇلپرى ئىمە لە سەر مىزىك دابنىشى ۋ بخواتەوۋە.

فەرھاد ۋىنەگر بە پارانەوۋە گوتى:

- مامە گيان، يارمەتىم بدەن ئەو پارەيە لە (زەبووك زادە) ۋەربگرم، نەوۋەك

نانم دەپرى.

سكەم پى سووتا ۋەلامم داىەوۋە:

- رۇلە گيان، من لە جىنى تۆبەم، بى ئەوۋەى (زەبووك زادە) بىينم، لىرە دەپرۇم ۋ

چاۋ لەو پارەيە دەپۇشم. بىرۋ دەستى ۋەستاكەت ماچ بکەو تىكەى ئى بکە 250 لىرەكە لە موۋجەت بگىرئىتەوۋە.

- يانى چى؟ ئى بگەرېم لى بەر چاوى خۆم پارەكەم بخۆن؟! جگەرى دەردېنم.
 ئەوئەند بە دۆر دىل قسەى دەگرد، پىكەننم هات. گوتەم:
- رۆلە گيان، اۆ ناتوانى جگەرى ئەو دەربىنى. گىرفانىشت دەبىرى و ھەرچى
 ھەتەو نىتە لىت دەسەنى. وەرە بە گوئى ھى لە خۆت گەورەتر بکە!!
- فەرھاد وینەگر نەچووە ژىر بار... دىتم فايدەى نىيە، گوتەم:
- خۆت دەزانى!! ئىستا مادام قسە وەرناگرى، لانى كەم پارەكەت بە ئەمانەت لای
 يەكى دابنى، نىبجا برو.
- فەرھاد وینەگر گوئى نەدايى و رۆيشت. (ئىحسان تەقاويت) (خىر..خىر)
 پىدەكەنى... پرسىم:
- بە چ پىدەكەنى؟
- پىنەكەنم چ بکەم؟! تۆ بىرى ئى بکەو، ئەو (زەبووک زادە) يە چ ئەقلىكى
 ھەيە؟! جنۆكەيش فرىو دەدا... كابرا يەكەم جار هات گوتى: سەرۆكايەتى شارەوانى
 قىبوول ناكەم. ئەگەر يەكەم جار، قىبوولى بگردايە، لەوانە بوو يەكى لە ناو ئىمە
 پەيدا بىنى و ناپەزايى دەربىرى. پاشان بە فىلىك وینەو كارتەكانى فرى دايە سەر
 زەوى و ئەو شانۆگەرىيەى دروست كرد كە ئەقلى بنيادەم رادەگرى...
 گوتەم:
- لەگەل ھەموو ئەمەيشدا، خراب نەبوو. لانى كەم نەفەرئىكمان پەيدا كرد دە
 (برهان الين)ى بەر بدەين. لە (زەبووک زادە) بەو لاوہ ئىمە كەسمان مەردى
 مەيدانى ئەو نىن.
- لە يەك جيا بووينەو. چووينە قاوہخانە. خاوەن ئوتىل لەوى بوو. مەسەلەى
 وینەگانم بۆ باس كرد. خاوەن ئوتىل ھىچ بە لايەوہ سەير نەبوو. زۆر بە خوین
 ساردى گوتى:
- من يەكەم جار دەمزانى.
- لە كوئ دەمزانى؟

بەئى، جەناب، چ سەرت بىەشىنەم؟ پارتەكەمان لە ساىەى (زەبۇوك زاده) لە
 ھەئبزاردن بردىيەوھو جەنابى ئىبراھىم بەگ بە سەلامو سەلاوات لە سەر كورسى
 سەرۆكايەتى شارەوانى دانىشت.

باوەر بکە ھەر بە خاوى (برهان الدين)ى نوینەرى دادوهرى دەخوارد. بەلام
 فايدەى چىيە؟ زۆر بەدبەختى بە سەر ھىناين. کارىكى کرد ھەموومان لە دەستى
 دىقى مەرگمان کردو خوین رشاینەوھ.

نەم نىشە سووچى کەس نىيە. ھەر بەلایەکمان بە سەر ھاتووه، لە بى مىشكى و
 کەودەنى خۆمان بووه. پىويستە بە تۆبز لە سەرمان بدن. ھىچ چارەى تر نىيە.
 رۆلە گيان، ئىمە ئەوھ چووین، تۆ ئاگادارى خۆت بە. نەكەى رۆزى، پەيوەندى پىوھ
 بکەى، ئەوھك فاتىحات بو ئى دەدرى!!

(13)

(گالتهمان پی کرد، خراپتر بوو!..)

خاوهن نوتیل بهم جوړه باسی دهکرد:

- خوژگه نهو ناکهس بهچهیهمان نهکردایه به سهروکی شارهوانی! به دهستی
خومان بهلامان به سهرخوماندا هینا. کابرا، که بوو به سهروکی شارهوانی، بوو به
کابرایهکی نهوهنده خراپ، ههر مهپرسه!! شهمر دهرهفتهی نایی!!
- شهوی له چیشتخانهی نوتیل دانیشتبووین دهمانخوردهوه، تازه چهند
پیکیکمان هه لدا بووو خهریک بوو مهست دهبووین، (زهبووک زاده) رابواردنه کهی
نی تیکداین. ههتیوچهی بی داکو باب، نهیهیناو نهیرد بی پیشهکی گوتی:
- له سردهمی (عبدالنظیف) پاشای باببه گهوردم، نه م شاروچکهیه کهوتبووه ناو
جهنگل.

دهتگوت بومبایهگی گهورهیان له بن گویم تهفاند. یه کهم جار وامزانی به
غه لته تیگه یشتووم.. ته ماشای رووی هاوړپیانم کرد، دیتم نهوانیش وهکوو من
واقیان وړ ماوه. کام پاشا؟! نیوهی زیاتری خهلکی نه م شاروچکهیه به چاوی خویمان
بابه گهوره ی نه م پیاوهیان دیوه. که ی پاشا بوو؟! خو م پی؟! رانه گیرا لیم پرسی:

- بیووره (نیراهیم بهگ) فهرمووت سردهمی کی؟!؟

به بی شهرم و به بی چاوړووی، زور به توندی و سهنگینی ته ماشای دور چاوی
کردم و هلامی دایه وه:

- له سردهمی (عبدالنظیف) پاشا.

ئېمە درۋى گەورەمان بېستېبوو، بەلام تا ئىستا درۋى وا گەورەمان بە بېردا نەدەھات. جەنابى (رەزا) مېرزى فەرماندار گوتى:

- (ئىبراھىم بەگ) مەبەستت جىيە؟

بى دەست و پىنى ئى گوم بىنى گوتى:

- خەرىك بووم لە كىتېبخانەكەم بە دوای شىئىدا دەگەرەم، دەستەخەتتىكى خوا لىخوش بوو (عبدالنظيف) پاشاى بابە گەورەم دىتەوہ. خواى ئى خوش بىنى. بوخنەى مېزووى نەم شارۋچكەيەى نووسيوہ. بە راستى زۇر گرنگو سەرنجكيشە. لە زەمانى كۇن شارۋچكەكەمان پايتەختى دەولتەتى (جانوقوليز) بووہ.

ھەموو نەماشای دەم و [اوى يەكترمان كرد. كورە، ئەو چ دەلى؟

(جانوقوليز) جىيە؟ كامە پايتەخت؟ (عبدالنظيف) چ كەودەنىكە؟!

جەنابى (رەزا) مېرزى فەرماندار پىرسى:

- ئەو كىتېبەى دەلىتى، بە چ زمانىك نووسراوہ؟

جەنابى (رەزا) جىگايەكى باشى گرتبوو. چونكە (زەبووك زادە) پىتى عەرەبى نەدەزانى و بى شك ئەو كىتېبەى لە زەمانى بابە گەورەى نووسراوہ بە زمانى عەرەبىيە. بەلام (زەبووك زادە) نەم جارمىش خۆى ئى بزر نەبوو. بە بى دامان وەلامى داپەوہ:

- جەنابى رەزا، ئەمە چ پىرسىيارىكە؟! ھەئبەت بە زمانى عەرەبى كۇن نووسراوہ. ئەو كاتە پىتى لاتىنى نەبوو.

كەابرا درۋ لەسەر درۋى دەھۇنىيەوہ. سەراپاى شارۋچكەكەمان رى و رەچەئەكىان دەناسى. لەگەل ئەوھشدا لە خۆى تەرىق نەدەبووہوہ.

من خۇم لە بېرمە تەمەنم پازدە، شازدە سال بوو، لە لای شارستانى (فارس) چەند كۆچبەرىك ھاتنە ئىرە. دەولت ھەر يەكەو پارچە زەوييەكى پى دان بوئ نەوہى كار بکەن و نانى ژن و مندالىان دەرىبنن. لەو كۆمەلە كەسە يەكىكىان قىيافەى زۇر سەيرو سەرنجكيش بوو. دەستى درىژو مىلى وەكوو كەلەشىر بلىندو

هه لگه راود بوو. من چند سائو جگه ره ددگيشم و مليونه ها جگه ره دگيشم ديوه به لام تا ئيستا كهسى وهكوو نهوم نه ديوه. سيمايه كى تايبه تى به خوځيه وه دهگرت مروفت له بيكه نينيان دهچچرا. هه ميشه چا كه تى به سهر شان داده دا. به كورتى سيماو قيافه ي وای دهرده خست نه زانكي مله ستووره..

روژي، گهنجيك ليى پرسى:

.. ببووره. پرسيار كردن عهيب نييه... ناوت چييه؟

كابرا لهم پرسياره راچلخى:

- بلئ ناوها؟! هيشتا ئيوه من نانس؟! تف له ئيوه چوځ گه وره ترين نه زانى

ولاتى خو تان نانس!؟

باشان دهستى به سمئى داهينا و بهردهوام بوو.

- من پيم ده لئن نه زان (ماندار يووسف)! ئيستا متان ناسى؟

هه ئه بت. له گه ل نه و ناسانده يش هيشتا كهس نابناسى.

(يووسف ره شى زيبك زاده) بيكه نينيك دهكا وهكوو نه و بيكه نينه ي زانا

به رامبه ر نه زانى دهكاو له سه د جوين خراب تره.

دواى نه و روژه، گوڤانى گه وره له شاروچكه كه مان رووى دا. هه موو خه لكى

شاروچكه كه به پيره و كردنى (زيبك زاده) به قيافه به ريډا دهرؤيشتن. به قيافه

جگه رميان دهكيشا. به قيافه دهكوكين. جگه له وه يش هه ميشه سمئيان با ده دا.

به قال و چهره زفرؤشه كانى شاروچكه سه ريان سوڤما بوو. نه يانده زانى هوى چييه

فندق نه وهنده ره و اجى پهيدا كردوو! جاران، سالى، به زور يهك كيلؤ فندقيان

دهفرؤشت. فندق نه وهنده له ناو سندوو هان دهمايه وه هه موو خراب ده بوو و فرپيان

ده دا، به لام ئيستا فرؤشتنى فندق نه وهنده به هه رپمين بووه، نرخى چند قاتى

جارانى ئى هاتوو وه له بازار دهست ناكه وئى. تومه ز چه وراتى فندقى سووتاو بوؤ

دهره اتنى موو باشه!! و كارى كى زور دهكاته سهر رهنگو ره ونه قى مووو ره شو

برېقەدارى دەگا. پىرو گەنج تەنانەت كۆرى پازدە، شازدە سالى دەيانەويست بە
 لىدانى رۆنى فندىق سەملىيان چەخماخى بگەن!
 لىچواندن غەيب نىيە، سەملى پىاوەگانی شارۆچكەگەمان لە شاخى شوور
 درىژتر ببوو. گەنجەگان، ئەوئەندى سەملىيان با بدەن، سەرى پەنجەيان رەقىتە
 ببوو.

شەوئ، (عوسمان قەساب)، خوا لىي خوش بى، (يوسفە رەش)ى بۆ شىو داووت
 كىرد. سەراپاي گەنجاي شارۆچكە گەوتنە جمو جوول. حەزىيان دەكرد نەو
 دانىشتنەدا نامادە بنو ماوئەك لە نىكەوئە گوئ (يوسفە رەش) بگرن.
 داوئەتلىكى وا بوو تا ئەو رۆژە كەس شتى واى لە شارۆچكەگەمان نەدى بووو
 نەبىستبوو. هەموو تەماشاي دەمى (زىبك زادە)يان دەكرد داخۆ چ قسەى باشو
 عالى دەگا! بەلام ئەو قەت هېچ دەمى نەكردەوئە. بەردەوام سەملى با دەدا.
 دواى ئەوئە شىوئىكى زۆر باشمان خوارد، (يوسفە رەش)ى (زىبك زادە) لە
 سەرى مەجلىس، لە سەر دۆشەك دانىشتو دەستى بە قسە كىرد:

- جەنابىنە، چىرۆكى من زۆر دوورو درىژە!!...

لە قسەگانی تىگەيشتم هېشتا چواردە سالى تەواو نەكردبوو، ببوو بە قارەمانى
 وئەت. لە بىست سالى، ببوو بە رىگىرى سەر چىا. لە سى سالى، لە دەوئەت ياخى
 ببوو. هەر جارەى لە چىا دەهاتە خواری، جەندىرمە بە مادوون دەچوونەوئە.
 تا (زىبك زادە) زىاتر باسى دەكرد، ئىمە لە سەرسامىيان دەممان زىاتر بەش
 دەبووئەوئە.

(زىبك) ئەو شەوئە، تا سەبەينى، باسى كارە سەيرو سەمەرەگانی خۆى كىرد...
 باسى دزى و بىنامووسىيەگانی خۆى كىرد كە لە ژيانى كىردبووى.
 كابرأ چل سال، خەوو خۆراكى لە كارمەندانى دەوئەت حەرام كىردبوو بەلام
 سەير لەوئەدایە ئىمە تا ئەو رۆژە ئىمە ناومان نەبىستبوو!!

بە راستى جېنى سەرسامىيە! ئىمە مىللەتتىكى ۋەگۈۋ كىسەل ۋاين. سەرمان
 بىردۈتەۋە ناۋ قاۋغى خۇمان ۋ ناگامان لە غەمرى بىزەۋار نىيە.
 خانۋويەكى ھەرە چاك ۋ خۇشى مىراتى نەرمەنىيەكانمان دايە (زىبىك زادە).
 مەسرفىشى كاسبو خەلكى شار گرتيانە ئەستۋ. ئى نەدەگەرپان (يووسفە رەش)
 دەست بۇ ئاۋى ساردو گەرم بيا. ئەگەر دەستىكى لە ناۋ رۇن بوايە، دەستەكەى تىرى
 لە ناۋ ھەنگۈين بوو. خەلك دەترسان، خوا نەكا، (يووسفە رەش) توورپە بىيۋ ژيان
 بە ھەموو عالەم تال بكا. مالەكەى ۋەگۈۋ غەنبارى سەربارحانە پىر بوو نە باروۋە.
 ھەر كەسە ھەرچى دەكەۋتە بەر دەستى، بۇى دەمىرد، نەۋەك نەزانىكى ناۋدارى ۋا
 لە دەست خەلك نارەحەت بىيۋ. ئاخىرىش بۇ ئەۋەى لە بەلای ئەۋ بچەسىنەۋەۋ
 خەيالىيان ناسوۋدە بىيۋ، جوانترىن كچى شارۋچكەيان ئى مارە كرد. ئەگەرچى
 (يووسفە رەش) بە خۇشبوۋنى ژيان ۋ گوزەرانى لە خراپەۋ نازاردانى خەلكى كەم
 كىردەۋەۋ خەلك چەند رۇژىك ھەناسەيەكى رەحەتيان ھەلكىشا، بەلام كە خودا
 كورپىكى بىيۋ كەرەم كرد (ئىبراھىم) ۋ (ئىبراھىم) بوو بە شەش حەفت سالى،
 شەيتانىي ئەۋ مندالە ۋ ئەۋ نارەحەتییەى ئەۋ مندالە يەك بىستە توۋشى خەلكى
 دەكرد، ھى ئەۋە نەبوۋ بەرگەى بگىرى. خۇزگە ھەر ئەۋ كاتە شىرپاكىك ئەۋ
 ھەرامزادەيەى لە ناۋ بىردىۋايە!! ۋ داغى بە جەرگى باۋكى بنايە!! بۇ ئەۋەى ئەمىرۇ
 ئەۋ دىزادە بىيۋ دايك ۋ باۋكە ئەۋەندە روۋ قايم نەبى لە ناۋ خەلك دابنىشى ۋ باسى
 باۋكە گەۋرەى بكا ۋ بلى پاشايەكى گەۋرە بوو.

جا ۋەرە ئىستا مىشكت لە سەر دەرنەجى!! بە كورتى خۇم بىيۋ رانەگىرا، گوتەم:

- (ئىبراھىم بەگ)، ئەۋ (عبد النظيف) پاشايە پاشاى كوئى بوۋ؟

(زمبووك زادە) بىيۋ ئەۋەى لە خۇى تەرىق بىتەۋە، ۋەلامى دايەۋە:

- باپىرە گەۋرەمان سەردارى سولتان مراد پاشاى كوئى عوسمانى بوو. دەۋلەت

ھەموو زەۋى ئەم ناۋچەيەى پىداۋە.

- تىڭلا! سەگباب، بابە گەورەى كىرد بە پاشا، بە جەھەننەم!.. خەرىكە باپىرىشى بەرز دەكاتەوۋە بۇ پەلەى (سەردارى). ئەگەر قىسە نەكەىن خۇى دەكا بە جەنەرال و وردە وردە دەبى بە سەرۆك وەزىران!!

ئىمە چاۋەرپىمان دەكىرد، جەنابى (رەزا)ى مىرزى قەرماندار (زەبووك زادە) وەگوو ئەسكەناسى رزىو ورد بكا، بەلام ئەو چ بلى باشە؟! نەبەئناو نەبىرد گوتى:
- بەئى، راست دەفەر مووى. من بە تەواۋى باۋكى تۆم لە بىرە.. پىاۋىكى گەورە بوو، خۋاى نى خۇش بى، زۆر باشم لە بىرە رۆزى لە داىك بوونى تۆ، باۋكت يەك گوندى گەورەى بە لادىبىيان بەخشى... مرۆقى جاران شتىكى تر بوون!! باۋكت سفىرى ھەمىشە لە گۆرئ بوو.. ژارو نەدار ھەمىشە لە سەر سفىرى باۋكت بوون. زەمانىكى خۇش بووا ھەموو خەلگى ئەم شارۆچكەيە قەرزارى چاكەى باۋكى خۋالىخۇشبوۋى تۆن!!

(نەمىن بازىرگان) داھاتەوۋە لە بن گويم گوتى:

- كىردى بە گالتەجار. وا نىيە؟

- چ بكا، چارەى نىيە؟

(زەبووك زادە) تىگەيشت ئىمە باسى چ دەكەين. بە دەنگىكى بەرز گوتى:

- مامە (نەمىن) تۆ (عبد النظيف) پاشاى بابە گەورەى منت دىبوو؟

- نەخىر... من ئەوسا كۆرپەيەكى شىرەخۆرە بووم. بەلام باۋكم زۆر باسى دەكىرد.

وەخت بوو لە سەرسامىيان شاخ دەر بكەم!! وەى خودايە، خودايە، ئەو خەلگە بۇچى ئەۋەندە مەرايىكەرو دوۋروو و كورى رۆژن. ھەر ئىستا لە بن گوئى من گوتى: كىردوۋىانە بە گالتەجار! ئىستايىش ئاۋھا دەئى!!

ئانىشىكىم لە قەپرغەى دا، بە سەرنجى سەركۆنە ئامىزەوۋە سەرزەنشتەم كىرد.

بە ئامازە وەلامى دايەوۋە: تەفرەم دا.

چوارچىۋەيەكى زىپرى بگىرىن و لە سالۋنى كۇنفرانسى شارەوانى ھەلىيۋاسىن بۇ
نەۋەدى ھەموو خەلك بىبىنى.

من به هيواشى گوتەم:

تف له رىشت! ئەى مروقى سەگ سىفەت!! ناخر له ولات مروقى قات بووہ تا
وینەى (يووسفه رهش)ى بىنامووس لە چوارچىۋە بگىرىن و لە سالۋنى شارەوانى
دابىتىن؟!

ئەوانەى رىش ھەموو بە يەت دەتک پىشنىارى (مەلا بەدر)يان پەسند کرد:

- بەئى، ئەمە ئەركىكى مىللى و كۆمەلەتتە.

بە كورتى پارەيەكى زۆرىان لە بووجەى شارەوانى خەرج کرد و وینەى
(يووسفه رهش)يان لە چوارچىۋەيەكى زىپر گرت و لە ھۆلى سالۋنى كۇنفرانسى
شارەوانى ھەلىياناسى و لە ژىرەۋە نووسيان:

(قارەمانى تىكۆشەرى مىللى: (يووسفه رهش) پاشا.)

ئەگەرچى ھەموو لە ھەموو دەئىن باش گالتەمان بە (زەبووك زادە) کرد و
تەفرەمان دا! بەلام فايدەى چىيە كابرا لە خۆى تەرىق ناپىتەۋە و شەرم لە خۆى
ناكاتەۋە. ھەر مىۋانىكى دىتە شارەوانى، وینەكەى پىشان دەداو زۆر بە ترش و
خوئ باسى فىداكارى و خزمەتەكانى باۋكى خوالىخۇشبوۋى دەگا.

ئىمەيش كە ئەم (...)ەمان خواردوۋەو بۇ گالتە پى کردنى وینەيەكمان بۇ
باۋكى دروست کردوۋە، ئىتر ناتوانىن ھىچ قسەيەك بگەين و ناچارىن بەرگەى
ھەموو بىنامووسىيەكانى بگىرىن تا بزانىن خودا ج دەگا!

(14)

(ئەم جۆرە مانگاىە...)

دەبىئ ئەم جۆرە گوپرەكەيەى ھەبىئا)

(نىحسان تەقاويت) سەرىردەيەكى بۇ گىرامەوہ:

- بەندە بابايەكى سەربازم... سى و چوار سالى رىك خزمەتى سەربازىم كىردوہ. سەراپاي ولات بست بە بست گەراوم. ھەزار پياوى سوار چاك لە بەر دەستم دەرچووین. ئەگەر سەرانسەرى ولات بگەرپى، ناتوانى يەككى وەكوو من بدۆزىتەوہ. پياو مەدحى خۆى نەگا، بە يەك سەرنج دەتوانم ھەمو كەس بىناسم. ھەزار دزو قاچاغچى و زەلامكوژم ديوە بەلام ھىچىكىان وەكوو ئەم (زەبووك زادە) يە بىنامووس نەبووین. ئەو بى شەرەفە لە سەگبابى و ھەمزادەيى لە ھەموو كەسى تىپەراندوہ. ئەگەر ھەموو پىسى دونيا كۆكەيتەوہ، ناكاتە يەك نىنۆكى (زەبووك زادە)... ھەموويشى سووچى (مەلا بەدرى ئاقلمەند)ە. ئەو بوو، ئەو خاكەى بە سەر ئەم شارۆچكەيە داگرد. (مەلا بەدر) زۆر زىرەگە. ھەموو شتى دەزانى. تەنيا شتى كە نەيزانى سوورەتى ئەلجەمدە.

رۆزى، شوانىكى شارۆچكەگەمان خەبەرى ھىنا فرۆكەيەك لە پىشت ئىمامزادە بەرىۆتەوہ! ژن و مندال و پىرو لاو چوونە ئەو جىيەى شوانەكە گوتبووى. دوو كەسىش رايان كىرد بۇ لاي بارەگاي جەندىرمە بۇ ئەوہى خەبەرى كەوتنى فرۆكەكە بە دەولت بگەيەنن.

جەندىرمە ۋەك بىرۋىسكە ھاتنە شوپنەگە. بەلام ھەرچەندە خەلك و جەندىرمە گەران، ھىچ نىشانەيەكى فرۇكەيان نەدۇزىيەۋە.

بەينەك پى چوو، رۇژىكى تر، شوانىك لە گاتى مەر لەومراندن ئاسكەلتىك دەدۇزىتەۋە. يەكسەر بە غار دەجى جەندىرمە ئاگادار دەكاتەۋە.

ئاسكەلتەكەيان ھىنايە شارۇچكە. من خۇيشم بىنىم. يەك پارچە ئىسقان بوو. گۇشتەكەي نەمابوو. ديار نەبوو ئاسكەلتى چ شتىكە. پزىشكى تەندروسىتى شارۇچكە بە مادۇن چووبوو. يەك فەرمانبەرى نەندروسىتمان ھەبوو بە ناۋى (حەيدەر تەنقىيە). ئەومان ھىنا. جەنازەكەي پىشكىنى، بەلام ھىچ سەرى ئى دەر نەگرد... لە دواى (مەلا بەدر)مان نارد، كە سەرى لە ھەموو شتى دەر دەجى، مەلا، ھەر ھىندە چاۋى بە ئاسكەلتەكە كەوت، گوتى:

- فرۇكەۋانى چى؟ ئىمە ھىچ جەنگمان نەبوو. شەرمان نەبوو.

(مەلا بەدر) دەستى بە رىشى داھىنا وەلامى داپەۋە:

- لە بىرتانە ماۋەيەك پىش ئىستا فرۇكەيەك لىرە كەۋتە خوارەۋە؟

- بەلى.

- ئەمە ئاسكەلتى فرۇكەۋانى ئەو فرۇكەيەيە. داماو شەھىد بوو!! فرۇكەۋانى

جەنگىيە..

ھەموومان ئافەرىنمان لە ئەقلى (مەلا بەدر) كرد! دەۋلەت ھىستا نەيتوانىۋە

فرۇكەي سەربازى پەيدا بكا، كەچى (مەلا بەدر) ئىمە فرۇكەۋانىشى پەيدا

كردوو. ئىستا چ بكەين؟ يەكسەر خەبەرى جەندىرمەمان دا. ئەۋانىش خەبەرى

ئارىزگارىان دا! (زىبووك زادە) ئاگاي لەو رووداۋانە نەبوو. كە بىنى زانى زۇر پى

نارپەحت بوو:

- بۇچى بى ئاگارى من ئەو كارەتان كردوو؟ تىفا! حەيف بۇ ئەو نانە گەنمەي

ئىۋە دەيخۇن.

پرسىمان:

دوو كەسەي لەسەر جەنازەي فرۇكەوانەگە داناو چووينە بارەگاي پارت. (زهبووك زاده) پەيوەندى بە رابەرى پارت كرد:

جەنازەي ئەو فرۇكەوانەي فرۇكەگەي لە خاكى ئىمە بەرپۇتەو، بە هيچ جۆرى نادەين بە هيچ كەس! بە پارىزگارىش بلىن دووسەي رىو رەسمى بە خاك سپاردنى جەنازەي شەھيد بە تەشريفاتى سەربازىي بەرپۇتەو دەچىو ھەر لە جىيى خۇي جەنازەگە دەشارىنەو. ئەگەر بيانەوي جەنازەگە لىرە بىەن، سەراپاي خەنگى سازوچكەگەمان مانگرنى گىنى دەگەن.

تەلەفۇنى داناپەو ھو ھاو پى لە ئىمە داپەو:

ئىستا بىنيتان كەو دەنى نەخویندەوارىنە؟ سوپاس بو خودا ئىشەگەم رىك خست، نەو كە فيلىان ئى دەگردىن. ئىستا دەبى چاكى ئى بکەين بە لاداو جەنازەي شەھيد بە جۆرى بە خاك بسپىرىن تا ئىستا كەس شتى وای نەدبىيى. زوو خەبەر بە (مجمەد) تۇپچى بەن تۇپ لە سەر چىاي ئىمام زاده نامادە بكا.

(ھەمزە جووت بەدزادە)، كە دواي كەوتنى لە سەرۇكايەتى شارەوانى، ھەكوو پشیلەي كەوتوو ھاو ھاو ئى ھاو ھاو. ئەو قىافانەي جارانى نەماو. لە كاتىكا كە لە پىش (زهبووك زاده) ھەستاوو، پرسى:

دەبى چەند تۇپ باوین؟

(زهبووك زاده) توورە بوو:

– مال خراپ ئەو ھەيش پرسىار كردنى پى دەوى؟! بو بەرز راگرتنى رىزى

شەھيد، پىويستە لە سەھىنى ھەتا ئىوارى يەك لە سەر يەك تۇپ باوین!!

– زوو كەن تاقى سەرگەوتن لە ھەنبار دەرېنن و نامادەي بکەن. من ئىستا

دەچمە شار، كارو بار رىك دەخەم و چەن كەسىك داوھت دەكەم. تا من دىمەو ھەبى

ھيچ كەم و كەسرىيەك ھەبى.

(زەببوك زادە) رۆيشتو ئىمە خەرىكى كاروبارەكە بووين. سەراپاي خەلكى شارۆچكەكە گەوتبۇونە جمو جوول. ھەر يەكە ئىشىكى دەگرد. (ئەمىن بازركان) گوتى:

- بە راستى ھەر بىرى (زەببوك زادە) كە رىنمايىمان دەكا، ئەگەرنا، ئىمە گەنجىنەيەكى ئاوا گەورەمان لە دەست دەچوو. مەنىش گوتەم:

بە راستى، راست دەكەي! گۆرى شەھىدىك بۇ ئىمە زور رۇر پىويست بوو. حوا لە باوكى (زەببوك زادە) خۇش بى كە تىي گەياندىن! ھەموو شىكىمان ئامادە كرد، بەلام (زەببوك زادە) ھىشتا لە شار نەھاتبۇوئە. تەلەفۇنمان بۇ بارەگاي پارت كرد لە شارو گوتمان:

- ئەو جەنازىيە چ ئى بىكەين؟

- ھىچ. ئەمە شتى نىيە خراب بىي!!

- ئەدى ئەو رىو رەسمەي بىرپارە بىكەين؟

- سەبىر بىگرن، خەبەرمان بە ئەنقەرە داو، بىرپارە دەستەي دەولەتو ژمارمەك فەرمانبەرى گەورەي سەربازىي و مەدەنى بىن. زور باش ئاسكەلتەكە بىرپازن! يەك دەقىقە لىي غافل نەبن! نەودك ناحەزەكانمان بىيەن و پلانەكەمان ئى تىك بەدن و ئەو شانازىيە بۇ خۇيان بىەن. ئىمە دۆزىومانەتەوئەو شانازىيەكەي بۇ ئىمەيە.

تەلەفۇنمان دانايەو. دىتمان راست دەكا. گەوتنى فرۆكەو شەھىدبوونى فرۆكەوانەكە شتى نىيە ھەموو رۆزو ھەموو حەقتەيەك دۇبارە بىيئەو. ئەمە شانازىيەكە بەنسبى ھەموو شارىك نابى.

دواي دوو رۆز (زەببوك زادە) ھاتەو... ھەموو ئىش رىك خرا بوو. تاقى سەركەوتنمان چەقاند بوو. ھەموو دوكانەكان بە ئالاي مىللى رازابوونەو. (عوسمان قەساب) گوتى:

- (ئىبراھىم بەگ)، قورىانى ناوى؟

(زەبۇوك) خەندەيەكى گالتەچارانەى كرد:

- كورە، بېرۇ دوای ئىشى خۇت! تویش دوو گای مردەلەت ھەيە، دەتەوئى بە نىمەى ساغ بکەيتەوود؟! بەيانى، كە خەلگى شار قوربانىيان ھىنا ، ئەوسا وەرە تەماشا كە، بزانە قوربانى يانى جى؟

قەسەكەى راست بوو. لۇرى پېر گاو مەرپ يەك لە دوای يەك ھاتتە شارۇچكەكەمان و گياندارى بەسەزمانىان لە گۇرەپانەكە بە تال دەگرد. تا بەردەبەرى بىوەرۇ نەوھندەيان گاو گامىش و مەرپ ھىنا، گۇرەپانى شار وەكوو لەودرپگای تەكساس لە ران و گاران شەپۇلى دەدا.

لە (زەبۇوك) مان پرسى:

ئەو ھەموو گاو مەرپى بۇجىيە؟

- دەمەوئى ھەمووى لە بەر پېى ميوانان بکەم بە قوربانى...

لە ھەر لاوہ دەنگىك دەھات. ژمارەيەك شادو بە كەيف بوون:

ھەر بژى (ئىبراھىم بەگ)! تىر گۇشت دەخۇين!

- كى ئەم ھەموو گۇشتە دەخوا؟!

- ئەوہى مايەوہ دەيكەين بە قاورمە!

- بە باستر مەجى دەفرۇشىن.

چەند كەسكى تر نارەھەت بوون:

- ئەم (زەبۇوك زادە) سەگبابە بۇجى ئەو ھەموو زىدە مەسرفىيە دەكا؟!

- ئەو گۇشتى قۇربانىيە بۇجىيە؟ بۇجى ئەوھندە ئىسراف دەكا؟

- كى پارەى ئەو ھەموو مەرپ گايە دەدا. شارەوانى مايەپووج دەبى؟

- ئەوہ سەرۇكى شارەوانىمان شىت بووہ؟!

- بابە، جەنازەى شەھىد بىيانووہ.. دەيەوئى سالىكى تر ببى بە نوينەر. گەورە

گەورەكانى ولاتى داومت كردووہ بۇ ئەوہى خۇى پىشان بىدا.

- بۇجى مەسرفى ميوانان لە كىسەى نىمە دەدا؟

- چارە چىيە؟

- نازانم... تەنيا ئەوۋە دەزانم ئىمە ئەوۋە ھىچ، نەوۋە ناتۇرەيشمان ناتوانن پارەى ئەو ھەموو گاۋ مەرۋ مالاتە بدەن.

- غەدىر (بەرھەئىستكار) قىسكەى بېرىۋ گوتى:

- ھاۋرپىنە، تازە كار لە كار ترازاوۋە ھاس كردن سوۋدى نىيە. دەبۋايە ئەو كاتە ئەو قسانە بىكەين كە ئەو بىئامووسەمان بۇ سەرۋكى شارەوانى ھەئبزارد. ئىستا چ كەئكى ھەيە؟ ئەو سوارەيەۋ ئىمە پىادە. داۋى چەند سەعاتىكى تر مىۋان دىن دەبى بىرىك لە پىشۋازى كردنىان بىكەينەۋە! كاتى رىۋ رەسمەكە خەرىك بوۋ نرىك دەكەۋتەۋە...

ھەر ترومبىلى داۋا مۇدىل بوۋ يەك لە داۋى يەك دەھات. شارۋچكەكەمان تا ئەو رۇژە شتى واى بە خۇيەۋە نەدىبوۋ.

لەو كاتەدا ترومبىلىكى بېر سەرباز ھاتو مۇسىقاي سەربازى دەستى بە لىدانى ناۋازىكى بە جۇش كرد.

پارىزگار لەگەن چەند كارمەندىكى دەولەت، كە لە ئەنقەرە ھاتبوون، بەشدارىيان كرد. (زەبووك) چوو بە خىرى ھىنان. پاشان لە سەرەخۇ چەند قىسەيەكى كرد: پاشان زانىمان سەرۋك ۋەزىران داۋى بوردنى لە (زەبووك زادە) كىردوۋە!!

رىۋ رەسمەكە بە ناۋازىكى غەمگىنى مۇسىقا دەستى پى كرد...

مىۋانەكان بۇ ھەۋشەى مزگەۋت چوون كە جەنازەى شەھىد لەۋى داندىرا بوۋ. (مەلا بەدرى ئاقلمەند) نوپۇزى مردوۋى لە سەر كردو رۇشتىن. ناۋازى ماتەمىن لە پىش جەنازەكە ئى دەدرا. شەھىدەمان بىردە گۇرستانو بە خاكمان سپارد... ئىنجا گوتاردان دەستى پى كرد. نوپۇنەرى ئەنقەرە لە ھەموو كەس باشتر قىسەى كرد. ھىچ لە قىسەكانى نەگەشىستىن بەلام دەنگى ئەۋەندە بە سۆز بوۋ، مەرۋقى دەگرىاند!

ھەموو مېوانەكان بە دەنگى بەرز لە پېرمەى گريانيان دا.

(ھەمزە جووت بەدزادە) گوتى:

- ئەگەر ماناى قسەگانيمان بزانايە نوورى عەلا نوور بوو..

(نەمىن بازرگان) ئەوھندە گريا بوو، ژانە سكى گرت بوو. ئاخىر بابە، مەگەر

بنيادەم ئەوھندە فرميسكەى ھەيە؟! دواى ھەموويان (مەلا بەدرى، خۆمان چووھ

سەر كورسى بۆ ئەوھى دوعا بكا. بەلام ئەوئيش ورووژا بوو لە باتى ئەوھى دوعا بكا،

دەستى بە گوتاردان كرد...

- سەيرە!! نيمە شتى وامان لە مەلاى خۆمان رانەدەدەيت. ئەوھندە بە چاكي

قسەى دەگرد گوتارى ئەوانى تر لە چاو ئەوھى مەلا ھيچ نەبوو. خەلكەكە

گريانيكيان ھات، ھەر مەپرسە!! (نووربەھ كوئىر) لە پيش من وھستا بوو گوتى:

- ھەر باشە من لە چاويك زياترم نيبە. ئەگەر دوو چاوم ھەبوايە يەك دلۆپە

ئاوم لە لەشدا نەدەما.

بەلام مەلا دەمى گەرم ببوو، لامەزەبە وازى نەدەھينا...

- ئاخىر (مەلا بەدر) بەسسە ئيتىر. خنكاين ئەوھندە بگريئ.

بە چاو ئامازەمان دەگرد. برۆمان ھەلئەتەكاند. تەنانەت يەكئى لە پشتموھ

عەباى راکيشا. بەلام نەخىر، فايەدى نەبوو!!

مەلا گەرم ببوو. دەست بەردار نەدەبوو. بە كورتى كە نيمە تەواو بووين

مەلايش رەوزەى تەواو كرد. چ ببينم باشە؟ لە دوو دەرياي خويئ نقووم ببووين.

ئەمە ئيتىر چيبە؟ ھەر كەسە چەقۆيەكى بە دەستەوھ گرتووه بە بيسميلا كردن

ھەرچى گاو مەپرى دەكەوتە بەر دەست سەرى دەبېرى. خەلكەكە يەك لە دواى يەك

سەلەواتيان ئى دەدا.

منيش تا دەنگم تيدا بوو ھينامە گەروومو سەلەواتى پىرۆزم ليدا. لە ناكاو

ھەستم كرد (جەليلە شيت) چاوى لە قەپيلىك دەرھاتووھ ھاوار دەكا:

- ھەر كەسئى شەرفى ھەيە چەقۆيەكەم بداتئ.

- شېتە، چەقۇت بۇجىيە؟

- دەمەۋى مېنىش لە خىرى قوربانى بەشدار بەم.

كاتى ئىش و كار تەواو بوو، ميوانەكان سواری ترومبىل بوون و بەرەو شار جوولان، سى لۇرى پېر مرۇقى چەكمە لاستىك لە تەك گۇرستان ئىستاپيان گرت. مرۇقەكان دابەزىن و كەلەشى گاو مەرەكانيان لە لۇرىيەكان بار كرد. لە بەر خۇمەو و گوتەم: ئەمە ئىتر چ كەلەكىكە!

چوومە لای يەكى لە چەخمە لە پىكان و لىم پىرسى:

- كاكە، ئەو ھەموو گۇشتەى قوربانى بۇ كوئى دەبەن؟

- قوربانى چى؟ ئەو تۇ شىت بووى؟! ئەم مالاتەى دەيانىنى ھى كوشتارگەى دەولەتن. ئىمەيش كەولكەرىن!! سەرۇكەكەمان فەرمانى دا كوشتارى بەيانىمان بىنن لىرە سەر بىرىن.

قوربانىيەكانيان لە ناو لۇرى كردو برديان.

ھەزارو دەستكورتى داماو لە گۇرەپانەكە كەوتنە گەران بەلكو كەلەپاچەى، گۇشتى، ئىسكى بدۇزنەو بەلام لەو خوئىن و خوړەى تىكەل خاك ببوو زياتر ھىچيان دەست نەكەوت و ئارەزووى يەك سك تىر خواردىنى گۇشتيان برده ناو گۇر. چووينە لای (زەبووك زادە):

- (ئىراھىم خان)، ئەمە چ يارىيەك بوو كردت؟!

- گەلۇرىنە، دەتانەويست پارەى قوربانى لە بووجەى شارەوانى بدمىن؟! من چوومە لای سەرۇكى كوشتارگەو ھەق و حىسابىكى كەمم داو كوشتارى بەيانى ھىنايە ئىرە.

خەبەرى كەوتنى فرۇكەو دۇزىنەو ھى جەنازەى فرۇكەوانى شەھىد وەك تۇپ دەنگى دايەو. رۇزنامەكان وئىنەو باسو ناوى شارۇچكەكەمانيان بە پىتى گەورە لە سەر لاپەرەى يەكەم نووسى و ناوى شارۇچكەكەمان لە ھەموو شوئىنى كەوتە سەر زمانى خەلك.

ئەو رۇژە، بۇ بەيانى (زەبووك زادە) گوتى:

دەبىي پەيكەرئىك بۇ فرۇكەوانەكە دروست بىكەين. پارەكەي، دەبىي خەلگى
شارۇچكە بىدەن.

وەرە ئەمە چا بىكە! زىندوو خەون بە پارەو دەبىين، لە كويى پارە بۇ مردوو كۆ
بىكەنەو. بەلام چارە نەبوو.

دەستمان بە كۆكردنەوئى بارو بوو كرد. لە كاتى ئىشكردندا، بىستمان چەند
كەسئىك لە پايتەختەو ھاتوونو دەيانەوئى جەنارەنى فرۇكەوانى شەھىد لە گۆر
دەربىينو بىپىشكنن...

بابە، پىشكنىنى چى. ئىسكىكى وشكو برىنگ پىيوست بە پىشكنىن ناكا.
فەرماندەى ھەوايى گوتىبوو: تا ئىستا ھىچ فرۇكەمان نەكەوتۇتە خوارەوئە
ئىمە فرۇكەوانى شەھىدمان نىيە. ئەو لە كويى ھاتوئە؟! پىيوستە ئىسكەكەي
بىپىشكنىن. بۇ ئەوئى دەربىكەوئى ئەو كىيەو مەسەلە جىيە؟
پزىشكى ياسايى لە شار ھاتبوو. بە ئامادەبوونى فەرماندەى جەندرمەو
پىشكىنەرى دەولەت، گۆرەكەيان ھەئدايەوئە ئىسكەكانى شەھىدىان دەرھىناو
بەردىانە شار.

لە لايەكەو خراب نەبوو. ئاخىرى ناسنامەى شەھىد دەردەكەوئى و دەزانىن رىئو
رەسمى ناشتنى جەنازەمان بۇ كى كىردوئە؟ و خەرىكىن پەيكەرى كى دروست
دەكەين؟

(برھان الدىن)، كە سەرۇكى ناخەزانەو لە چالاكى ئىمەو لەو سەرگەوتنەى بە
نسىبمان بوو لە ھەسوودىان وەخت بوو بىتەقى، دەرھەتى وەرگرتو دەستى بە
پروپاگاندىە دژى ئىمە كرد.

خو رەھمى كرد (زەبووك زادە) سەرۇكمان بوو، ئەگەر نا، كابرا پاك ئابرووى
ھەموومانى دەبىردو بە ناوى ساختەو فىل ھەموومانى بە گرتن دەدا.

(زەبووك زادە) خەبەرى بۇ (برھان الدىن) نارد:

چىياو چۆل بە پى دەروېشتن دەچوونە زيارەتى مەلای رەش؟ لەمەودوا پىويستتان بەو نارەحەتى و ھات و چوونە ناكا.

ھەموو شتى بۇ ولات پىويستە. ديموكراسى و قوتابخانە و نەخۇشخانە بە لايەك، دوغاو رەملو ئوستورلابىش بە لايەك! ھەريەكە مشتەرى جىيايە!
كابرا نەوھندو بە چاكي و عالی قسەى دەکرد، مرؤف ھەناسەدانى لە بىر دەچوووھە.

كاتى گە ويستىسى لە سەر سەگۆ بىتە خوارى، دووبارە گوتى:

- بۇ دروست کردنى ئەو پەيكەرە، من پىنج ھەزار قروش دەدەم.

بە جۆزى ئەو قسەيەى کرد وەك ئەوہى ئىستا ئەسکوناس لە گىرفانى خۇى دەربىنى و فرىى بداتە سەر مىز! بەلام يەك قروشيشى نەدا... تەنيا بە چاكي قسەى دەکرد.

دوای دوو سى رۆز، لە تەك گۆرستان لە (نوورى سەفار) و (جەليلە شىت) راست ھاتم، ھەردووکیان نائاسايى بوون. خەريكى تەقە بوون بە چەكى بەر پشتىن. چوومە پىش و مەچەكم گرتن:

- ئەوہ چۆنە يەكتان گرتووه؟ راستم پى بلین.. ھەردووکیان راجلەكىن و كەوتنە (تتە پتە). زانیم شتى ھەيە. گوتەم:

- ياللا، پىش كەون بزەنم...

ھەردووكم بردنە بارەگای پارت. (ئىسماعىلى بەندەى خودا) و (ھەمزە جووت بەدزادە) و خاوەن ئوتیل و (نەمین بازركان) لەوى كۆ بىوونەوہ. كە فشارمان بۇ (نوورى سەفار) ھىنا باسى رووداوەكە بكا، كەوتە پارانەوہ:

- ھەفتان نەبى.. ئازادمان بکەن.. ليگەرپىن بە باشى خزمەتى خەلكى ئىرە بکەين..

- خزمەتى چى؟ خىرە؟!

- دەمانەوئى (زەبووك زادە)ى پىس لە ناو بىەين و شەرەفو ئابرووى
 شارۆچكەكەمان بپاريزين..

(هەمزە جووت بەدزادە) رازى بوو... (ئىسماعىل بەندەى خودا) ھانى دان،
 بەلام (نەمىن بازركان) رازى نەبوو:

- سكم پىتان دەسووتى! ھىچتان پى ناكړى و لە ناو زىندان دەرزىنەوہ...
 لە قسەو جوولانەوہى (نەمىن بازركان) تىگەيشتىن دەيەوئى سەرمان گەرم بكاو
 بە ھەر جوړى بى بە ھىواشى رووداوەكە بە (زەبووك زادە) بگەيەى. جەنابى
 (مورتەزا) گوتى:

- من ئەو (جەلبلە شىت)ە دەناسم ئەگەر بپيار بدا ئىشىك بكا لە ژىر
 چەرخىش بى، ئەنجامى دەدا.

بپيار بوو سى كەس لە بەينى خۆمانەوہ ھەلبىزىرين بچنە لای (زەبووك زادە) و
 ھەرچى پارەى لە (نوورىيە كوئىر) و (جەلبلە شىت) وەرگرتووە لىنى وەر بگرنەوہ.
 (نەمىن بازركان) و جەنابى (ھەمزە) و من ھەلبىزاردراين. بە (جەلبلە شىت) و
 (نوورىيە كوئىر) م گوتم:

- ئىوہ لىرە بن. لىرە نەجوولىنەوہ تا ئىمە دەجىن پارەكەتان وەردەگرىنەوہ.
 (نوورى) گوتى:

- (ئىحسان بەگ)، بەخوا ئەو بىنامووسە ئىوہىش تەفرە دەداو شەئارتان لە پى
 دەكاتەوہ!!

ھاوارم كرد:
 - كورە، بىدەنگ بە! ئەمە چ جوړە قسە كردنىكە!! (...)ى دەخوا. چۆن دەتوانى

شتى وا بكا؟
 بەم تانەو تەشەرە (نوورى) م بى دەنگ كرد. بەلام نارەحەتى و ناخۆشيبەكى

سەير سەراپاى داگرتەم:
 - ئەو نامەردە بەلايەكىش بە سەر ئىمە نەھىنى!!

كە ويستمان بە رى بكهوين، (جووت بەدزاده) گوتى:

- كورپىنە، ئاگادارى گىرفانى خۇتان بن. دەستان لە گىرفانتان دەرئەھىنن.

- لە رىگادا، دوو سى جار مەشقمان لە سەر ئەو شتانه كرد گە دەبوايە بە

(زەبووك زاده) بلىين. دەبوايە پىي بلىين:

- (زەبووك)، ئەو ئىشانە يۇ تۇ عەيبە. لە تۇ ناوەشىتەوہ پاش ملە ئەو قسانەت

لە سەر بکەن. خەلك لە حەقى خوى خۇش نابى. تۇ ئىستا سەرۇكى ئىمەى. ئەگەر

ئىمە نەبوويىايە (جەننە سىت) و رىبورىيە كویر) تىكە تىكەيان دەکردى. دەبى

پارەكەيان بەدەيتەوہ، دەبى واز لەو فرتو فىلانە بىنى. ئاپرووچوون بەسسە!

ھەلبۇزاردنى ناوچەيى وا نزيك دەگەويتەوہ. ئەگەر رازىيان نەكەى لە سەرۇكى

شارەوانى لات دەدەين و فىلان و فىسار...

كاتى گەيشتىنە بەردەم مالى (زەبووك زاده)، (ئەمىن بازىرگان) دەستى بە

سكىيەوہ گرت و گوتى:

- وای!! پىويستم بە چوونە سەر ئاوە. دەبى بچمە ئاودەست. ئىوہ برۇنە

ژوورەوہ. من سەرىك لە مرگەوت دەدەم و دىم.

- ئىوہ و خودا، تەماشای (ئەمىن بازىرگان) بکەن.. پەندىكى پىشىنان ھەيە دەلى:

(تاژى لە كاتى راو (...ى دى). دەيەوئى خوى لە شەرپەگە بباتە دەرى و بەرۇكى

ئىمە بداتە دەست ئەو بۇرەپياوہ قۇلپرە.

توندى بازووم گرت:

- نەخىر. نابى بچى. ئاودەست لە مالى (زەبووك زاده) ھەيە.

- ئازارم مەدەن. باش نىيە پياو كە چووە مالى خەلك بچىتە ئاودەست.

(ھەمزە جووت بەدزاده) توورە بوو... پالمان بە (ئەمىن بازىرگان) ھوہ ناو

فرىمان دايە دالانى مالى (زەبووك زاده).

دەست لە ناو گىرفان، چوويىنە مالى (زەبووك زاده):

- سەلام و عەلەيك (ئىبراھىم بەگ).

کابرا هيچ له جټي خوټي هه لنه ستا. له سهر قه نه فنه دانيش تيوو دهستي له باخه ټي نابووو له دونياي بير کردنه وهدا نقووم ببوو. که دانيش تين و هه ناسه په کمان دا، هيندي هيندي سهری بلند کردو چاوی برپيه لای نيمه تازه به باشي ددمو چاومان بيني. چاوه کاني وهکوو دوو کاسه خوټن وا بوون. وهکو هه وری به هاری فرميسکی له چاوان دهرشت. چ بووه؟ دايکی مردووه؟ مانگای بهری هاويشتوو؟ چ به لايه کی به سهر هاتوو، ناووا دهگری؟!

دواي نه حسی به دهنگيکی له رزان و نووساو گوتی:

- به خيړ هاتن مامه کانم... - خودا خراپتان بو نه هينټي (نيبراهيم بهگ)، چ

بوود؟

- ده تانه وټي چ بي؟ هه موو کهس ده زانټي مردن هه قه، به لام مروټ دټي بهروه ست

نايي.

- خوټان سه لامهت بن. کي وهفاتي کردوو؟

(زه بووک زاده) به گريانيکی هه سره تياره وه وه لامي دايه وه:

- ولات به شه هيدانه وه ده مينټي. سهر به خوټي نيمه و شه رهي نيمه به خيړا

روحي نه و که سانه په که له ريگای نيشتمان شه هيد بووين.

نه وه منده به غه مباری قسه ي ده کرد، منيش گريانم هات. خه فته گه زووی

گرتبووم، وهخت بوو دلتم شوق بيا. نه گهر نه ختي بگريابام، حالتم باشتر ده بوو.

به لام بو پياوټکی وهکوو من عهيب بوو.

به هيندي به (نيحسان ته قاويت) م گوت:

- بمگره، خه ريکه وه زعم تيك ده چي.

(زه بووک زاده) دهنگی بلندتر کرد:

- هه موو بستيکی خا که که مان به خوټني شه هيدان ناو دراوه.

نه وه دسه ماله ي فرميسکی بي ده سپريه وه نه وه منده تهر ببوو، نه گهر بتگوشيبايه

يه که دونيا ناوی لي ده هات. ناخيري نه وه منده ي قسه ي کردو گريا تا نيمه هيش

ھەموومان گىريان. لە ژىرەوۋ سەرنجىكە لە جەنابى (ھەمزە) دا. بە دامەنى چاگەتەكەى فرمىسكى دەسپىيەوۋ. (ئەمىن بازارگان)ى بىچارە ئەوۋەندەى فرمىسك رشتىبوو، ھەموو دامەنى تەپ بوو.

لە دلى خۇمدا گوتەم:

كوره، ناگادارى خۇت بە! ئەمەيش يەككە لە كەلەكەكانى (زەبووك زادە). دەپەوئ تەفرەمان بىدا. بەلام كە گويمان لە (بستىكى خاكى نىشتمان) و (خوئىنى شەھيدان) دەبوو حومان پى رانەدەگىرا. (ھەمەرە جووۋ بەدزادە) لە بن گويم گوتى:

- كابرا ديسان تەفرەى دايىن، وا چاگە خۇمان رىك بىخەين و مەبەستى خۇمانى پى بلىين.

(زەبووك زادە) تىگەيشتبوو، دەستى خۇى پىش خست:

- تف لە ئىمەى مىللەت!! شەھيدانى نىشتمان گيانى خۇيان دەكەنە قوربانى، كەچى ئىمە كەمتەرخەمى لە دروست كردنى پەيكەريان دەكەين. ئاخىر ئەو پارەيە چ نرختكى ھەيە؟

(ئەمىن بازارگان) يەكسەر دەستى بىردە گىرفانى و پەنجا لىرەى فرى دايە ئەو گۆرە. (جووت بەدزادە)يش سەد لىرەى لە سەر دانا. من تەنيا بىست لىرەم پى بوو. بىست لىرەكەم داو گوتەم:

- پارەم پى نىيە. پاشان ئەوۋى تر دەدەم.

بەم جۆرە، روومان نەھات ھىچ قسە بىكەين. كابرا خەرىك بوو لە داخى نىشتمان دەمرد! چۆن بتوانىن باسى پارە بىكەين؟! لە كاتىكا كە فرمىسكى ۋەكوو كلكى ئەسپ لە چاۋ دەرپشت، خوا حافىزىمان كردو چوۋىنە بارەگای پارت.

جەنابى (مورتەزا) پرسى:

- باشە، چ بوو؟

(جوت به دزاده)، كه هشتا چاوى به فرميسك بوو، جاروبار لووتى بئند دهگرد، وهلامى دايهوه:

- سوپاس بو خودا پهيكه ره كه مان پيك هينا!!

- مان خراب پهيكه رى چى؟ نيوه به چ نيش چووبوون؟!

تازه زانيمان نيمه به چ ئيشيك چووبووينه نهوئى و مهسه له كه چؤن به پيچه وانه شكايه وه.

له و كاته دا، جه نابى ميرزاي هه رماندار هانه زورده ووه و كونى:

- هاوړپينه، دمران چ رووى داوه؟

- چ رووى داوه؟

ئيسكى فرؤگه وانى شه هيديان پشكنيوه دهر كه وتووه ناسكه لتي بنيادهم نيبه.

- نه دى نه سكه لتي چيبه؟

پزشكى ياسايى به نووسين شايله دى داوه نه م ناسكه لته هى (ماسى كوښه) يه.

كه وتنى فرؤگه وه نه و شتانه يش درؤ بووه. گوايه فرؤگه كه له ناسمان يارى

پاله وانبازي كردووه و ته قلله ي ليداوه، خه لك وايانزانيوه به ربؤته وه.

- بابيه، نه وه تؤ چ ده لئى؟

نه وه يه راستى.

هه موو ناورمان له لاي (مهلا به درى ناقله مند) دايه وه:

- مه لاي هيج و پووج، تف له ريشته!! نيمه نويزمان له سه رماسى كوښه ي

مردوو كردووه!!

(مهلا به در) وهلامى دايه وه:

- من چوزانم. (ئيراهيم به گ) نه م قسانه ي فير كردم. منيش به ده ستوورى

نه وم كرد.

لەگەن ھەموو ئەوودا، لەگەن ئەوۋى ھەموو زانىمان ھىچ شەھىد لە گۆرئى نىيە،
 نارامگامان بۆ لە سەر تەپە دروست كىردو پەيكەریشمان بۆ كىرد. بوو بە
 زيارەتگايەكى باش بۆ خەلك! ۱

ژنى نەزۇك و پياۋى نىرەمووك و شىتى زنجىر لە دەست و پى و كەسانى قەرزارو
 پىۋىست دەچنە سەرى و داۋاى چارەسەر دەگەن. پەندىكى بە ناوبانگ ھەيە دەلى:
 (ئەم جۆرە مانگايە دەپى ئەو جۆرە گۆيرەكەيە ھەبى!).

من (زەبووك رادە) بە كەمنەرخەم نازانەم. تا نىمەى مىللەت نەوۋەندە كەودەن و
 ساويلكەو خۇش باۋەر بىن، ھەر بەلەيەكى ھى وەكوو (زەبووك زادە) بەسەرمان
 بىنن. ھىشتا ھەر كەمە. بەلام تۆ بۆ خۇت ئاگادار بە، تەفرەت نەدا... تۆ غەرىبى،
 ميوانى نىمەى.. خوا قىبوول ناكا بەدبەخت بىبى

(15)

(زمبووک چۆن ناحەزەگەى بە زىندووى چاوان خوارد؟..)

(ئەمىن بازىرگان) باس دەکا:

جەنابى ئازىز، ھەموو ئىشەگانى ئەو پىاوه ناٹاساين. بريا نەمانكردايه بە سەرۆكى شارهوانى!! بەلا تازە كار لە كار ترزاوهو پەشىمانى سوودى نىيە. ھەئىژاردن نزيك گەوتبووھە... ناحەزەگان چالاكى گەرمو گورىيان دەنواند. بەلام (زمبووک زاە)ى ئىمە ھىچ خەبەرى نەبوو. مەن ھەموو سەرمايه كەم بە قەرز دايه لادىيىھەكان. بۆ ئەوھى لانى كەم لە كاتى ھەئىژاردندا دەنگ بە پارتى ئىمە بەن. بەلام چما (برهان الدين)ى سەگباب ئى دەگەرا. نازانم چ پروپاگاندىيەكى دەكردو چ قسەى لەگەئ لادىيىھەكان دەكرد. ناننى ئىمەيان دەخواردو دوعايا بۆ ئەوان دەكرد. جارەن لادىيىھەكان دەيانگوت:

مەردن ھەيە بەلام گەرانەوھ لە پارتى نىيە!! خوا يەكەو پارتىش يەكە! بەلام لەو ماويەدا، بەردى لە دوو داوین. ئەم قسانەيش سووچى (برهان الدين)ى نامەرد بوو. ھەر رۆژھى ھە ئىژاردن نزيك دەكەوتەوھ، جەم جوولى مىللەت زياتر دەبوو. كۆبوونەوھىەكمان لە پارت كەرد بۆ ئەوھى چارەيەك بدۆزىنەوھ. ھەموو لە كاتى خۆى ھاتن تەنيا (زمبووک زاە) ديار نەبوو
خاوەن ئوتىل گوتى:

- كۆپىنە، مەترىن. (زەبۈوك زادە) ئەو نۆپنەره لووتبەرزە بە زىندووى چاوان قووت دەدا..

(مەلا بەدر) قەسكەى بۆ سەلاند. ھەموومان ئەوھمان قىوول بوو بەلام ئەى كوا (زەبۈوك زادە)ى نامەرد؟ ويستمأن يەكئى بىئىرئىنە دووى كە بە ھىنكە ھىنك بە زوورى كەوت...

كە لە سەر كورسى دانىشت، (ھەمزە جووت بەدزادە) گوتى:

- (ئىبراھىم بەگ)، خەرىكە ھەئىزاردن دانئى ... چ بكەين؟ نەم (بورھان) سەگبا، خراپ پىاوى لە دەورى خۆى كۆ كر دوونەتەوھ. كەس دەنگ بە ئىمە نادا. شكست دىنن و لای دۆستو دوژمن ئابروومان دەچى.

(زەبۈوك زادە) وەكوو يەكئى گوى بداتە ھەقايەتئىكى خەيالى، زۆر بە دنىيائى و خوئىن ساردى بزەيەكى ھاتئى و گوتى:

- ئىوھ ھەقتان بە سەر ئەو شتانەوھ نەبئى!! ئەمە بۆ من لىگەرئىن!! لە خوئىنم ساردى و توورەبوونى (زەبۈوك زادە) توورە بووين:

بابە، ئەو پىاوھ مەروپىيەكى خەيالىيە. خەرىكە شەرھف و ئابروومان دەچى، ئەو ھەر بە خەيالىشىدا ناپئى.

- (ئىحسان تەقاويت) بە توورەپى كوتى:

- ؟ ناخر چ؟ چ بۆتۆ لىگەرئىن؟ دەتۆ نەخشەيەك دانئى.. بىرىكى ئى بكەوھ. پىويستە لە سەرەتاوھ رىئى ئى بگرىن.

- باوكە گيان، ئەو پىاوھ ھى ئەوھ نىيە نەخشەى بۆ بكىشىن. بە پشتىوانى خودا، وەكوو خوئى كوتراو وردو خاشى دەكەم و بە باى دەكەم.

دنىيا بووين (زەبۈوك زادە) وا دەكا، بەلام بە لامانەوھ گىرنگ بوو بزانىن بە چ رىنگايەك و بە چ جۆرىك دەيەوئ ئەو پىاوھ لە مەيدان وەدمر بنئى كە ئەو ھەموو لاپەنگرە سەر رەقەى پەيدا كر دووھ؟ دەترسايىن خوا نەكا شكست بىئى و فەشەل بىنەوھ.

(زەبووك زاده) نەختى ۋەستا، ئىنجا بزمەكى ھاتى ۋ گوتى:

- ئىستا ۋاز لە ۋ قسانە بىنن. من بىر يارم داۋە كارىكى باش بكم. دەمەۋى بزانەم
ئاخۇ ئۆۋە لەگەلمان؟

ئىمە ھىچكىمان ھەسەلەى گوى دانە پىشنيارمان نەبوۋو نەماندەۋىست لە
ھەلبىز اردن بەۋلاۋە دەست بۇ ھىچ كارىكى تر ببەين. (زەبووك) چاۋەرتى ئىمەى
نەگرد، بەردەوام بوو:

- دەمەۋى مرگەوتىك لەم شاروچكەيە دروست بكم ۋىنەى ھەتتا لە سارىتىن
نەبى. لە باتى دوو منارە چوار منارەى بۇ دەكەم. ھەر منارەى سى تەبەقە. ھەشت
گومبەتى بۇ دەكەم. ھەموو گومبەتەكان بە ئاۋى زىر زىر كفت دەكەم. ناۋەۋەى
دەكەمە مەپمەرى سى. دەرگەكانى لە سەدەفو مىجرابى لە مەپ مەرى رەش
دەكەم. بە كورتى دەبى مرگەوتىكى ۋا دروست بكم لە سەرانسەرى دۇنيادا بىنە
تەماشى. رازىن. ئازادى (ئىبراھىم بەگ). كى ھەيە لەگەل نەم جۆرە مرگەۋتەدا
نەبى. ئەمە چ پرسىارىكە!!

- بىۋىستە رىكخراۋىك دروست بكمەن بە ناۋى (رىكخراۋى دروستكردنى
مرگەوت).

لە داخان پىچم دەخواردەۋە... ئاخىر بابە لە ۋ كاتەى ھەلبىزاردندا بىم ھەموو پىر
ئىشىيە. دروست كردنى مرگەوت جىيە؟

بەلام (مەلا بەدر) بە پىچەۋانەى من، بە بىستنى ئەم خەبەرە زۆر خۇشحال
بوو. پرسى:

- ببوۋرە. كى پارەى ئەم مرگەۋتە دەدا؟

- بىرم لەۋەيش كردۆتەۋە. دەبى بۇ ئەم ئىشە كۆبۈۋنەۋەيەك بكمەن. بى گومان
كۆبۈۋنەۋەكە دەبى لە دەرەۋەى پارت بى. كارى دىن جىايە لە سىياسەت. ئەگەر
ئىمە بمانەۋى بە تەنيا ئەۋ ئىشە بكمەن، ناھەزان توۋرە دەبن ۋ دەلتىن:

- ئىمەتان بە پىاۋ ھىساب نەكردۋە.

لەو رۇژە، كە ھەلبۇزاردن نزيك بۇتەو، نابى بىيانۇ بە دەست ناحەزان بدەين. ھەموو خەلكى شارۇچكە داووت بىكەن بۇ كۆبۈونەكە. ھەموومان بە مەزەندە وای بۇچووين (زەبووك زادە) دەيەوئ، بە بىيانووى دروست كردينى مزگەوت، لەگەل ناحەزان ناشت بىتەو. بە ھەر حال بىرىكى باش بوو. بىرپارمان دا كۆبۈونەوگە لە يانەى مامۇستايان بىكەين.

لە شارۇچكە رامانگەياندو خەبەرمان بۇ دىھاتى دەورو بەر نارد. رۇژى كۆبۈونەو ھەموو خەلكى شارو كىخوای گوبدەگان نە يانەى مامۇستايان كۆبۈونەو. ئەوئەندە خەلك ھاتبوو، ترسايىن يانەى مامۇستايان بىرووخى. ئەوانەى لە ناو سالۇن جىگايان نەبوو، لە ھەوشە بە پىو ھاودستان. خوا كرى ھەوای خۇش بوو.

بۇندگۇيان لە بازارو لە گۇرپان چەقاند بۇ ئەوئ قسەو گوتارەگان بە گوئى كاسبو پىشەو ھەرانىش بگا. تا ئىستا لە شارۇچكەكەمان كۆبۈونەوئى وا نەدىترا بوو. (زەبووك زادە) پىشتر بە ھەموومانى گوتبوو: (بەخىرھاتنى ناحەزانى پارت بىكەن جىگاي باشيان بدەئى).

ئىمەيش وامان كرىد. ناحەزانمان لە لای سەرھەوئى سالۇنەكە دانا. كورسى (برھان الدىن)مان لە تەنىشت جەنابى فەرماندار دانا. يەك لە دوای يەك جگەرەو قاوہو چامان پىشكەش ناحەزان كرىد.

(ئىحسان تەقاوت) لە تەنىشت من دانىشتبوو. لە بن گوئىم گوتى:

- ديار نييه داخۇ ئەو (زەبووك) ھە ناچسە ديسان چ نەخشەيەكى كىشاوہ!
ئانىشكىكم لە قەپرغەى دا.

- كورە، ئەوئەندە بەدگومان مەبە. (زەبووك) دەتوانى چ نەخشەيەك لە كارى ئايىنى بكىشى. لەبەر ئەوئى ئىمە خۇمان خراپىن، گومان لە ھەموو كەس دەكەين. كابرا خەرىكە شەوو رۇژ بۇ خاترى ئىمە رۇخى دەردى.

بەرنامە دەستى پىي گەرد. جەنابى (زەبووك زادە) چوۋە سەر سەگۇ. مىكرۇفونى راکىشايشە پىيش خۇي و زۇر بە ئارامى و بە ئىكدانەۋە دەستى بە قسە کرد:

- برا نازىزەگان، ئىمە ھەموومان كورپى ئەم خاك و ئاۋەين. ھەستى نىشتان پەرودى و ولات پارىزى لە دل و رۇحمان شەپۇل دەدا. جياوازيما لە نىودا نىيە. ئىمە تەنيا لە ساىەى يەكگرتن و رىك گەوتن توانين ولات و زىدما بە پارىزىن. بە تايبەتى لە بوارى مانۇكى و ئايىنى دەباۋە يەكگرتنمان توندو پۇلتىر بىي. كارى دىن لە كارى دۇبىا جىايە. سىياسەت شىتىكى نرد. ئەۋە بە جىي خۇي. نىشمان بەۋە نىيە.

ئىمە ئەمپۇ باۋەشمان بۇ بەرامبەرگانمان كىردۆتەۋە. دەستى يارمەتىمان بۇ درىژ كىردوون و داۋاى يارمەتيتان ئى دەگەين. بۇ ئەۋەى لە بەجى ھىنانى كارىكى گەۋرەى كۆمەلايەتى يارمەتىمان بەدن. ئىمە نىازمان وايە رىكخراۋىك دروست بەكەين بە ناۋى (رىكخراۋى دروست كىردنى مزگەوت). پىۋىستە بەرپۆمبەرايەتى ئەۋ رىكخراۋە بە چەند كەسىكى ئاقل و بە ئەزموون و كار راست بسپىرىئى و پىۋىستە سەرپەرشتكارەكەى ھەموو خەسىەتى باشى تىدا بىي. سەد ھەزار جار سوپاس بۇ خودا ھى واما لە ناۋدا ھەيە. ئەۋ كەسە جەنابى (برهان الدىن) ھە كە بە راستى پىۋىكى بە دىن و كارزان و ئاقل و سەر راستە.

من لە باتى ھەموو دانىشتوانەۋە، داۋا لە جەنابى (برهان الدىن) ى بەرى ھىزامان دەكەم ئەۋ نەركە قىۋول بىفەرمۇئ. سەرپەرشتى (رىكخراۋى دروست كىردنى مزگەوت) لە ئەستۇ بگرئ. ئەۋىش بى شك قىۋولئى دەكا. گومانى تىدا نىيە ھەموو دانىشتوانىش بەم دەست نىشان كىردنە رازىن.

سالۇن لە بەر چەپلەرئىزانى دانىشتوان ھەژا.

لە بازارو گورەپانى شارۇچكە ئەۋەندە نەماۋو شارۇچكەكەمان لەبەر چەپلەۋ سەلەۋات كاۋل بىي.

جەنابى (غیرفان)، كە پىرتىن پىاوى شارۇچكەيە لە كەيفخۇشيان دەگريا. دلوپە فرمىسكى لە ريشى سىپى دەچۇراپەوہ. (مەلا بەدر) لە جىيى خۇي ھەستاو گوتى:

- سەد ھەزار جار سوپاس بۇ خودا كە نەمردىن. ماين و ئەو رۇزانەمان دى كە تەباو ناحەز يەكيان گرت.

براى دىنى ھەموو وەكوو يەك گيان وان لە دوو جەستەدا لەگەل يەك تەباو تفاقن و دەستى ھاوگارى بۇ يەك درىر دەكەن.

دەنگى چەپلەو سەلەوات گەيشتە تەشقى ئاسمان. خەلك دەورى نيو سەعات لە سەر يەك چەپلەيان لىدا.

جەنابى (برهان) لە جىيى خۇي ھەستا. بە گران و سەنگىنى چووه لاي مايكروڧۇن. رووى گرژ بوو. سەرنجىكى غەمگىنى لە خەلكەكە داو دەستى بە قسە كرد:

- ھاوشارىيانى بەرىز، زۇر سوپاسى ئەو خۇشەويستىيە دلسۇزانەتان دەكەم كە بەرامبەر بە من نىشانان دا، ھەر بژىن! بەلام من لەگەل ئەم پىشنيارەدا نىم. ئىمە زۇر شتمان كەمە كە دروستيان لە مزگەوت باشترە.

كە (برهان الدين) ئەم قسەيەى لە دەم ھاتە دەرەوہ، سالون پىر بوو لە وشەى نارەزايى و سووكايەتى:

يەكى ھاواری كرد:

- بىدەنگ بە ، قورمساغ!

يەكىكى تر گوتى:

- بىرۇ گوم بە، كافر!

سىيەم:

- بىرەوہ، بى شەرەفا!

(برهان الدين) ھەولئى دا بە نامازھى دەستو سەر دانىشتوان بئى دەنگ بكاو بەلگەى خۇى پىشكەش بكا. گوتى:

- روخسەت بفرموون... عەرزتان بكام... بۇچى... دروست كىردنى مزگەوت..

بەلام خەلكە توورەكە مۇلتەتبان نەدا قسەكەى بكا:

- پىيوست ناكە قسە بكەى!- بىرۇ بىز بە، گەلۇر!

- لە سەر ئەو سەكۆبە بېھىننە خواری (...) ى بىئامووس.

(زەبوت رادە) لە جىبى خۇى ھەسنا. چووه تەك (برهان الدين). مىكروھۇبەكەى

وەرگرتو دەستى بە قسە كرد:

- برا بەپىزەكان، ھاوشارىيانى نازىز، ئىمە رىزى راي گشتى دەگرىن. لەوانەبە

برادەرى نازىزمان، جەنابى (برهان الدين) قسەى تىرى ھەبئى. تكا لە جەنابتان

دەكەم روخسەت بىدەن ئەھویش قسەى خۇى بكاو ھۇى جىاوازى راي خۇى

بەرامبەر دروست كىردنى مزگەوت، روونتر بكاتەوھ.

دووبارە دەنگى قىرەقرو نارەزىبى لە ھەموو لايەكەوھ بەرز بووھوھ... (برهان

الدين) دووبارە لە قسە كىردن بەردەوام بوو.

- ھاوشارىيانى نازىز، ئەگەر ھەز ناكەن قسە بكەم، بىدەنگ دەبىم.

- دە قسەكەت بكە، نىرەكەرا!

- قسە بكە بزانىن چ غەلەتى دەكەى!

(برهان الدين) لە كاتىكا كە ھەولئى دەدا خوئىن سارد بىو جەھوى خۇى بگرئى.

بەردەوام بوو:

- ئەى گەورھىياوانى شارۇچكە، ئىمە ھەر بەلایەكەمان بە سەر دئى، لە نەزانى و

تېنەگەيشتى خۇمانەوھىە. ئىمە زۇر زەرھىمان لە نەزانى تووش بووھ. بئى گومان

لە نائىندەيش زىانىكى زۇرمان تووش دەبئى. ئىيوھ دەلئىن مزگەوت دروست بكەىن،

زۇر باشە! من لەگەلتانم.. بە چاوان دروستى دەكەىن... بەلام ئايا شارۇچكەكەمان

مزگەوتى تىدا نىبە!؟ ئايا شەوو رۇژ ئەوھند خەلك دېنە نوئىز كە جىگايان

نەبىتەۋە؟! سوپاس بۇ خودا مزگەوتىكى باشمان ھەيە لە باوك و باپىران بۇمان بۇ ماودتەۋە. دەلئىن ئەو مزگەوتتە خراب بوۋەو خەرىكە دەرووخى، زۇر باشە نوۋزەنى دەگەينەۋە. بە پرواى من دروست كردنى مزگەوتى نوئى راست نىيە. ئەو پارەى دەتانەۋى لەۋە سەرفى بىكەن، لە دروست كردنى قوتابخانەيەكى سەرف بىكەن.

دووبارە دەنگى قېرە قېرى دانىشتوان بەرز بوۋەۋە. (برهان الدين) بە ناماۋەى دەست خەلگەكەى بىدەنگ كردو بەردەوام بوو:

- روحسەت بەدن. شارۇچكەگەمان نە يەك قوتابخانەى سەردەتايى زياترى نىيە، نىيە. ئەۋىش تەۋاۋ نىيە. بەشى مندالەگانمان ناكا. ھەر پۆلەى شەست، ھەفتا مندالى تىدايە. ھىچ لە قسەى مامۇستا ناگەن. مندال ناچارن زستان بە بەفرو كرپۋە لەم سەرى شارۇچكەۋە بچنە ئەو سەرى. ئەمە ھەم ۋەختى لە مندالان دەۋى، ھەم مەترسىشى تىدايە. لە بىرتان كرد، پار چۇن گورگ كورەكەى نەنە (گولبەدەن)ى دراندو خواردى؟ نەختى بىر لە مندالانى خۇتان بىكەنەۋە. لە باتى مزگەوت، قوتابخانەيەك لەو سەرى شارۇچكە دروست بىكەن. ئەگەر پارەكەيش دەرى نەھىنا، داۋايەك بۇ ۋەزارەتى پەرومردە دەنۋوسىن و يارمەتى ۋەردەگرين. (زەبووك زادە) ھەستى كرد قسەكانى (برهان الدين) كار لە دانىشتوان دەكاو خەلگەكە ۋردە ۋردە رقو نارەھەتتايان نامىنى، لە جىبى خۇى ھەستاۋ گوتى

- پىۋىستمان ھەم بە مزگەوتتە ھەم بە قوتابخانە!!

(برهان الدين) بە توندى و سەنگىنى ۋەلامى دايەۋە:

يەكەم جار قوتابخانە پىۋىستە.

(زەبووك زادە) ىش دەنگى بلندتر كرد:

ئىمە ناحەزئانمان داۋەت نەكردۋە بۇ ئەۋەى كارەگانمان بشكىنن. دلنايم ھىچ يەكى لە براكانى ئىمە ۋەكوۋ جەنابى (برهان الدين) بىر ناكاتەۋە. يەكسەر ھەموو ئەۋانەى لە بارەگاي پارت نامادە بوون بە رازى و نارازىيەۋە، ھاۋارىيان كرد:

- بەلئى، ئىمە يەكەم جار مزگەوتمان دەۋى.

(برهان الدين) كە دىتى ھاۋرپىيانى پارتى خۇيشى بە پېچەوانەى راۋ بۇچوونى
ئەۋ دروشميان دادا، خوینی ھاتە جۆش و گوتى:

.. بۇچى خۇمان ھەلىخەلتىنن؟

(مەلا بەدرى ئاقلمەند) لە جىيى خۇي دەرىپەرى و ھاۋارى کرد:

- ئىۋە دەلئىن ناخۇشە منداڭ لە دوورەۋە بىنە قوتابخانە، بىر لە پىرەمىردەگان
ناكەنەۋە، بە پىشتى كۆماۋو بە كوتە كوتى دار عەسا چۆن بىنە مزگەوت؟!
(ردبوك رادە) كە دەرفەنەگەى بە چاك راسى، چوود پىشت مىدروھون و حىرا
خىرا دەستى بە قسە کرد:

- ھاۋلاتىيان و برايانى ئازىز، حەيف ناتوانىن لەم دانىشتە بچووكەدا لە قسەى
يەكتر بگەين!!

بە راستى (زەبووك زادە) بۇ سەرۋكاپەتى ۋەزىران باشە!

ھاۋلاتىيەك ۋاى گوت و دانىشتوان خوئىيان ھاتە جۆش. رىك ۋەكوو سەرۋك
ۋەزىران قسەى دەکرد. بە گەرم و گورى و بە توندو بە فەرماندانەۋە گوتى:
- ۋەكوو ديارە جەنابى (برهان الدين) قوتابخانەى كردوۋە بە بيانوۋ دىھەۋى رى
لە دروست كردنى مزگەوت بگرى... ۋەك ئەۋەى تەنيا ئاشناى ۋشەى قوتابخانە بى.
كاتى ئەم قسەيەى كرىد، دەستى بۇ لاي (برهان الدين) درىز كرىد. ۋامان زانى
دەيھەۋى زللەيەك لە (برهان الدين) بدا. ھاۋارى كرىد:

- (برهان الدين)، گەرەكى موسلمانان جىگاي فرۇشتنى گۇشت بەراز نىيە!! ئىمە
زۆر باش لە مەبەستى ناحەزان دەگەين. بىرۇ مەمنوونى خۋاى بە خەلكى ئەم
ناۋچەيەى، ئەگەرنا، لى نەدەگەرەين يەك دەقىقە لە شارۋچكەكەمان بىمىنيتەۋە.
ئىمە دەزانىن ئەۋ بىرو باۋەرە پىسانە لە مەرامى كۆمۇنىستىيەۋە ھاتوون. لەمەۋدا
ئىشمان بە ھى ۋەكوو تۇ نىيە. ئىمە بە پىشتو پەناى خوداۋ بە يارمەتى خەلكى
موسلمان مزگەوتەكە دروست دەكەين و ھىچ ھىزىك ناتوانى رىمان لى بگرى.

دہنگی چہ پلہ ریزان لہ سالؤن و لہ بازار و لہ گورہ پانی شارؤچکہ گہیشتہ
 ئاسمان و خہ لک هاواریان کرد:

- بژی (زہبووک زادہ)!

(برہان الدین)، کہ دیتی کار شلوقہ، بہ ہموو ہیزی خویہوہ هاواری کرد:

- (زہبووک زادہ)، تو کہ نہ و ہندہ باسی مزگہوت دہکھی، نایا لہ عومری خوت
 پیٹ بہ مزگہوت کہوتوہ؟

(برہان الدین) راستی دہ کرد بہ لام لہ بہر غہ لبہ غہ لب و چہ پلہ ریزانی
 خہ لکہ کہ، دہنگی بہ کہسی نہ دہ گہیشتہ.

خہ لکہ وایانزانی (برہان الدین) دیسان دروشمی پیچہوانہ ئی دہدا، لہم لاو لہو
 لا دہستیان بہ دہر برینی نارہزایی کرد:

- ئہو بی دینی بیئدہنگ کہن!!

- ئہو کافرہ لہ سالؤن فری دہنہ دہرہوہ!

تہنانت لایہ نگرانی پارتہ گہی خویشی دروشمی توندیان لہ دژ ئی دہدا:

- بہ سسی کہ، ئابرووت بردین!

چہند کہ سیک پہ لاماریان دا. ئہ گہر (زہبووک زادہ) ری ئی نہ گرتبان (برہان
 الدین) یان پارچہ پارچہ دہ کرد.

(برہان الدین) زور بہ کہ ساسی و زہلیلی لہ سالؤنہ کہہ چووہ دہری و بہ زہحمہت
 بہ ناو جوین و قسہی ناشیرینی ئہو خہ لکہ دا تیپہری کہ لہ گورہ پانی شارؤچکہ
 کوئیوونہوہو گہیشتہوہ مالی.

ئیہمہ لہ نہ خشی (زہبووک زادہ) گہیشتین و زانیمان مہبہستی لہ پیک ہیئانی
 دانیشتنہ کہو دروست کردنی مزگہوت چی بوو؟!

دوای رؤیشتنی (برہان الدین)، زہبووک وادہ (ریکخراوی دروست کردنی
 مزگہوت) ی پیک ہیئاو بہ سووربوونہوہ سنی کہسی لہ ناحہ زہکان ناچار کرد
 سہرپہرشتی ریکخراوہ کہ قبول بکہن.

(16)

(دەست ماچكەر زۇرن!)

جەنابى (مەرتەزا) خوا سەلامەتى كا، بەم جۇرە باس دەكا:

- كە ھەلبۇزاردن نزيك كەوتەو، مەسەلەى دەست نیشان كردنى پالىوراو ھاتە ئاراو. دەباوئە پالىوراوى خۇمان دەست نیشان بكەين. لە ئەنقەرە فەرمانيان بە پارىزگا كرىبوو، ھەر كەس تواناى نوپنەرايەتى ھەيە دەتوانى خۇى پبالىوئى.
ھەموومان لە بىناى پارت كۇبووئىنەو.. (ھەمزە جووت بەدزادە) گوتى:
- ھاورىيان، دەتانەوئى بە راستى و بە سى كراوى قسە بكەين، يان دەتانەوئى ديسان بە فىل و تەلەكەبازى كار بكەين؟

ھەموومان دەمانزانى (جووت بەدزادە) مەبەستى چىيە؟ مەبەستى ئەو ھە بوو (زەبووك زادە) بىئى بە نوپنەرو ئەو دووبارە بگەرپتەو ھە سەرۆكى شارەوانى، چونكە دۇنيا بوو تا (زەبووك زادە) ھەبى، ئەستەمە ئەو بىئى بە سەرۆكى شارەوانى.

ئىحسان) تەقاويت وەلامى داىەو:

- بى گومان پىويستە بە روونى قسە بكەين. ھەلبۇزاردن نزيك بۇتەو ھە كاتى دەوربازى و قسەى بە پىچ و پەنا نىيە.

(جووت بەدزادە) قسەكانى سەلاند:

- ئىستا مادەم واىە پىويستە ھەموو ھاورىيان بەئىن بەدن ھەر قسەيەكى لىرە دەيكەين ، لىرە دەرنەچى.

ھەموومان بەئىنمان دا. جەنابى (ھەمزە) بەردەوام بوو:

خۇراكى دەۋى) مەرۇقى تەۋاۋ دەبىي ھەم خۇي بخۋاۋ ھەم خۋاردن بەۋانى تىرىش
بىدا.

(ئىحسان تەقاۋىت) گۈتى:

- قىسەگانان راستە. بەلام (زەبووك زادە) خۇي جى ھەيە، ئىۋە ئەۋەندە
لايەنگىرى دەكەن؟! ئەۋساۋ ئىستايىش ئىۋە ھەزارىكەكى كارەكانى (زەبووك زادە)
ئاگادار نىن.

(جووت بەدرادە) قىسەى بە (ئىحسان بەگ) بىرى:

- بۇچى باسى چاگەكانى ناكەن. كى ئەقلىكى ۋەكوۋ ئەقلى (زەبووك زادە)ى
ھەيە؟! كى تا ئىستا بە قەدەر ئەۋ سوۋدى بۇ خەلگى ئىرە ھەبوۋە؟! خۇي لىرە
نىيە، خوداى لىرەيە!! (زەبووك زادە) ھەرچى ھەبى، گارى خۇي باش دەزانى. لە
بىرتان چوو، قومی ھەۋراز شارۋچكەى بە كرى داۋ شكستى بە گەۋرەترىن
بەلئىندەرى شارۋچكەكەمان دا. كابراى خاۋەن دەزگا نۇ ھەزار لىرەى دايە شارەۋانى
تا زەبووك لى گەرا قوم لە رووبارەكە بىيەن. كابرا لە سبەينى تا ئىۋارى لە بىرى
خزمەت كىردنى ئىمە دايە.

(ئەمىن بازىرگان) قىسەى جەنابى (ھەمزە)ى سەلماند:

- بەلئى، جەنابى (ھەمزە) بەگ، راست دەفەرموۋى... دەبى بە چاك بلىين
چاك... ئىمە ئەگەر ئەقلمان بخەينە كار، دەبىين كەس لە (زەبووك زادە) باشتر
نىيە. پەندىكى پىشىنان ھەيە دەلئى: (مار كە دەپرا بە خۋارۋ خىچى دەپرا، بەلام
كە دەگاتە بەردەم كۈنەكەى، بە راستى دەچىتە ناۋ كۈنەكەى.)

زىيانىش بەم جۆرەيە. كاتى كار گەيشتە جىگاي ناسك، دەبى راست بىرۋىن. ئىمە
ئىستا لە ھەدو سەدى ھەلئىزاردندىن. رىك گەيشتىنە بەردەم كۈنەكە. (زەبووك
زادە) كاتى خۇي ھەر كارىكى كىردوۋە چاۋى لى دەپۋىشىن. ئەۋ كارانە شتىكى ترن و
ئەم كارەى ئىستايىش شتىكى ترە. پىۋىستە دەنگى پى بىدەين و رەۋانەى

ئەنجوومەنى بىكەين. ئەۋىش دەبى ھەرىمان پى ۋىدا بىبى بە پىاۋىكى باش و سەر راست...

باشان ئاۋرى لە من داىەو ە گوتى:

- تۆ رات جىيە؟

من كە ئەو بارو دۆخەم بىنى مىشكەم لە سەردا نەما. نەمدەزانى لە ۋەلامى پىرسىارەكەى ج بلىم؟ مەسەلەكان تىكەل ۋ پىكەل بىوون... بىتەۋى ۋ نەتەۋى ۋ ئەم كارە دەكراو (زەبووك زادە) دەبوو بە نۆينەرو نارەزايى من ۋ ئەۋانى تر لە كىيەو نارەحتى زياتر ھىچى ئى نەدەكەۋتەۋە. ۋەلامم داىەو:

- دۆستو دوژمن دان پىدا دەننن لە (زەبووك زادە) بەو لاۋە ھىچ كەس شايەنى نۆينەرايەتى نىيە. ئىۋە بە پالۋتنى (باۋەدىن) ۋ جەنابى (رەزا) مىرزا خىانەتى دەرھەق دەكەن. ئەگەر با ئەو خەبەرە بە بەر گوۋى (زەبووك زادە) بگەيەنى، ھەردووكيان لە ناۋ دەبا. كارىكى وايان پى دەكا تا ماۋن پىيان بەو ناۋە نەكەۋى. من سىكەم پى دەسوۋتتىن. گوناھە ئەو بەدبەختانە ئاۋاردە سەرگەردان بىكەين...

ئاخىرى ھەموو بىرپارمان دا (زەبووك زادە) ھەئىبىزىرەن تەنيا (ئىحسان تەقاۋىت) رازى نەدەبوو. ھەرچى كىردمان، نەمانتوانى ئىقناعى بىكەين... ئاشكرا بوو دەيەۋىست خۇى ھەئىبىزىرە... ئەۋەندەى ئامۇزگاريمان كىرد:

- بابە، ۋاز بىنە... نۆينەرايەتى گالته نىيە.. ئەزىيەت دەخۇى...

ۋەلامى دەدايەۋە:

- ئەگەر ئەو (زەبووك زادە) يە، منىش (ئىحسان تەقاۋىت) م... ھەرچى لە دەستى دى، با بىكا... من ئەۋە ماۋەيەكى دوورو دىرئە چاۋەپى دىرفەتىكى ۋا دەكەم ۋ ئىستا دەبى ئەو دىرفەتە بىقۇزمەۋە... بە ھىچ نىرخى خۇم ناكىشمەۋە...

روۋى نەدەھات بە ئاشكرا بلى: من بپائىون... بەلام لە قسە كىردنىيەۋە دىار

بوو.

كاتى (زەببوك زادە) بە تەلەفۇن قىسمى دەگرد، (ئىحسان تەقاوت) لە جەنابى (ھەمزە) ى پرسى:

- كە دەلى جەنابى مەبەستى كىيە؟

(جووت بەدزادە) وەلامى دايەو:

- لەم ولاتەدا چەند جەناب ھەيە؟ ديارە مەبەستى سەرۆك وەزيرانە.

- بە راست؟! يانى (زەببوك زادە) ئاوا قسە لەگەل سەرۆك وەزيران دەكا؟!

- ئەى چى؟

(زەببوك زادە) ھىشتا ھەر خەرىكى تەلەفۇن كردن بوو:

- بابە گيان، دەنگت باش نايى. نەختى قايمتر قسە بکہ. ئاھا! ئىستا دەنگەكە

باش بوو! لە بارەى ھەلبۇزاردى ئىمەو ھە خاتر جەم بە! ئىمە لە ئىستاو ھە

بردوومانەتەو ھە. ئىستا تۆ دەتەوئ قسە لەگەل وەزىرى ئاوو كارەبا بکہى، سەلامى

منىشى ئى بکہو پىئى بلئى ئاوبەندىكمان دەوئ. ئەو ئاوبەندە دەبى پىئى ھەلبۇزاردن

دەست پى بکا. دەبى ئاوبەندىك لە سەر رووبارى شارۆچكەكەمان دروست بکہن، لە

ھەموو ولاتدا تاكى نەبى. چى؟ سەد ملیۆنى تى دەچى؟

من ئەم قسانەم بە مېشكدا ناچى. ئەگەر پىنج سەد ملیۆنىشى تى بچى، دەبى

تا چەند رۆژى تر دەست بە ئىشەكە بکہن. من ئاوبەندە دەوئ وەسسەلام!! ھا؟

خىر نىيە.

جەنابى (ئەمىن) بە ھىواشى بە (ھەمزە) خانى گوت:

- كورە. (زەببوك) شىت بوو ھە. رووبارى شارۆچكەكەمان ئاوى تىدا نىيە تا

ئاوبەندى لە سەر دروست بکا.

جەنابى (ھەمزە) وەلامى دايەو:

- بىر لە ئاوو ماو مەكەرەو ھە! (زەببوك زادە) ئەگەر بىر بار بىدا، ئاوى

رووبارەكەيش لە شوئىكى تر دىنى!

(زەببوك زادە) بە ئارامترو بە سەنگىنتر لە تەلەفۇن قىسمى دەگرد:

وھگوو شتىكى بىر كەۋتېتتەۋە، نەختى ۋەستا ، ئىنجا گوتى:
 - بە راست! جەنابى (ئىحسان)، ئەو زەۋىيەى ھەوراز شارۋچكە كە زەۋى تۆيە،
 چەند ھەكتارە؟
 (ئىحسان تەقاۋىت) دوگمەى چاكەتى داخستو بەرىزدەۋە دەستەكانى لە سەر
 سنگى لىك تىپەرانندو ۋەلامى دايەۋە:
 - قوربان، نىزىكەى حەقتا ھەكتار دەبى!
 - بە لای مەۋە، زەۋىيەكەى تۇ بۇ دروسب كىردنى كارخانە لە ھەموو شوئىنى
 باشترە. با حىساب بىكەين بزىنن مەترى بە سەد لىرە پارەكەى دەكاتە چەند؟ بەو
 نىرخەى دەدەى؟
 ئىحسان تەقاۋىت بەو پىشنىارە ۋرو گىژ بوو. كەۋتە پتە پت:
 - زەۋى زەۋى خۆتە! چۆنت پى باشە ۋاى نى بىكە!
 (زەبووك زادە) يەكەۋ جگەرەى پىشكەش كىردىن. دايكىشى قاۋەى بۇ ھىناين...
 ئىنجا (زەبووك زادە) پرسى:
 - بە راست! جارى پىم بلىن مەسەلە جىيە؟ خىرە ھاتوون؟ چ ئىستان بە من
 ھەيە؟ ئىنجا پاشان...
 - (ئىحسان تەقاۋىت) لە ترسى ئەۋەى نەۋەك ئەۋانەى تر ھىچ قسە نەكەن و
 فرۆشتنى زەۋىيەكەى تىك بچى، دەست پىشخەرى كىرد:
 - جەنابى (ئىبراھىم بەگ)، غەرزىكى بچووكمان لە حزوورتان ھەيە...
 - تىكايە فەرموو چ ئەمرىتان ھەيە؟
 - ببوورە قوربان، ئىۋە ئەمر دەكەن. ئىمە داۋايەكمان لە جەنابتان ھەيە؟ لە
 بەيانىيەۋە تا ئىستا باسمان دەكرد كە كەس لە خاۋەن شكۆ شىاوتر نىيە بۇ
 نوئىنەرايەتى ئەنجوومەن .. لەبەر ئەۋەى دىنباين قسەمان ناشكىنى، ھاتووين تىكات
 نى دەكەين ئەم خزمەتە كۆمەلەيەتتە قىبوول بىفەرموۋى.

- بېوورە جەنابى (ئىحسان)، تا گەورە ھەين، ئىمە چىن؟ ئىوھ لە من لە
پېشتىرن؟ نوپنەرايەتى ئەنجوومەن مافى ئىوھىە. خەلك گويان لەم قەسەيە بى جىم
پى دەلېن؟!

(ئىحسان تەقاويت) بە سىمايەكى شەرمناھ پەلامارى (زەبووك زادە) ى داو
دەستى ماچ كىرد. ئەوئىش نە جارىك و دوو جار، بەلكە يەك لە سەر يەك دەستى
ماچ دەكىرد. (زەبووك زادە) دەستى دەكىشايەوھ، جەنابى (ئىحسان) وازى ئى
نەدەھىنا. ئەوئەندەى نە ما بوو دەستى كابرانە بىنەوھ دەرىنى. (رەبووت زادە)
دەپارايەوھ:

- مېرسى... سوپاست دەكەم. سەلامەت بى!!

بە راستى ھەندى كەس زۆر ھىچ و پوچ و مەرايىكەرن!!

(زەبووك زادە) بە كورى (ئىحسان بەگ) دەشى.. بەلام تۆ وەرە تەماشە كە چۆن
دەستى دەلېستەوھ!!!

- (ئىبراھىم بەگ)، ئەگەر تەكامان نەگرى، دلمان دەشكىنى.

(زەبووك زادە) نەدەچووه زىر بار:

- نا. بە گىانى ھەمووتان قىوول ناكەم. نامەوئى خەلك پاش ملە قەسەم بۆ
ھەلبەستەن و بلىن : پلەو پاىە چاوى كوئىر كىردووه. من تەنانەت بىرپارم داوھ واز لە
سەرۇكاىەتى شارھوانىش بىنەم. وام پى باشە بە بى پلەو پاىە خزمەتى
ھاوشارىيەكانم بىكەم!!

- توخوا (ئىبراھىم بەگ)، ئەم قسانە مەكە!! بىرىن واز لە تۆ ناھىنىن!!

لە دلى خۇمدا گوتەم:

- توخوا، تۆ وەرە، تەماشەى ئەم قۇلپە بىكە!! ئىستا لە پاىەى سەرۇكى
شارھوانىش تىر بووھ و دەمەوئى واز بىنى. ئاخىر كابرانە بلى مولكى باوكت بى خودان
ماوھ؟ كارخانەى دايكت بى سەرپەرشت ماوھ؟ دەتەوئى واز لە پاىەى سەرۇكاىەتى
شارھوانى بىنى!؟

(زەببوك زادە) ۋەك ئەۋدى لە سەر ھەق بى، گوتى:

- بۇ خاترى خزمەتى مىللەتتە ۋىلات ئەمرى ئىۋە قىۋول دەكەم. ھەر بىزىن!!

ئومىدەۋارم بەرامبەر ھەموۋتان رووم سى بى!!

ھەموۋمان بەبى بىر كىردتەۋە ۋەلاممان داىەۋە:

- ھەر بىزى ۋە ھەر بەردەۋام بى!! بى گومان رووسى بى دەبى!!

(زەببوك زادە) تا بەر دەرگا بە رىي كىردىن. كە لە مائى ھاتىنە دەرەۋە،

(ئىحسان ئەقاۋىت)، شەرمى نە ئىمە دەكرد، سەرى دانەۋاندېۋوۋ نە پىتەۋە

دەرۋىشت. چاۋەرپىمان دەكرد دوو سى قسە بىكا بۇ ئەۋى تف لە چارە بىكەين.

بەلام ھىچى نەگوت. ھەر كەسە چوۋە لايەك. من ۋ (مەلا بەدر) چوۋىنە لاي

قاۋەخانە...

لە گۆرەپانى شارۋچكە لە سەرۋكى پۇستو تەلەگراف راست ھاتىن. خەرىك

بوو لەگەل دوو كارمەندى خۇى قسە دەكرد. دوو كارمەندىش لاي ستوۋنى

تەلەفۇن خەرىكى كار بوون. چاك ۋ چۇنيمان كىردو پرسىم:

- (شەۋكەت) خان، ئەۋە خىرە؟

بە نارەھەتى ۋەلامى داىەۋە:

- بابە، ۋازم لى بىنە. خەرىكە لە دەست ئەۋ تەلەفۇنە شىت دەبىم.

- بۇچى؟ چ بوۋە؟

- تىلى تەلەفۇن خىراپ بوۋە ئىش ناكا. نازانم چ بى شەرفىك تىلەكانى خىراپ

كىردوۋە؟ لە پايتەخت ھەرپەشەيان بۇ ناردووم. خۇمان ئەۋەندەى گەراين، شوۋنى

پىچرانەكەمان پى نەدىرئايەۋە، ئىستا دوو كارمەند لە پايتەختەۋە ھاتوون، چاكى

بىكەنەۋە...

لە سەرسامىيان دەمە بەش بوۋەۋە... ئەگەر تىل خىراپ بوۋى، ئەى (زەببوك

زادە) قسە لەگەل كى دەكرد؟ گوتە:

- بابە، تازە (زەببوك زادە) لەگەل ۋەزىرى بازارگانى قسە دەكرد...

سەرۋكى پۈستە بزەيەكى گالتە نامىزى ھاتى:

- چ دەئىيى؟ بابە، ئەوۋە دوو رۇژە، ھىچ پەيوەننىمان نىيە.

دېم ديسان باش فرىومان خواردوۋە. ئەگەر خەلك تى بگا، ئابروومان دەچى.

نىتر گوتەم:

- بە گالتەم بوو بابە. ھىچ نىيە.

ئىستا تىگەيشتى چەندمان ئازار لە دەست ئەو كابرايە خواردوۋەو چۈن

راستە وراست تەفرەى داۋىن؟ نارانم چ گوناھىكىمان دەرھەقى حۋاى خۇمان كردوۋە،

توۋشى ئەو بەللى ناگەھانە ھاتوۋىن؟

(17)

(حاجى... حاجى ئەككە!!)

جەنابى (مورتەزا)، خوا سەلامەتى گا، رووداۋەكانى دواى ئەۋەى بۇ باس كردم:
 - ھەئىزاردنى ئەۋ دەۋرەيە زۇر ئاپىك بوو. ئىمە ھەموو كارەكانمان رىك
 خستبوو، چاۋەرپى ئەنجامى ھەئىزاردىنمان دەكرد... ھەمىشە گوئ قولاغ بووين:
 ھەندى لە ديار تەلەفۇن ۋ ھەندى لە ديار رادىۋ. ھەر خوا خوامان بوو نەدۇرپىن!!
 من لە عومرى خۇم ساتى ۋا سەخت ۋ ناخۇشم بە سەر نەبردوۋه!!

بەرە بەرى عەسر بوو، دەنگ ۋ باسى ھەئىزاردن لە رادىۋ بىلاۋ كرايەۋە. لە
 پارىزگەكەمان ھەموو شارەكان شىكستىان خواردبوو، لە ھەموو شوپىنى پارتى
 ناحەزى ئىمە بردبوۋيەۋە. تەنيا شارۋچكەى ئىمە بە زۇرپىنەى دەنگ ناحەزى بۇر
 دابوو. تۆ نازانى خەلكى ئىرە كرىدیانە چ ھەراۋ ھۇرپايەك؟ دەنگوت قىامەت
 ھەستاۋه!! ھەر كلاًۋ بوو دەفرپىيە ئاسمان!! گەۋرەۋ بچووك، پىرو گەنج لە كەيفان
 كلاًۋيان فرى دەدايە ئاسمان.

سەرتىپ (مجمەد) تۇپىكى كۆنى لە سەر تەپەى ئىمام زادە خستبوۋه كارو

يەك لە دواى يەك تۇپى دەتەقاند: گرم... گرم!!

(ويسل چىلاق) سەرى زورپىنى كرىدبوۋه لای پارتى ناحەزو ئاۋازى (سەماى
 كەمەرى) ئى دەدا. ئەۋ شەۋە خەلك بە قەدەر يەك سال مەشرووبىان خواردەۋەۋو
 سەمايان كرد...

- ھاۋرپيان، بە راستى جىپى شانازىيە نوپنەرەكەمان دامو دەزگايەكى ئاۋھاي ھەيە. دوژمن لە ھەسوودىيان كوئىر دەبن! خوا رۇژ يە رۇژ پاىەى بەرزتر بىكاتەۋە!!

ئاخىرى زەنگمان لىدا. خانمى (ئىبراھىم بەگ) دەزگاي نىۋە كىردەۋە. ھەموومان نىكلاممان كېشاۋ سەلاممان كىرد. ماشەللا زىنەكەى چەند جوان بىۋو!! سەد سوپىندت دەخوارد زى ئەنقەرەيە!! ھىچ لە زى چارشىۋ بەسەرۋ خەلگى شارۋچكەكەمانى نەدەكرد. ھەر كەسى نەماشاي بىكرديە، دەيزانى زى نوپنەرى ئەنجوومەنە!!

بە نازو گىرشمە پىرسى:

- ھىچ ئىشتان ھەيە؟

ئىمە لە شارۋچكەۋە ھاتوۋىن. ئىشمان بە جەنابى (ئىبراھىم بەگ) ھەيە!! روۋى گىرژ بوو. ديار بوو كەيى بە قسەكەمان نەھات. بە گنەيى ۋەلامى داپەۋە:

- لە مائەۋە نىيە.

- خوشكە گيان چۇن دەتوانىن بىيىن؟

ۋەللا ديار نىيە. پىش چەند دەقىقەيەكىش سەرۋكى ۋەزىران بە تەلەفۇن تاقىبى دەكرد. ۋەك ئەۋەى ديسان ئىشيان ۋەستا بى لە دواى (ئىبراھىم بەگ) دەگەپىن!!

نەماندەزانى تەگىرمان چىيە؟ توخوا تۇ تەماشاي ئەۋ زىنە بىكە كە تازە پىپراگەشىتوۋە. لەو رۇژدەۋە كە ھاتۇتە ئەنقەرە، مروفايەتى لە بىر كىردوۋە ھەر فەرموۋىشمان لى ناكا بىچىنە ژوورەۋە ماندوۋى خۇمان بىھەسىننەۋە.

من بە رووقايمى گوتەم:

كە بىاو پارەۋ پاىەى زىاد بوو، ئىتر پىشۋازى لە ھاۋشارىيەكانى خۇى ناكا.

سەرى بىردە ژوورەۋە بە دەم دەزگا داخستەۋە ۋەلامى داپەۋە:

- داۋاي بوردن دەكەم. ئەمرۆ رۆژى پېشۋازى كردنى مېوانانمان نىيە.. چەند خانمە ۋەزىرىك لە مالمانن. ئەگەر نا دەمگوت فەرموون ۋەرنە ژوورەۋە ماندوۋى خۇتان بچەسىننەۋە..

- باشە ئىستا چار چىيە؟ (ئىبراھىم خان) لە كوئى بدۇزىنەۋە؟ سەرىك لە ئەنجوومەن بدەن، ئەگەر لەۋى نەبوو، سەرىك لە كۆشكى سەرۋكى ۋەزىران بدەن، ئەگەر ھەر نەتاندۇزىيەۋە، بېرۇنە يانە، بى شك لەۋىيە... بە پىرسىاران چوۋىنە ئەنجوومەن.. كەس لەۋى نەبوو. دووبارە بە پىرسىاران چوۋىيە كۈست. لە يەكى لە پاسەۋانەكانمان پىرسى:

- تكايە، بە جەنابى (زەبووك زادە) بۇرەرموون ھاۋشارىيەكانت ھاتوون. ۋاماندەزانى ھەموو دەرگەۋان ۋ كارمەندەكان (زەبووك زادە) دەناسن، ئىستا دەچن خەبەرى دەدەنئى. بەلام كابرانى پاسەۋان بە رووگرزى پىرسى:

- (زەبووك زادە) كىيە؟

زۆر نارەھەت بوۋىن. گەۋجى نەخوئىندەۋار ئاغاي ئىمە ناناسى. (مەلا بەدر) ۋەلامى داىەۋە:

- رۆلە گيان، تۆ خەبەرىك بىنرە ژوورەۋە، ئەۋان ھەموو دەيناسن...

- يەكى من نەيناسم، ئەۋانەى ژوورەۋە لە كوئى دەيناسن؟ من تا ئىستا ناۋى ۋام بە بەر گوئى نەكەۋتوۋە.

- بىرا گيان، (ئىبراھىم زەبووك زادە) نوئىنەرى ئەنجوومەنە!!

- من نوئىنەرى ۋا ناناسم.

(ئەمىن بازىرگان) دەمى بردە بن گوئى (ئىسماعىلى بەندەى خودا) ۋ بە ھىدى

گوئى:

ئەۋ كابرەيە بە ناۋى نوئىنەرايەتى تەفرەيشى نەدابين؟!

(ئىسماعىلى بەندەى خودا) توورە بوو:

- كورە، وس بە!! ئەمە چ جۆرە ھسەيەكە دەيكەى!!

ئاخىرى، لەۋىش ھىچ نەنجامان دەستگىر نەبوو. بىر پارمان دا بچىنەۋە مالى. ئاخىرى ھەر دېتەۋە مالى؟

تا سەعات دەى شەۋ، لەۋ دەۋرۋو بەرى مالى پىياسەمان كىرد. (زەبووك زادە) ھىچ خەبەرى نەبوو. (ئىحسان تەقاۋىت) گوتى:

- كاتى ئىمە لىرە نەبوۋىن، نەھاتبىتەۋەۋە چوۋبىتە مالىۋە؟! چوۋۋىنە بەر دەرگاۋ لە زەنگەمان دا. ئەم جارە داىكى ھاتە دەرەۋە گوتى:

- پىش بىو سەعات (ئىبراھىم) تەلەفوتى كىرد. پىم گوت كە ئىۋە ھاتوون، زورى كەيف پى ھات. سەلامى ھەبوو. گوتى: دەبى زور بىوورن. من ئەم شەۋ لە بالۆيزخانەى ئەمرىكام. ناتوانم بىمەۋە مالى. با سبەى سبەىنى تەشريف بىننە مالىۋە.

ئەۋ شەۋە، لە ئوتىل مائىنەۋە. سبەىنەى رۇزى پاشى، زور زوۋ چوۋۋىنە مالى (زەبووك زادە). ئەم جارە ژنىكى بىگانە ھاتە بەر دەرگاۋ گوتى:

- (ئىبراھىم خان) لە مالىۋە نىيە.

- ئەى خانەكەى لە كوئىيە؟

- چۆتە سالۇن قزى چاك بكا.

- ئەى داىكى لە كوئىيە؟

- چۆتە ھەمام.

چوۋۋىنە قاۋەخانەىكە. فراۋىنم بخۋىن. (ئەمىن بازىرگان) گوتى:

بى شك دەبى كارىكى پىۋىستى ھەبى، بۆيە وا زوۋ چۆتە دەرەۋە!! قەيدى

نىيە. نىۋەرۇ دەبىنن!!

نىۋەرۇش نەماندى. شەۋىش نەماندى. سبەىنەى رۇزى پاشىش چوۋۋىن لە

مالىۋە نەبوو. پىنج رۇزى رىك لە سەر يەك بەيانىۋ نىۋەرۇۋ ئىۋارە لە دوايەۋە

رامان كىرد، نەمانتوانى بە زيارەتى بگەين.

ئەو كراسە سېپپانەي كرىبوومان ھەموو پىس بوون. دووبارە يەكەو كراسى تىرمان كرى. ئەوانىش بە چلڭ بوون. دىتمان نەخىر فايدەي نىيە!! بىر پارمان دا ھەر يەكە بە نۆرە، نۆبەت لە مائەكەي بگرين.

بىستو چوار سەعاتىكىش بەم جۆرە تىپەرى. دىسان نەماندى، گوتمان:
- نەكا ئەو بۆرە پياوۋە لە رىگايەكى دى، يان لە لوولەي سۆبەوۋە بچىتەوۋە ژوورئى و بىتە دەرى!!

بە نەواوى نومىدمان بىرى. بىر پارمان بگەرپتەيەوۋە شارۇچكەكەمان.. روزى، لە قاوۋخانە دانىشتبووين، قسەمان دەگرد. من گوتە:

- مەگەر ئەو بىنامووسە پىي بە شارۇچكەكەمان نەكەوى!!
(مەلا بەدر)، كە ئەوئەندەي پارەي لە ئوتىل خەرج كىردبوو، رۇحى گەشىتبووۋە سەر لىوى. گوتى:

- ئەوئەندەي تىف لە چارە دەكەم كە ئاۋ بىبا.
(ئەمىن بازارگان) بزمىەكى گالتە جارى ھاتى:
- بەخوۋا ھىچمان پى ناگرئى. شەرت بى دواي ئەم ھەموو كارە پىسانەي دىسان فىلمان لى دەكاۋ قەردارىشمان دەكاتەوۋە.

خاۋەنى قاۋۋخانەكە گوپى دابوۋە قسەكانمان. سكى پى سووتايىن و گوتى:
- ئىۋە دەردتان چىيە؟
ئىمەيش لە سەرى ھەتا بنى مەسەلەكەمان بۇ باس كىرد. خاۋەنى قاۋۋخانەكە گوتى:

- چارەسەرى دەردى ئىۋە بە من گەشىت. من ئىستا دەيدۇزمەوۋە.
- چۇن دەيدۇزىتەوۋە؟
- تەلەفۇن بۇ مالى دەكەم.

- برا گيان، ئىمە لە سبەينى تا ئىۋارى نۆبەتمان لە مالى گرت، ھىچ ناچىتەوۋە مالى.

- ئىيۈە سەبىرەكم ئى بگرن.

-خاۋەنى قاۋەخانەكە تەلەفۇنى بۇ مالى (زەبووك زادە) كرد:

- ئىرە نەنجوومەنى شووراي مىللىيە. (ئىبراھىم بەگ) لە مائەۋدەيە؟

(زەبووك زادە) يەكسەر ھاتە سەر تەلەفۇن!! خاۋەنى قاۋەخانەكە يەكسەر

دەسكى تەلەفۇنى دايەدەست (ئىحسان تەقاۋىت) و ئەۋىش دەستى بە قسە كرد:

- سەلام (ئىبراھىم بەگ)، سوپاس بۇ خودا تۆم دىتەۋە. من (ئىحسان)...

(زەبووك زادە) بە رەلانى دەنگى لە تەلەفۇن دەھات:

- ئۇ!! (ئىحسان) گيان، بە خىر ھاتى! خىرو بەرەكەتت ھىنا. ئەۋە كەى ھاتى!؟

.. (ئىبراھىم ئاغا)، ئىمە دەستەيەگىن. پىش چەند روژى ھاتىن و خەرىك بوۋىن

بە دواى تۇدا دەگەراين.

- چ دەلئى بابە، سەپرە!! الله اكبر! ئەى من ناۋنىشانى مائەۋەم پى نەدابوون؟

باشە چۆن نەتاندۆزىيەۋە؟ واى واى!! بەدبەختىنە! زوو تەشرىف بىنن. لە مائەۋە

چاۋەرپىتان دەگەم.

ئەۋەندەى نەما بوو سەرم بىمە بن دەسكى تەلەفۇن و چەند جوئىنىكى تەرو

تازەى بدەمى. بەلام ديسان سەلەۋاتىكم ئى دا. ھەستائىن چوۋىنە مالى. يەك

پىشۋازى ئى كردىن، ھەر خوا بزائى! يەكىكى ماچ دەگرد، باۋەشى بە يەكى دا

دەگرد!! داىكى لە خۆى زياتر مېھرىبانى لەگەل كردىن.

(زەبووك زادە) دووبارە دەستى بە ھەمان تەلەكەبازى پىشۋو كردهۋ:

- ھەموو كارى دەۋلەت من نەنجامى دەدەم. بە بى پرسى من ھىچ ئىشكىك

ناكرى.

بەدبەخت ئەۋەندەى ئەقل داۋە بە دەۋلەت، ئەقلى بۇ خۆى نەماۋە. ھەموو

كارەكانى دەۋلەتى پىك ھىناۋە، بەلام بەنداۋو كارخانە و راكېشانى ناو بۇ

شارۋچكەكەمان ھىچ باسى نىيە. ھەر باسىشى نەگرد. ئەى ئىمە بۇچى ھاتىنە

ئىرە؟

ئەۋەندەمان قىسەي بى سەرو بەر كرد تا بوو بە شەوو كاتى چوونەۋە ئوتىل دا
ھات؟

- باشە جەنابى (ئىراھىم بەگ)، روخسەتەمان بەدە مرەخەس دەبىن!
- ئەۋە چ دەلتىن؟ ئەۋە چ قىسەيەكە؟ مەن چوار سال، يەك جار ئىۋە دەبىنم.
ئەۋىش دەتەنەۋى بىرۇن؟ ئەگەر ئى بگەرپىم بىرۇن، خەلك چ دەلتىن؟ ئەم شەۋ دەبى
بتانبەم ئەنقەرە بىبىن.

ھۋى پىش كەۋت و ئىمەپىش كەۋنپە شۋىيىيەۋە. ئە مائەۋە دەرجوۋىن. يەك
ترومبىل بەشى نەدەكرد، دوو ترومبىلمان گرت و سوار بوۋىن و رۇيشتىن. (زەبووك
زادە) پارەى خور دەى نەبوو. (ئەمىن بازىرگان) پى گوتەم:
- كورە، پازدە لىرە بەدە لىخۇرەكە پاشان حىسابى دەكەين.

پارەكەم داۋ جوۋىنە مەيخانەيەك. پىشخزمەتەكان جلى سەيرو سەمەرەيان لە
بەر بوو. ھەر ھىندە چاۋيان بە (زەبووك زادە) كەۋت، تا ناۋقەد چەمانەۋەو
ئىكلاميان كىشا...

(زەبووك زادە) ۋەلامى ئەۋانى ۋەردەگرتەۋەو ئاۋرى لە ئىمە دەدايەۋە.
- دەبىن؟ ئەمانە ھەموو ئەمەن دەناسن!!
لە دلى خۇدا گوتەم: كابرا ئىمەي بە كەر داناۋە. ئى، گارسۇن نەركى ئەۋمىيە
ئىكلام بكىشى.

ئاخىرى لەۋى خواردمانەۋەو مەست بوۋىن. (زەبووك زادە) چاۋى داگرت و
گوتى:

- ئىستا ھەستەن بچىن كەمىكىش رابوۋىرەن!!
گارسۇن ۋەسلى حىسابى ھىنا. ھەموومان دەستمان لە گىرفانمان را كرد جزدانى
پارەمان دەرھىنا. ھەر كەس بەۋانەى ترى دەگوت:

- ئەتۆم بىرى، نابى!!
- ئى ناگەرپىم تۆ پارەكە بەدى!!

- بە سەرى تۆ نابی!!

(زەبووک زادە) ھاواری کرد:

- سەبر کەن! بەلاش خۆتان مەبچرەنەو.

بە قیافەیهکی تایبەتی ھەزار لیرەییەکی دەرھینا و فری دایە سەر میژ.

- نەری بەخوا کابرا بۆتە چتۆ ناغا؟!

گارسۆن پارەکەى بىرد. دواى نەختى ھاتەو: زۆر داواى بوردن دەکەم،
خوردەمان نییە. تکایە خۆردەمان بەدەنى.

(زەبووک زادە) لە گىرفانەکانى گەرا. واى!! دادو بىداد دەبینى پارەى خوردهى

بى نییە!!

(ئەمین بازىرگان) ئاوپرى لە لای من دایەو:

- تۆ حیسابگرى. ئەمەیش بەدە. پاشان حیسابى دەکەین....

من لەو زىنگىرم... کە ئەم قەسەیهى کرد. من وەکوو یەکى لە سەر ھەق بى،

گوتم:

- تۆم بمرى نیمە... ئیوہ لوتف بەفرموون پاشان حیسابى دەکەین.

(ئەمین بازىرگان) ناچار بوو پارەکە بەدا... لەوئى ھاتینە دەرەوہ و سواری

ترومبیل بووین. لە بەر ئەوہى (زەبووک زادە) پارەى خوردهى نەبوو، ناچار بووین

پارەى لىخۆرەکانیش بەدەین. ئەم جارە چووینە شوینى رىک وەکوو بەھەشت وا

بوو. زنى نیوہروو قووت لە بەر دەست و پتیاں دەھاتن و دەچوون. ئیمە، تا ئەو

شەوہ مەیخانە و ئەو شتانەمان نەدى بوو، ئیحسان تەقاویتیش کە دەگوت گوايە

ھەموو کەلین و قوزبىنیکى ئەنقەرە شارەزايە، گوتى:

- منیش تا ئىستا ئاوام نەدیوہ...

(مەلا بەدر) ئەوہندە واقى وپما بوو، ئەگەر ئەنگوستیشت بېرپوايە، ئاگای ئى

نەبوو. گارسۆنەکان دوو میزبان دایە پال یەک و دانىشتین. (زەبووک زادە) پرسى:

- باش بوو!! حېسابەكەمان دەگاتە ھەشت سەد، نۆ سەد لېرەو ھەزار لېرەببەكەي
(زەببوك زادە) خورد دەببەتەوہ.

(مەلا بەدرى ئاقلمەند) ھەموو ئەقل و ھۆشى لە دەست دابوو. خانمېكى قز
سېس خەرىك بوو دەستى بە رېشى مەلا دادەھېنا. ديار بوو فریوى دا بوو:

- جەنابى حاجى، من سېغە ناكەي؟

(مەلا بەدر) ئەوئەندەي خواردبووئەوہ، حەرام و حەلالى لە يەك جيا
نەدەكردەوہ... ئەو زەنەيتى كە تووشى من ببوو، زۆر خرو پېر بوو. ھەم رستانى
بووو ھەم ھاوینى. دەستم لە ھەر شوپنېكى دەدا ناو لەپم پېر دەبوو. دوا شت كە
بە بېرم دېتەوہ، زەكە دەستى گرتەم و بردمىيە ناو لۆج.

- وەرە نازىز گيان.

ئىتر دواي ئەوہ چى بوو؟ نازانم. كە چاوم كردهوہ، دېتم لە ئوتىلەكەي خۆمان،
لە ناو نوپن كەوتووم. دەرگاي ژوورى تەنېشتەم كردهوہ. دېتم ھاوژپيان پرخو
ھۆرپانە. بە خەبەرم ھېنان:

- ياللا!! كورپنە، ھەستن. ئېمە ھاتووين لېرە بخەوين؟

ھەر كەسە لە خەو رتدەپەرى لەوہى ترى دەپرسى:

- ئەوہ ئېمە لە كوپېن؟

- چۆن ھاتىنە ئېرە؟

- كى ئېمەي ھېنايەوہ ئوتىل؟

- ھېچكەمان لە بېرمان نەبوو، ناخىرى چ ببووو كى ئېمەي ھېنابووئەوہ ئوتىل...

جەنابى (مورتەزا) گوتى:

- توخوا وازم ئى بېنن!! تاقەتى جوولانەوہم نىيە!! ھەموومان وەكوو ئاروويەكى

لە ناو قەرابەي تورشيان نابى، لىك ھەئوہشابووينەوہ. دېتمان (مەلا بەدر) ديار
نىيە:

- كورپنە، (مەلا بەدر) چى ئى ھاتووہ؟

(ئەمىن بازىرگان) چۈۈە ئاۋدەست. زۆرى پى نەچۈۈ بە لەسەرو سىنگدان ھاتەۋە:
 - كورپىنە، گىرفانىيان برىوم!!

دەنگى ۋا ھەلپرى بوۋ، ھەر لە ژنى مىندال مردوۋى دەکرد. مىۋانەكانى ئوتىل لە
 دەۋررەمان كۆ بوۋنەۋە. (ئەمىن بازىرگان) بەردەۋام ھاۋارى دەکرد:

- ئەمە چ ۋەزەئىكە؟! ئەمە چ ۋلاتتىكە؟! نە پۇلىس ھەپە، نە ناسايش!! نە
 كارمەندى ئاگادارى!! ھاۋار سوۋتام! بەدبەخت بووم!! جىندە روۋتياى كىردم! ئى
 نەگەرەن پىنچ قروشم نە گىرفان بىمىنى!

(ئىسماعىل بەندەى خودا) بەرۋكى گىرتو رايكىشاپە لاۋە:

- جەنابى (ئەمىن) بىدەنگ بە! ئەگەر رۇژنامەنوۋس بىزانن، دىن ۋ دەنگ ۋ
 باسماىن بىلاۋ دەگەنەۋەۋ دەنوۋسن (ئەۋ شاندى بۇ داۋاكارى ئاۋبەندو كارخانە
 ھاتبۈۋە ئەنقەرە لە مەپخانە روۋتياى كىردوۋن. ئەۋ ۋەختە ھەپاشمان دەچى. روۋى
 گەرەنەۋەى شارمان نامىنى. توخوا، نەختى بىدەنگ بە!

- چۆن بىدەنگ بىم؟! ھەشت سەد لىرە پارەپان برىدووم. ئەۋ بىناموۋسانە ھىچ
 دىن ۋ نىمان ۋ وىژدانىيان نىپە. ئەۋ بى غىرەتەنە باى يەك پاكەت جگەرە پارەپان لە
 گىرفان نەھىشتووم!!

- بابە، ئابروۋمان مەبە!! كە گەپشىنەۋە شار رۇژى، يەگ گىۋزە جگەرەت
 دەدەمى!!

(ئىسماعىل ئاغا) دەپەۋىست (ئەمىن بازىرگان) كىر بىكاتەۋە. دەستى برىدە گىرفانى
 بۇ ئەۋەى ... دىتى ئەۋىش ھىچ پارەى لە گىرفاندا نەماۋە. ۋەكوۋ فرىفرۇك بە
 دەۋرى خۇپدا دەسوۋراپەۋەۋ ھاۋارى دەکرد:

- مەسلمانىنە، روۋتياى كىردووم! پارەپان برىدووم! بەدبەخت بووم!

مىنىش لە خۇم كەۋتمە گومان. دەستم لە گىرفانم راكىرد بىزانم مىنىش بەلەپەكەم
 بە سەر نەھاتوۋە؟ لە پىر لە جىپى خۇم ۋشك بووم. بەلئى پارەى مىنىشيان برىدبوۋ.
 دەستم بە ھاۋارو(ۋاى...ۋاى...ۋاى...) كىرد. ئىمە شىۋەن ۋ زارىمان دەكىردو لە سەرى

خۇمان دەدا، خاۋەنى ئوتتېل و نەفەرەگان تىرىق تىرىق پېدەكەننن!! بە كورتى لای خەلگى ئەنقەرە بە تەۋاۋى رسوا بوۋىن.

جەنابى (ھەمزە) گوتى:

- كورپنە، تازە ئىرە جىگای ئىمە نىيە!! با بچىنەۋە شارى خۇمان!!

- پارەى گەرانەۋەمان نىيە.

جەنابى (ھەمزە) پىاۋىكى بە ھوورده بوو. كىسەكەى لە بن قۇلى چاكەتى دوورى بوو.. زەنەگان جىگای پارەكەيان پى نەدۇزرا بوۋەۋە... زۇر بە شانازى و بوغرايى گوتى:

- من پارەم ھەيە بە قەرر دەتاندەمى.

ئەى (مەلا بەدر) لە كۆيىە؟ وا باشە لىرە جىتى بىلین و برۆين.

(ئىسماعىل ئاغا) بە پىكەننەۋە ۋەلامى دايەۋە:

- بى شك (مەلا بەدرى ئاقلمەند) لە ئەشقى ئەو خانمە ئەقلى لە دەست داۋەو

رەۋانەى شىتخانە كراۋە!!

لەو باس و گەفت و گۆيەدا بوۋىن، (مەلا بەدر) بە ئاە ئالە ھاتەۋە. سەرو كەللەى بەسترا بوۋەو كراسى جىر بە جىر بىۋو. كە ھاتە ژوورەۋە، خۇى فرىدايە سەر كورسى... گوتەم:

- مەلا، مال خراب، ئەمە چ ۋەزەيگە؟!

(مەلا بەدر) بە ھاۋار ۋەلامى دايەۋە:

- كورپنە، گەردەنم ئازا كەن. باۋەر ناكەم تا سبەينى بىمىنم!!

- ئەمە چ قسەيەكە، مەلا؟ خوا نەكا!

- نا. ھاۋشارىيە ئازىزەگانەم، كار لەۋە تىپەرپوۋە!! نىتر عومرم تەۋاۋ بوۋە!!

- مەلا، وا بزانم لىدانن خوار دوۋە!

بەخۋا، تاقەتى قسە كىردنم نىيە. ھەر ئەۋە دەلئىم يەك دەستە زەلام تىم ۋەرھاتن و لىيان دام. ئەۋىش چ لىداننىك!! بە دارو تۆپزا! يەكى ماندوو دەبوو،

يەككىكى تر لىيدەدام!! يەككى دەستى دەئىشا تۆپزەكەى دەدايە يەككىكى تر. ئەوھى

ئىسكى ساغ بى لە گيانم نەماوہ!!

- باشە، بۇچى لىيانداى؟ چىيان دەويست؟!

- چىيان بويستايە؟ پارەيان دەويست. پارە!! ئەو ئارەقە وەزعى تىكدام. كە دوا

پىكەم خواردەوہ، لە ھۇش خۇم چووم. لەگەل داركارى ھاتمەوہ ھۇش خۇم!! يەككى

دەيگوت:

- زوو كە، پارەكەت دەربىنە!!

- پارەى چى؟

- وەسلى حىسابى مەيخانە لاي تۆ ماوہ.

ئەو وەسلەى دەيگوت سى ھەزار لىرە بوو. گوتەم:

- بابە، چمان خواردۇتەوہ، ئەوۋەندە دەكا؟

يەككى تۆپزىكى وای خىواندە پىشتم، دەنگم لە گەرۇوم نووسا. برادەرەكانت بى

ئەوھى خىسابەكە بەدن رۇيشتوون. ئىوہ رۇيشتبوون و منىش تووش ھاتم. دىتم

ھىچ چارەم نىيە. جزدانم دەرھىناو لە بەر دەمم دانان.

- ھا! ئەم جزدانە بۇ ئىوہ. من لەوہ زياترم نىيە.

دوو سەدو پەنجا لىرەيان لە گىرفانم دەرھىنا. گوتيان:

- بىرە سەگ، پارەكە بەدە نەوہك ھووردو ھەپات دەكەين!!

- ئەگەر بىمسووتىن و مشكىيەكەم بە با بىكەن، لەوہ زياترم نىيە.

گوتيان:

- حاجى ناكەس بەچە، ئىمە ئىوہ باش دەناسىن. چەند كەستىكى وەكوو تۇمان

بەسەردا تىپەرىوہ. ياللا پارەكە دەربىنە، بزائە!

- وەللا... وەبىللا.. نىمە. بەخودا، نىمە!!

بەلام گوتيان بە قسەكەم نەدا. ھەر تۆپز بوو بلىند دەبووو بە پىشت و شانم

دەكەوت. دىتم نەخىر، رىگاي ھەلاتم نىيە. گوتەم:

- سەبىر كەن! لېم مەدەن تا بتاندىمى. كەمى پارەم بۇ كفن و دفن پاشاكەوت
 كىردىبوو. لە ناو قۇلى سەلتەكەم دورووبووم، دەورى پىنج ھەزار لىرە دەبوو، دەرم
 ھىناو بۇم ھاويشتن.

- حىسابى خۇتان بگىرنەوھو ئەوھى تىرم بەدەنەوھ. ئەمە پارەى كفن و دفن و

فاتىجەيە!!

بى وىزدانانە ھەموويان بىرد.

- پىرە سەگ، پىنج ھەزار لىرە، بووھ بۇ كفن و دفن؟...

دوو پارە كەوتنەوھ لىدانەم.

- ياللا پارە دەرىپتە!!

- بابە، تەواو، ھىج نەماوھ!! وەرن سەراپاى گيانەم بىشكنن.

- ئىمە باشت دەناسىن. پارە لە جىنى وا دەشارىتەوھ، ئەقلى ئەجندەش رىنى پى

نابا.

- دىتم ئەگەر پارە دەرنەھىنەم، رۇحم لە ژىر دارو تۇپز دەردەچى. ھەندى

پارەم لە ناو نىفۇى شەلواردا بوو، ئەويشم دەرهىناو پىمدان و گوتەم:

- ھا بگرن. بەلام ئەگەر (زەبووك زادە) بزانى، ھەمووتان لە ناو دەبا.

- (زەبووك زادە) كىيە؟!

- نوينەرى ئىمەيە.

- بىرۇ. لەعنەت لە خۇتو لە نوينەرت!! ھەستە. زوو لىرە بىز بە!!

بە سەرھەسك فرىياندامە دەردەوھ. بە پرسىاران و بە زەحمەت ھەتا خۇم

گەياندەوھ ئىرەو تا چلو ھەشت سەعاتى تر لە سەر ئەم چوارپايە ھەلئاستەم.

(ئىحسان تەقاويت) گوتى:

- بۇچى سەرو دەمو چاوت بەستۆتەوھ؟

دەستى بە تكاو پارانەوھ كىرد:

- توخوا، ھەفتان بە سەر دەمو چاوم نەبى!!

لەفافمان لە دەم و چاۋى كردهۋە. چ بىنن باشە؟! ئاى... واى... (مەلا بەدر)
ریش و سەمىل و برژانگو برۆى هيج نەما بوو. دەم و چاۋى دەتگوت كەللەى مەرپە.
يەك پارچە سېى بوو.

- مەلا، ئەمە چ بەزمىكە؟!

- ھەر ئى گەرپن، ھاورپيان! ئەو بى شەرەفانە دەردىكى وایان پى كىردم ھەر
مەپرسە!! دەست و پىيان بەستم. لە تەوقى سەرمەۋە تا بنى پىم، نوورەیان لە
ھەمووى دا.

- ئەى ئىستا تەگىرى چىيە؟!

مەلا چاۋى پى فرمىسك بوو. گوتى:

- ھاورپىنە، من ئىتر بە سەلامەتى نامىنم. شەلوارم لە پى بكنەۋە كىسەيەك
لە ناوپىستىرى شەلوارم ھەيە لە بەر چاۋى ھەمووتان كىسەكە بكنەۋە. ئەگەر
مردم، با جەنازەم لە ۋلاتى غەرىبى نەمىن، ئەم پارەيە تا شارى خۇمان بەش
دەكاۋ بايى مەسرفى كفن و دفن و فاتىحەيش دەكا. تەنيا ئەو تەكايەم ھەيە: وا
مەكەن كەس دەم و چاۋم بىنن و ئەم نەينىيە بۇ كەس باس مەكەن.

بەئىنمان پىدا. بۇ سەبەينەى رۇزى پاشىن گەرپانەۋە شار. يەكەمىن ئىشمان
ئەۋە بوو دەستورمان دا (عوسمان قەساب) گوپرەكەيەكى سەربىرى و كەۋلى كرد.
مەلا بەدرمان لە پىستەكە گرتو لىومان دوورى. دواى حەفتەيەك، مەلايان لە نلو
پىستەى گوپرەكە دەرھىناۋ بردمانە حەمام. لە حەمام نارەقەيەكى باشى كرد.
جوان شووشتمان و چلك و قىرژمان لە لەش كردهۋە. ئىتر لە مردن رزگارى بوو و
عزرائىل بەرۇكى بەردا. دواى ئەۋمىش مەلا دوو مانگ لە مائەۋە كەۋت و سەمىل
برۆى ھاتەۋە!!

كاتى لە ئەنقەرە ھاتىنەۋە، دىتمان فەرماندارەكەمان گوازاۋتە بۇ جىگايەكى
دى. جەنابى مىرزا (رەزا) لە جىي ئەو ببوو بە ۋەكىلى فەرماندايى.

مانگىك بە سەر رۇيشتىنى فەرماندار تىپەرى، (زەبووك زادە) نامەيەكى بۇ (ھەمزە جووت بەدزادە) نارد. نووسىيووى:

- لە بارەى فەرماندارەگەتانەو، كە سوورن لە سەر ئەوۋى دەبى بگۇرئو شكاتتان ئى كرىبوو، دوينى قسەم لەگەن وەزىرى كشتو كال كرىد، گوتم: يان ئەو فەرماندارە بگۇرە، يان لەگەلت تىك دەدەم.

خوا عەمر درىزى كا، قسەى نەشكاندم. بەئىنى داوۋە لە ماوۋى يەك حەفتە بىگۇرئو. ئەوانەيە دادگىيىشى بكا. نىشائلا فەرماندارىكى باستان بۇ ھەندەبىزىرم!! تاقى بگەنەو. ئەگەر دىتتان باش نىيە، بۇم بنووسن، ئەويش رەت دەكەمەو!!

لە خوۋى بە زياد بى، فەرماندار لە ولاتەگەماندا وەگوو نۆك و كشمىش رزاو!! لە بارەى دروست كرىنى ئاوبەندو كارخانەو قىرو سەرچاۋەى ئاويش ھىچ ناپرەحەت مەبىن! بووجەى ھەر ھەموو بەرنامەكانم دابىن كرىدوۋە. بەم نرىكانە دەست بى دەكا، بە تايبەتى كارخانەيەكى گەورەى تۈاندنەوۋى ئاسنم بۇ ئىوۋە داناۋە... بەم زووانە كارخانەكە دادەمەزرىنىن. ئەو دووگەلەى لە كارخانەكە دىتە دەرەو، چاۋى ناھەزان كوئر دەكا.

زۇر سەرمان لە خوئىندەوۋى ئەو نامەيە سوپما. ئىمە شكاتمان لە فەرماندار نەكرىدوۋە. داماوۋە تەنيا لە مائەوۋە دەچوۋە دايەرەو لە دايەرە دەگەرايەوۋە مائى، لەوۋە زياتر قەت نەدەچوۋە ھىچ شوئىتى تر.

جەنابى (ھەمزە جووت بەدزادە) گوتى:

- من دەزانم نەخشەى نوئى (زەبووك زادە) چىيە؟ بە ناۋى ئىمە شكاتى نووسىيوۋە لە زىرەوۋە مۇرى كرىدوۋەو داويەتى بە وەزىر. ئىستا ئەم نامەيەى نووسىيوۋە بۇ ئەوۋى ئەگەر تۆزەرەوۋەيەك پىرسىارى لە ئىمە كرىد، بلىين بەئى، راستە.

قەسەكەي جەنابى مىرزا (رەزا) راست بوو. ھېشتا مانگىك پى نەچووبوو،
فەرماندار نەرم بوو. وای ئى ھات لە عومرى خۇمان فەرماندارى وا باش و بە
سوودمان نەدى بوو.

جاران، ئەگەر يەك سال لە بەر دەرگای فەرماندار بخەوتباي، ئىشيان
نەدەرپواندى، بەلام ئىستا بە ماوەى دە دەقىقە ئىشت جى بە جى دەبى. ئەم
جەنابى فەرماندارە ھەر ھىچ (نا) و (نابى)ى بە سەر زماندا نايى. کارمەندەگانى
فەرماندارىش زات ناکەن بە ناوى (ياسا رى ئادە) و (پىچەوانەى رىتماپپەکانە)
خەلك بىنن و بىەن! ۱

فەرماندار ھاواريان لە سەر دەگا:

- پىويستە کارى ھاوالتيان برۋا. ياسا يانى خزمەت کردنى مرؤفا!

كابرا ئەوئەندە باش بوو، خەلك وەگۈو دايك و باوكى خۇيان خۇشيان دەويست.

رۇزى، ھەموو خەلكى لە دەورى خۇى كۇ کردەوو گوتى:

- دەمانەوى ياساى چاك کردنى كشت و گال جى بە جى بکەين. زەوى بدەين بە

جوتياران.

- ھەرچى زەوى دەولەت ھەبوو ھەمووى بە سەر جوتياراندا دابەش کرد. پياو

ھەبوو، چل سال بوو لە سەر زەوى و مولكى خۇى لەگەن دەولەت لە كىشەدا بووو

نەيدەتوانى زەوى باوك و باپىرانى وەرېگرېتەو، كەچى ئىستا بە ماوەى يەك

دەقىقە ئىشەكەي پىك دەھات. ھەموو خەلك دوعايان بۇ فەرماندار دەکرد.

رۇزى لە پارت كۇنفراسمان ھەبوو، باسى ھەموو شتىكمان دەکرد. (مەلا بەدرى

ئاقلمەند) گوتى:

- ھاورپيان، روخسەت بدەن شتىكتان پى بلىم: من ھىچ سەرم لە كارەگانى ئەم

فەرماندارە دەرناچى!!

مەلا، تازە ريش و سميلى ھاتبووو و وردە دەھاتە ناو خەلك. پرسىم:

- مەلا، بۇچى؟ كارەگانى فەرماندار چۇنن؟ تۇ سەريان ئى دەر ناكەي؟!

- زەوى چى دابەش دەگا!!؟

- سەراپاي زەوييەكان بە نرخىكى زۆر كەم بە سەر خەلگدا دابەش دەگا: ناو بازار، گۆرەپانى شارۆچكە، دەوروبەرى مزگەوت، گۆرستانەكان. ھەمووى داوۋە بە خەلگ!!

پارىزگار ۋاھى ورمما!

- من سەرم لەم نىشانە دەرناجى! مەگەر گۆرستانىش دابەش دەكرى!!؟
- قورىان ئەو قەرماندەرە، (زەبووت زادە) نە پايئەخت ناردوويەنى. پارىزگار بە وړى و بى بايەخى ۋەلامى دايەوۋە:

- زۆر باشە، من بەيانى خۆم دىمە ئەوئ.

بەيانى بەرە بەرى نيوەرۇ، پارىزگار ھاتە شارۆچكەكەمان:

- كوا ئەو قەرماندەرە!!؟

قەرماندەر ۋەكوو پارچە سەھۆئىكى ھاوين توابوۋەو بە ناخى زەويدا چوۋبوۋو. ئەۋەندەى بە دوايدا گەراين ھىچ خەبەرى نەبوۋو. كەس نەيدەزانى كەنگى دەستى دابوۋە جانتاۋ كلاۋى و راى كردبوۋو.

گوتمان:

- قورىان، بۆى ھەيە (زەبووك زادە) داۋاي كردبى و بە كارىكى پەلە چوۋبىتە ئەنقەرە. پارىزگار توۋرە بوو. بە ھاتو ھاۋار چوۋ بۆ ئەۋەى كارى پىۋىستى بەرامبەر بكا. ئىمەيش برووسكەيەكەمان بۆ (زەبووك زادە) لىدا: (ئەو قەرماندەرەى ناردبووت بزر بوۋە). ۋەلامى برووسكەكەى دايەوۋە: (من ھىچ قەرماندەرم بۆ ئىۋە رەۋانى نەكردوۋە. جەنابى مىرزا (رەزا) بۆ ئىۋە لە ھەموو كەس باشترە.)

بە كورتى، ئىمە ھىچ سەرەدەرىمان لەو كارانە نەدەگرد. بە رىكەوت ئەو رۆزە رۆژى ھاتنى رۆژنامە بوو. بەرىد ھاتو رۆژنامەفرۇش بەستەى رۆژنامەى ۋەرگرتو بە سەر خەلگدا دابەشى كرد. ئىمە لە قاۋەخانە دانىشتبوۋىن. ھەر

كەسى تەماشای رۇژنامەى دەگرد، (ناخ..و.. واخ..ئاھ..)ى لە دەم دەھاتە دەردوھ. وەكوو يەكى كارەبا لىيدا بى لە جىنى خۇى وشك دەبوو. سەرم لە ھەئس وگەوتى خەلگەكە سورما. رۇژنامەكەم وەرگرت، بزائەم مەسەلە جىيە!! چ ببىنم باشە؟ وئەيەكى فەرماندارى ئىمەى چاپ كرىدووو لە ژىردوھ نووسىبووى: (فەرماندارى ساختە دەستگىر كرا.)

بەئى، جەنابى ئازىز، چىل سال يەك جار فەرماندارىكى باش ھاتە ساروچكەكەمان بەويس ساحە دەرچوو. نەگەر كار ھەر بەوئەدە تەوو ببويە باش بوو. سەراپاى تۆزەروانى دەولەت رزانە ناو شاروچكەكەمان. سى كەس لەو كارمەندانەى لە فەرماندارى كاريان دەگرد دەستگىر كران. فەرماندارى ساختە ئىشى پى كرىدووون. لە بەر ئەوئە جەنابى (رەزا) ئاقل و دونيادىتە بوو، بەرپەى خۇى بە پاك و تەمىزى لەو ناوھ دەرھىنا. ئىمەيش ددانى خۇمان تىز كرىدوووھە چاومپى (زەبووك زادە)مان دەگرد.. ئەگەر بگەوتايە بەر دەستمان، ھەر بە خاوى دەمانخوارد! ئەو بەزمەى ئەو بىنامووسە بە ئىمەى دەگرد لە ھىچ شوئىنىكى دونيادا نەبووھ.

مەلا بەدر گوتى:

- ئاخىر ئەو بىنامووسە ئىستا كە بۆتە نوئىنەر نابى سەر لىرە بىدا!! ئەگەر پىنى بىرە بگەوى، قەلەمى پىنى دەشكىنەم.

ئىمە ئەم قسانەمان دەگرد بەلام ھەولمان دەدا نەگەوئتە بەر گوئى ناخەزان. پەندىكى پىشىنەنە دەئى: (دەستى شكاو ئۆبالى بە ئەستۆيە.)

بە ھەر حال، ھەر چۆنى بى (زەبووك زادە) لە خۇمانە.. ئىمە خۇمان ھەلمانىزاردووھ... چۆن بە بىگانان بلىين غەلەتمان كرىدووھ... رۇژى سەر لە بەيانى، بىستمان (زەبووك زادە) نىوھ شەو ھاتۆتەوھ. ئەگەر خەبەرى جەنگى جىھانىمان بىسايە، ئەوئەندە نەدەخەپەسايى!

يەكسەر لە بارەگای پارت كۆبۈنە ۋە دەست ۋە دەستمان بە بېرورا كۆرپىنە ۋە كرد. كە چوۋىنە لاي چ بلىين و لە كوئو دەست پى بكهين؟ (زەبووك زاده) پەيامى نارد، دواى نيوەرۆ لە سالونى ئوتىل پيشوازى ھاۋلاتيان دەكا.

ساعات دووى دواى نيوەرۆ، ھەموو لەوى كۆبۈنە ۋە. ناحەزەكانمان پيش ئيمە ھاتابوون. جەنابى (برهان الدين) يش ھاتابووو لە گۆشەيەك دانىشتبوو. دواى ساعاتيك ئينجا (زەبووك زاده) ھاتە ئوتىل. لەگەل ھاتنى ئەو دەنگى جەپلەلېدان و ھورا بەرز بوو ۋە. يەكەمىن كەس تە جەپنەى لېدا (برهان الدين) بوو. نە دنى خۇمدا گوتە:

- ھەندى كەس چەند بى شەرم و روفايمن!! ئەو ھىچ و پووجە سەگابە كە باش ملە ئەو ھەموو قسە خراپەى پى دەگوت، سەير كەن ئىستا چۆن ھانى دەدا.

(مەلا بەدر) گوتى

- راست نىيە نەينى خۇمان لاي بېگانان ئاشكرا بكهين. ئيمە ئەگەر خراپەكانى

(زەبووك زاده) بلىين، ناحەزان بۆ مەرامى خراپ بە كارى دىن!!

جەنابى (ھەمزە) توورە بوو:

- مەلا گيان، ئەمە چ قسەيەگە؟! لە بىرت چوو لە سەر ئەو كابرايە ريش و

سىملىيان تاشىت؟ ئيمە دەبى قسەى خۇمان بكهين..

(ئىسماعىل بەندەى خودا) گوتى:

- لە سەر ئەو كابرايە، من پارەكەم چوو. پىويستە شەرم بچەينە لاو.

نا. بابە، كابرا نوئىنەرى ئەنجوومەنە. لەوانەيە تووشى بەلایەكمان بكا. باش

نىيە!!

(زەبووك زاده) لەو سەرى ژوورەو دانىشتبوو. بە رووى ھەموو كەس

دەخەنىيە ۋە. كە ھەموو شوئىنى پى بوو، دەستى بە قسە كرد:

- ھاۋشارىيانى بەرپىز، بۆ ئەو ۋە دەردەل و داۋاكارىيەكانتان لە ئەنجوومەن باس

بكەم، ھاوووم بۆ ئەو ۋە لە نزيكە ۋە قسەتان لەگەل بكەم. ھەر كەس، ھەر داۋايەكى

- مامە مەلا، بە ھاوشارىيان بلى من چ قسەيەكەم لەگەل سەرۆك وەزيران كرد.
 دە قسە بكە! بۇچى بىدەنگ بووى!!
 لە دلى خۇمدا گوتەم:
 - ئىستا كاتى ئەوويە (مەلا بەدر) ھەموو كارە پيسەكانى (زەبووك زادە) بەو
 گۆرە وەر بكاو تەواو ئابرووى ببا.
 (مەلا بەدر) لە كوئى دانىشتبوو، ھەر لەوئى بۇي سەلاند:
 - بەلى، راستە!! زۇرتان قسە كرد.
 - تف لە جارەت!! مەلاي بى شەرەف!! لانى كەم شەرەت لەم ريشو سەمىلەت
 بكە!! چۆن درۆي وا گەورە دەكەي؟ ھەي ھىچو پووجى بى ئابروو!!
 (زەبووك زادە) گوتى:
 - جەنابى مەلا ھەستەوہ سەر پى... بە قايم قسە بكە با ھەموو ھاوشارىيان
 گوئيان ئى بى.
 مەلا لە جىي خۇي ھەستايەوہ:
 - بەلى، جەنابى (زەبووك زادە) ئىمەي بىردە لاي جەنبى سەرۆك وەزيران...
 دەورى دوو سەعات قسە لە بارەى شارۆچكەكەمانەوہ كرا. جەنابى سەرۆك وەزيران
 فەرموويان ئىمە مال و گيانمان لە دەست جەنابى (زەبووك زادە) داىە. ھەر
 ئەمرىكى بكا، يەكسەر جى بە جىي دەكەين. حەيف كە تەنيا داواي يەك
 كارخانەمان ئى كرد! ئەگەر داواي دە كارخانەيشمان بگردايە، دەيدا. خودا ساىەى
 (زەبووك زادە) مان لە سەر كەم نەكا!! بە راستى جىگاي شانازىيە بۇ ئىمە.
 واى خودايە، ئەم مەلايە چۆن لە بەرامبەر ئىمە درۆي وا گەورە دەكا!! ئاخىر
 بلى ھەي مەلەوون، ئىمە لە ئەنقەرە جگە لە ئارەق خواردن و ژن بازى و لىدان
 خواردن چىمان كرد!!
 (زەبووك زادە) گوتى:

- جەنابى (مورتەزا)، تۆم بىردە لاي وەزىرى پىشەسازى چىم پى گوت؟ لە بىرتە
 گوتە: ئەگەر زوو نىشەكانمان جى بە جى نەكەى، خۆت دەزانى ھا؟!
 دىتم كاتىكى باشە بۇ ئەوەى تۆلەى خۆم بكەمەووە بە ھاوپىيان نىشان بدم
 كە زەبووك منىشى بى ئەوان بىردۆتە لاي وەزىرى پىشەسازى. گوتە:
 - بەلئى، قورىان، لەگەلئيا بەشەر ھاتى. تەنانەت جوئنىشت پىدا.
 بە كورتى (زەبووك زادە) يەك لە سەر يەك فىل و تەلەكەبازى دەكردو درۆى
 ھەلدەبەست. پاشان رووى لە يەككىمان دەكردو دەپىرسى:
 - وايە يان نا؟ تۆ شايدى!!
 ئىمەيش كە يەك لە يەك كەودەنتر و چرووكتر بووین، وەكوو بووگەشووشەى
 قورمىشكراو سەرمان دەلەقاندو قسەكانمان بۇ دەسەلماند. لەگەل ھەر قسەيەكى
 دەيكرد دەنگى چەپلەرئزان و ھوراكىشان بەرز دەبووہ ئاسمان. خۆش ئەوہيە
 (برھان الدین) زياتر ھاتبووہ جۆش. دەيگوت:
 - ھەر بڑى (زەبووك زادە)!! خوا ساپەت لە سەر ئىمە كەم نەكا!!
 دانىشتنەكە تەواو بووو خەلكەكە بەرتەيان كرد. لەگەل ھاوپىيان چووینە
 بارەگای پارت. كەس قسەى نەدەكرد. لە شەرمەزارىيان نەماندەتوانى تەشای رووى
 يەكتر بکەين.
 بە (مەلا بەدرى ئاقلمەند) م گوت:
 - تىف لە چارەتان ، ھىچو پووچىنە، ئىوہ بە كۆمەل چوونە لاي سەرۆكى
 وەزىران، بۆچى بە منىشتان نەگوت؟
 - كى چۆتە لاي سەرۆكى وەزىران؟ ئىمە كەى سەرۆكى وەزىرانمان دىوہ؟
 - دەك خوا زەلىلتان كا!! ئەدى ئەو درۆيانە جىيە كردتان!! بى شەرفىنە، سەد
 سوئىدتان دەخوارد زەوى لەگەل دەلەرزى...

- چارەمان نەبوو. لە ناو ئەو ھەموو خەلگە دەمانتوانى چ بلىين؟! ئابرووى پارتەكەمان دەچوو! ئەگەر بمانگوتبا: (وا نيبه!) ئەوسا ناحەزانى پارتەكەمان چىيان دەگوت؟ ئاورم لە لای (ئەمىن بازرگان) دايبەوھ:

- پياوى تەواو، تۆ چ دەلتى؟!

- مەسەلەگە پەيوەندى بە پارتو و سىياسەتى ولاتەوھ ھەبوو. وای دەويست درۆ بکەين و سويندیش بخوين!! كە گوڤيان لى دەبى ئيمە چووينەتە لای سەرۆكى وەزيران، ئابرووو ئوعتوبارى پارتەكەمان بەرز دەبیتەوھ!!

- تف لە رووى ھەمووتان!! حەيف بۆ ئەو نانەى ئيوە دەيخۆن -!!

(ئىحسان تەقاويت) زۆر توورە ببوو. زەق زەق تەماشای دور چاوى كىردم و ھاواری كىرد:

- ئەى بۆچى باسى خۆت ناكەى؟! .. خۆت لە ئيمە زياتر سويندت خواردا!!

- من بە ئيوە ھەلخەلەتەم... وامزانى ئيوە بى ناگادار كىردنەوھى من چوونەتە لای سەرۆكى وەزيران... ئەگەر نا، من راستيم دەگوت.

(مەلا بەدر) گوتى:

- بە ھەر حال ئىستا نەوھى چوو، چوو. با بانگى (زەبووك زادە) بکەين بىتە

نيرەو چەند قسەيەكى باشى لەگەل بکەين!!

خاوەن ئوتيل بزەيەكى گالته جارى ھاتى:

- ئەگەر (زەبووك زادە) بدۆزنەوھ، دوو قسە ھىچ نيبە، دوو سەد قسە بکە!!

(زەبووك زادە) سواری ماشين بوو و چووھ ئەنقەرە: (حاجى حاجى مەككە!!) ئىتر

فەلەك دەستى بە دامانى ناگا!!

بەلئى، برادەرى ئازيز، دەبىنى ئەم (زەبووك زادە) يە چۆن تەماشای دەم و چاوى

مرۆف دەگا و مرۆف ناچار دەگا درۆ بکا... ناخ!! تۆ نازانى ئيمە لە دەست ئەو

زەبووكزادە بى شەرەفە چەند لە رەزالەت و زەلالەتداين!! ناشيبنە ئينسان!! ئيمە

كەللەمان پووكە. دەلتى پىر كايان كىردووه.. كە خەلك كاپرايهكى ئاوها بىرى و جى
دەكەن بە نوپنەرى خۇيان، دەبى چاومروانى ئەو زەلىلى و رسواييه بىكەن!!
نېمە نە پېش دەگەوين و نە ھەنگاوتىك دەچىنە پېش. نازانم تاكەى دەبى زىانى
نەزانى و كارنەزانىي خۇمان بدەين!!! لەوانەيە تا دوامىنى عەمرى خۇمان و تا
دوامىنى عومرى (زەبووك زادە)..!

(18)

(خەلك لى ھەموو شتى دەگەن!)

برادەرى ئازىزو خۇشەۋىست...

تۇ نازانى لى ماۋەى ئەو دوو سالى كە لى تۇ دوور كە وتوومەتەۋە سەروسىماو تەنەت رەۋشتو رەفتارم چەند گۇراۋە؟! ئەگەر بىمىنى رەنگە نەمناسىتەۋە. ئەو روۋە خۇش و بە پىكەنەنەى كاتى ھاتمە ئىرە ھەمبوو، ئىستا بوۋە بە روۋىەكى گرژو شەكەت و نائومىد... ئەگەر مرۇۋ دىۋىش بى، دوو سالى تەۋاو لى شارۇچكەپەكى دوورو لى غەرىبىيەتى بىزى، لى ناو دەچى.

دانىشتن لى شارى گەورەو بىر كىرنەۋە لى خەلك كارىكى زۇر ئاسانە!! ئەو رۇۋەى ھاتمە ئىرە، دىكىكى زۇر پاك و سافم ھەبوو!! زۇرم ھەز دەگرد خزمەتى مىللەت بىكەم و ئىستا پىكەنەنەم بە يادى ئەو ساۋىلكەيى و كەۋدەنىيەى ئەوسام دى. بە راستى ئەو كاتە مرۇۋىكىكى زۇر گىل و گەۋچ و كەۋدەن بووم!!

ئاي چەند چاك دەتوانىن خۇمان ھەلبىخەلەتتىن!! سەر تا سەرى ژيانمان درۆو فرت و فىل تەفردانە! ئىمە ھەموو رۇژى، توۋشى چەندەھا فىل و كەلەكە دەبىن و تەنيا بۇ خاترى يەك قسە چاۋ لى ھەموو شتى دەپۇشىن: (خەلك لى ھەموو شتى دەگەن!).

كەسانىكىكى زۇر تەنيا بە بىستى ئەم قسەيە مەرايىكەرانە بىدەنگ دەبىن. ئىمە لى ژيانمان لى درۇيانە راھاتوۋىن: (خەلك نازان و ھەست بە ھىچ شتى ناكەن!)

ئەگەر بيانزايە، يان ھەستيان پى بىكرادايە، ئەۋەندە فرىويان نەدەخواردو ئەۋەندە
فېلىيان ئى نەدەكرا!!

پېش چەند روژى، ديسان روژنىبىرانى شارۇچكەكەمان، كە چەند جار ناوتان
بېستون، ۋەكوو (مەلا بەدرى ئاقلەند) ۋ (ئىحسان تەقاۋىت) ۋ (ھەمزە جووت
بەدزادە) ۋ (ئەمىن بازىرگان) ۋ (ئىسماعىل بەندەى خودا) ۋ جەنابى (مورتەزا) خودا
سەلامەتى كا، كۆببونەۋە باسى ئەۋەيان دەكرد كە خەلك ھەموو شتى دەزانن.
چىرۇكى سەيرو سەرنجكىشىيان لە بازەى دەركىردن ۋ ھۇشى خۇيان بو يەكتر باس
دەكرد. كە نەك تەنیا نىشانى تىگەشتن نەبوو، بەلكو گەۋجايەتى ئەۋانى
دەگەياندا! من زۇرم ھەول دا ھىچ قسە نەكەم، بەلام خۇم پى نەگىرا. گوتەم:

- جەنابىنە، ئەم ئىشانەتان چى ئاقلانەيە؟ بە ناۋى ئەۋەى : (خەلك ھەموو
شتى دەزانى!) خەلكتان غافل كرددوۋە خۇيشتان گەۋجانە تەفەرتان خواردوۋە!!
ئەۋ خەلكەى ئىۋە دەئىن ھەموو شتى دەزانن، فەرموو لەۋ ھەموو بەھرەيەى ژيان
چىيان ھەيە؟! ئىۋە باشترىن كارتان دەرگەۋانى ۋ ۋەستايى ۋ كۆلھەلگىرىيە ۋ زن
مندالەكانتان ھەمىشە بە ھەزەتەۋەن يەك سىك تىر خواردن بخۇن!!

ئىمە ئەگەر لە راستىي ئال ۋ ناخۇشى بگەشتباين ۋ بمانزانيايە خەلك بە بى
فېربوون ناتوانن بىن بە دانا ۋ تىگەشتوو، بىرمان لە چارەيەك دەكردەۋە بى شك
بە ئامانجى خۇمان دەگەشتىن!! بەلام ھەيف دەمارگىرىي نابهجى بەرى چاۋى
گرتووۋىن ۋ مىللەتى خۇمان لە ھەموو مىللەتان بە بەھىزتر ۋ بالاتر دەزانن.
برادەرى ئازىرو خۇشەۋىست...

لە بارەى ئەۋ نارەھەتى ۋ ناخۇشىيەى لىرە دەيچىژم، ھەرچى بۇت بنووسم
ھىشتا ھەر كەمە.. بىۋىستە لەگەل يەك دابنىشىن ۋ ماۋەى دە پازدە روژ لە سەر
يەك بۇت باس بگەم! 1

من لىرە تەۋاۋ خەرفاۋم. ناتوانم لىرە بەرگەى بەردەۋامبوۋنى ژيان بگرم!! تا
ئىستا چەندىن جار داۋام بۇ ۋەزارەت نوۋسىۋە بمگۋازنەۋە شوئىنىكى تر. بەلام ھىچ

وھەلەمیان نەداوھتەوھ. خۆیشم دەمزانی وھلام نادەنەوھ. تا ئیستا كى دىوھەتى ئیشىك بە بى راسپاردن و بە بى واسیتە ھەر لە خۆیەوھ بە بى پارتیبازى بكرى؟
من لە سەرانسەرى دونیادا ھىچ پارتەم نییە، بۆچى بەلاش ئومىدەوار بىم! رۆژ بە رۆژ ئاھومىدەترو ھەناسە ساردتر دەبىم! دىلم تەنیا بە يەك شت خۆشە، ئەویش دیدەنى (زەبووك زادە)یە!! (زەبووك زادە) ئەم سال لە ھەلبەزاردندا بە جۆرى شكستى ھىناوھ، دەلین تا دوو سى حەفتەى دى دیتەوھ شارۆچكە!

ماوھىەت بوو ناوى رەبووك رادە بە سەر راران ئەما بوو و خەس ھەقى بە سەریەوھ نەبوو. ھاوشارى و ھاوپىيانى (زەبووك زادە) ھىچ باسى (زەبووك)یان نەدەگرد. بىدەنگىيەكى غەمگین جىگای جۆش و خرۆشى كۆنى گرتبەوھوھ. خەلكەكە وایان ئى ھاتبوو، ئەگەر ھەنگاویكىان بەاویشتایە، لە ھەنگاوى دووھ بەشىمان دەبوونەوھ. دەتگوت ديسان خاكى مردوویان بە سەر شارۆچكەدا وەر كرددوھ!!

پیش چەند رۆژى، كە دواى چەند ماوھىەك، لە قاوھخانە باسى (زەبووك زادە) ھاتە پىشەوھ، لە (مەلا بەدر)م پرسى:

مەلا، ئەوھ چۆنە (زەبووك زادە)، بەو ھەموو زرنگىيە، شكستى ھىناوھ؟ پىكەننىكى گالتەى كرددو ھەلامى دایەوھ:

- ئەگەر بیاندايە دەست ئىمەى گەوج و گەلۆر ديسان دەنگمان دەدایى. ئەم جارە ئەمەر لە سەرەوھ ھاتبوو نابى ناوى (زەبووك زادە) لە ناو لەستەكەدا بى. ھەلبەت ديارە لە ئەنقەرەيش باش ناسیوانە!!

من ئەوھندە ھۆگرى (زەبووك زادە) بوویم، سنوورى بۆ نییە. ھەر ھىندە بىتەوھ، دەچمە لایەوھو قسەى لەگەن دەكەم. بەلكو ئەو گرنىيەى دوو سالە لە ناو دىلم كۆبۆتەوھبە تال بى.

چاومرپى نامەى دادى دەكەم كە بى شك شتى گرنىگت بۆ دەنووسم.

قوربانت...

(19)

(...)

ناھىرى ناتىپايەبىم لەكەن (زەببوك زادە) پەيدا ھرد... دوى شەو، لە يابەى مامۇستايان يەگترمان دى. لەگەن سەرنجى يەكەمدە، خۆشەويستىيەكى زۆرى لە دىلم پەيدا بوو. ھىچ لە مەرقى قۇلپى و تەلەكەباز ناكە. رەفتارو ھەئس و كەوتى رىك پىچەوانەى نەوہىە. كە تا ئىستا لىم بىستووہ. زۆر بە شىرىنى و دىگرى قسە دەكا. مەرقى ئەگەر دوو سەعات دابنىشى و گوئى بداتە قسەى ھەست بە ماندوو بوون ناكە. ھەستەم كەرد ئەوئىش ھەوہسى بە من دى. ھەر زوو بە گەرمى كەوتىنە قسە. ھەرچەندە تەمەنمان زۆر جىاوازە، لەگەن ئەوہشدا، باش لە يەكتر دەگەين. (زەببوك زادە) زۆر سەخلەت و نارەھەتە كە شكستى ھىناوہو لە ھەئبزاردنى ئەم دەورەيە خستوويناھتە لاوہ. لە زيان بىزار بووہو زۆربەى كاتى خوى بە تەنبايى لە مائەوہ بە سەر دەبا. ھاوشارىيەكانىشى نايناھوئى ھاتو چۆى بكەن و ئەگەر لە جادەو كۆلانەئىش لىئى راست بىن، سەلامىكى ئى دەكەن و دەپۇن. جىئى سەرسامىش نىيە. يەكى ئەوہندە خەلك تەفرە بداو فىئىيان ئى بكا، شكى تىدا نىيە دەبى بە ماىەى رفو نەفرەتى خەلكەكە.

قسەكەمان زۆرى درىزە كىشا. ئەوہندەى ھەولم دا نەمتوانى قسەيەكى تەلەكەبازى، يان شتىكى تەفرەدان لە قسەكانى ھەكەپىنم!!

جۆرە ھەستىكى بەزەبى و دىسۆزىم بەرامبەر بەو لە دل پەيدا بوو. لە دلى خۇمدا گوتەم:

- ديارە ھاوشارىيەكانى لە ھەسوودى و بەرچاوتەنگى ئەو قسانە دەكەن.

داۋاي مەشرووبىمان كرد. مەي، شەرمو لە روودامانىي نەھىشتىن و دۇستايەتى و
دئسۇزىي زياتر كردين.

وھكوو رۆژ لام ئاشكا بوو كە (زەبووك زاده) لە رووى ئەقل و زىرەكىيەو،
بلىمەتە. بەلام بۇچى لە ھەئبزاردندا شكستى خواردووو خستووويانەتە لاو؟
ئەمەم بەلاو مەتەلئك بوو زۆرم ھەز دەگرد ھۆكەي بزاتم...

داۋاي ئەووى چەند پىكئىكمان بە سەلامەتى يەكدى خواردووو زياتر بە رووى
يەحدا حرايەو، حوى سەرى فسايى حردەووو خوي:

- بى شك لەو ماوھىەدا، زۆر شتت لە بارەي مەنەو بەستووو. بژى ئەو
ھاوشارىيانەي ئەوھندە من لاي لايدان گەورەو بەھىز نيشان دەدەن!!

نكوولى كردن فايەدى نييە! زۆربەي ئەو قسانەم باس كرد كە بىستبووم و گوتەم:
- ئەگەر ھەزارئىكى ئەو قسانە راست بوونايە، تۆ دەبوايە ئىستا سەرۇكى
وھزيران بى! چۆنە لە نوينەرايەتيش وە لايان ناي؟!

زۆر بە گران و سەنگىنى وەلامى دايەو:

- برا، تۆ چ دەئئى؟ تۆ لە كوئى؟ منيش پيش ئەووى بچمە ئەنقەرە، وھكوو تۆ
بىرم دەكردوو. وامدەزانى پياوئىكى زرنگم، بەلام كاتى كە چوومە ئەنجوومەن،
ئەوسا زانيم چ ھەلەيەكم كردوو. ئەوئ شىرى وای تىدايە ھەزار كەسى قۆلپرو
تەلەكەبازىي وھكوو من بە نىنۆكى پەنجەي گەورەيان نابى!!

تۆ نازانى دايكان چ جۆرە كورئىكيان ھىناووتە دونيا!! من لە پازدە، شازدە سالى
دەستم بە تەلەكەبازىي و تەفرەدانى خەلك كرد، ئەوان، بە رۆح، بەر لەووى بىنە
دونياو بە كرددوو لە دامەنى دايكيانەو دەستيان پى كردوو.

زۆرم كەيف بەو ھات كە گوئى ئى نەبوو بە راست و رەوانى باسى كەم و كورتى
خوى دەگردو گوئى ئى نەبوو كە خەلك بە تەلەبازو قۆلپرو ناويان دەبرد...گوتەم:

- لەوانەيە ھاوشارىيەكان لە ھەسوودىيان ئەو قسانە بکەن.
پىكەنى و وەلامى دايەو:

- ھاوشارىيەكانى من (نەدى و بدین). سووچىيان نىيە. با بچنە ئەنقەرە بۇ

ئەۋەى بىينن (قۇلپ) بە چ دەلئىن؟

ماۋەيەك كړ بوو. دووبارە چەند پېكېكمان خواردەۋە، گوتى:

- حەيف! مرقۇف ئەگر ھەر دە پەنجەيشى ۋەكوو مۆم لە بەردەم ئەو خەلكە

بسووتىنى، دوا جار ديسان ئەو قسەيەى نابى بېكەن، ھەر دەيكەن!!

نازانم چىرۆكى (روشدى)يان بۇ باس كردى؟ يان نا؟

- نەحىر. بۇيان باس نەخردووم.

- چۈنە لە بىريان كردوۋە ئەم مەسەلەيەت بۇ باس بکەن؟ بەئى، جەنابى

(روشدى) دختۇرى بوو دەۋلەت رەۋانەى ئىرەى كرد بوو. ئاۋو ھەۋاى ئىرەى ئى

نەدەكەوت. كەسېش نەبوو ھاتو چۆى بكا. ۋاى ئى ھات ۋەكوو شىتى ئى ھات. داۋاى

لە پايتەخت كرد بېگۈزانەۋەۋو نووسى دەمنىرنە ھەرچى دۇزەخىك دەچم، بەلام

ئامادە نىم يەك چرگەسات ئىرە بىننمەۋە.

بەلام لە پايتەخت، كى گوى بەۋ قسانە دەدا؟ داماوە دختۇر (روشدى) داۋا لە

داۋاى داۋاى دەنووسى ۋە ھەموو داۋاكان لە پايتەخت لە سەر يەك كەلەكە دەبوون!!

دختۇر لە نەخۇشەكانى نەخۇشتر بوو. لە باتى چارەسەر كردن ۋە نەۋازشى

نەخۇشەكانى، لەگەئىيان بە شەر دەھاتو مشتو مېرى دەكردن. جەنابى

(برھان)يشى دەناسى؟ ئەو ھىنايە لای من ۋە باسى گىر ۋەگرفتەكەى بۇ كردم. بە

راستى سكم بە حالى دختۇر سووتا. داماوە ھەقى بوو. يەكى لە پايتەختى ۋلات

گەۋرە بوۋىۋى ۋ شەۋى لە ناھەنگو كافەۋ سەماخانە بىر دىتە سەر، بى گومان لە

شارۆچكەيەكى دوورو بىدەنگ ھەئناكاۋ دەكەۋىتە شىتخانە. گوتم:

- ھەركارىكى لە دەستم بى بۆى دەكەم.

ھەئبەت ئەو كارەى دەمگوت بە پارە پىك دەھات. لە ۋلاتى ئىمەدا، ھەموو زۆرو

دەسەلات ۋ پارتەكان لە لايەك، پارەى لامەزەپ لە لايەك!! برا گيان، ئەم مىللەتە لە

بنچىنەۋە تىك چوۋە. ئەمىرۇ، ھەتا ۋەزىرىش ئەگەر بەرتىل ۋەرنەگىر، ھېچ كارى جى بە جى ناك.

ئىمە رەۋشتمان زۇر داۋەزىۋەتە ژىر سىفر. دەمزانى ئەگەر بىكەۋمە دوو ئىشەكەي، ھەموو ۋا دەزانن بەرتىلم لى ۋەرگرتوۋە. ھەر كەسە خۇي چۈنە، خەلك بەۋ جۇرە دەبىنى!! ھېچ كەس بە خىرى باۋكى ناكۆكى. ئەگەر دوو سى ھەزار لىرەمان بەدەيە، ئىشەكەي پىك دەھات. سەيرم ئەگەر لە گىرفانى خۇم بىدەم، پارەيەكى ئەم بىيە. ئەگەر رەپو راسپ پىيان بىم بىرى لىر لە من دەخەبەۋە. چارەم نەبوو مەسەلەم لە دختۇر (روشىدى) گەياندى. يەكسەر چۈر ھەزار لىرە دەرھىناۋ لە بەر دەمى دانا...

- برا، ھا، ھەزار دىنارى بۇ خۇت بىخەرە گىرفانت، ئەۋەى تر بەۋ ناۋىشانە بىخەرە پۇستە...

خودا شاھىدە دەستەم بە پارەكە نەكەۋت. من زۇر دەترسم پاش ملە قسەم لە سەر بىكەن. تەنانەت ھەندى پارەم لە گىرفانى خۇم خەرچ كىردو شتىكم داۋە ئەۋ كەسەى كارەكەى بە دەست بوو تا دختۇر گۈزرايەۋە. بەلام فايدەى چىيە ئەۋ (بىرھان الدىن) ھە بىناموۋسە پاش ملە قسەى ۋاى لە سەر كىردم، ھەر مەپرسە!! ھەر كەسى بۋايە لە جىنى من، شىت دەبوو. دوور لە روۋى ئىۋە يەكى نەبوو پى بلى: ھەى سەگىبى بى شەرەف، كى ھات لىت پارايەۋە، بىيتە لى من؟ ھەى بىناموۋس، تۇ خۇت ھاتى دەستت ماچ كىردم ۋە ھەزار سوپىندت خۋاردو خۇت قوربانو سەدەقەى مندالەكانم كىردىۋ ئەۋەى ئىشەكەت بۇ پىك بىنم. باشە بۇچى ئەمەك بە ھەرامى دەكەى؟ بۇچى پاش ملە قسە دەكەى؟

(زەبووك زادە) تىك چوۋبوو. فرمىسكى لە چاۋ قەتەس ماۋبوو. ئەۋەندەى نەما بوو بگىرى. منىش نارەھەت بووم. بە زەھمەت خۇم پى رادەگىرا... بە راستى ئەۋانەى پاش ملە باسى ئەۋ بىاۋە دەكەن، كەسانى درۋزنو ساختەچىن.

پىكىكى تىرمان ھەلدا. (زەبووك زادە) ئاھىكى قوۋلى ھەلكىشاۋ بەردەوام بوو:

- من باش دەزاتم تۆ ئەو ماومىيە لىرە بووى، چ دەردو نازارىكت كىشاوه؟
 لە كاتىكا كە زۆر تىكچوو بووم، دەستم بىي كىرد باسى نارەحەتى و غەم و خەفەتى
 خۆمم كىردو گوتەم:

- گوى مەدەرى!!

(زەبووك زاده) بە جوولاندنەوہى سەر، پشتگىرى قسەكەى كىردم:
 - لە كۆنەوہ گوتوو يانە: (تير ئاگاي لە برسى و سوارە ئاگاي لە پيادە نييە).
 ئەوان خۆيان لە پايتەخت ھەموو شتىكيان ھەيە، لە گوى بىر لە خەلك دەگەنەوہ؟
 زۆرمان خوار دبووہو، بەلام من ميشكم بە تەواوى كارى دەكرد. ترووسكايى
 ئوميدم كەوتبووہ دل و وام ھەست (زەبووك زاده) ئەگەر بىھوى، دەتوانى ئىشەكەم
 بۇ پىك بىنى.

لەو ماومىيەدا تواني بووم دوو ھەزار لىرە پاشەكەوت بكەم. بە شەرمەوہ. سەرم
 دانەواندو گوتەم:

- برادەرى نازىز، نەجاتى منىش لە دەست تۆ دايە. وەرە بە گيانى مندالەكانت
 سوئندت دەدەم. وەرە مەسەلەى گواستەكەم بۇ پىك بىنە.. دوو ھەزار لىرەم ھەيە.
 بىي گومان لە مەبەستم دەگەى..!!
 پىكەنى و دەستىكى لە شانم دا:

- نارەحەت مەبە. بەئىن دەدەم كارەكەت بۇ پىك دىنم. ئەومندە بە دنىايى و بە
 ئارامى قسەى دەكرد، بىي دەستى خۆم، دەستم برده گىرفانم و ئەو دوو ھەزار
 لىرەيەم دەرھىنا كە ئەو ماومىيە پاشەكەوتەم كىردبوو بىي ھىچ دوودلىيەك لە بەر
 دەمم دانا. يەكەم جار ويستى وەرنەگرئ. بەلام كە زۆر سوور بووم، پارەكەى
 ھەلگرت و ھەرىي دا بە ماومىيە يەك حەفتە كارەكەم پىك بىنى.

كە (زەبووك زاده) ھەستا رۆيشت، (ئەمىن بازارگان) ھاتە لامەوہ سەرنجىكى
 بەزەيى لىدام و مكوو يەكى كە كابرايەكى سىلدار بلاوئىنئەوہ، گوتى:
 - واى... واى... تۆيش ئىشت تەواو!! بەدبەخت و داماو بووى.

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

E z i z N e s i n
Q o l b i r
W. Eziz Gerdy

چاپخانهی روزمهلات/هیدولیر

AWER¹⁷²

ناومندی نالویر
بیز چاپ و بلاوکرینتیه

بیرگه: تاتار جهلیل کاتکوبیس